

รายงานประจำปี 2560

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

A HEART OF DETERMINATION

สารบัญ

002

วิสัยทัศน์, พันธกิจ กลยุทธ์

030

โครงสร้างกลุ่มบริษัท

088

รายงานของคณะกรรมการ
ตรวจสอบ

109

บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

006

จุดเด่นทางการเงิน

034

การประกอบธุรกิจ
และแนวโน้มธุรกิจ

090

รายงานของคณะกรรมการ
สรรหา

115

รายงานความรับผิดชอบของ
คณะกรรมการต่อรายงาน
ทางการเงิน

007

จุดเด่นด้านปฏิบัติการ

040

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

091

รายงานของคณะกรรมการ
กำกับดูแลกิจการ

116

รายงานของผู้สอบบัญชี
รับอนุญาต

016

ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

042

เหตุการณ์สำคัญ

092

รายงานของคณะกรรมการ
กำหนดค่าตอบแทน

121

งบการเงิน

018

สารจากประธานกรรมการ
และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

048

ปัจจัยความเสี่ยง

093

รายการระหว่างกัน
และเกี่ยวข้องกัน

131

หมายเหตุประกอบ
งบการเงินรวม

020

คณะกรรมการบริษัท

055

การจัดการ

105

โครงสร้างการถือหุ้น

190

คำนิยาม

026

คณะผู้บริหารบริษัท

066

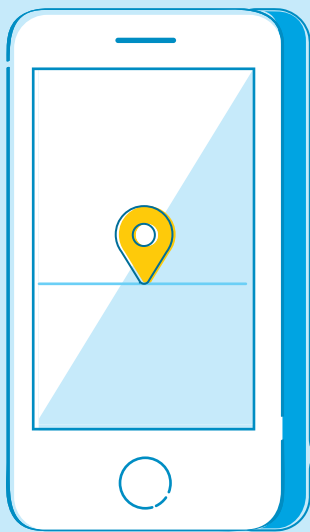
การกำกับดูแลกิจการ

106

นโยบายเงินปันผล

วิสัยทัศน์, พันธกิจ และกลยุทธ์

วิสัยทัศน์:

CONNECTING
YOU TO WHAT
MATTERS MOST

วิสัยทัศน์:

Empower
Societies

เราจะสร้างสังคมให้เข้มแข็งขึ้นด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคม การนำเสนอสินค้าและบริการที่ทันสมัยเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่า และใช้การสื่อสารยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างสรรค์สังคมสำหรับอนาคตที่ยั่งยืน

พันธกิจ:

We're here to help our customers

หน้าที่ของเราคือ การช่วยเหลือลูกค้าให้สามารถ
ใช้ประโยชน์จากการติดต่อสื่อสารได้อย่างเต็มที่
ความสำเร็จของเราจึงวัดได้จากความรู้สึกของ
ลูกค้าที่อยากแนะนำบริการที่ดีของเรานั้นให้กับ
ครอบครัวและคนที่เขารัก

กลยุทธ์:

Growth

บริษัทมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์อันมั่นคงและยั่งยืนกับลูกค้าแต่ละราย ด้วยการตอบสนองความต้องการด้านดิจิทัล ให้ประสบการณ์การใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ยืดหยุ่นและสะดวกสบายไร้กังวลแก่

ลูกค้า รวมถึงเสนอบริการทั้งแบบรายเดือนและแบบเติมเงินที่คุ้มค่าพร้อมทั้งการร่วมมือกับพันธมิตรทางธุรกิจต่างๆ ในการนำเสนอสินค้าและบริการดิจิทัลที่หลากหลายและเป็นที่ต้องการของลูกค้า โดยเราจะมีการพัฒนาช่องทางดิจิทัลอย่างต่อเนื่องรวมทั้งลงทุนในโครงข่ายและคลื่นความถี่ที่จำเป็นเพื่อรองรับความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่กำลังเติบโต

Efficiency and Simplification

เพื่อจะเปลี่ยนองค์กรให้พร้อมรับกับยุคดิจิทัลที่กำลังมาถึง บริษัทจะดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์และปรับปรุงกระบวนการทำงานให้คล่องตัว รวมทั้งใช้เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นสูงและสรรหารูปแบบทางธุรกิจใหม่ๆ เพื่อควบคุมต้นทุนในการดำเนินงานและจัดลำดับความสำคัญในการลงทุนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

Winning Team

การจะเปลี่ยนผ่านจากบริษัทสื่อสารแบบดั้งเดิมไปสู่บริษัทสื่อสารในยุคดิจิทัลนั้น บริษัทจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทั้งในด้านวัฒนธรรมองค์กรและความเชี่ยวชาญของพนักงานในองค์กร

บริษัทจะต้องทำให้พนักงานรู้สึกร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรและมีการประสานงานร่วมกันในส่วนงานต่างๆ บริษัทจะเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้และเป็นองค์กรที่ดึงดูดผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในสายงานด้านดิจิทัล นอกจากนี้เรายังมีการพัฒนาทักษะและความสามารถด้านดิจิทัลให้กับพนักงานของเราอย่างต่อเนื่อง

Responsible Business Conduct

บริษัทปรารถนาจะเป็นองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับในด้านการดำเนินธุรกิจอย่างมีคุณธรรมและสร้างมูลค่าให้กับทั้งผู้ถือหุ้นและสังคมในระยะยาว บริษัทจะมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

สิ่งแวดล้อม และสังคมของประเทศไทย ด้วยความรับผิดชอบต่อและโปร่งใส และลดความเหลื่อมล้ำของสังคมด้วยการให้บริการของเรา

จุดเด่นทางการเงิน

	2558	2559	2560
ผลการดำเนินงาน (หน่วย: ล้านบาท)			
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	71,858	69,252	68,083
รายได้รวมจากการขายและการให้บริการ	87,753	82,478	78,275
กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA)*	27,941	27,915	30,446
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัท	5,893	2,086	2,115
งบดุล (หน่วย: ล้านบาท)			
สินทรัพย์รวม	111,044	115,379	114,501
หนี้สินรวม	83,821	88,234	85,266
ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม	27,224	27,145	29,235
อัตราส่วนทางการเงิน			
อัตรากำไร EBITDA Margin	31.8%	33.8%	38.9%
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น	20%	8%	8%
อัตราหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA	1.4	1.1	0.8
ข้อมูลหลักทรัพย์			
จำนวนหุ้น (ล้านหุ้น)	2,368	2,368	2,368
กำไรต่อหุ้น (บาทต่อหุ้น)	2.49	0.88	0.89
ราคาต่อหุ้น (บาท)**	30.25	37.75	49.00

*EBITDA ในที่นี้เป็น EBITDA ก่อนรายการอื่น

**ณ วันทำการสุดท้ายของแต่ละปีปฏิทิน

จุดเด่นด้านปฏิบัติการ

จำนวนผู้ใช้บริการ
(ล้านเลขหมาย)

22.7

2560

22.7

2559

24.5

2558

25.3

ระบบเติมเงิน
(ล้านเลขหมาย)

17.0

ระบบรายเดือน
(ล้านเลขหมาย)

5.6

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย
(ARPU)

230 บาท
ต่อเดือน

*(ARPU ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย)

204

2558

216

2559

230

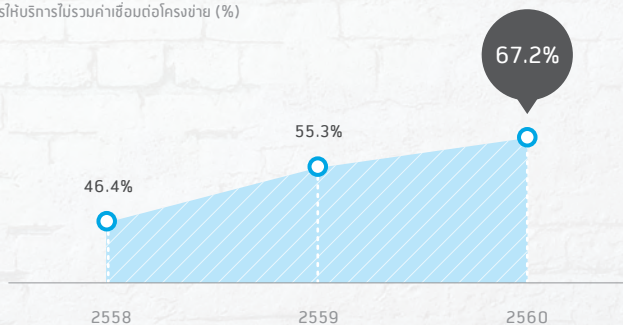
2560

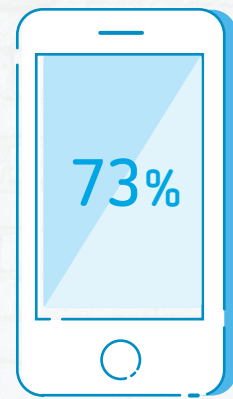
รายได้จากบริการข้อมูล
(พันล้านบาท)

43.6

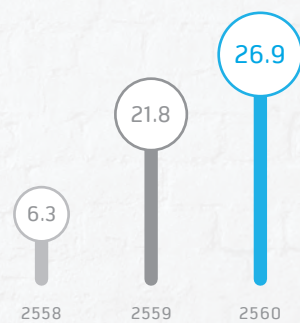
สัดส่วนรายได้จากบริการข้อมูลต่อรายได้
จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (%)

สัดส่วนผู้ใช้สมาร์ทโฟน
(%ของผู้ใช้บริการรวม)

จำนวนสถานีฐาน 4G
(พันสถานี)

จำนวนสถานีฐาน 3G
(พันสถานี)

33.5

Determination to

accelerate your success

เรามุ่งมั่น... ที่จะทำให้คุณมุ่งสู่ความสำเร็จได้เร็วขึ้น
ให้คุณได้ก้าวสู่ความสำเร็จอย่างรวดเร็ว มั่นใจยิ่งขึ้น
ในแบบที่คุณต้องการ

24 hours
connectivity

High speed
internet

Business
acceleration

Determination to

simplify your life

เรามุ่งมั่น... ที่จะทำให้ชีวิตคุณง่ายขึ้น
ให้คุณได้ใช้ชีวิตที่สะดวกและสบายขึ้น
ในทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา อย่างที่เป็นคุณ

Innovative
Idea

Mobile
Application

Startups
Support

Determination to

ignite your imagination

เรามุ่งมั่น... ที่จะจุดประกายจินตนาการของคุณ
ให้คุณปลดปล่อยทุกความคิดสร้างสรรค์
สานต่อทุกความฝัน จินตนาการได้อย่างเป็นอิสระ

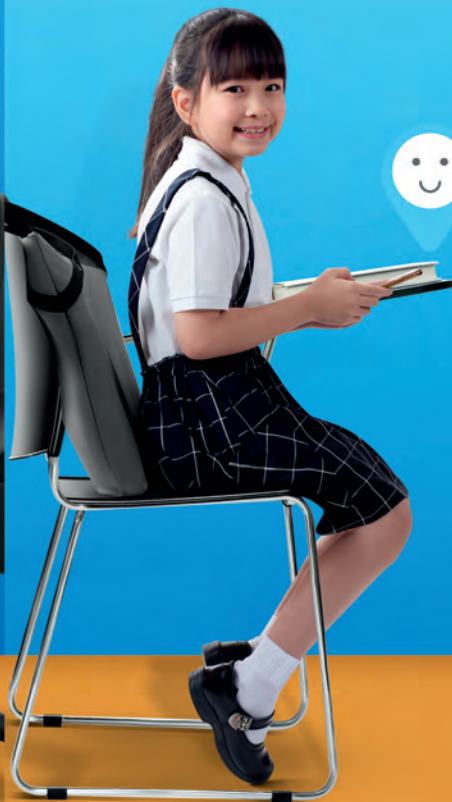
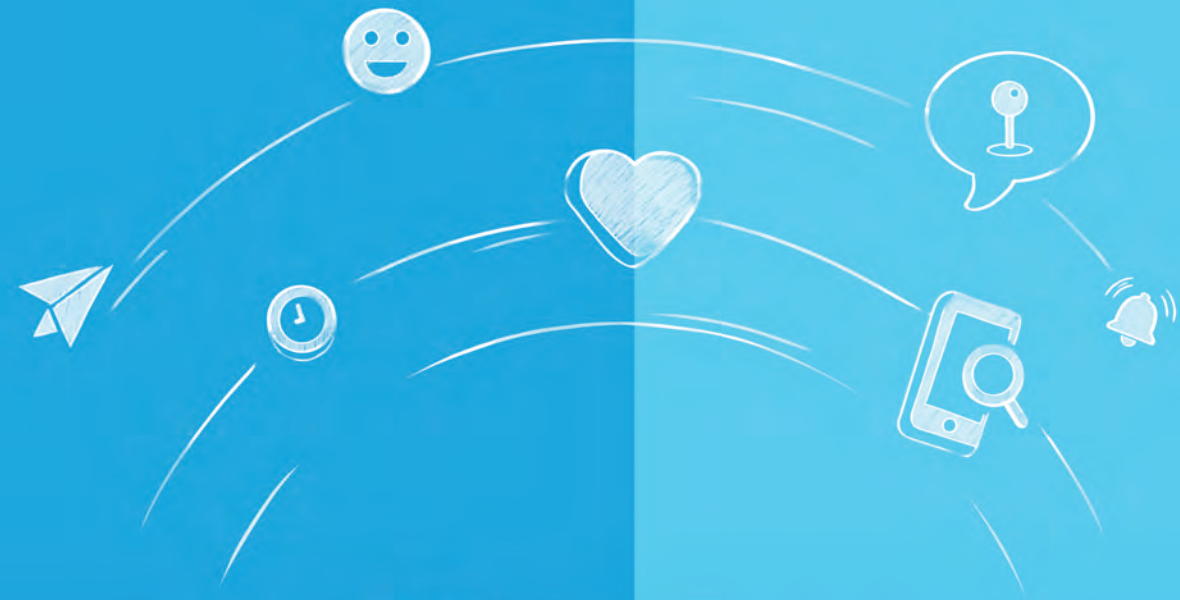
Open Educational
Resources (OER)

Expanding
the world

Cloud
Learning

Determination to

connect your family

เรามุ่งมั่น ที่จะทำให้คุณได้ใกล้ชิดกับคนที่คุณรัก
ให้คุณและคนในครอบครัวได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น
ร่วมแบ่งปันทุกความรู้สึกได้เสมอ

DTAC Family
Care Application

GPS tracking
device

Phone
Security

ข้อมูลทั่วไปของบริษัท

ข้อมูลบริษัท

ชื่อบริษัท	บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
ชื่อย่อ	DTAC
เลขทะเบียนบริษัท	0107538000037
ประกอบธุรกิจ	ดำเนินธุรกิจให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ 850 เมกะเฮิร์ตซ์ ย่านความถี่ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ และย่านความถี่ 2.1 กิกะเฮิร์ตซ์
ทุนจดทะเบียน	4,744,161,260 บาท (ประกอบด้วยหุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท)
ทุนที่ออกและชำระเต็มมูลค่า	4,735,622,000 บาท (ประกอบด้วยหุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท)
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่	319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ (66 2) 202 8000 โทรสาร (66 2) 202 8296 เว็บไซต์ www.dtac.co.th

บุคคลอ้างอิง

นายทะเบียนหลักทรัพย์

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ (66 2) 009 9000
โทรสาร (66 2) 009 9991
ลูกค้าสัมพันธ์ (66 2) 009 9999
เว็บไซต์ <http://www.set.or.th/tsd>

ผู้สอบบัญชี

นางกิงกาญจน์ อัครวงษ์สุทธิ
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4496
บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
ชั้น 33 อาคารเลคริชดา 193/136-137 ถนนรัชดาภิเษก แขวงคลองเตย
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
โทรศัพท์ (66 2) 264 0777
โทรสาร (66 2) 264 0789-90
เว็บไซต์ www.ey.com

นายทะเบียนหุ้นกู้

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
333 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500
โทรศัพท์ (66 2) 230 1478
โทรสาร (66 2) 626 4545-6
เว็บไซต์ www.bangkokbank.com

สารจากประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

เรียน ผู้ถือหุ้นทุกท่าน

ปี พ.ศ. 2561 เป็นอีกปีหนึ่งที่พิเศษให้ความสำคัญอย่างยิ่งเพราะที่ผ่านมา เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การสื่อสารแบบไร้สายหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันของเราทุกคน พร้อมทั้งได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสังคมในวงกว้าง โดยการสื่อสารดังกล่าวได้ก้าวมาสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารไปถึงประชาชนผู้ให้บริการอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างก้าวกระโดด จุดประกายและโอกาสใหม่ๆ แนวความคิดใหม่ๆ ให้แก่คนรุ่นใหม่ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้า และไม่ได้เกิดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในความเป็นจริงแล้ววิวัฒนาการทางดิจิทัลได้เกิดขึ้นแล้วและได้ทวีความรวดเร็วมากขึ้นเรื่อยๆ

ดังนั้น ดีแทคจึงเลือกที่จะทำการปรับองค์กรของเราเพื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัลและเพื่อขับเคลื่อนในเชิงรุกเพื่อให้ธุรกิจของเราปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยในปี 2560 บริษัทได้เพิ่มช่องทางให้บริการในรูปแบบดิจิทัลสำหรับทั้งลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายและได้ประยุกต์เอาเทคโนโลยีการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning) เข้ากับโซลูชันด้านการตลาด และเราได้เปิดตัวนวัตกรรมดิจิทัลล้ำยุคให้กับลูกค้าของเรา เช่น แอปพลิเคชัน dtac call, แพ็กเกจ Go No Limit และ LINE Mobile เป็นต้น

ในปี 2561 นี้ นอกจากเราจะมุ่งสร้างความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล เรายังมีการปรับการปรับเปลี่ยนองค์กรของเราให้มีความคล่องตัวมากขึ้นโดยการลดต้นทุน ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการลงทุนเพื่อสร้างการเจริญเติบโตเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนทิศทางการขององค์กรที่ให้ความสำคัญต่อทักษะด้านดิจิทัล ทักษะดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร และช่วยในการสร้างมูลค่าให้สินค้าของเรามากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ของลูกค้าผู้ใช้บริการและผู้ถือหุ้น

ผลประกอบการทางการเงินที่ปรับตัวดีขึ้นเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่ดีของการเปลี่ยนแปลง ในปี 2560 รายได้จากค่าบริการ (ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย) อยู่ที่กว่า 64,800 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จากปีก่อน เป็นผลมาจากรายได้บริการข้อมูล ยิ่งไปกว่านั้น EBITDA อยู่ที่กว่า 30,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 9 นอกจากนี้กระแสเงินสดยังอยู่ในระดับที่สูงเนื่องจากการควบคุมค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ

นอกเหนือจากการสร้างมูลค่าแล้ว การเสริมสร้างศักยภาพของสังคมผ่านการให้บริการอินเทอร์เน็ตก็ยังคงเป็นเป้าหมายหลักของเรา ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่กำลังจะเกิดในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้าจะเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดของเรา ในเดือนกันยายน 2561 สัญญาร่วมการงานระหว่างดีแทคกับ กสท. ซึ่งให้สิทธิแก่ดีแทคในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนคลื่นความถี่ย่าน 1800 MHz และ 850 MHz จะสิ้นสุดลง ซึ่งทางดีแทคก็ได้เตรียมมาตรการต่างๆ เพื่อรองรับการสิ้นสุดของสัญญาดังกล่าวเพื่อให้สามารถให้บริการที่ดีแก่ผู้ใช้บริการได้รับบริการต่อไป โดยเราได้เร่งขยายโครงข่าย 2100 MHz ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยเราสามารถทำการติดตั้งสถานีฐาน 2100 MHz ได้เร็วขึ้นเป็นสองเท่าเมื่อเทียบกับในปี 2559 และเฉพาะในปี 2560 เราติดตั้งเสาสัญญาณใหม่เพิ่มขึ้นกว่า 4,000 สถานี และในเดือนกุมภาพันธ์ 2560 ที่ผ่านมา เราได้รับการคัดเลือกจากบริษัท ทีโอที จำกัด มหาชน ให้เราเจรจาสัญญาเพื่อเป็นคู่ค้าเกี่ยวกับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนโครงข่าย 2300 MHz ซึ่งยังอยู่ในระหว่างขั้นตอนการเจรจาและขออนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากได้รับอนุมัติและได้เข้าทำสัญญาดังกล่าวกับทีโอที ดีแทคก็จะสามารถเปิดให้บริการ 4G บนโครงข่าย 2300 MHz เพื่อรองรับความต้องการบริการข้อมูลที่เพิ่มขึ้นได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งนับเป็นการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สาย เพื่อร่วมสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัล ตามนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล

สำหรับคลื่นความถี่ที่บริษัทใช้ในการให้บริการตามสัญญาร่วมการงานกับ กสท. นั้น กสท. มีนโยบายที่จะนำออกมาจัดประมูลต่อไป ซึ่งดีแทคก็ได้ให้ความเห็นแก่ กสท. และภาครัฐเกี่ยวกับปริมาณคลื่นความถี่ที่เหมาะสมต่อความต้องการของลูกค้าผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน และหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาประมูล

ตั้งต้นที่เหมาะสม ซึ่งหลักเกณฑ์การประมูลคลื่นความถี่ต่างๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและการขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวไปสู่เป้าหมายไทยแลนด์ 4.0

นอกเหนือจากการเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมดิจิทัลของประเทศไทย ดีแทคยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สายให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม โดยในปี 2560 เรามีการจัดอบรมการต่อต้านการกลั่นแกล้งกันทางโลกออนไลน์ (Anti-Cyberbullying) ให้แก่เด็กนักเรียนกว่า 50,000 คน เพื่อแนะนำวิธีการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย ในปัจจุบัน แอปพลิเคชัน Smart Farmer มีการดาวน์โหลดใช้งานมากกว่า 100,000 ครั้ง โดยมีโครงการเกษตรนำร่องกว่า 30 โครงการที่ทางดีแทคให้การสนับสนุนโดยการนำเอาเทคโนโลยี Internet of Things มาประยุกต์ใช้เพื่อทำให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด นอกจากนี้ ดีแทคยังให้ความสำคัญต่อมาตรฐานการรักษาความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลมาโดยตลอด โดยเราคาดการณ์ว่าผู้ใช้บริการจะเริ่มให้ความสนใจต่อประเด็นปัญหานี้มากยิ่งขึ้นในปี 2561 นี้

นอกจากนี้ เพื่อสนับสนุนนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล ในปี 2560 ดีแทคได้ทำงานร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ใน 2 โครงการหลักเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมด้วยพลังดิจิทัล โครงการแรกคือความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการสร้างคน 1 ล้านคนให้มีทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน และยังได้ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการพัฒนาทักษะชุมชนที่อยู่ห่างไกลกว่าหมื่นรายให้สามารถเปิดร้านขายของออนไลน์

ปีนี้จะเป็นที่พิเศษของพวกเรา ถึงแม้ว่าความท้าทายอันยิ่งใหญ่กำลังรอเราอยู่ แต่เราก็มั่นใจอย่างเต็มเปี่ยมว่าดีแทคจะฝ่าฟันมันไปได้ และจะทำให้เราแข็งแกร่งยิ่งขึ้นกว่าเดิม

ภารกิจของเราในปี 2561 มีอยู่ 5 ประการ ได้แก่

- ขยายช่องทางบริการดิจิทัลให้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- ยึดมั่นในคุณค่าที่เป็นเอกลักษณ์ของแบรนด์ดีแทค
- พัฒนาทักษะบุคลากรสู่ความเป็นเลิศด้านดิจิทัล
- เตรียมพร้อมรับมือเมื่อสัญญาสัมปทานจบล้าง และมอบประสบการณ์การใช้งานบริการข้อมูลที่ประทับใจให้แก่ลูกค้าของเรา
- มุ่งเพิ่มรายได้และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วยการควบคุมค่าใช้จ่าย

ไม่มีทางที่เราจะสามารถเดินทางมาไกลถึงจุดนี้ได้ หากปราศจากการสนับสนุนที่ดีและต่อเนื่องจากลูกค้าผู้ใช้บริการ ผู้ถือหุ้นและพนักงานของเรา ผมขอเป็นตัวแทนของคณะกรรมการและคณะผู้บริหารตลอดจนพนักงานของดีแทคเพื่อขอขอบพระคุณลูกค้าและผู้ถือหุ้นทุกท่านสำหรับการสนับสนุนทำให้ดีแทคประสบความสำเร็จเสมอมา เราอยู่เคียงข้างกันเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายเพื่อร่วมกันในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้กับสังคมไทย

นายบุญชัย เบญจรงคกุล
ประธานกรรมการ

นายลาร์ส โอเค นอร์ลิ่ง
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

คณะกรรมการบริษัท

01

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล

ประธานกรรมการ

อายุ: 63 ปี

จำนวนปีที่กรรมการ: 27 ปี 2 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: 10 หุ้น (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา ปริญญาเอก เศรษฐศาสตร์ คุชกูบัณฑิติกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาตรี B.Sc. in Management, Northern Illinois University, USA

ประวัติการอบรม หลักสูตร Role of the Chairman Program (11/2548) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2533 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2555 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด
2541 – ปัจจุบัน ประธานมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิด
2533 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด
2532 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท ไพรวาท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

ประสบการณ์ทำงาน

2545 – 2558 กรรมการ บริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด
2544 – 2549 ประธานมูลนิธิอนุรักษ์นกเงือก
2545 – 2548 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ยูไนเต็ คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
2544 – 2545 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2543 – 2544 กรรมการผู้จัดการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2527 – 2542 ประธานกรรมการบริหาร บริษัท ยูไนเต็ คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

2558 มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.)
2546 ตติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ต.จ.ว.)
2540 ปฐมดิเรกคุณาภรณ์ (ป.ภ.)
2537 ประดมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)

02

นายเพเตอร์ บอร์ เฟอร์เบิร์ก

รองประธานกรรมการ

อายุ: 50 ปี

จำนวนปีที่กรรมการ: 5 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Certified European Financial Analyst, Norwegian School of Economics (NHH) AFA / CEFA, Norway
Siviløkonom 4 year program in Economics and Business Administration, Norwegian School of Economics (NHH)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 – ปัจจุบัน รองประธานกรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2560 – ปัจจุบัน Head of Emerging Asia Cluster, Telenor ASA
2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Grameenphone Ltd.
2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Telenor Myanmar Ltd.
2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Telenor Pakistan Ltd.
2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Telenor Microfinance Bank, Pakistan
2560 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Health
2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Digital Money Myanmar Limited, Myanmar

ประสบการณ์ทำงาน

2559 – 2560 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร, Grameenphone Ltd.
2559 – 2559 Head of Digital Services Division, Telenor ASA
2559 – 2559 Senior Vice President, Digital Business Telenor
2556 – 2559 Chief Executive Officer, Telenor Myanmar Ltd.
2555 – 2556 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินและบัญชี บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2553 – 2555 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มพาณิชย์ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

03

นายจุลจิตต์ บุญเขต

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการตรวจสอบและกรรมการสรรหา
อายุ: 74 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 17 ปี 10 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)
จำนวนหุ้นของกลุ่มบริษัทและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: 15,000 หุ้น (0.00%)

ประวัติการศึกษา ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต Kent State University, USA
ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการอบรม หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) (38/2548) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการตรวจสอบ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน ประธานคณะกรรมการ บริษัท ดับบลิวพี เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)
2556 - 2560 กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2549 - ปัจจุบัน กรรมการสรรหา บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2549 - 2560 ประธานกรรมการตรวจสอบ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2543 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2555 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2547 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดิง เพาเวอร์ ดิวตี้ฟรี จำกัด
บริษัท ดิง เพาเวอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
บริษัท ดิง เพาเวอร์ มาเก็ตติ้ง แอนด์ เมเนจเม้นท์ จำกัด
บริษัท ดิง เพาเวอร์ โฮเทล เมเนจเม้นท์ จำกัด
บริษัท ดิง เพาเวอร์ เอ็นเตอร์เทนเม้นท์ จำกัด
บริษัท ดิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

ประสบการณ์ทำงาน

2541 - 2546 กรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ เพาเวอร์ จำกัด
2541 - 2546 กรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด
2537 - 2541 รองกรรมการอำนวยการ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด

04

นายสตีเฟ่น วูดรฟ ฟอร์ดแฮม

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหา กรรมการตรวจสอบและกรรมการกำกับดูแลกิจการ
อายุ: 66 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 11 ปี 2 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: 10,000 หุ้นสามัญ และ 6,000 หุ้นเอื้อนวิติอาร์ (0.00 %)
จำนวนหุ้นของกลุ่มบริษัทและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา MA Jurisprudence, Oxford University, UK

ประวัติการอบรม หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (203/2558) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 - ปัจจุบัน กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2555 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการสรรหา บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2550 - ปัจจุบัน กรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบ บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2554 - ปัจจุบัน กรรมการ Ceona Pte. Ltd.
2551 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Gram Car Carriers Holdings Pte. Ltd.
2549 - ปัจจุบัน กรรมการ Klaveness Asia Pte. Ltd.
2541 - ปัจจุบัน กรรมการ Stockbridge Pte. Ltd.
2538 - ปัจจุบัน ประธานกรรมการ Masterbulk Private Limited

ประสบการณ์ทำงาน

2550 - 2560 ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน บริษัท ไทยเทลิ แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2550 - 2555 กรรมการอิสระ ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการกำหนดค่าตอบแทน บริษัท โทรคมนาคมไทย เอเยนซีส์ จำกัด (มหาชน)

05

นางกมลวรรณ วิบุลากร

กรรมการอิสระ กรรมการตรวจสอบ กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
และกรรมการกำกับดูแลกิจการ
อายุ: 55 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 3 ปี 1 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษาปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การเงิน)
Western Illinois University, USA
ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่าง
ประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประกาศนียบัตร Harvard Executive Program,
Harvard Business School, Harvard University, USA
ประกาศนียบัตร Stanford Executive Program,
Stanford Center for Professional Development,
Stanford University, USA

ประวัติการอบรมหลักสูตร Strategic Board Master Class Retreat (SBM)
(2/2560) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
สถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 19
หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (122/2552)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Diploma Examination (Exam) (26/2552)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการตรวจสอบ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 – ปัจจุบัน กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการกำกับดูแลกิจการ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 – 2560 กรรมการตรวจสอบ กรรมการสรรหา
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

ประสบการณ์ทำงาน

2552 – 2553 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงิน
บริษัท ดี เอราวัณ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

06

นางชนัญญา รัชต์

กรรมการอิสระ ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการสรรหา
และกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
อายุ: 54 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 6 ปี 4 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษาปริญญาโท สาขา Management Information System,
มหาวิทยาลัยเวสท์เวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา
ประกาศนียบัตร Berkeley Executive Coaching Leadership
ประกาศนียบัตร ด้านการจัดการ (Special Management
Program) มหาวิทยาลัยมาร์แชล สหรัฐอเมริกา
ปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ เอกการบัญชี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการอบรมสถาบันวิทยาการตลาดทุน รุ่นที่ 14
หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (49/2547)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
IMD Switzerland

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 – ปัจจุบัน กรรมการสรรหา กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2556 – ปัจจุบัน ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 – ปัจจุบัน กรรมการอิสระ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2557 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2551 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์
เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด

ประสบการณ์ทำงาน

2547 – 2551 ผู้จัดการประจำประเทศไทย กลุ่มอุปกรณ์โทรศัพท์เคลื่อนที่
บริษัท โมโตโรล่า (ประเทศไทย) จำกัด
2541 – 2545 Country Sales Director, Oracle Cooperation (Thailand)

07

นางสาวธันวดี วงศ์ธีรฤกษ์

กรรมการ

อายุ: 56 ปี

จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 4 ปี 11 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา ปริญญาโท Master of Science in Electrical Engineering, University of Miami, USA
ประกาศนียบัตร Advance Management Program (177/2552) จาก Harvard Business School, Harvard University, USA
ปริญญาดุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประวัติการอบรม หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) (81/2552) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (180/2556) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Financial Statements for Directors (FSD) (20/2556) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2556 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอคเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2552 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2560 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โครงข่ายระหว่างประเทศและศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต จำกัด

2560 - ปัจจุบัน รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานโครงข่ายระหว่างประเทศและศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

ประสบการณ์ทำงาน

2558 - 2560 รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

2556 - 2558 รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานกลยุทธ์องค์กร) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

2552 - 2555 รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ระดับ 13 (สายงานธุรกิจโทรศัพท์) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

08

นายทอร์ จอห์นเซน

กรรมการ

อายุ: 69 ปี

จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 7 ปี 3 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Master of Science, Norwegian Institute of Technology, University of Trondheim, Norway

ประวัติการอบรม หลักสูตร Director Certification Program (DCP) (175/2556)
โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2556 - ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอคเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2559 - ปัจจุบัน Senior Advisor, Telenor ASA

2556 - ปัจจุบัน กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd

2556 - ปัจจุบัน กรรมการและกรรมการตรวจสอบ DiGi.com Berhad

2556 - ปัจจุบัน กรรมการและกรรมการตรวจสอบ Grameenphone Ltd.

ประสบการณ์ทำงาน

2558 - 2559 ประธานกรรมการ Telenor Myanmar Ltd.

2557 - 2559 ประธานกรรมการ Telenor Pakistan Ltd.

2556 - 2559 กรรมการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการสรรหา กรรมการกำกับดูแลกิจการ กรรมการกำกับดูแลกิจการ บริษัท โทเทิล แอคเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 - 2556 ประธานกรรมการ Grameenphone IT Ltd.

2554 - 2556 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Grameenphone Ltd.

2551 - 2554 กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอคเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

หมายเหตุ นายทอร์ จอห์นเซน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายทอร์ จอห์นเซน ซึ่งลาออกจากตำแหน่งตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 1/2561 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2561 โดยมีผลวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561

09

นายอาทุน บรวีเช็ก ซีรึล

กรรมการ กรรมการกำกับดูแลกิจการ
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน และกรรมการสรรหา
อายุ: 46 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 6 ปี 4 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Executive Master of Business Administration,
BI Norwegian Business School, Oslo
Marketing and Communication, Norges Markeds
Hoyskole (BI Norwegian Business School)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 – ปัจจุบัน กรรมการกำกับดูแลกิจการ
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ กรรมการกำหนดค่าตอบแทนและกรรมการสรรหา
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2560 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2560 – ปัจจุบัน กรรมการ Member of Nomination Committee,
DiGi.Com Berhad
2559 – ปัจจุบัน Senior Vice President, Head of Group Public and
Regulatory Affairs, Telenor Group
2559 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Myanmar Ltd.
2559 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Pakistan Ltd.
2559 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย (ไอเอชคิว) จำกัด
2557 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor GO Pte Ltd.
2555 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor South Asia Investment Pte Ltd.
2555 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor South East Asia Investment Pte Ltd.
2554 – ปัจจุบัน กรรมการ Grameenphone Ltd.
2554 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Asia Pte Ltd.

ประสบการณ์ทำงาน

2556 – 2558 กรรมการ Telenor Myanmar Ltd.
2555 – 2558 กรรมการ Telenor Pakistan Ltd.
2554 – 2557 กรรมการ Telenor Global Services Singapore Pte Ltd.
2554 – 2556 กรรมการ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 – 2555 กรรมการ Telenor India Ltd.
2553 – 2558 กรรมการ กรรมการสรรหาและกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
DiGi.com Berhad
2553 – 2558 กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2551 – 2559 Senior Vice President, Corporate Affairs Asia, Telenor Group
2550 – 2554 กรรมการ Telenor Pakistan Ltd.
2549 – 2555 กรรมการ Telenor Corporate Development Sdn

10

นายลาร์ส โอเคะ ว็อลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง

กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
อายุ: 49 ปี
จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 2 ปี 11 เดือน
จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)
จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Master of Business Administration,
Gothenburg School of Economics and Commercial Law
Master of Science in Systems Engineering,
Case Western Reserve University, USA
Master of Science in Engineering Physics,
Uppsala University

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2558 – ปัจจุบัน กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2558 – ปัจจุบัน กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด
2558 – ปัจจุบัน Executive Vice President, Telenor Group
2558 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2558 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi.Com Berhad

ประสบการณ์ทำงาน

2557 – 2558 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2552 – 2557 ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Sverige AB
2550 – 2552 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี
Telenor Sverige AB

11

นางกฤษณ์ ริปเปลา

กรรมการ

อายุ: 47 ปี

จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 1 ปี 9 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา Master of Law, University of Oslo, Norway

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2559 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2561 – ปัจจุบัน กรรมการ DiGi.com Berhad และ DiGi Telecommunications Sdn Bhd

2560 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Norge AS

2558 – ปัจจุบัน กรรมการ Telenor Networks Holding AS

2556 – ปัจจุบัน Attorney at Law, Telenor ASA

ประสบการณ์ทำงาน

2558 – 2559 กรรมการ Telenor Business Partner Invest AS

2542 – 2555 Associated attorney and senior attorney, Wiersholm Lawfirm

2539 – 2542 Higher executive officer, advisor and senior advisor, Norwegian Competition Authority

12

นายชเวร์ เป็ดเดอร์เซิน

กรรมการ

อายุ: 52 ปี

จำนวนปีที่เป็นกรรมการ: 1 เดือน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00 %)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

ประวัติการศึกษา M.Sc.E.E. Norwegian Institute of Technology (NTNU)
MBA Norwegian School of Management (BI)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2560 – ปัจจุบัน กรรมการ บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทหรือหน่วยงานอื่น

2560 – ปัจจุบัน Senior Vice President, Head of Strategy, Telenor Group

ประสบการณ์ทำงาน

2559 – 2560 กรรมการ บริษัท เทเลแอสเสท จำกัด

2558 – 2560 รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2558 – 2560 กรรมการ บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด

2558 – 2560 กรรมการ บริษัท เพย์สบาย จำกัด

2558 ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์การเงิน บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

2554 – 2558 Director M&A, Telenor Group

2550 – 2554 Vice President, Telenor Group

คณะผู้บริหารบริษัท

01

นายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง *

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Master of Business Administration, Gothenburg School of Economics and Commercial Law

Master of Science in Systems Engineering, Case Western Reserve University, USA

Master of Science in Engineering Physics, Uppsala University

2558 – ปัจจุบัน	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – ปัจจุบัน	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2558 – ปัจจุบัน	Executive Vice President, Telenor Group
2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ DiGi.Com Berhad
2557 – 2558	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร DiGi Telecommunications Sdn Bhd
2552 – 2557	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร Telenor Sverige AB
2550 – 2552	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี Telenor Sverige AB

02

นายประเทศ ตันกุลรัตน์ *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี

จำนวนหุ้นที่ถือ: 10,000 หุ้น (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: 7,100 หุ้น (0.00%)

Master of Electrical Engineering, Massachusetts Institute of Technology

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (หลักสูตรนักบริหาร) สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2558 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด
2556 – 2557	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มเทคโนโลยี Telenor Myanmar Ltd
2554 – 2556	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายปฏิบัติการโครงข่าย บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2553 – 2554	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิศวกรรม บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – 2553	ผู้อำนวยการ ฝ่ายออกแบบโครงข่ายและระบบพื้นฐาน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2548 – 2552	ผู้อำนวยการ ฝ่ายโครงข่ายสื่อสารสัญญาณ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2544 – 2548	Head of Engineering, Satellite Engineer, Pacific Century Matrix (Hong Kong)
2539 – 2543	Satellite Engineer, L-Star Program, Asia Broadcasting and Communication Network/ Telesat Canada

03

นายดิลิป ปาล *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Master's degree in Commerce, Calcutta University, India

Bachelor of Commerce (Hons), Goenka College of Commerce, India

Chartered Accountant, Institute of Chartered Accountants of India

Cost Accountant, Institute of Cost and Works Accountants of India

2560 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 – 2560	Chief Financial Officer, Grameenphone Ltd.
2555 – 2557	Executive Vice President, Finance, Vodafone
2551 – 2553	Senior Vice President, Finance and Accounts, Vodafone
2549 – 2551	Assistant Vice President, Finance, Vodafone
2547 – 2549	General Manager, Finance, Hutchison Essar
2542 – 2547	Senior Finance Manager, Hindustan Coca-Cola Beverages
2536 – 2542	Finance Manager, TATA Tinplate

* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

04

นายแอนดริว ทอร์โอดวาร์ กวาลเชก *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มดิจิทัล

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Master of Business Administration, University of Oxford

Bachelor of Business Administration, University of Wisconsin-Madison

2559 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มดิจิทัล บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – 2559	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกลยุทธ์ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท เพย์สบาย จำกัด
2557 – ปัจจุบัน	กรรมการ บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด
2556 – 2558	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์และนวัตกรรม บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2555 – 2556	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกลยุทธ์ Telenor Digital
2554 – 2555	Director, Telenor Group Strategy, Telenor ASA
2551 – 2554	Management Consultant, Bain & Company
2547 – 2549	Manager, Capgemini
2544 – 2547	Consultant, Fair Isaac Corporation

05

นายราจีฟ บาวา*

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

กลุ่มกิจการองค์กรและพัฒนารัฐกิจ

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Masters in Computer Science, University of Maryland, USA

Bachelor of Technology, Computer Engineering, Manipal Institute of Technology, India

Certificate in Management, Wharton School of Business, University of Pennsylvania, USA

2560 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กรและพัฒนารัฐกิจ บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2559 – 2560	Head of Public & Regulatory Affairs, Telenor Group, Asia
2558 – 2559	รักษาการรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่ม Corporate Affairs บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 – 2558	Chief Representative Officer, Telenor Group, India
2551 – 2554	Unitech Wireless Pvt Ltd., India, Chief Corporate Affairs Officer

06

นายสิทธินิช นพชินบุตร *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Master of Business Administration, Georgia State University, USA

2559 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – 2559	รองประธานธุรกิจโทรคมนาคม บริษัท ไทยซัมซุง อิเลคโทรนิคส์ จำกัด
2549 – 2552	Corporate Strategy Director, บริษัท ไมเนอร์ พู๊ด กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
2539 – 2549	Regional Marketing – Marketing department บริษัท พรอคเตอร์ แอนด์ แกมเบล จำกัด

* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

07

นายปัญญา เวชบรรยงรัตน์ *

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการขาย

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Master of Business Administration, University of Colorado at Boulder

Bachelor of Science in Computer Information Systems, Graduating Honor Summa Cum Laude,

Regis University, Denver, CO

2559 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการขาย
บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2554 – 2559	ผู้อำนวยการอาวุโส บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2551 – 2553	ผู้อำนวยการฝ่าย Program Management Department
บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

08

นางสาวนาฏฤดี อาจหาญวงศ์*

รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: ไม่มี (0.00%)

Master's degree in Human Resources Development, Webster University, Missouri, USA

ปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2558 – ปัจจุบัน	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล
บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552 – 2558	รองประธานกรรมการบริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคล ประเทศไทย, พม่า, กัมพูชา
และลาว บริษัท ยูนิลีเวอร์ ไทย โฮลดิ้งส์ จำกัด
2550 – 2552	Head of Human Resources, Sub-Region Asia North (Thailand, Bangladesh, Vietnam,
Cambodia and Korea), บริษัท โนเกีย ซีเมนส์ เน็ตเวิร์คส์ (ประเทศไทย) จำกัด
2547 – 2550	Human Resources Manager for Indochina (Thailand, Vietnam, Cambodia & Laos),
บริษัท โนเกีย (ประเทศไทย) จำกัด
2536 – 2547	Assistant Vice President, Human Resources, Retail Operations,
บริษัท เอก-ชัย ดีสทริบิวชั่น ซิสเทม จำกัด

จำนวนหุ้นที่ถือ: ไม่มี (0.00%)

จำนวนหุ้นของกลุ่มและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ: 15,500 หุ้น (0.00%)

ปริญญาเอก กฎหมายมหาชน (เกียรตินิยมสูงสุด) มหาวิทยาลัย Strasbourg III ประเทศฝรั่งเศส

ปริญญาโท กฎหมายประชาคมยุโรป มหาวิทยาลัย Strasbourg III ประเทศฝรั่งเศส

ประกาศนียบัตรยุโรปศึกษา (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัย Strasbourg III ประเทศฝรั่งเศส

ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เหรียญทอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2556 – ปัจจุบัน	เลขานุการบริษัทและผู้อำนวยการอาวุโสหัวหน้าสายงานกฎหมายของบริษัท
บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2552	ผู้อำนวยการสายงานกฎหมายโทรคมนาคม
บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2551	ผู้อำนวยการ สายงานกฎหมาย บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด
(มหาชน)
2550	ผู้อำนวยการฝ่าย Regulatory Division
บริษัท โทเทิล แอคเซีย คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

นายวิพันธุ์ พิทักษ์ชาติวงศ์

เลขานุการบริษัท

* เป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ด.

หมายเหตุ 1) นายสิทธิโชค นพชินบุตร ได้ลาออกจากบริษัท วันที่ 31 มกราคม 2561 และกลุ่มนิติบุคคลได้ถูกยุบรวมเข้ากับงานของกลุ่มการตลาด โดยนายแอนดรูว์ ทอร์ โอดวาร์ กวาลเซท ได้เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการตลาด มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561
2) เพื่อบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น กลุ่มการขายได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ โดยเปลี่ยนเป็นกลุ่มงานพาณิชย์ โดยนายปัญญา เวชบรรยงรัตน์ ดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มงานพาณิชย์ มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561

โครงสร้างกลุ่มบริษัท

บริษัทเป็นหนึ่งในผู้นำธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย ก่อตั้งในปี 2532 เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในคลื่นความถี่ย่าน 850 เมกะเฮิรตซ์ และ 1800 เมกะเฮิรตซ์ ภายใต้สัญญาสัมปทานซึ่งอยู่ในรูปแบบ สร้าง – โอน – ดำเนินงาน (BTO) เป็นเวลา 27 ปี จาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย)

ในเดือนธันวาคม 2555 บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (เดิมชื่อ บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามเป็นเวลา 15 ปี จาก กสทช. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ณ สิ้นปี 2560 บริษัทฯมีบริษัทย่อยทั้งสิ้น 12 บริษัท และถือหุ้นในบริษัทร่วม (ตามนิยามที่กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์) จำนวน 2 บริษัท ได้แก่ (1) บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซซิเนส จำกัด (หรือ ยูดี) และ (2) บริษัท ศูนย์ให้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ จำกัด* บริษัทยังคงมุ่งมั่นในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และลงทุนในบริษัทย่อย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และการบริหารจัดการทรัพย์สินของบริษัทเป็นหลัก นอกจากนี้ บริษัทยังเน้นการลงทุนในกิจการที่สามารถสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทในระยะยาวได้

หมายเหตุ * บริษัท ไม่ได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญเหนือกิจการนี้ ดังนั้น กิจการนี้ไม่ได้มีคุณสมบัติเป็นบริษัทร่วมตามที่แสดงในงบการเงินของบริษัทฯ

ข้อมูลสรุปของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (%)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034424	บริการโทรคมนาคม (Wi-Fi) โดยได้รับ ใบอนุญาตการให้ บริการอินเทอร์เน็ต แบบที่หนึ่ง	175	หุ้นสามัญ	100	1,750,000
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034467	ให้บริการด้าน โทรคมนาคมและ ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับ อุปกรณ์สื่อสาร	100	หุ้นสามัญ	100 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	1,000,000
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105549034548	ให้บริการโทรคมนาคม	1,160	หุ้นสามัญ	100	11,600,000
บริษัท ดีแทค แอ็คเซ็สเลเวท จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 2 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105557065767	ลงทุนและให้การ สนับสนุนแก่บริษัท Start-up ในการพัฒนา แอปพลิเคชันต่างๆ	15	หุ้นสามัญ	100 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	150,000

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (%)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105558145985	บริหารและจัดการ ทรัพย์สิน	1	หุ้นสามัญ	99.97 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	10,000
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105558146019	บริหารและจัดการ ทรัพย์สิน	1	หุ้นสามัญ	99.97 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	10,000
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2160 5463-5 โทรสาร +66 2160 5462 เลขทะเบียนบริษัท 0125547001804	ให้บริการชำระเงิน ออนไลน์ บัตรเงินสด บริการชำระเงินทาง อิเล็กทรอนิกส์ และ บริการรับชำระเงิน	200	หุ้นสามัญ	100	2,000,000
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105539049038	บริหารสินทรัพย์	1	หุ้นสามัญ	99.99	100,000
บริษัท อีสเทิร์น บิช จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105532038740	บริหารสินทรัพย์	80	หุ้นสามัญ	100 (ผ่านบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด)	800,000
บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0107536000871	ระหว่างชำระบัญชี	313.55	หุ้นสามัญ	99.81	434,668,207
บริษัท เวิลด์โฟน ซ็อบ จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105539069969	ระหว่างชำระบัญชี	450	หุ้นสามัญ	100	4,500,000

บริษัท	ที่ตั้งสำนักงาน	ประเภทธุรกิจ	ทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	ประเภทหุ้น	จำนวนหุ้นที่ถือ (%)	จำนวนหุ้น ทั้งหมด
บริษัท เทเลแอสเสท จำกัด	เลขที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330 โทรศัพท์ +66 2202 8000 เลขทะเบียนบริษัท 0105559061246	ให้เช่าเครื่องมือและ อุปกรณ์โทรคมนาคม	1	หุ้นสามัญ	99.97 (ผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	10,000
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซซิเนส จำกัด* (ยูดี)	เลขที่ 499 หมู่ที่ 3 อาคารเบญจจินดา ถนนกำแพงเพชร 6 แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทรศัพท์ +66 2953 2222 โทรสาร +66 2953 1269 เลขทะเบียนบริษัท 0105545040951	จัดจำหน่ายโทรศัพท์ เคลื่อนที่ ซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และ อุปกรณ์เสริมต่างๆ	200	หุ้นสามัญ	25	20,000,000
บริษัท ศูนย์ให้บริการ คงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์ จำกัด	98 อาคารสาทร สแควร์ ออฟฟิศ ทาวเวอร์ ห้องเลขที่ 403 ชั้นที่ 4 ถนนสาทรเหนือ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ +66 2108 1544 โทรสาร +66 2108 1544 เลขทะเบียนบริษัท 0115553001471	บริการระบบสารสนเทศ และฐานข้อมูลกลาง ประสานงานการ โอนย้ายผู้ให้บริการ โทรคมนาคมเพื่อการ คงสิทธิเลขหมาย โทรศัพท์	2	หุ้นสามัญ	20 (โดยดีแทค และผ่านบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด)	20,000

หมายเหตุ* ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 75 ถือหุ้นโดย บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด แม้ว่า บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งกับบริษัทได้ถือหุ้น
ในยุติร้อยละ 75 นั้นอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ต่อบริษัท แต่อย่างไรก็ดี บริษัทเห็นว่าโครงสร้างการถือหุ้นดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุด
ของบริษัท เนื่องจากบริษัทไม่ได้มุ่งเน้นในการเป็นผู้จำหน่ายชุดเลขหมายและบัตรเติมเงินให้แก่ผู้ใช้บริการโดยตรง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มภาระให้กับบริษัทในการจัดการ
บริหารสินค้าคงคลัง รวมถึงระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics) และการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ อนึ่ง บริษัทมีมาตรการป้องกันการถ่ายทอดทางผลประโยชน์และขั้นตอนในการ
ควบคุมรายการระหว่างกันอย่างรัดกุม เป็นไปตามกฎเกณฑ์เรื่องการเข้าทำรายการระหว่างกันของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ณ วันที่ 25 เมษายน 2560 บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นดังต่อไปนี้

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ 40.0
นายวิชัย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ 30.0
นางวรรณภา จิรกิติ	ร้อยละ 15.0
นายสมชาย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ 15.0

การประตอบธุรกิจและแนวโน้มธุรกิจ

▲ dtac Super 4G

▲ Go โนลิบิต

◀ FLIP IT - แคมเปญ ชีวิตที่ง่าย

▲ ดีแทค ธีวอร์ด

▲ dtac Accelerate

ภาพรวมการดำเนินงาน

ดีแทคมุ่งหน้าสู่การเป็นแบรนด์ดิจิทัลอันดับ 1 ของประเทศไทยในปี 2563 โดยเราได้นำเสนอบริการดิจิทัลต่างๆ ในปี 2560 ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพรวมทั้งลดขั้นตอนในการส่งมอบบริการไปถึงผู้ใช้งาน อาทิเช่น บริการ “Line Mobile” ซึ่งเป็นบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ หรือแอปพลิเคชัน “dtac App” สำหรับลูกค้าและแอปพลิเคชัน “dtac One” สำหรับร้านค้า นอกจากนี้บริษัทได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการดำเนินงานซึ่งช่วยให้บริษัทมีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งสามารถนำเสนอบริการได้เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับลูกค้าแต่ละรายมากขึ้น

บริษัทพัฒนาภาพลักษณ์ของโครงข่ายด้วยแคมเปญ “สิ้น...จะ” และเสริมสร้างตำแหน่งทางการตลาดในด้านความคุ้มค่าด้วยแพ็คเกจ “Go โน ลิมิต” ที่ให้ลูกค้าใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ไม่จำกัดที่ระดับความเร็วต่างๆ ซึ่งมีให้ลูกค้าเลือกอย่างหลากหลาย นอกจากนี้บริษัทได้ปรับปรุงกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ “ดีแทควีรอร์ด” เพื่อสร้างความผูกพันกับลูกค้าให้ดียิ่งขึ้น

เพื่อเป็นการเตรียมการก่อนหมดอายุสัญญาสัมปทาน บริษัทพัฒนาโครงข่าย 2.1GHz ให้มีความหนาแน่นอย่างต่อเนื่องในตลอดปีที่ผ่านมา โดยบริษัทได้เพิ่มจำนวนสถานีฐานบนคลื่นความถี่ 2.1 GHz จากกว่า 30,500 สถานีเมื่อปลายปี 2559 เป็นกว่า 40,400 สถานีในปลายปีนี้

ณ สิ้นปี 2560 บริษัทมีฐานลูกค้ารวมอยู่ที่ 22.7 ล้านเลขหมาย ลดลงจากระดับ 24.5 ล้านเลขหมาย เมื่อปีก่อนอันเป็นผลจากความท้าทายในตลาดบริการระบบเติมเงิน ในขณะที่ฐานลูกค้าระบบรายเดือนยังคงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จำนวนผู้ให้บริการระบบรายเดือนของบริษัทอยู่ที่ 5.6 ล้านเลขหมาย อันเป็นผลจากผู้ใช้บริการระบบเติมเงินเปลี่ยนมาใช้บริการระบบรายเดือนและขอเสนอบริการระบบรายเดือนที่คุ้มค่า อย่างไรก็ตาม ลูกค้าระบบเติมเงินมีจำนวนลดลงจากปีก่อนมาอยู่ที่ระดับ 17.0 ล้านเลขหมายอันเป็นผลจากการแข่งขันในตลาดและผู้ใช้บริการระบบเติมเงินเปลี่ยนไปใช้บริการระบบรายเดือนแทน ทั้งนี้ รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย (ไม่รวม IC) ในปี 2560 อยู่ที่ระดับ 230 บาทต่อเดือน เพิ่มขึ้น 6.4% จากปีก่อน อันเป็นผลจากสัดส่วนฐานลูกค้าระบบรายเดือนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ บริษัทมีส่วนแบ่งการตลาดในเชิงรายได้จากการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในปี 2560 อยู่ประมาณ 25% ในขณะที่ส่วนแบ่งการตลาดในเชิงผู้ใช้บริการในปี 2560 อยู่ที่ประมาณ 24%

ภาพรวมด้านการตลาด

ในปี 2560 ดีแทคนำเสนอแนวคิด “FLIP IT – แค ฟลิค ชีวิตก็ง่าย” เพื่อสะท้อนถึงทิศทาง สิ่งที่เราทำ รวมถึงเป้าหมายที่ต้องการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างที่คาดหวังหรือเหนือกว่า เพื่อให้เราเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตยุคดิจิทัลที่ลูกค้าชื่นชอบ ดีแทคมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างประสบการณ์ใช้งานที่ดีที่สุดให้ลูกค้า เราจึงได้พลิกรูปแบบการให้บริการการสื่อสารที่เคยยุ่งยากให้เป็นเรื่องง่าย ไร้ข้อกั๊ก โดยให้ความสำคัญที่ลูกค้าเป็นหลัก เพื่อให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ดิจิทัลอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ดีแทคให้ความสำคัญกับ 3 ประเด็นหลักที่จะเสริมสร้างตำแหน่งทางการตลาดให้แข็งแกร่ง ได้แก่ 1) เสริมสร้างภาพลักษณ์ด้านโครงข่าย 2) พัฒนาแบรนด์ดีแทคให้แข็งแกร่ง และ 3) สร้างความเปลี่ยนแปลงในตลาดด้วยการนำเสนอบริการที่คุ้มค่า

1) เสริมสร้างภาพลักษณ์ด้านโครงข่าย

ดีแทคมุ่งนำเสนอประสบการณ์ดิจิทัลที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้ง่ายไม่ว่าลูกค้าจะอยู่ที่ใดก็ตาม เราขยายโครงข่าย 4G ด้วยการเพิ่มจำนวนสถานีฐาน รวมทั้งใช้คลื่นความถี่ 1800MHz ที่มีแบนด์วิดท์ที่กว้างถึง 20MHz เพื่อสร้างประสบการณ์ใช้งานของลูกค้าให้ดียิ่งขึ้น เราได้ขยายโครงข่าย 4G ให้มีความครอบคลุมโดยคำนึงถึงความต้องการต่างๆ ในชีวิตและไลฟ์สไตล์ของลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นขณะเดินทาง ขณะอยู่บ้าน โรงพยาบาล หรือสถานที่ทำงาน นอกจากนี้ บริษัทยังพัฒนาคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ที่ดีที่สุดในการใช้งานบนแอปพลิเคชันยอดนิยมต่างๆ ได้อย่างราบรื่นไม่สะดุด อันเป็นการตอบสนองวิถีชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์แบบ ในขณะเดียวกัน เรายังคงเสริมสร้างความเชื่อมั่นของลูกค้าที่มีต่อโครงข่ายของเราตลอดปีที่ผ่านมาด้วยการสื่อสารแบบองค์รวมผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อตอกย้ำประสบการณ์แบบ “dtac Super 4G: กว้างสุด ลื่นสุด”

dtac Super 4G

“Smoothest and Widest” Experience

Expand 4G network coverage

2) พัฒนาแบรนด์ดีแทคให้แข็งแกร่ง

ดีแทคได้พัฒนาแบรนด์ดีแทคให้แข็งแกร่งขึ้นผ่านการสื่อสารและกิจกรรมต่างๆ ที่มีอย่างสม่ำเสมอด้วยบุคลิกภาพภาพลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นดีแทคที่มีความเอาใจใส่ มีความสนุกสนาน และสร้างสรรค์ ผ่านเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับลูกค้ามากขึ้น เพื่อสร้างความรู้สึกรักและความผูกพันระหว่างแบรนด์และลูกค้าให้ดียิ่งขึ้น ให้ดีแทคเป็นแบรนด์ที่อยู่ในใจ เป็นที่ชื่นชอบของคนไทย

3) สร้างความเปลี่ยนแปลงในตลาดด้วยการนำเสนอบริการที่คุ้มค่า

ด้วยแนวคิด “FLIP IT – แคฟลิก ชีวิตก็ง่าย” ดีแทคมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการให้มีความง่าย ไร้ข้อกักรงและในขณะเดียวกันต้องสามารถแข่งขันในตลาด รวมทั้งตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีต่อการบริการดิจิทัลของเรา ดีแทคได้นำเสนอแพ็คเกจ “Go ใน ลิ้มิต” ทั้งในตลาดบริการระบบเติมเงินและบริการระบบรายเดือน รวมทั้งนำเสนอซิม “Go เฟลลิน” สำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน ซึ่งช่วยให้ลูกค้าใช้อินเทอร์เน็ตได้ไม่จำกัด โดยความเร็วไม่ตกและสามารถโทรในเครือข่ายได้ไม่จำกัด ทำให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ดิจิทัลอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ เราได้พัฒนาโครงการ ดีแทค รีวอร์ด โดยเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้ครอบคลุมกลุ่มลูกค้ามากขึ้น ทั้งลูกค้าระบบรายเดือนและลูกค้าระบบเติมเงิน รวมทั้งแบ่งดีแทครีวอร์ดเป็นระดับเงิน, ทอง และ บลูเมมเบอร์ เพื่อให้ลูกค้าของดีแทคได้รับสิทธิประโยชน์และประสบการณ์พิเศษในทุกๆ วัน จากพันธมิตรกว่า 25,000 รายทั่วประเทศผ่านช่องทางปกติและช่องทางดีแทคแอปพลิเคชัน ทั้งนี้จำนวนผู้ใช้สิทธิประโยชน์ยังเพิ่มมากขึ้นกว่า 3 เท่าตัวเมื่อเทียบกับปี 2559

► ซิมแอปปี้กั๋วรัสส์ต์

▼ ซิมโชคดีป๊อ

บริการระบบรายเดือน

ฐานลูกค้าและรายได้จากบริการระบบรายเดือนมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากแพ็คเกจ “Super Non-Stop” และแพ็คเกจ “Go ใน ลิ้มิต” ซึ่งช่วยเพิ่มฐานลูกค้าที่มีความหลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้แพ็คเกจดังกล่าวยังช่วยนำเสนอความคุ้มค่าของแพ็คเกจที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ช่วยให้ดีแทคสามารถควบคุมส่วนลดค่าเครื่องได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้แพ็คเกจ “Go ใน ลิ้มิต” ยังช่วยให้ลูกค้าใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ไม่จำกัดตามระดับความเร็วที่ลูกค้าเลือกโดยไม่ลดความเร็ว รวมทั้งสามารถโทรในเครือข่ายได้ไม่จำกัด ช่วยสร้างประสบการณ์ไร้กังวลให้กับลูกค้า ซึ่งลูกค้าสามารถเลือกแพ็คเกจที่ระดับความเร็วต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของลูกค้าได้ตามต้องการ

ในปี 2560 ดีแทคได้นำเสนอแพ็คเกจที่มีราคาเริ่มต้นในระดับต่ำ รวมทั้งมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าเปลี่ยนการใช้งานจากระบบเติมเงินเป็นระบบรายเดือน รวมทั้งมีแคมเปญต่างๆ ในช่วงปีที่ผ่านมา เช่น เบอร์มงคล หรือการนำเสนอแพ็คเกจที่เจาะจงสำหรับลูกค้าแต่ละราย รวมทั้งเปิดตัวแอปพลิเคชัน “dtac call” ซึ่งช่วยให้ลูกค้าสามารถใช้งานเบอร์โทรศัพท์ได้หลายเบอร์ในเครื่องเดียวกันโดยไม่ต้องใช้ซิม นอกจากนี้เราพยายามเพิ่มรายได้โดยนำเสนอบริการเพิ่มเติมสำหรับลูกค้าปัจจุบัน โดยมีการปรับปรุงช่องทางแอปพลิเคชัน dtac เพิ่มความสะดวกให้ลูกค้า เช่น ในการซื้อบริการเสริมและให้ดีแทคและลูกค้าได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น

บริการระบบเติมเงิน

ฐานลูกค้าและรายได้ในบริการระบบเติมเงินของดีแทคได้ลดลง อันเป็นผลจากการแข่งขันในตลาดและการเปลี่ยนการใช้งานจากระบบเติมเงินเป็นระบบรายเดือน เราจึงพยายามสร้างฐานลูกค้าระบบเติมเงินที่มีคุณภาพ โดยการนำเสนอบริการที่มีความง่ายและไร้ข้อกักรง เช่น แพ็คเกจ “Go ใน ลิ้มิต” และซิม “Go เฟลลิน” แทนวิธีการให้ส่วนลดค่าเครื่องที่ใช้กันอยู่ในตลาด โดยแพ็คเกจ “Go ใน ลิ้มิต” และซิม “Go เฟลลิน” ช่วยให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ดิจิทัลอย่างไม่จำกัดและไร้ข้อกักรงกับค่าใช้จ่ายส่วนเกินและความเร็วอินเทอร์เน็ตที่ลดลง ซึ่งเป็นปัญหาที่ลูกค้าระบบเติมเงินพบเสมอ นอกจากนี้ เราเสริมสร้างช่องทางการขายที่มีอยู่ปัจจุบันให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นและนำเสนอแอปพลิเคชัน “dtac ONE” ที่สามารถเปลี่ยนรูปแบบการจำหน่ายแบบเดิมไปสู่ช่องทางจำหน่ายแบบดิจิทัล รวมทั้งเป็นอีกหนึ่งช่องทางเพื่อให้มั่นใจได้ว่าดีแทคสามารถเข้าถึงลูกค้าได้อย่างสมบูรณ์แบบ

นอกจากนี้ บริการระบบเติมเงินของบริษัทยังนำเสนอบริการที่เจาะกลุ่มลูกค้าเฉพาะ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนต่างด้าว และกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยเราให้บริการโทรทางไกลระหว่างประเทศในอัตราพิเศษ รวมทั้งมีแพ็คเกจอินเทอร์เน็ต ทั้งซิมดีแทคเติมเงินพม่า ซิมดีแทคเติมเงินกัมพูชา และซิม Happy Tourist SIM ทั้งนี้ ดีแทคเป็นผู้ให้บริการรายแรกที่สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างครบถ้วนด้วยภาษาพูดท้องถิ่นของลูกค้าเหล่านั้น

ในช่วงปลายปี 2560 บริษัทพยายามเพิ่มการเติมเงินและเพิ่มรายได้ระบบเติมเงินจากลูกค้าที่ใช้งานอยู่ปัจจุบันด้วยแคมเปญ “Double Speed” ที่ช่วยให้ลูกค้าใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่จำกัด โดยเพิ่มความเร็วเป็นสองเท่าที่ราคาแพ็คเกจเดิม เป็นการเน้นย้ำความคุ้มค่าและความไร้กังวลต่อลูกค้า โดยมีการนำเสนอแคมเปญส่วนใหญ่ผ่านช่องทางดิจิทัล

ภาพรวมด้านการเงิน

ในปี 2560 บริษัทมีรายได้จากการให้บริการ (ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย) ที่เพิ่มขึ้น 0.2% จากปีก่อน โดยบริการข้อมูลและบริการระบบรายเดือนเติบโตได้ดีแต่ถูกชดเชยด้วยความท้าทายในตลาดบริการเสียงและตลาดบริการระบบเติมเงิน ทั้งนี้ รายได้จากการบริการระบบรายเดือนอยู่ในระดับที่สูงกว่ารายได้บริการระบบเติมเงินเนื่องจากตลาดบริการระบบรายเดือนที่ยังเติบโตได้ดีต่อเนื่อง ในขณะที่ตลาดบริการระบบเติมเงินยังคงเผชิญกับความท้าทายซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการให้ส่วนลดค่าเครื่องในตลาดบริการระบบเติมเงิน อย่างไรก็ตาม บริษัทมีรายได้รวมลดลง 5.1% จากปีก่อนมาอยู่ที่ระดับ 78,275 ล้านบาท เนื่องจากรายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่ายและรายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์ที่ลดลง

บริษัทมี EBITDA (ก่อนรายการอื่น) อยู่ที่ 30,446 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 9.1% จากปีก่อนโดยมีปัจจัยจากค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลง รวมทั้งมีการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านต่างๆ และลดการให้ส่วนลดค่าเครื่อง ทั้งนี้ EBITDA margin เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 38.9% จากเดิมอยู่ที่ระดับ 33.8% เมื่อปีก่อน

บริษัทมีกำไรสุทธิ อยู่ที่ 2,115 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.4% จากปีก่อน โดยมีปัจจัยจาก EBITDA ที่เติบโตขึ้นรวมทั้งได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการลงทุนในขณะที่ยังจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขยายโครงข่ายปรับเพิ่มสูงขึ้น

บริษัทรักษาสถานะทางการเงินให้มีความคล่องตัวและให้ความสำคัญกับการสร้างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานเพื่อให้พร้อมต่อโอกาสทางธุรกิจ โดยบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA อยู่ที่ 0.8 เท่า ลดลงจากระดับ 1.1 เท่าเมื่อปีก่อน ในขณะที่บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (คำนวณจาก EBITDA หักด้วยเงินลงทุน) อยู่ที่ 13,912 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 83% จากปีก่อน โดยมีปัจจัยจาก EBITDA ที่เพิ่มขึ้นและเงินลงทุนที่ลดลง ทั้งนี้บริษัทใช้เงินลงทุนในปี 2560 อยู่ที่ 16,534 ล้านบาท ในขณะที่ในปี 2559 บริษัทใช้เงินลงทุน 20,310 ล้านบาท

ภาวะอุตสาหกรรมและแนวโน้มการแข่งขัน

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สายที่เพิ่มขึ้น แต่สภาวะการแข่งขันยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ประกอบกับการที่รายได้จากการให้บริการเสียงที่ลดลงและใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งมีราคาสูงได้ส่งผลกระทบต่อระดับกำไรของอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมโทรคมนาคม

ไทยยังสามารถเติบโตและมีกำไรได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีโอกาสที่หลากหลายในการสร้างรายได้เพิ่มเติม

รายได้จากการให้บริการของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยสามารถเติบโตดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งมีปัจจัยหลักจากรายได้ของการให้บริการระบบรายเดือนที่เติบโตอย่างแข็งแกร่ง ซึ่งชดเชยกับรายได้จากการให้บริการระบบเติมเงินที่ลดลง ทั้งนี้ อุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยในช่วงปี 2560-2563 มีแนวโน้มการเติบโตที่สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมหรือจีดีพีของประเทศไทย โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เติบโตถึงแม้ว่าการแข่งขันในตลาดยังคงเป็นไปอย่างเข้มข้น ทั้งนี้ ตลาดบริการระบบรายเดือนจะเป็นปัจจัยที่ช่วยผลักดันการเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทย โดยรายได้จากการให้บริการระบบรายเดือนในช่วงอดีตที่ผ่านมาอีตราการเติบโตเฉลี่ย 10-15% ต่อปี และคาดว่าจะเติบโตในอัตราดังกล่าวได้ต่อไปในช่วง 3 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตาม รายได้จากการให้บริการระบบเติมเงินยังคงมีแนวโน้มลดลง อันเป็นผลจากการที่ผู้ใช้บริการเปลี่ยนจากระบบเติมเงินเป็นระบบรายเดือน

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยยังคงมีการแข่งขันในระดับสูงต่อเนื่อง โดยผู้ให้บริการต่างแข่งขัน ทั้งในด้านการลงทุนโครงข่าย กิจกรรมการตลาดและโปรโมชั่น ซึ่งรวมถึงการให้เครื่องโทรศัพท์ฟรีหรือการให้ส่วนลดสำหรับการซื้อสมาร์ตโฟนรุ่นต่างๆ รวมทั้งมีแพ็คเกจใหม่ที่นำเสนอผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อรักษาสถานลูกค้าเดิมที่มีอยู่และเพิ่มฐานลูกค้าใหม่

แม้จะมีความท้าทายในอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น บริษัทยังคงลงทุนเพื่อสร้างโครงข่ายโทรคมนาคมทั่วประเทศ โดยเฉพาะการขยายสถานีฐานและเสาโทรคมนาคมสำหรับบริการเทคโนโลยี 4G โดยบริษัทได้มีการจัดสรรปริมาณคลื่นความถี่เพิ่มขึ้นสำหรับการให้บริการ 4G เพื่อรองรับความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นในปี 2560 บริษัทมีการนำเสนอบริการและแพ็คเกจต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บริษัทมีรายได้จากการให้บริการและ EBITDA ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ บริษัทสามารถรักษาระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานได้ในระดับสูง อันเป็นผลจากการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ บริษัทยังคงมุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและมีวินัยทางการเงินเพื่อให้บริษัทมีความพร้อมสำหรับโอกาสทางธุรกิจต่างๆ รวมทั้งมุ่งมั่นที่จะเป็นแบรนด์ดิจิทัลอันดับ 1 ของประเทศไทยเพื่อสร้างความแตกต่างในการแข่งขัน

โอกาสและความท้าทายหลักที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2561 ได้แก่

- ลูกค้ามีการใช้งานบริการและช่องทางดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นโอกาสของบริษัทที่มุ่งมั่นจะเป็นผู้นำด้านออนไลน์ สามารถสร้างรายได้จากช่องทางออนไลน์และในขณะเดียวกันสามารถลดค่าใช้จ่ายจากการลดช่องทางการขายแบบดั้งเดิม

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานจะช่วยให้ประสิทธิภาพของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งสามารถนำเสนอสินค้าและบริการ กิจกรรมการตลาดและการดูแลลูกค้าได้อย่างเฉพาะเจาะจง เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละรายมากขึ้น
- การเตรียมการลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อสัมปทานของบริษัทสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน 2561 ซึ่งบริษัทได้เตรียมการในหลายเรื่อง รวมถึงการเพิ่มจำนวนเสาโทรคมนาคมสำหรับการให้บริการบนคลื่นความถี่ 2100MHz และโอกาสการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับทีโอทีในการให้บริการด้วยคลื่นความถี่ 2300MHz

ดีแทคมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถสร้างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่เข้มแข็งได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นจากโอกาสทางธุรกิจจากบริการดิจิทัล โดยในปี 2560 บริษัทได้แสดงให้เห็นถึงการเติบโตอย่างแข็งแกร่งทางการขายและการให้บริการผ่านช่องทางดิจิทัล บริษัทยังคงเดินหน้าอย่างต่อเนื่องในการนำเสนอประสบการณ์ดิจิทัลที่เหนือกว่าผ่านทางข้อเสนอและบริการต่างๆ ให้กับลูกค้าของเรา

เป้าหมายการดำเนินธุรกิจปี 3-5 ปี

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมโทรคมนาคมทั่วโลกได้รับแรงกดดันจากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นและรายได้ที่เติบโตอย่างชะลอตัว ในขณะที่เดียวกันลูกค้ามีการใช้งานอินเทอร์เน็ตและบริการดิจิทัลเพิ่มสูงขึ้นในชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมของธุรกิจโทรคมนาคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ได้เปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคและสร้างคู่แข่งในหลายรูปแบบต่อผู้ให้บริการโทรคมนาคม

ดีแทคมีความปรารถนาที่จะเป็นแบรนด์ดิจิทัลอันดับ 1 ของประเทศไทย และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสังคมด้วยการเชื่อมต่อผู้คนให้เข้าถึงข้อมูลเนื้อหาและบริการที่สำคัญสำหรับพวกเขา ซึ่งจะช่วยให้วิถีการดำเนินชีวิตของพวกเขาดีขึ้นและมีอนาคตที่ดีกว่า โดยบริษัทจะดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและพัฒนาสังคมโดยใช้ศักยภาพของอินเทอร์เน็ต

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ดีแทคกำลังพัฒนาไปสู่การเป็นบริษัทดิจิทัลที่ให้ความสำคัญกับการเติบโตด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันมั่นคงและยั่งยืนกับลูกค้า โดยมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ พร้อมด้วยทีมบุคลากรที่มีแนวคิดแบบดิจิทัลและดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อ

การเปลี่ยนแปลงไปสู่บริษัทดิจิทัลเป็นหนึ่งในก้าวที่สำคัญของดีแทค ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าให้ลูกค้า ผู้ถือหุ้นและพนักงานของเรา ซึ่งเป็นไปในทิศทางของโลกอนาคตที่มุ่งสู่ยุคดิจิทัล

แนวทางที่บริษัทให้ความสำคัญจากปัจจุบันจนถึงปี 2563 และต่อเนื่อง ได้แก่

1. Growth

บริษัทยังคงมีความมุ่งมั่นในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบนช่องทางดิจิทัล โดยจะพัฒนาช่องทางให้บริการการจัดจำหน่าย และนำเสนอประสบการณ์ออนไลน์ให้กับลูกค้าชาวไทย

นอกจากนี้ เราจะทำการขยายโครงข่ายเพื่อสร้างประสบการณ์ยุคดิจิทัลที่ดีที่สุดให้ลูกค้าของเรา

- สร้างความผูกพันและนำเสนอความคุ้มค่าให้กับลูกค้าอย่างเฉพาะเจาะจง
 - ความปรารถนาของบริษัทคือการสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับลูกค้าของเราและเป็นผู้ดำเนินการส่งมอบบริการที่คุ้มค่าให้กับลูกค้าที่ใช้บริการระบบเติมเงินและบริการระบบรายเดือน
 - บริษัทเชื่อว่าการนำเสนอบริการที่เหมาะสมและทันท่วงทีในเวลาที่คุณต้องการจะสร้างประสบการณ์ใช้งานให้กับลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของแผนการตลาดซึ่งจะช่วยสร้างรายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น
 - เราจะเพิ่มประสิทธิภาพแอปพลิเคชันดีแทคและเว็บไซต์ของเราอย่างต่อเนื่อง ด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะช่วยสร้างฐานลูกค้าใหม่ รวมทั้งช่วยเพิ่มรายได้จากการขายบริการเพิ่มเติมหรือบริการใหม่ ด้วยการนำเสนอแคมเปญที่เหมาะสมและทันท่วงทีให้กับลูกค้า
 - บริษัทจะใช้เครื่องมือทางการตลาดที่ทันสมัยเพื่อทำกิจกรรมการตลาดทางช่องทางออนไลน์ รวมทั้งเพิ่มทักษะความสามารถของพนักงานในด้านการวิเคราะห์ระดับสูง
- พัฒนาช่องทางและประสบการณ์ดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง
 - บริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความสามารถและประสบการณ์ออนไลน์ที่ดีให้กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การซื้อสินค้า การชำระเงิน ไปจนถึงการให้บริการลูกค้าหลังการขาย โดยผ่านทางช่องทางแอปพลิเคชันดีแทคและเว็บไซต์ รวมทั้งจะส่งเสริมให้ลูกค้า คู่ค้าและพันธมิตรของเราใช้โซลูชันดิจิทัลที่ใช้งานง่ายด้วยตนเอง เพื่อสร้างประสบการณ์ดิจิทัลให้เกิดขึ้นกับพวกเขา
 - บริษัทจะเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer engagement) ซึ่งรวมถึงการทำธุรกรรมและการชำระเงินโดยผ่านช่องทางดิจิทัลด้วยแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ที่ใช้งานง่าย
 - บริษัทจะนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ร่วมกับพันธมิตรและคู่ค้าของเราเพื่อให้การทำงานของแอปพลิเคชันแพลตฟอร์มด้านการขายและการให้บริการของเราสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
- ลงทุนในโครงข่ายเพื่อส่งมอบประสบการณ์อินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและต่อเนื่องให้กับลูกค้า
 - บริษัทยังคงลงทุนอย่างต่อเนื่องในการขยายเครือข่ายและเพิ่มพื้นที่การให้บริการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าจะได้รับประสบการณ์อย่างดีที่สุด
 - บริษัทจะใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการให้บริการ รวมทั้งเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้พร้อมต่อการให้บริการด้วยเทคโนโลยี 5G เมื่อสามารถให้บริการในเชิงพาณิชย์ได้

2. Efficiency and Simplification

ในปี 2563 บริษัทมีความปรารถนาที่จะเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงสุดในประเทศไทย โดยการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้มีเงินทุนพร้อมสำหรับการเจริญเติบโตในอนาคต และจะพัฒนาขั้นตอนการทำงานเพื่อให้สินค้าและบริการตรงตามความต้องการของลูกค้า และมอบประสบการณ์ที่ดีให้แก่ลูกค้า รวมทั้งปรับกลุ่มธุรกิจให้มุ่งเน้นในสิ่งที่จำเป็น ดีแทคในปี 2563 จะเป็นองค์กรที่มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ พร้อมสำหรับการแข่งขันและสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับลูกค้าของเรา

การมีผลประกอบการที่ดีและมีกระแสเงินสดที่แข็งแกร่งเป็นสิ่งที่บริษัทให้ความสำคัญ ซึ่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคดิจิทัลของเราจะสร้างโอกาสใหม่ที่เราสร้างมูลค่าจากกระบวนการทำงานที่ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- บริษัทกำลังพัฒนาโปรแกรม Chatbots และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) สำหรับให้บริการลูกค้าผ่านช่องทางบริการตัวเอง (Self-Service) รวมทั้งผ่านทางช่องทางสังคมออนไลน์และคอลเซ็นเตอร์ ซึ่งจะเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการลูกค้าของเรา
- บริษัทจะเปลี่ยนจากการทำการตลาดแบบรวม (Mass-Marketing) ไปสู่การทำการตลาดแบบเจาะกลุ่มด้วยข้อเสนอที่มีความเฉพาะและมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าแต่ละราย
- บริษัทจะปรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้มีความง่าย คล่องตัว และนำเทคโนโลยีอัตโนมัติเข้ามาช่วยให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. Winning Team

บุคลากร เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนบริษัทเพื่อพัฒนาสู่การเป็นแบรนด์ดิจิทัลชั้นนำที่ผู้คนชื่นชอบ บริษัทมุ่งมั่นที่จะสร้างองค์กรให้เป็น Employer of Choice ในกลุ่มอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย รวมทั้งสร้างองค์กรด้วยบุคลากรที่มีศักยภาพ และมีโครงสร้างองค์กรที่อำนวยความสะดวกให้บุคลากรสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ บริษัทได้เปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรใหม่ ให้บุคลากรมีความกล้าที่จะคิดอย่างแตกต่าง ทำงานอย่างรวดเร็ว และร่วมมือร่วมใจกันทำงานเป็นทีม โดยมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นที่ตั้ง โดยจะเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ มีรูปแบบการทำงานในลักษณะเป็นโครงการ (project-based) เป็นองค์กรที่ดึงดูดผู้ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในสายงานด้านดิจิทัล บริษัทจะพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และสร้างเส้นทางการเติบโตที่หลากหลายให้บุคลากรของเรา

4. Responsible Business Conduct

ดีแทคมีความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสังคมของประเทศไทยด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยบริษัทได้กำหนดมาตรฐานในเรื่องการต่อต้านการทุจริต สิทธิมนุษยชนและแรงงาน รวมไปถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม ตามที่กำหนดในกฎหมายข้อตกลงระหว่างประเทศและแนวทางปฏิบัติเคร่งครัดของบริษัท ซึ่งมาตรฐานของบริษัทในเรื่องดังกล่าวจะมีการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริษัทยังได้ประยุกต์ใช้มาตรฐานต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ตั้งแต่ลูกค้าไปจนถึงคู่ค้า การแข่งขันอย่างเป็นธรรม และบทบาทของบริษัทที่มีต่อสังคม

บริษัทจะพัฒนาการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่ออย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามกฎและการควบคุมต่างๆ บริษัทได้สร้างความตระหนักรู้และทักษะให้กับบุคลากรในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการต่อต้านการทุจริตเพื่อให้มีแนวคิดที่ถูกต้องและดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ในฐานะผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ดีแทคดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญแก่ “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” มาโดยตลอดภายใต้วิสัยทัศน์ Empower Societies หรือการใช้เทคโนโลยีที่ดีแทคมีความเชี่ยวชาญสร้างความเข้มแข็งให้สังคม สะท้อนให้เห็นชัดเจนในวิธีการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อ มุ่งไปสู่ความยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย โดยมีกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ Reduce Inequalities หรือการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ซึ่งในบริบทของดีแทคจะเน้นที่การมอบโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียม และเชื่อมโยงถึงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำข้อมูลไปใช้อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสมาชิกในชุมชน

Good GOVERNANCE

ในขณะเดียวกัน ดีแทคมีนโยบายการดำเนินธุรกิจอยู่บนพื้นฐานของธรรมาภิบาลที่ดีเพราะดีแทคเชื่อว่าธรรมาภิบาลที่ดีคือรากฐานของการสร้างความยั่งยืนให้แก่ธุรกิจ สังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ในปี 2546 ดีแทคได้พัฒนาหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และได้มีการปรับปรุงเนื้อหาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมินของหน่วยงานต่างๆ และมาตรฐานสูงสุดทั้งในระดับประเทศและสากล และเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงรูปแบบใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความโปร่งใส

นอกจากนี้ ดีแทคได้ให้ความสำคัญในการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ (Zero Tolerance to Corruption) ซึ่งได้กำหนดแนวทางและหลักปฏิบัติสำหรับพนักงานอย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีการฝึกอบรมเพิ่มความรู้แก่พนักงานอย่างต่อเนื่อง ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน เช่น นโยบายไม่รับของขวัญ (No Gift Policy) กล่าวคือ ห้ามพนักงานรับของขวัญจากบุคคลภายนอกโดยไม่เกี่ยวข้อง และการแข่งขันอย่างเป็นธรรม (Fair Business Competition) ซึ่งเป็นการสะท้อนจุดยืนของดีแทคในการทำสิ่งที่ถูกต้อง ในปี 2560 ดีแทคได้รับการประเมินจากโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยให้เป็น 1 ใน 110 บริษัทที่ได้รับคะแนน “ดีเลิศ” (ช่วงคะแนนระหว่าง 90-100%) จากบริษัทจดทะเบียนไทยทั้งหมด 620 บริษัท

Empower SOCIETIES

จากความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเข้มแข็งแก่สังคม และลดความเหลื่อมล้ำด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ดีแทคได้พัฒนาบริการต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทย คำนึงถึงประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้าน โดยเริ่มตั้งแต่การรับฟังปัญหาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มในประเด็นที่ไม่จำกัดเพียงแค่การบริการหรือพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างสังคมที่มีความปลอดภัย การเพิ่มรายได้ การเข้าถึงบริการสาธารณะ ฯลฯ ในปี 2560 ดีแทคได้เข้าตรวจสอบการทำงานของคู่ค้าถึง 562 ครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าคู่ค้ามีการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบและยึดถือหลักสิทธิมนุษยชน เช่นเดียวกับดีแทค โดยในปี 2561 ดีแทคมีแผนที่จะเพิ่มจำนวนการตรวจสอบคู่ค้าเป็น 850 ครั้ง นอกจากนี้ ดีแทคได้มีการเพิ่มทักษะด้านการตลาดออนไลน์ให้แก่เกษตรกรกว่า 30,000 คน และ

ติดตั้งระบบ “ดีแทคฟาร์มแม่นยำ” ที่ใช้เทคโนโลยี Internet of Things ส่งข้อมูลสภาพแวดล้อมใน โรงเรือนเพาะปลูกแก่เกษตรกรแบบเรียลไทม์ ส่วนในโครงการ Safe Internet ดีแทคได้สร้างความตระหนักและเพิ่มทักษะการใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้แก่เด็กนักเรียนจำนวน กว่า 25,000 คน

ดีแทคยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความโปร่งใส การแสดงข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง และการสร้างความมีส่วนร่วมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และเพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นหลักธรรมาภิบาลดังกล่าว ดีแทคจึงแสดงผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนผ่านกระบวนการรายงานตามมาตรฐานสากลของ Global Reporting Initiative (GRI) G4 ข้อมูลการดำเนินงานและผลลัพธ์เกี่ยวกับงานด้านความยั่งยืนของดีแทคในปี พ.ศ. 2560 อยู่ใน “รายงานความยั่งยืนประจำปี 2560”

เหตุการณ์สำคัญ

เหตุการณ์สำคัญที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลง
พัฒนาการและกิจกรรมของบริษัทในแต่ละปีมีดังนี้

2533

พฤศจิกายน

บริษัทได้เข้าทำสัญญาร่วมการทำงานกับ กสท
เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามสัญญา
ร่วมการงานประเภท “สร้าง-โอน-ดำเนินงาน
(Build-Transfer-Operate)”

ตุลาคม

บริษัทเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปคิด
เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 13 ของทุนชำระ
แล้ว และนำหุ้นของบริษัทเข้าจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

พฤศจิกายน

บริษัทออกหุ้นใหม่จำนวน 42.8 ล้านหุ้นให้แก่
ทีโอที และทีโอทีตกลงให้ส่วนลดค่าเชื่อมโยง
โครงข่ายแก่บริษัท

2537

กุมภาพันธ์

บริษัทได้เข้าทำสัญญาเชื่อมโยงโครงข่ายกับ
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือ
องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)

2539

พฤศจิกายน

กสท ตกลงขยายระยะเวลาการดำเนินการ
ภายใต้สัญญาร่วมการทำงาน ส่งผลให้สัญญา
ร่วมการงานสิ้นสุดในปี 2561

2538

กุมภาพันธ์

บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัท
มหาชนจำกัด

2542

กรกฎาคม

บริษัทเปิดให้บริการในระบบเติมเงิน ภายใต้
ชื่อบริการ “Prompt”

2543

พฤษภาคม

บริษัท ยูนิടെด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ขายหุ้นของบริษัทจำนวน 5.5 ล้านหุ้น ให้แก่บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย พีทีอี (เทเลนอร์)

2545

เมษายน

บริษัท ปลดล็อก IMEI Codes ซึ่งทำให้ลูกค้าสามารถนำเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกชนิดมาใช้บนโครงข่ายของบริษัทได้

2549

มิถุนายน

บริษัทได้รับรางวัล “Mobile Operator of the Year 2006” ของประเทศไทยจากนิตยสาร Asian MobileNews

สิงหาคม

บริษัทขายหุ้นใหม่เพิ่มทุนจำนวน 48.5 ล้านหุ้น ให้แก่เทเลนอร์ เป็นผลให้เทเลนอร์ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.94 ของทุนชำระแล้วของบริษัท

2546

มกราคม

ภาชีสรรพสามิตมีผลบังคับใช้

สิงหาคม

บริษัทเสร็จสิ้นกระบวนการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ถืออยู่จำนวน 16.4 ล้านหุ้น

กทข. อนุมัติอัตราและหลักการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเริ่มต้นเจรจาอัตราที่จะใช้ระหว่างกันได้

2544

มีนาคม

บริษัทเริ่มใช้ชื่อทางการค้า “ดีแทค” และนับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในวิธีการดำเนินธุรกิจของบริษัท

ตุลาคม

บริษัทได้รับรางวัล “Disclosure Report Award 2003” จากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กันยายน

บริษัทเริ่มใช้เลขหมาย 10 หลัก สำหรับเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้ 08 แทน 0 นำหน้าเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่

เมษายน

ทีโอทีตกลงแก้ไขวิธีการคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับบริการในระบบเติมเงินจาก 200 บาทต่อเลขหมายต่อเดือนเป็นร้อยละ 18 ของมูลค่าบัตรเติมเงินที่ขายได้

2547

ธันวาคม

บริษัทได้รับรางวัล “Technology Fast 500 Asia Pacific 2004 Award” จากการจัดอันดับของ Deloitte

พฤศจิกายน

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับทรูมูฟและเอไอเอส

ธันวาคม

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับทริปเปิ้ลที บรอดแบนด์

พฤศจิกายน

บริษัทเริ่มให้บริการข้อมูลผ่านโครงข่าย GPRS

2548

มิถุนายน

ทีโอทีตกลงให้บริษัทดำเนินการลดทุนโดยลดจำนวนหุ้นที่ถืออยู่จำนวน 16.4 ล้านหุ้น

2550

มกราคม

บริษัท นำหุ้นเพิ่มทุนเข้าซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก จำนวน 82 ล้านหุ้น ซึ่งดีแทคเป็นบริษัทแรกในประเทศไทยที่มีหุ้นซื้อขายอยู่ใน 2 ตลาด (dual listing) คือตลาดหุ้นไทยและสิงคโปร์

บริษัทได้รับรางวัล “Mobile Operator of the Year” ของประเทศไทย จากนิตยสาร Asian MobileNews

สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลพระราชทาน Thailand Corporate Excellence ประเภทความเป็นเลิศด้านการตลาด จัดโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตุลาคม

บริษัทปรับภาพลักษณ์แบรนด์ดีแทค โดยเน้นการสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่ลูกค้า (feel goood)

2551

มกราคม

บริษัทลงทุนในเพย์สกาย ซึ่งเป็นบริษัทให้บริการระบบชำระเงินออนไลน์

บริษัทร่วมกับ กสท ทดลองให้บริการ 3G บนคลื่นความถี่ 850 MHz ที่ จ.มหาสารคาม

มีนาคม

บริษัทร่วมกับธนาคารกสิกรไทย เปิดตัว “ATM SIM” เพื่อให้บริการธุรกรรมทางการเงินบนมือถือ

พฤศจิกายน

ATM SIM ได้รับรางวัล the Best Mobile Service จากงาน Asia Mobile Award 2008 ซึ่งจัดขึ้นโดย GSMA's Mobile Congress

2552

มกราคม

TM SIM ได้รับรางวัล Project of the Year จากงาน Thailand ICT Excellence Awards 2008

โครงการ *1677 บริการทางด่วนข้อมูลการเกษตรได้รับรางวัลการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดีเด่นแห่งปี (Business Enabler) จากงาน Thailand ICT Excellence Awards 2008

กรกฎาคม

บริษัทย้ายสำนักงานใหญ่จากอาคารชัย ไปยังอาคารจัตุรัสจามจุรี

สิงหาคม

บริษัทเปิดทดลองให้บริการ โมบายล์อินเทอร์เน็ตโดยใช้เทคโนโลยี 3G HSPA บนย่านความถี่ 850 MHz มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมใจกลางกรุงเทพฯ

พฤศจิกายน

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR จากงาน SET Awards 2009

ธันวาคม

บริษัทเปิดให้บริการ BlackBerry ในประเทศไทย พร้อมทั้งเปิดตัวโทรศัพท์ BlackBerry รุ่นต่างๆ รวมทั้งรุ่นพิเศษสีขาว

2553

มีนาคม

ดีแทค อินเทอร์เน็ต ได้รับรางวัล “สุดยอดนวัตกรรมทางเทคโนโลยี” (Commart Innovation Awards 2010)

บริษัทเปิดตัวเป็นผู้จำหน่ายโทรศัพท์ iPhone ในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

กรกฎาคม

บริษัทเข้าทำสัญญาข้อตกลงค่าเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างกันกับ กสท/ฮัทธ

พฤศจิกายน

บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลพิเศษแก่ผู้ถือหุ้น

บริษัทได้รับรางวัล “สุดยอดแบรนด์แห่งปี” สาขา Mobile Operator ในพิธีมอบรางวัล Excellent Brand Survey Awards 2010 จากนิตยสาร HWM Thailand

ธันวาคม

บริษัทร่วมกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่อีก 4 ราย เปิดทดลองให้บริการคงสิทธิเลขหมายหรือบริการ MNP

พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดตั้ง กสทช.

2554

สิงหาคม

บริษัทให้บริการ 3G HSPA บนคลื่น 850 MHz

กันยายน

บริษัทเปิดตัวเป็นผู้จำหน่าย iPad ในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

ตุลาคม

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติได้ให้การโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอย่างเป็นทางการ

บริษัทได้รับรางวัล “Hall of Fame: A Decade of Excellence 2001 –2010” ในฐานะหนึ่งในสิบองค์กรธุรกิจชั้นนำของประเทศไทยที่มีการบริหารจัดการเป็นเลิศมาตลอดหนึ่งทศวรรษจากการเก็บข้อมูลโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) ร่วมกับสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธันวาคม

บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลพิเศษ เพื่อปรับโครงสร้างทางการเงิน

โครงการทำดีทุกวันจากดีแทค ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม บริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR จากงาน SET Awards 2011 เป็นปีที่ 3 ติดต่อกัน

2555

มีนาคม

บริษัทเปิดให้บริการ WiFi ภายใต้แนวคิด “เดินเล่นสนุก ทั่วศูนย์การค้า” ในศูนย์การค้าและบนสถานีรถไฟฟ้า BTS

กรกฎาคม

บริษัทประกาศนโยบายการจ่ายเงินปันผลใหม่ ซึ่งจะจ่ายในระดับที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกำไรสุทธิของบริษัท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานะทางการเงินของบริษัทและโครงการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต ด้วยความตั้งใจที่จะจ่ายเงินปันผลทุกไตรมาส

สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลรัฐภาพรพัฒน์ ประจำปี 2554 ซึ่งจัดขึ้นโดยกรมสรรพากรเพื่อเชิดชูเกียรติผู้เสียภาษีคุณภาพ

กันยายน

บริษัทได้รับรางวัลผู้บริหารระดับสูงที่ส่งเสริมการลงทุนสัมพันธ์ที่ดีที่สุดและนโยบายปันผลที่มีความต่อเนื่องมากที่สุด จาก อัลฟา เซาท์อีสต์ เอเชีย ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงด้านการลงทุน

ตุลาคม

บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (ปัจจุบันชื่อ ดีแทค ไตรเน็ต) เข้าร่วมการประมูลคลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz ซึ่งจัดโดย กสทช. และเป็นผู้ชนะการประมูลคลื่นความถี่ดังกล่าวจำนวน 2x15 MHz

ธันวาคม

บริษัท ดีแทค เนทเวอร์ค จำกัด (ปัจจุบันชื่อ ดีแทค ไตรเน็ต) ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ IMT ย่าน 2.1 GHz ซึ่งมีอายุ 15 ปี และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กสทช.

บริษัทดำเนินการยกระดับเครือข่ายทั้งหมดทั่วประเทศแล้วเสร็จ รวมถึงการติดตั้งสถานีฐานของ 3G 850 MHz ครอบคลุมทุกจังหวัดหลักทั่วประเทศ

มิถุนายน

บริษัทเปิดตัวโทรศัพท์ภายใต้แบรนด์ดีแทครุ่นแรก

กรกฎาคม

บริษัทให้บริการ 3G HSPA บนคลื่น 2.1 GHz

สิงหาคม

บริษัทได้รับรางวัลผู้บริหารระดับสูงที่ส่งเสริมการลงทุนสัมพันธ์ที่ดีที่สุดและนโยบายปันผลที่มีความต่อเนื่องมากที่สุด จาก อัลฟา เซาท์อีสต์ เอเชีย ซึ่งเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงด้านการลงทุนเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน

กันยายน

บริษัทได้รับรางวัล Thailand's Corporate Brand Rising Star 2013 จากการวิจัยโดยสาขาวิชาการตลาด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยงานนี้ได้จัดขึ้นเพื่อประกาศผลรางวัลและทำพิธีมอบรางวัลเกียรติยศให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าแบรนด์องค์กรสูงสุด

2556

พฤษภาคม

บริษัทเปิดตัว “ดีแทคไตรเน็ต” ภายใต้แนวคิดการให้บริการผ่าน 3 เครือข่าย 1800 MHz 850 MHz และ 2.1 GHz

2557

พฤษภาคม

บริษัทเปิดให้บริการ 4G ในย่านใจกลางกรุงเทพมหานคร

มิถุนายน

คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติเพิกถอนหุ้นของบริษัทจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์

กรกฎาคม

บริษัทนำเสนอหนังสือโฆษณาชุดใหม่ “The Power of Love” ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดีเยี่ยมโดยมียอดผู้ชมบน YouTube มากกว่า 12 ล้านวิวในเวลาไม่ถึงหนึ่งเดือน โดยในหนังสือโฆษณานี้ดีแทคได้สื่อถึงการใช้เทคโนโลยีอย่างพอดี

กันยายน

บริษัทประกาศลงทุนเพิ่มสถานีฐานใหม่อีก 6,500 สถานีทั่วประเทศ ภายใน 31 มีนาคม 2558 เพื่อเป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตชั้นนำในประเทศไทย

ตุลาคม

บริษัทเปิดตัวแพ็คเกจ Love Buffet สำหรับลูกค้ารายเดือน ที่เน้นรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตในลักษณะเต็มสปีด

ธันวาคม

บริษัทลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อการเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในระยะยาว และส่งเสริมแนวความคิดการใช้โครงข่ายร่วมกันในประเทศไทย

2558

มีนาคม

บริษัทเปิดบริการแพ็คเกจ Love & Roll สำหรับลูกค้าระบบรายเดือน ซึ่งสามารถนำจำนวนอินเทอร์เน็ตที่ใช้งานไม่หมด ทบไปใช้งานเดือนถัดไปได้

เมษายน

บริษัทขยายพื้นที่ให้บริการ 4G ทั่วกรุงเทพฯ และในอีก 40 เมืองใหญ่

พฤษภาคม

บริษัทเปิดตัว “อีเกิ้ล เอ็กซ์” สมาร์ทโฟนรุ่นแรกจากดีแทคที่รองรับการใช้งาน 4G

มิถุนายน

บริษัทเปิดตัว “ซิมแอปปี 4G” ซิมระบบเติมเงินเพื่อกระตุ้นการใช้งาน 4G ในตลาดบริการระบบเติมเงิน

สิงหาคม

บริษัทดีแทค ไตรเน็ต บรรลุข้อตกลงความร่วมมือกับบริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด ในการใช้โครงสร้างเสาสัญญาณร่วมกันจากทั้ง 2 ฝ่ายรวมทั้งสิ้น 2,000 เสาภายในปี 2558

กันยายน

บริษัทเปิดตัวกิจกรรมลูกค้าสัมพันธ์ “Blue Member” สำหรับลูกค้าระดับพรีเมียม

บริษัทนำเสนอแคมเปญใหม่ “เข้าถึงอย่างเข้าใจ” (Reach Everywhere Understand Every Heart) เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์และสร้างความเชื่อมั่นในการส่งต่อประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้า

พฤษภาคม

บริษัทดีแทค ไตรเน็ตเข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตคลื่นความถี่ 1800MHz ซึ่งจัดโดย กสทช.

บริษัทให้บริการ 4G บนคลื่นความถี่ 1800 MHz ภายใต้สัญญาความร่วมมือการงานโดยครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

ดีแทคได้รับรางวัล “Top 50 ASEAN Publicly Listed Companies” จาก งาน ASEAN Corporate Governance Conference and Awards

ธันวาคม

บริษัทดีแทค ไตรเน็ตเข้าร่วมการประชุมใบอนุญาตคลื่นความถี่ 900MHz ซึ่งจัดโดย กสทช.

ดีแทคเพิ่มแบนด์วิดท์ 4G คลื่น 1800 MHz เป็น 15 MHz และเพิ่มสถานีขึ้นเป็น 2,200 สถานี ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2559

กุมภาพันธ์

บริษัทเปลี่ยนนโยบายการจ่ายเงินปันผลเป็น “บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยมีเป้าหมายจะพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี”

มีนาคม

ดีแทคเปิดให้บริการเทคโนโลยี WiFi Calling หรือ VoWiFi (Voice Over WiFi) ช่วยให้ลูกค้าสามารถรับสายหรือโทรออกผ่านสัญญาณ WiFi ได้

เมษายน

ดีแทคนำเสนอรายงาน (White Paper) หัวข้อ “เส้นทางสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ อินเทอร์เน็ตเพื่อทุกคน” ซึ่งบรรจุวิสัยทัศน์และข้อเสนอแนะในการนำประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยรายงานดังกล่าวได้ถูกนำเสนออย่างเป็นทางการในงาน Asia Pacific Digital Societies Policy Forum 2016 ที่จัดขึ้นโดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสมาคมจีเอสเอ็ม (GSMA)

พฤษภาคม

ดีแทคเปิดให้บริการดิจิทัล “dtac MUSIC INFINITE” (ดีแทค มิวสิค อินฟินิท) ที่ช่วยให้ลูกค้าฟังเพลงสตรีมมิ่งผ่านแอปพลิเคชันชั้นนำแบบไม่หักค่าอินเทอร์เน็ตจากแพ็คเกจ

มิถุนายน

ดีแทคเปิดตัวแบรนด์ “ดีแทคเติมเงิน” เพื่อใช้กับตลาดระบบเติมเงิน

ดีแทคเปิดตัวซิมระบบเติมเงิน “ดีแทค ซูเปอร์ 4G” (dtac Super 4G) ที่เน้นลูกค้ากลุ่มดิจิทัลเจนเนอเรชั่น

กรกฎาคม

ดีแทค ประกาศใช้มาตรฐาน ISO 26000 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

ดีแทคเพิ่มความกว้างแบนด์วิดท์สำหรับการให้บริการ 4G บนคลื่น 1800MHz เป็น 20MHz ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล รวมทั้งดีแทคยังได้ขยายบริการ 4G บนคลื่น 1800MHz ด้วยแบนด์วิดท์ 15 MHz ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

สิงหาคม

ดีแทคเปิดตัวร้านค้าแฟลกชิพดีไซน์รูปแบบใหม่ “ดีอินฟินิท” (dInfinite) เพื่อสร้างประสบการณ์ดิจิทัลให้กับลูกค้าที่ใช้บริการที่ร้าน

ดีแทคได้รับประกาศนียบัตรผ่านกระบวนการรับรองและเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริตจากคณะกรรมการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทย

กันยายน

ดีแทคร่วมกับ “ลาซาด้า” (Lazada) ผู้นำการช้อปปิ้งออนไลน์ เพื่อขยายช่องทางการขายทางออนไลน์

ดีแทคขยายบริการ 4G ครอบคลุมทั่วประเทศ

ตุลาคม

ดีแทคร่วมกับเอไอเอสเปิดให้บริการโทร VoLTE ข้ามโครงข่าย 4G ระหว่างกัน

2560

กุมภาพันธ์

ดีแทคเปิดตัวแบรนด์แพลตฟอร์มภายใต้แนวคิด “FLIP IT – แคฟลิค ชีวิตก็ง่าย” พร้อมเสนอแพ็คเกจ “Go No Limit” ที่ให้ลูกค้าใช้อินเทอร์เน็ตตามความเร็วที่เลือกอย่างไม่จำกัด

ดีแทค รับรางวัล Thailand Sustainability Investment 2016 หรือหุ้นยั่งยืน ในฐานะบริษัทจดทะเบียนที่ดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

มีนาคม

ดีแทคเปิดตัวแอป “dtac WiFi Calling” เพื่อให้ลูกค้าใช้งานบริการ WiFi Calling ได้บนสมาร์ทโฟนทุกรุ่น

เมษายน

ดีแทคเปิดตัวสมาร์ทโฟน “ดีแทค โฟน” รองรับเทคโนโลยี 4G รุ่นใหม่ ได้แก่ รุ่น S3, T3 และ X3

พฤษภาคม

ดีแทค ได้รับการจัดอันดับเป็นหนึ่งในบริษัทที่ดีเยี่ยมด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ คุณลาร์ส นอร์ลิ่ง และคุณชเวเร่ เฟ็ดเดอร์เซ็น ยังได้รับการยอมรับเป็นหนึ่งใน CEO ยอดเยี่ยม และ CFO ยอดเยี่ยมตามลำดับ จากนิตยสารโฟแนซเอเชีย

บริษัทย่อยของบริษัทฯ เข้าเจรจาสัญญาเกี่ยวกับสิทธิในการเป็นคู่ค้าในการให้บริการไร้สายคลื่นความถี่ 2300 MHz

มิถุนายน

พรบ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้

กรกฎาคม

ประกาศการควบรวมระหว่างบริษัท Omise กับเพย์สกาย

กันยายน

“LINE MOBILE” เปิดให้บริการ

ดีแทคเปิดตัวซิม GO! อินเตอร์ สำหรับลูกค้าที่เดินทางไปต่างประเทศ

พฤศจิกายน

ดีแทคเปิดตัวแอป “dtac call” ที่ช่วยให้สมาร์ทโฟนรองรับการใช้งานสูงสุด 5 หมายเลขในเครื่องเดียว

ปัจจัยความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงของบริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริษัทได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่สามารถแข่งขันได้โดยอยู่ในระดับความเสี่ยงที่บริษัทยอมรับได้และเป็นไปตามวัฒนธรรมของบริษัท การบริหารความเสี่ยงช่วยสนับสนุนให้บริษัทสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ โดยการค้นหาความเสี่ยง จัดการอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและบริหารโอกาสในการดำเนินงานเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจทำให้บริษัทไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานได้

ปัจจัยความเสี่ยงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย มีดังนี้

1. ความเสี่ยงจากสัญญาร่วมงาน การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบายของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแล

1.1 ความเสี่ยงจากการที่สัญญาร่วมงานสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดเวลา

บริษัทประกอบธุรกิจหลักเกี่ยวกับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยภายใต้สัญญาร่วมงานกับบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท”) โดยสัญญาร่วมงานดังกล่าวมีระยะเวลาทั้งสิ้น 27 ปี ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 15 กันยายน 2561 นอกจากนี้ ปัจจุบันบริษัทมีข้อพิพาทจำนวนมากกับ กสท ซึ่งแม้ปัจจุบันสัญญาร่วมงานกับ กสท สิ้นสุดลงแล้ว แต่บริษัทไม่อาจยืนยันได้ว่า กสท จะบอกเลิกสัญญาก่อนสัญญาร่วมงานสิ้นสุดลงหรือไม่ หาก กสท บอกเลิกสัญญาก่อนวันที่ครบกำหนดตามสัญญาร่วมงานดังกล่าว ตามเงื่อนไขการเลิกสัญญาที่กำหนดไว้ในสัญญาร่วมงานและบริษัทไม่ได้รับความคุ้มครองจากการดำเนินการดังกล่าวของ กสท เหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัทได้

อย่างไรก็ดี บริษัท ดีแทค ไตรเนต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยที่บริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 (“ดีแทค ไตรเนต”) ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications – IMT) ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ และใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จาก กสท. เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2555 ซึ่งทำให้บริษัท ดีแทค ไตรเนตยังสามารถให้บริการโทรคมนาคมได้อย่างต่อเนื่องภายหลังจากสัญญาร่วมงานสิ้นสุดลงในปี 2561 หรือหากมีการยกเลิกสัญญาร่วมงานก่อนครบกำหนดระยะเวลา

1.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการจัดหาคลื่นความถี่

เนื่องจากคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (“กทค.”) ได้หมดวาระการปฏิบัติหน้าที่ลงในวันที่ 7 ตุลาคม 2560 และปัจจุบัน กทค. ทำหน้าที่รักษาการแทนคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ตามพ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ซึ่งอยู่ระหว่างขั้นตอนการสรรหาและยังไม่มีมติชัดเจนเกี่ยวกับเงื่อนไขและเวลาที่จัดให้มีการประมูลคลื่นความถี่ ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่าจะไม่มีการประมูลคลื่นความถี่ก่อนสัญญาสัมปทานจะสิ้นสุดลง ซึ่งในกรณีดังกล่าว ประกาศ กสทช. เรื่องมาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นการชั่วคราวในกรณีสิ้นสุดการอนุญาตสัมปทาน หรือสัญญาการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (“ประกาศคุ้มครองผู้ใช้บริการฯ”) กำหนดให้บริษัทยังคงต้องให้บริการต่อไปจนกว่าระยะเวลาคุ้มครองผู้ใช้บริการจะสิ้นสุดลง ทั้งนี้ไม่เกินหนึ่งปีหลังจากสัญญาสัมปทานสิ้นสุดลง ซึ่งในช่วงดังกล่าว บริษัทต้องนำส่งรายได้ต่อ กสทช. ในจำนวนไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละของส่วนแบ่งรายได้ที่บริษัทเคยนำส่งต่อ กสท ภายใต้สัญญาสัมปทาน ณ วันสุดท้ายก่อนสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน

หาก ดีแทค ไตรเนตไม่อาจได้รับคลื่นความถี่เพิ่มเติมในอนาคต ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อการให้บริการของ ดีแทค ไตรเนตได้

1.3 ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย กฎ ระเบียบและนโยบายของรัฐ หรือหน่วยงานกำกับดูแล

1. ความไม่ชัดเจนในการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

การประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่ภายใต้กฎหมายหลักสองฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม

กสทช. มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น การจัดประมูลคลื่นความถี่ การกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าบริการ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังกล่าวอาจทำให้ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทและบริษัทย่อยลดลง และ/หรือต้นทุนในการให้บริการของบริษัทและบริษัทย่อยสูงขึ้น แล้วแต่กรณี

ในทางตรงกันข้าม แม้ว่า กสทช. จะได้ประกาศใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันหรือใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคม แต่การบังคับใช้กฎเกณฑ์ดังกล่าวอาจยังไม่มีผลชัดเจนในทางปฏิบัติ หรืออาจเกิดการปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมหรือโครงข่ายโทรคมนาคมร่วมกัน ซึ่งหากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของ ดีแทค ไตรเนต ในการขยายโครงข่ายบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์

2. ผลทางกฎหมายของสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมือการงาน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (“พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน”) กำหนดให้หน่วยงานราชการที่ประสงค์จะให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในโครงการของรัฐที่มีวงเงินลงทุนตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไปปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ตามที่ พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน กำหนด ภายหลังจากที่ พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงาน มีผลใช้บังคับแล้ว บริษัทได้เข้าทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมือการงานกับ กสท จำนวน 3 ครั้งโดยมีการแก้ไขระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาและอัตราผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทจะพึงชำระให้แก่ กสท ด้วย

ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็น (เรื่องเสร็จที่ 292/2550) ว่าการแก้ไขสัญญาความร่วมมือการงานทั้ง 3 ครั้ง เป็นการทำผิดขั้นตอนที่ พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงานกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงความเห็นทางกฎหมายที่ไม่มีผลผูกพันบริษัท

ปัจจุบัน พ.ร.บ. การให้เอกชนเข้าร่วมงานฉบับดังกล่าว ได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 (“พ.ร.บ. การให้เอกชนร่วมลงทุน”) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2556 โดย พ.ร.บ. การให้เอกชนร่วมลงทุน กำหนดว่าหากปรากฏต่อสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจว่า มีโครงการใดมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานแจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และหากคณะกรรมการดังกล่าวเห็นสมควรยกเลิกหรือแก้ไขสัญญาร่วมลงทุน ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เพิกถอนสัญญาแก้ไขสัญญาความร่วมมือการงานหรือมีมติให้บริษัทต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม แม้ว่าบริษัทจะได้ดำเนินการโต้แย้งมติคณะรัฐมนตรีตามกระบวนการทางกฎหมายก็ตาม เหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทได้

3. ความไม่แน่นอนในเรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับการชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”) เป็นคู่สัญญากับบริษัทตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 ซึ่งกำหนดให้บริษัทต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายสำหรับลูกค้าระบบรายเดือน และอัตราร้อยละของราคาหน้าบัตรสำหรับลูกค้าระบบเติมเงิน

อย่างไรก็ดี ภายหลังจากการประกาศใช้ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม การเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ซึ่งกำหนดให้มีการกำหนดอัตราค่าตอบแทนหรือค่าบริการที่เป็นธรรม สะท้อนต้นทุนและไม่เลือกปฏิบัติ

ดังนั้น ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทจึงได้แจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่าบริษัทจะชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามหลักเกณฑ์และในอัตราที่กฎหมายกำหนดแทนการชำระในอัตราที่กำหนดในข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่าย ทีโอทีได้แย้งว่าบริษัทมีหน้าที่ต้องชำระค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราเดิมที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายโดยทีโอทีได้ยื่นฟ้องบริษัทเรียกร้องให้ กสท และบริษัท ร่วมกันรับผิดชอบชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 245,638 ล้านบาท (คำนวณถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557) ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัท บริษัทมีความเชื่อว่าบริษัทไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามที่ทีโอทีเรียกร้อง เนื่องจากข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายดังกล่าวไม่เป็นไปตามกฎหมายในปัจจุบัน และบริษัทได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายแล้ว

อย่างไรก็ดี หากศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดให้บริษัทต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามที่ทีโอทีเรียกร้อง เหตุดังกล่าวก็อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัท

4. ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชี ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการบันทึกบัญชีเรื่องวิธีการคิดคำนวณค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ของบริษัท

ภายหลังจากที่บริษัทได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายกับทีโอทีเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 แล้ว บริษัทได้เปลี่ยนวิธีการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) โดยบริษัทได้หยุด

บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในงบการเงินของบริษัท เนื่องจากบริษัทเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเชื่อมโยงโครงข่ายได้สิ้นสุดลงแล้ว และบริษัทได้บันทึกบัญชีรายรับและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ตามข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (RIO) ของบริษัทและของทีโอทีตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันยังไม่มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการบันทึกบัญชีรายรับและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในลักษณะดังกล่าว และยังไม่มีคำพิพากษาของศาลเป็นที่สุดในเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ซึ่งต่อมาหากมีแนวปฏิบัติทางบัญชีในเรื่องนี้ หรือศาลมีคำพิพากษาเป็นที่สุดในเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) บริษัทอาจต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีในเรื่องดังกล่าว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงวิธีการบันทึกบัญชีอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อกำไรและฐานะการเงินของบริษัท (โปรดพิจารณาประกอบกับความเสี่ยงในหัวข้อ “ความไม่แน่นอนในเรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับการชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม” ข้างต้น)

5. ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างด้าว

กฎหมายต่างๆ ได้กำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวไว้ เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และพ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม นอกจากนี้ สัญญาร่วมการงานยังได้กำหนดให้บริษัทดำรงคุณสมบัติตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวด้วย

การฝ่าฝืนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวดังกล่าวอาจส่งผลให้มีการยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือออกเลิกสัญญาร่วมการงานและส่งผลกระทบต่อบริษัท และ/หรือ บริษัทย่อยไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

บริษัทเชื่อว่าบริษัทมิได้เป็น “คนต่างด้าว” ตามคำนิยามที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้างต้น รวมทั้งได้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติต่างๆ ของประเทศไทยอย่างครบถ้วนและถูกต้อง

บริษัทเห็นว่ารัฐบาลไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้บริษัทต้องเผชิญกับความเสี่ยงดังกล่าวในการประกอบกิจการของบริษัท เนื่องจาก พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แม้ว่าจะมีการใช้บังคับมากกว่า 10 ปี แต่ยังไม่มีความคำพิพากษาของศาลฎีกาหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นแทน (Nominee) ตามมาตรา 36 แห่ง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อให้บริษัทสามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบจากการใช้บังคับ หรือการตีความบทบัญญัติดังกล่าวที่อาจมีต่อบริษัทและบริษัทย่อยได้

จากปัญหาความไม่ชัดเจนในเรื่องดังกล่าว ทำให้ เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมรายหนึ่งยื่นข้อกล่าวหาเกี่ยวกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินคดีอาญากับบริษัท (รวมทั้งกรรมการ ผู้ถือหุ้นบางรายของบริษัท และกรรมการของผู้ถือหุ้นดังกล่าว) โดยกล่าวหาว่าบริษัทฝ่าฝืน พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และวันที่ 22 กันยายน 2554 ผู้ถือหุ้นรายย่อยรายหนึ่งของบริษัท (ซึ่งถือหุ้นจำนวน 100 หุ้น) ได้ยื่นฟ้อง กทช. โดยกล่าวหาว่าบริษัทฝ่าฝืนกฎหมายข้างต้น ซึ่งทั้งสองกรณีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาลปกครองสูงสุด

บริษัทยังคงเชื่อว่าบริษัทมิได้เป็น “คนต่างด้าว” และได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม หากท้ายที่สุด บริษัทถูกตัดสิน (โดยคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้ว) ว่าไม่มีสถานะเป็นบริษัทไทยตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และ พ.ร.บ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และเหตุดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจถือเป็นเหตุให้ กทช. ออกเลิกสัญญาร่วมการงานหรือสิทธิของบริษัทในการประกอบกิจการโทรคมนาคม ภายใต้สัญญาร่วมการงานถูกเพิกถอน หรือ กทช. อาจยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามของ ดีแทค ไตรเน็ต ได้ ซึ่งจะมีผลทำให้บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

6. ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว

กทช. ได้ออกประกาศ กทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555 (“ประกาศครอบงำกิจการ”) ประกาศครอบงำกิจการได้กำหนดว่า “การครอบงำกิจการ” หมายถึง การที่คนต่างด้าวมียอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการกิจการโทรคมนาคมของผู้ขอรับใบอนุญาต โดยการถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด เป็นต้น ในเรื่องนี้ บริษัทเห็นว่า ประกาศครอบงำกิจการไม่สามารถใช้บังคับกับบริษัทที่เป็นผู้ได้รับสัมปทานอยู่ก่อนที่ประกาศครอบงำกิจการจะใช้บังคับซึ่งที่ปรึกษากฎหมายต่างมีความเห็นทางกฎหมายที่สอดคล้องกับความเห็นของบริษัทดังกล่าว ซึ่ง กทช. อาจไม่เห็นพ้องด้วยกับแนวทางการตีความของบริษัท

สำหรับ ดีแทค ไตรเน็ต นั้น ดีแทค ไตรเน็ต ได้จัดทำหนังสือรับรองยื่นต่อ กทช. ไปแล้วในคราวยื่นคำขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์

นอกจากนั้นแล้ว ตามแนวทางคำอธิบายที่ กทช. ชี้แจงต่อประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของประกาศครอบงำกิจการและโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำนิยาม

“การครอบงำกิจการ” ในปี 2555 นั้น บริษัทเชื่อว่า บริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ถูกครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามแนวทางคำนิยาม “การครอบงำกิจการ” ของ กสทช. อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต

7. ความเสี่ยงจากการลดอัตราค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

กสทช. มีคำสั่งปรับลดอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมถึงสามครั้ง เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2556, 23 กรกฎาคม 2557 และ 6 ธันวาคม 2559 และยังคงมีนโยบายในการปรับลดอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการลดลงของอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรายได้จากการประกอบธุรกิจของบริษัท และบริษัทย่อยได้

8. ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากข้อพิพาทเนื่องจากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและส่วนแบ่งรายได้

นโยบายของรัฐบาลยังไม่มีความแน่นอนเกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับบริการโทรคมนาคม นอกจากนี้ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษีสรรพสามิต เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสทช. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทชำระค่าผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 12 ถึง 16 เพิ่มเติม พร้อมเบี้ยปรับและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 23,164 ล้านบาท เนื่องจากในช่วงปีสัมปทานดังกล่าว บริษัทได้นำค่าภาษีสรรพสามิตที่ได้ชำระให้แก่กรมสรรพสามิตไปแล้วมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสทช. ตามมติของคณะรัฐมนตรี และตามหนังสือของ กสทช. และเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2555 คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสทช. ดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าบริษัทได้ชำระหนี้ผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสทช. เสร็จสิ้นแล้ว และหนี้ทั้งหมดดังกล่าวได้ระงับไปแล้ว ต่อมา กสทช. ได้แย้งคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวต่อศาลปกครองกลาง ซึ่งศาลปกครองกลางพิพากษาไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม กสทช. อาจยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด

9. ความเสี่ยงจากการไม่สามารถเข้าถึงโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้บริการในย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันสำหรับโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ. 2556 (“ประกาศการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน”) ซึ่งสาระสำคัญของประกาศดังกล่าวกำหนดให้มีการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย

อาคารและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรับส่งสัญญาณและระบบสื่อสารของสถานีฐาน

กสทช. ได้ยื่นฟ้อง กสทช. เพื่อขอให้เพิกถอนประกาศดังกล่าวและมติของที่ประชุม กสทช. ที่เห็นชอบข้อเสนอการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

ต่อมา กสทช. ได้ยื่นฟ้องดีแทค ไตรเน็ต ต่อศาลปกครองกลางเรียกร้องให้ดีแทค ไตรเน็ต รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ของ ดีแทค ไตรเน็ต ออกไปจากเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาความร่วมมือการทำงานของ บริษัท และห้ามมิให้ติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมของดีแทค ไตรเน็ต กับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาความร่วมมือการทำงานของ บริษัท รวมทั้งเรียกร้องให้ ดีแทค ไตรเน็ต ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ กสทช.

นอกจากนั้น เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 กสทช. ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยอ้างว่าบริษัทปฏิบัติผิดสัญญาความร่วมมืองาน ข้อ 2.1 และข้อ 2.3 และ ยังเรียกร้องให้บริษัทชดใช้ค่าเสียหายอีกด้วย

หากศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดทำให้ไม่อาจร่วมใช้โครงข่ายโทรคมนาคมได้จะทำให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้รับสัมปทานรวมถึงบริษัท ไม่อาจนำโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมหรือโครงข่ายโทรคมนาคมให้ผู้ประกอบการรายอื่นรวมถึง ดีแทค ไตรเน็ต ใช้ได้ ซึ่งเหตุดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ของบริษัท และอาจทำให้การขยายโครงข่ายโทรคมนาคมและการให้บริการโทรคมนาคมบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์ ของดีแทค ไตรเน็ต มีต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อสัญญาความร่วมมืองานสิ้นสุดลง บริษัทมีหน้าที่ต้องส่งมอบเครื่องและอุปกรณ์บางอย่างคืนแก่ กสทช. ซึ่งอาจทำให้บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต ไม่สามารถเข้าถึงเครื่องและอุปกรณ์ดังกล่าวได้ เว้นแต่บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จะเจรจาเพื่อขอใช้เครื่องและอุปกรณ์กับ กสทช. หรือผู้ประกอบการโทรคมนาคมรายอื่น หรือมิฉะนั้น ดีแทค ไตรเน็ต ก็สามารถจัดหาเครื่องและอุปกรณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้ต้นทุนเพิ่มสูงขึ้น

2. ความเสี่ยงที่เกิดจากการแข่งขันในการประกอบธุรกิจ

2.1 กิจกรรมโทรคมนาคมของไทยมีการแข่งขันสูงและมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคา

ธุรกิจให้บริการโทรคมนาคมผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศไทย นับเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูง และมีความอ่อนไหวต่อการแข่งขันด้านราคาเนื่องจากตลาดโทรคมนาคมมีการเติบโตอย่างมากโดยเฉพาะปริมาณการใช้ข้อมูลในปีที่ผ่านมา โดยมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านราคา

โปรโมชัน รวมถึงกิจกรรมทางการตลาดอื่นๆ หากการแข่งขันทางด้านราคาเพิ่มความรุนแรงขึ้น และหากบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ไม่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันดังกล่าวได้ทันทั่วทั้งที่และด้วยต้นทุนที่เหมาะสม การแข่งขันดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

2.2 บริษัทอาจเผชิญกับการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นจากผู้ประกอบการรายใหม่

ปัจจุบัน ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการโทรคมนาคมมีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. ได้โดยเสรีไม่ว่าจะเป็นผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบโครงข่ายเสมือน การปฏิรูปกฎหมายและการเปิดเสรีกิจการสื่อสารโทรคมนาคมจึงอาจทำให้การแข่งขันในตลาดที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น บริษัทไม่สามารถประเมินได้ว่าจะมีผู้ประกอบการรายใหม่จำนวนเท่าใดที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. และหาก กสทช. ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้แก่ผู้ประกอบการรายใหม่อาจทำให้การแข่งขันในตลาดที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้ประกอบการรายใหม่ อาจมีต้นทุนในการให้บริการที่ต่ำกว่าและอาจใช้วิธีการลดราคาอย่างรุนแรง หรืออาจใช้กลยุทธ์ช่วยอุดหนุน (Subsidy Approach) เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดของตน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของบริษัทและ ดีแทค ไตรเน็ต ในการแข่งขันในตลาดและอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ และโอกาสทางธุรกิจของบริษัท

3. ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงาน

3.1 ความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่ายและระบบสำคัญอื่นๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการให้บริการ

บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ตระหนักถึงความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่าย และระบบสำคัญอื่นๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการให้บริการ โดยบริษัทและดีแทค ไตรเน็ตมีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาแผนเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินและการหยุดชะงักของระบบการให้บริการโครงข่ายและระบบสำคัญอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง

บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ได้จัดทำระบบการบริหารจัดการโครงข่าย (Network Management System) ควบคุมและกำหนดขั้นตอนการบำรุงรักษาโครงข่ายและอุปกรณ์ เพื่อให้โครงข่ายและอุปกรณ์ทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สามารถให้บริการด้านโทรคมนาคมแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการเสียงและบริการข้อมูล และได้

ปรับปรุงระบบเครือข่ายส่งสัญญาณสำรองให้ดีขึ้นโดยการเพิ่มการสื่อสารสัญญาณด้วยเส้นใยนำแสงและเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณแสงหลายช่องแบบ DWDM (Dense Wavelength Division Multiplexing) ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมถึงได้จัดทำและพัฒนาแผนรองรับการหยุดชะงักของระบบที่สำคัญอื่นๆ เช่น ระบบการจัดเก็บข้อมูล ระบบการจัดเก็บค่าบริการ และการให้บริการลูกค้า เพื่อให้สามารถดำเนินการและให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ยังได้กำหนดแผนสำรองเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉิน ซึ่งครอบคลุมถึงการลงทุนเพิ่มเติมในอุปกรณ์สำคัญและระบบป้องกันภัยต่างๆ เช่น ระบบป้องกันเพลิงไหม้ และระบบควบคุมการใช้งานโครงข่ายและอุปกรณ์แบบ Real Time โดยบริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ได้จัดให้มีการฝึก แผนพนักงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พนักงานตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ รวมถึงมีการทดสอบแผนรองรับต่างๆ อย่างเข้มงวด

นอกจากนี้ บริษัทและดีแทค ไตรเน็ตได้ทำสัญญาประกันภัยเพื่อคุ้มครองกรณีที่เกิดเหตุทำให้โครงข่ายและอุปกรณ์ของบริษัทได้รับความเสียหายเพื่อลดผลกระทบของปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวที่จะมีต่อบริษัทและดีแทค ไตรเน็ต

3.2 การต้องพึ่งพาบุคคลภายนอกในการบำรุงรักษาอุปกรณ์โทรคมนาคม

บริษัทต้องให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งรวมถึงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และสถานีฐาน 2G/3G/4G ทั่วประเทศ ดังนั้น ความสำเร็จของธุรกิจของบริษัทและของดีแทค ไตรเน็ต (ซึ่งอาจใช้สถานีฐานบางส่วนร่วมกันกับบริษัทในการให้บริการบนคลื่นความถี่ย่าน 2.1 กิกะเฮิรตซ์) จึงขึ้นอยู่กับการบำรุงรักษาและซ่อมแซมโครงข่ายและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน บริษัทได้ว่าจ้างบุคคลภายนอกเพื่อให้บริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมอุปกรณ์ของสถานีฐานและระบบเครือข่ายส่งสัญญาณบางส่วนของบริษัท ผู้ให้บริการเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการคัดเลือกและการทบทวนการปฏิบัติ งานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจได้ว่าการให้บริการตรงตามมาตรฐานที่กำหนด หากบุคคลภายนอกไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาได้ หรือไม่สามารปฏิบัติหน้าที่ได้ทันทั่วทั้งที่และด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความเร็วของการให้บริการของบริษัทและดีแทค ไตรเน็ต เพื่อรักษาคุณภาพในการให้บริการบริษัทและดีแทค ไตรเน็ตอาจเปลี่ยนผู้ให้บริการถึงแม้ว่าจะทำให้ต้นทุนการดำเนินการสูงขึ้นก็ตาม

4. ความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

บริษัทมีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากรายได้หลักของบริษัทเป็นสกุลเงินบาท แต่บริษัทมีค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระในรูปแบบของสกุลเงินตราต่างประเทศจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าที่เกิดจากการซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์

สำหรับมาตรการในการบริหารและจัดการความเสี่ยงนั้น บริษัทมีรายได้ส่วนหนึ่งที่เป็นเงินตราต่างประเทศจากการให้บริการข้ามแดนอัตโนมัติ ซึ่งบริษัทได้นำรายได้ส่วนนี้มาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น (Natural Hedge) นอกจากนี้ยังได้มีการตกลงกับคู่ค้าเพื่อซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์บางส่วนเป็นสกุลเงินบาท และหลังจากนั้นบริษัทจะพิจารณาใช้เครื่องมือทางการเงิน (Financial Instruments) ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการบริหารและจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยน

5. ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัท

เทเลนอร์และบริษัทไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ต่างเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทโดยถือหุ้นรวมกันคิดเป็นร้อยละ 65.05 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 กรกฎาคม 2559) ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท

อนึ่ง บริษัทไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ได้มีการปรับโครงสร้างการถือหุ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 2555 โดยกลุ่มเบญจรงค์กุล ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทได้เข้ามาถือหุ้นในบริษัท ผ่านการถือหุ้นใน บริษัทไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด โดยถือหุ้นทั้งสิ้นร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของ บริษัทไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด

ดังนั้น เทเลนอร์และ บริษัทไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด (รวมถึงกลุ่มเบญจรงค์กุล) อาจมีอิทธิพลต่อการดำเนินการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัท เว้นแต่กรณีที่บุคคลดังกล่าวไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษหรือมีส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าว

การจัดการ

โครงสร้างการจัดการของบริษัทประกอบด้วยคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ และฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการอื่นๆ ในระดับบริหารอีกหลายชุดเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลนโยบายภายในองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน

คณะกรรมการบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 คณะกรรมการบริษัทมีจำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย

- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 11 ท่าน โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของคณะกรรมการบริษัท
- กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน ได้แก่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายชื่อกรรมการและการถือครองหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 59	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60	เพิ่ม/ลด
1	นายบุญชัย เบญจรงค์กุล คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	ประธานกรรมการ	10 หุ้น - -	10 หุ้น - -	- - -
2	นายเพตเตอร์ บอเว่ร์ เฟร์เบิร์ต ⁽¹⁾ คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	รองประธานกรรมการ	- - -	- - -	- - -
3	นายจุลจิตต์ บุญเขต คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	- 15,000 หุ้น -	- 15,000 หุ้น -	- - -
4	นางกมลวรรณ วิบุลากร คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	- - -	- - -	- - -
5	นายสตีเฟน วูดรัพ ฟอร์ดแฮม คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	10,000 หุ้น 6,000 NVDR - -	10,000 หุ้น 6,000 NVDR - -	- - - -
6	นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการอิสระ	- - -	- - -	- - -
7	นายลาร์ส โอเคะ วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	- - -	- - -	- - -

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 59	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60	เพิ่ม/ลด
8	นางสาวธันวดี วงศ์ธีรฤทธิ คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	— — —	— — —	— — —
9	นายทอเร่ จอห์นเซน คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	— — —	— — —	— — —
10	นายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	— — —	— — —	— — —
11	นางทูเน่ รีปเปิล คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	— — —	— — —	— — —
12	นายชเวเร่ เพ็ทเตอร์เซิน ⁽²⁾ คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	3,000 NVDR — —	— — —	–3,000 NVDR — —

หมายเหตุ (1) นายเพตเตอร์ บอเร่ เฟอ์เบิร์ค เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่และรองประธานกรรมการแทนนายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ (ซึ่งลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560) ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 4/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560

(2) นายชเวเร่ เพ็ทเตอร์เซิน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซิน (ซึ่งลาออกจากการเป็นกรรมการเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2560) ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560 โดยนายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซิน เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่ระหว่างปีแทนนายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสก้า ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560

โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการที่ลาออกระหว่างปี 2560 รวมทั้งการถือครองหุ้นของกรรมการดังกล่าว ดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 59	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60 ⁽¹⁾	เพิ่ม/ลด
1	นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	รองประธานกรรมการ	— — —	— — —	— — —
2	นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสก้า คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	— — —	— — —	— — —
3	นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซิน คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	กรรมการ	— — —	— — —	— — —

หมายเหตุ (1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองหุ้น/ซื้อขายหุ้นในระหว่างปี 2560

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทได้แก่ (1) นายบุญชัย เบญจรงค์กุล (2) นายเพตเตอร์ บอเร่ เฟอ์เบิร์ค (3) นายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล (4) นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ และ (5) นายลาร์ส โอเคะ วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง โดยกรรมการสองในห้าท่านนี้ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

คณะผู้บริหาร

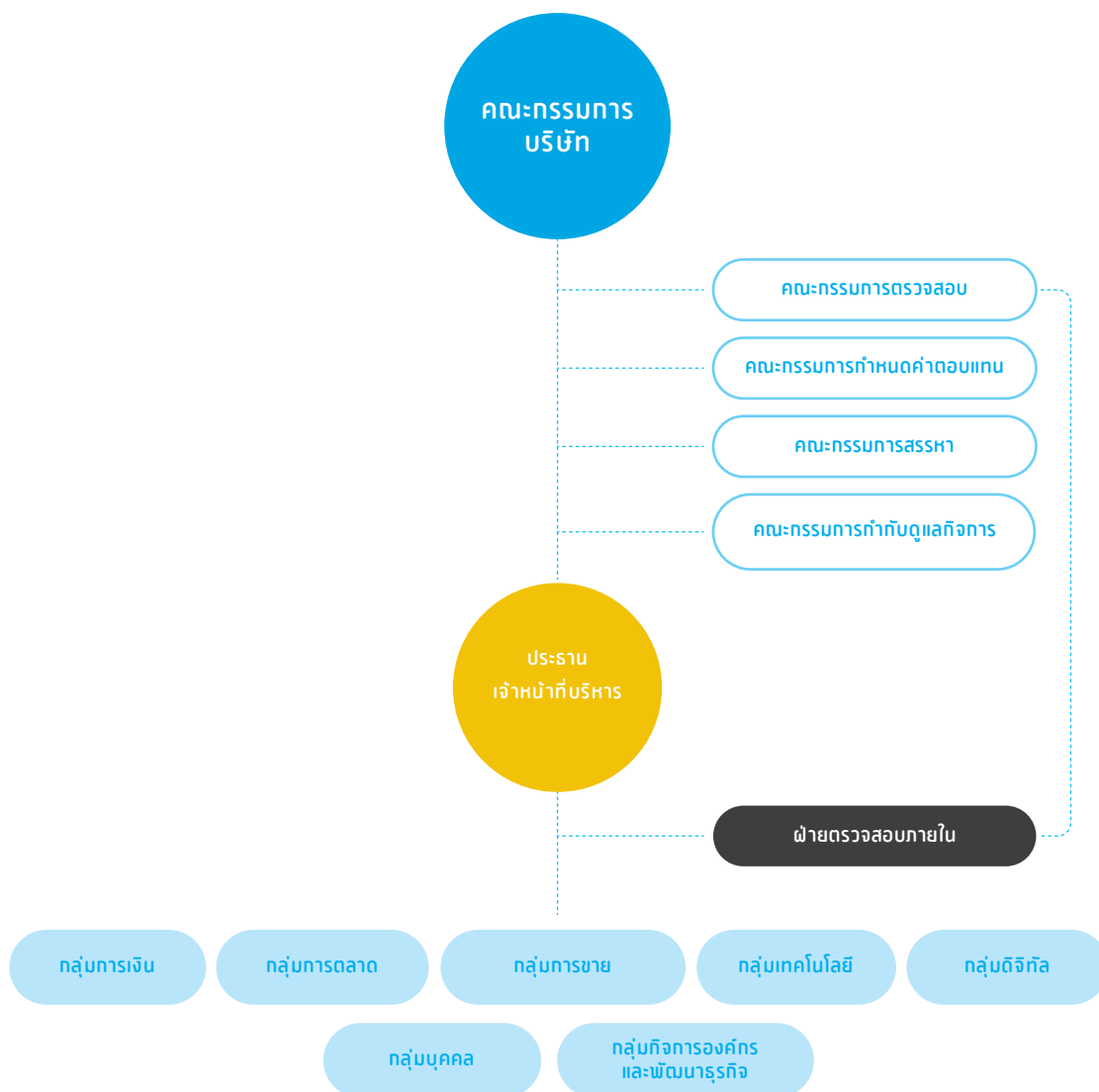
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ทำหน้าที่หัวหน้าของฝ่ายบริหาร โดยโครงสร้างองค์กรของบริษัทได้แบ่งสายงานในองค์กรเป็น 7 สายงาน ได้แก่ กลุ่มการเงิน กลุ่มการตลาด กลุ่มการขาย กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มดิจิทัล กลุ่มบุคคล และกลุ่มกิจการองค์กรและพัฒนาธุรกิจ

ลำดับ	รายชื่อ	ตำแหน่ง	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 59	จำนวนหุ้นที่ถือ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 60	เพิ่ม/ลด
1	นายลาร์ส โอเคะ วัลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร		–	–	–
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
2	นายคิลิป ปาล ⁽¹⁾	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงิน	–	–	–
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
3	นายสิทธิโชค นพชินบุตร	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการตลาด	103,000 หุ้น	–	–103,000 หุ้น
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
4	นายปัญญา เวชบรรยงรัตน์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการขาย	–	–	–
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
5	นายประเทศ ตันกุลวานันท์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มเทคโนโลยี	10,000 หุ้น	10,000 หุ้น	–
	คู่สมรส		9,700 หุ้น	7,100 หุ้น	–2,600 หุ้น
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
6	นายแอนดริว ทอร์ โอควาร์ กวาลเซท	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มดิจิทัล	–	–	–
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
7	นางสาวนาฏฤดี อาจหาญวงศ์	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มบุคคล	–	–	–
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–
8	นายราจีฟ บาวา ⁽²⁾	รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มกิจการองค์กรและพัฒนาธุรกิจ	–	–	–
	คู่สมรส		–	–	–
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ		–	–	–

หมายเหตุ (1) นายคิลิป ปาล เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินแทนนายชเวเร่ เพ็ชเดอริเซ็น มีผลเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2560
(2) นายราจีฟ บาวา เข้าดำรงตำแหน่งรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มกิจการองค์กรและพัฒนาธุรกิจแทนนายภารโดย ธีระธาดา มีผลเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2560

ผู้บริหารข้างต้นเป็นผู้บริหารตามคำนิยามของ ก.ล.ต. ซึ่งหมายถึง ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารที่รายงานต่อจากผู้จัดการลงมา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่สี่ทุกราย และหมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไปหรือเทียบเท่า ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทไม่เคยเป็นพนักงานหรือหุ้นส่วนของบริษัทสอบบัญชีภายนอกที่บริษัทใช้บริการอยู่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

โครงสร้างการบริหารจัดการของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

เลขานุการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้ง นายวิพันธุ์ พิทักษ์ชาตวงศ์ ผู้อำนวยการอาวุโสหัวหน้าสายงานกฎหมายของบริษัท ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการบริษัท โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ประวัติการศึกษา การทำงาน และการอบรมของเลขานุการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “คณะผู้บริหารบริษัท”

อนึ่ง รายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และเลขานุการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ” และในเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th

คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

คำตอบแทนกรรมการ

ในการกำหนดคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการนั้น

คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ หลายประการ เช่น ธุรกิจและผลการประกอบการของบริษัท บรรทัดฐานของตลาดและอุตสาหกรรม สภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย เป็นต้น คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาคำตอบแทนของกรรมการและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติทุกปี นอกจากนี้ คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทนจะพิจารณาบททวนโครงสร้างคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยทุกๆ 3 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดและอุตสาหกรรม

ปัจจุบัน คำตอบแทนของกรรมการบริษัทประกอบด้วยคำตอบแทนรายเดือน บริษัทไม่มีคำตอบแทนในรูปสิทธิประโยชน์อื่นๆ หรือในรูปของหุ้นให้แก่กรรมการของบริษัท โครงสร้างคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ”

ในปี 2560 คำตอบแทนรวมของกรรมการบริษัทมีจำนวนทั้งสิ้น 13,802,400 บาท โดยมีรายละเอียดคำตอบแทนกรรมการดังนี้

คำตอบแทนกรรมการ (บาท)*

รายชื่อ	คณะกรรมการ บริษัท	คณะกรรมการ ตรวจสอบ	คณะกรรมการ กำหนดคำตอบแทน คณะกรรมการ	คณะกรรมการ สรรหา	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการ	รวม
นายบุญชัย เบญจรงคกุล	3,840,000.00	—	—	—	—	3,840,000.00
นายจุลจิตต์ บุญเขต	1,320,000.00	662,333.33	345,666.67	204,000.00	62,333.33	2,594,333.33
นายสตีเฟ่น วูดรอฟ ฟอร์ดแฮม	1,320,000.00	600,000.00	124,666.67	408,000.00	141,666.67	2,594,333.34
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	1,320,000.00	—	141,666.66	141,666.67	408,000.00	2,011,333.33
นางกมลวรรณ วิบุลการ	1,320,000.00	741,666.67	204,000.00	62,333.33	204,000.00	2,532,000.00
นายฮาเกน บราวท์ เชิร์ล	—	—	—	—	—	—
นางสาวฉันทิ วงศ์ธีรฤทธิ์	230,400.00	—	—	—	—	230,400.00
นายทอเร่ จอห์นเซน	—	—	—	—	—	—
นายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง	—	—	—	—	—	—
นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ ⁽¹⁾	—	—	—	—	—	—
นางทูเน่ รีปเปิล	—	—	—	—	—	—
นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสก้า ⁽²⁾	—	—	—	—	—	—
นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซน ⁽³⁾	—	—	—	—	—	—
นายเพตเตอร์ บอเร่ เฟอร์เบิร์ก ⁽⁴⁾	—	—	—	—	—	—
นายชเวเร่ เพ็เตอร์เซน ⁽⁵⁾	—	—	—	—	—	—
Total	9,350,400.00	2,004,000.00	816,000.00	816,000.00	816,000.00	13,802,400.00

* ตารางคำตอบแทนกรรมการแสดงผลทศนิยมสองตำแหน่ง

- หมายเหตุ (1) นายมอร์เทน คาร์ลเซน ชอร์บี้ ลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560
(2) นายคริสโตเฟอร์ อดัม ลาสก้า ลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560
(3) นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น ลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2560
(4) นายเพตเตอร์ บอเร่ เพอร์เบิร์ก เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายมอร์เทน คาร์ลเซน ชอร์บี้ (ซึ่งลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560) ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 4/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560
(5) นายชเวเร่ เพ็ดเดอร์เซ่น เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น (ซึ่งลาออกจากกรรมการเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2560) ตามมติคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 6/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560 โดยนายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่ระหว่างปีแทนนายคริสโตเฟอร์ อดัม ลาสก้า ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560

คำตอบแทนผู้บริหาร

โครงสร้างคำตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหาร ประกอบด้วย

โครงสร้างคำตอบแทน	เป้าหมายหลัก
1. เงินเดือน และผลประโยชน์คงที่	การบริหารคำตอบแทนให้สามารถแข่งขันกับตลาดโดยรวมได้ พัฒนาการบริหารจัดการทีมของหัวหน้างาน และผลักดันให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามกลยุทธ์ของบริษัท เพื่อที่จะสร้างคุณค่าในระยะยาวให้กับบริษัท ผลประโยชน์ที่ให้กับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารสอดคล้องกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น
2. คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะสั้น	
3. คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะยาว	
4. สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่น	

1. เงินเดือน

ระดับคำตอบแทนดังกล่าวจะได้รับการทบทวนเป็นประจำทุกปี โดยขึ้นอยู่กับขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ สภาพเศรษฐกิจ ระดับคำตอบแทนเมื่อเทียบกับตลาดโดยรวม และผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

โดยหลักเกณฑ์การพิจารณาผลการปฏิบัติงาน จะพิจารณาดังต่อไปนี้

- การยึดถือผลประโยชน์ของธุรกิจเป็นหลัก
- การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำและเป็นไปตามค่านิยมขององค์กร
- การเสริมสร้าง และพัฒนาศักยภาพทางธุรกิจ

2. คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะสั้น

คำตอบแทนตามผลปฏิบัติงานระยะสั้นได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหารให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะสั้น คำตอบแทนประเภทนี้เป็นคำตอบแทนที่เป็นตัวเงิน โดยให้คำตอบแทนแปรผันตามผลสำเร็จของงาน ซึ่งวัดจากดัชนีชี้วัด

ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของงาน สำหรับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารทุกท่าน ประกอบด้วย

- ดัชนีชี้วัดด้านการเงิน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเติบโตด้านผลกำไร กระแสเงินสด กำไรขั้นต้น ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน และกระแสเงินสดสุทธิ

- ดัชนีชี้วัดด้านการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และตามวัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงไปสู่ดิจิทัล
- การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อผลักดันให้เกิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและถูกต้องตามหลักจริยธรรม

3. คำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานระยะยาว

การจ่ายคำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นสร้างคุณค่าในระยะยาว ส่งเสริมและสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนให้กับบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารของบริษัทที่มีสิทธิที่จะได้รับคำตอบแทนตามผลการปฏิบัติงานระยะยาว โดยกำหนดระยะเวลา 4 ปีเพื่อวัดผลการปฏิบัติงานนี้ ซึ่งหากลาออกจากบริษัทก่อนกำหนดช่วงระยะเวลาดังกล่าวจะถือว่าไม่ได้รับสิทธิ อย่างไรก็ตามในกรณีลาออกเนื่องจากเกษียณอายุ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต จะยังคงได้รับคำตอบแทนประเภทนี้

4. สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่น

เป้าหมายของสวัสดิการ และผลประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความมั่นคงให้กับผู้บริหารในระดับที่เหมาะสม เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บำนาญ แผนประกัน และสวัสดิการต่างๆ อันเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของตลาดแรงงานโดยรวม

ค่าตอบแทนรวมของผู้บริหารของบริษัท ในปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 94,262,932.82 บาท

บุคลากร

การบริหารค่าตอบแทนของดีแทค

หลักการบริหารค่าตอบแทนของดีแทค เพื่อดึงดูด จูงใจ และรักษาพนักงานที่มีศักยภาพไว้ในองค์กร เพื่อที่จะพัฒนาบริษัทให้เติบโตอย่างยั่งยืน สร้างมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้นตามหลักการดำเนินงานของบริษัท หลักการบริหารค่าตอบแทนของดีแทคได้รับการออกแบบเพื่อที่จะนำเสนอค่าตอบแทนรวมที่ยุติธรรม และแข่งขันได้ทั้งภายในและภายนอกบริษัท

โครงสร้างค่าตอบแทนรวม ประกอบด้วย ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน และที่ไม่ใช่เป็นตัวเงิน สวัสดิการ และผลประโยชน์ต่างๆ การฝึกอบรม โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ และการให้ความสำคัญแก่พนักงานโดยการชื่นชม

ค่าตอบแทน

ค่าตอบแทนในรูปแบบตัวเงินจะมีทั้งค่าตอบแทนแบบคงที่ และค่าตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน

ซึ่งการจ่ายค่าตอบแทนแบบคงที่จะมีความสัมพันธ์กับค่างาน โดยพิจารณาจากองค์ประกอบหลายด้าน เช่น หน้าที่ความรับผิดชอบในงาน และผลลัพธ์ทางธุรกิจที่เกิดจากงานนั้นๆ งานที่มีค่างานใกล้เคียงกันจะถูกจัดไว้ในโครงสร้างการจ่ายค่าตอบแทนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้บริษัทสามารถรักษาความเสมอภาคภายในบริษัท และความยุติธรรมในการจ่ายค่าตอบแทนของงานที่มีค่างานใกล้เคียงกัน สำหรับความสามารถในการแข่งขันกับภายนอก ค่าตอบแทนจะได้รับการพิจารณาทบทวนอยู่เป็นประจำ ผ่านการทบทวนค่าจ้างและค่าตอบแทนกับบริษัทที่ปรึกษาภายนอก นอกจากนี้การบริหารค่าตอบแทนจะคำนึงถึงสภาพการณ์เศรษฐกิจมหภาค และผลการดำเนินงานทางธุรกิจของบริษัทด้วย

ค่าตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน มีหลักการจ่ายโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานส่วนบุคคลของพนักงาน และผลประกอบการของบริษัท ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ไว้ และสื่อสารไปยังพนักงานเป็น

ประจำทุกปี ค่าตอบแทนประเภทนี้ถือเป็นรางวัลตอบแทนความสำเร็จของพนักงานในระยะสั้น และสะท้อนมายังความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

การให้ความสำคัญแก่พนักงาน และผลประโยชน์ต่างๆ

การให้ความสำคัญแก่พนักงานโดยการชื่นชม เป็นการแสดงออกถึงการยอมรับในผลงาน และความพยายามที่เหนือความคาดหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและค่านิยมของบริษัท การให้ความสำคัญดังกล่าวอาจเป็นการแสดงออกอย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม การให้ความสำคัญโดยการยกย่องชมเชยพนักงานมีส่วนช่วยให้วัฒนธรรมองค์กรแข็งแกร่ง และสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในบริษัท

นอกจากนั้นบริษัทได้จัดสวัสดิการ และผลประโยชน์ต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติทั่วไปในตลาดแรงงาน ซึ่งบริษัทมีการพิจารณาทบทวนสวัสดิการ และผลประโยชน์ต่างๆ อยู่เป็นประจำเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาด

สวัสดิการ และผลประโยชน์ต่างๆ ประกอบด้วย

- ผลประโยชน์แบบคงที่ในรูปแบบของตัวเงิน และโปรแกรมการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสำนักงาน สถานที่ออกกำลังกาย
- ผลประโยชน์ที่ให้ตามลักษณะงาน เช่น เงินช่วยเหลือในการเดินทาง เครื่องแบบสำหรับปฏิบัติงาน และสิทธิประโยชน์ส่วนบุคคลสำหรับพนักงาน เช่น กองทุนกู้ยืมเงินฉุกเฉิน การลาคลอดสำหรับพนักงานหญิง และการดูแลเมื่อภรรยาคลอดบุตรสำหรับพนักงานชาย ซึ่งช่วยให้พนักงานมีเวลาดูแลทารกแรกเกิดได้นานขึ้น
- ผลประโยชน์ระยะสั้น เช่น แผนประกันสุขภาพและการตรวจร่างกายประจำปี และผลประโยชน์ระยะยาว เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งถือเป็นเงินออมของพนักงานหลังเกษียณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีพนักงาน (เฉพาะพนักงานที่รับอัตราค่าจ้างเป็นเงินเดือนประจำ) จำนวนทั้งสิ้น 4,185 คน โดยแบ่งตามสายงานหลักได้ ดังนี้

สายงาน	จำนวนพนักงาน - ประจำ - พนักงานชาวต่างชาติ (คน)
กลุ่มการเงิน	198
กลุ่มการตลาด	1,101
กลุ่มการขาย	1,521
กลุ่มเทคโนโลยี	993
กลุ่มดิจิทัล	66
กลุ่มบุคคล	94
กลุ่มกิจการองค์กร และพัฒนาธุรกิจ	205
สำนักประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	7
รวม	4,185

ในปี 2560 ค่าตอบแทนรวมของพนักงานประกอบด้วยเงินเดือนและโบนัสเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 3,853,314,586.79 บาท และเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 112,282,446.03 บาท

การพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพ

การพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่สามารถรักษาและสร้างความผูกพันกับพนักงาน เพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและพัฒนาเติบโตในสายงานพร้อมไปกับองค์กร Career by Me เป็นโปรแกรมและระบบที่ช่วยให้พนักงานได้ทดสอบสามารถออกแบบความก้าวหน้าทางอาชีพของตนเองได้ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างพนักงานและหัวหน้างาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความปรารถนาทางอาชีพและความพร้อมของพนักงาน ก่อปรกับความต้องการทางธุรกิจของบริษัท ดีแทคให้โอกาสแก่พนักงานที่จะมีความก้าวหน้าทางอาชีพมากมายหลายรูปแบบ เช่น การเป็นผู้เชี่ยวชาญในสายงานหรือการเป็นผู้บริหาร ความก้าวหน้าทางอาชีพที่เติบโตสูงขึ้นสู่ตำแหน่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงขึ้น หรือความก้าวหน้าทางอาชีพในระดับพนักงานขั้นเดิมแต่ได้ทำงานในสายงานใหม่ที่เปลี่ยนไปหรือแตกต่างออกไป นอกจากนี้พนักงานยังสามารถเติบโตจากการได้รับขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งปัจจุบันของตนที่เพิ่มขึ้น รวมไปถึงการทำงานข้ามกลุ่มธุรกิจทั้งในระดับภาคพื้นและระดับโลก ทั้งนี้ล้วนเป็นความก้าวหน้าทางอาชีพที่พนักงานสามารถที่จะเลือกได้เองทั้งสิ้น โปรแกรม Career By Me นี้ ประกอบด้วยสี่ขั้นตอนหลัก หรือ 4D ซึ่งเป็นระบบและเครื่องมือที่จะช่วยให้พนักงานมีความก้าวหน้าในอาชีพได้

1. **Discover** : การที่พนักงานค้นหาความปรารถนาความก้าวหน้าทางอาชีพของพนักงานโดยการพูดคุยกับหัวหน้างาน เพื่อให้เข้าใจตัวตนของตน ความมุ่งหมายปรารถนาทางอาชีพของพนักงาน รวมทั้งได้ทราบถึงสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถทางอาชีพที่พนักงานต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมตามกรอบสมรรถนะ
2. **Design** : ระบบการบริหารผลงานของพนักงาน (People Dialogue and Performance with Impact) จะช่วยให้พนักงานสามารถออกแบบเป้าหมายของการปฏิบัติงานและแผนการพัฒนาทักษะของตนเองได้ทั้งในระยะสั้นสำหรับตำแหน่งงานในปัจจุบัน และในระยะยาวสำหรับความก้าวหน้าทางอาชีพที่ตนเองปรารถนา
3. **Develop** : วิธีการเรียนรู้แบบ 3E+1 จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของพนักงาน ประกอบด้วย การศึกษาฝึกอบรม (Education) 10% การเรียนรู้จากผู้อื่น (Exposure) 20% การเรียนรู้และพัฒนาจากประสบการณ์ทำงาน (Experience) 70% และการสร้างระบบและบรรยากาศในการเรียนรู้ (Ecosystem for Learning)
4. **Deploy**: พนักงานจะได้รับการปฐมนิเทศ และความคาดหวังเมื่อเข้ารับตำแหน่งใหม่ หรือมีขอบเขตความรับผิดชอบงานที่มากขึ้นกว่าเดิม

ในทางธุรกิจ การพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพของพนักงานจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่บริษัท และยัง

เป็นการพัฒนาพนักงานให้มีทักษะความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการทางธุรกิจและสามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว

“dtac Academy” – ศูนย์กลางแห่งการพัฒนาบุคลากร

dtac Academy ส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้และมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรที่มีความหลากหลาย และครอบคลุมพนักงานทั้งบริษัท เพื่อให้มั่นใจได้ว่าพนักงานจะสามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของตนเองตลอดจนศักยภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งทั้งตอบสนองความต้องการที่จะพัฒนาของพนักงานเอง และตอบสนองต่อความต้องการทางธุรกิจของบริษัท พนักงานทุกคนจะได้รับโอกาสในการเรียนรู้ผ่านหลากหลายทางเลือก ทั้งการเรียนรู้แบบผสมผสานที่รวมการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ตามแผนพัฒนาส่วนบุคคล ซึ่งมาจากการต้องการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับงานหรือตำแหน่งงาน รวมถึงความต้องการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าในสายอาชีพ

หลักสูตรที่ dtac Academy จะประกอบด้วย (1) การพัฒนาทักษะพื้นฐาน เช่น การสื่อสาร การพัฒนาภาวะผู้นำ ความเข้าใจลูกค้าการประสาน และการวางแผนงาน; (2) การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรเพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงไปสู่ดิจิทัล และจริยธรรมองค์กร; (3) การพัฒนาทักษะเฉพาะทางทั้งในส่วนงานหลักและส่วนงานสนับสนุน เพื่อพัฒนาและยกระดับความสามารถเฉพาะด้านขององค์กรให้มีศักยภาพในการแข่งขัน เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีโครงข่าย การตลาดเชิงกลยุทธ์ นวัตกรรมและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การส่งเสริมการขายและการให้บริการ เป็นต้น

นอกเหนือจากการฝึกอบรมในรูปแบบของการเรียนรู้ในห้องเรียน (Classroom Training) บริษัทยังจัดการอบรมในรูปแบบของการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-learning เพื่อให้พนักงานสามารถวางแผนและจัดสรรเวลาที่สะดวกสำหรับการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบอื่นๆ อีกด้วย เช่น การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจริง (On the Job Training) การมอบหมายให้พนักงานเข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการที่สำคัญ การแลกเปลี่ยนความรู้กับวิทยากรที่เชี่ยวชาญจากอุตสาหกรรมต่างๆ เป็นต้น บริษัทยังได้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการจัดโครงสร้างการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ ซึ่งอำนวยความสะดวกให้พนักงานสามารถเปิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและไม่มีตารางเวลากำหนดตายตัว

หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำและพนักงานที่มีศักยภาพ

การพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่และพนักงานที่มีศักยภาพเป็นสิ่งที่บริษัทให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยบริษัทจัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้บริหารในทุกระดับได้มีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นในการที่จะบริหารจัดการทีมของตนเองและองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้การจัดฝึกอบรมยังมีเนื้อหาครอบคลุมถึงการบริหารเชิงธุรกิจและการบริหาร

บุคลากรซึ่งมีทั้งในรูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการสอนงานแบบตัวต่อตัวอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

นอกจากนี้บริษัทยังจัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาพนักงานที่มีศักยภาพสูง (Talent Development) โดยออกแบบเพื่อที่จะส่งเสริมพนักงานที่มีความสามารถในการทำงานที่โดดเด่นให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างสูงสุด หลักสูตรพิเศษเหล่านี้ได้รับการพัฒนาร่วมกับสถาบันต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งความรู้ทางด้านการบริหารธุรกิจ ความรู้เฉพาะทาง และการทำหน้าที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับกลยุทธ์และทิศทางของบริษัท

ในปี 2560 นี้ บริษัทได้จัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นจำนวนทั้งสิ้น 40 ล้านบาท ซึ่งครอบคลุมจำนวนบุคลากรถึง 73% ของพนักงานในบริษัททั้งหมด ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยเวลาในการฝึกอบรมเท่ากับ 16 ชั่วโมงต่อคน ต่อปี

รางวัลและการยอมรับ

- อันดับ 5 : JobsDB – 10 อันดับองค์กรยอดเยี่ยมที่คนอยากร่วมงานมากที่สุด
- อันดับที่ 1 ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม : “Thailand’s Top Graduate Employer 2017”

การควบคุมภายใน

ระบบการควบคุมภายในของบริษัทเป็นกระบวนการที่กำกับดูแลโดยคณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหาร เพื่อให้มีความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าบริษัทได้บรรลุวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- การรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และ
- การปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

บริษัทใช้กรอบโครงสร้างการควบคุมภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) แนวทางของ Sarbanes Oxley Act Section 404 (SOX) และแนวทางที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด โดยบริษัทได้ดำเนินการตามแนวทางของ SOX มาตั้งแต่ปี 2549 เพื่อผนวกกระบวนการควบคุมภายในเกี่ยวกับรายงานทางการเงินเข้ากับการดำเนินงานทางธุรกิจของบริษัท

ระบบการควบคุมภายในของบริษัท ประกอบด้วย 5 ส่วน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

บริษัทมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานของฝ่ายบริหารและการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยคำนึง

ถึงความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีการสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวไปยังพนักงานอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน

บริษัทมีหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแทคธรรมาภิบาล” (Code of Conduct) ซึ่งครอบคลุมข้อกำหนดห้ามกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิด ความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท แนวทางการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การปฏิบัติต่อพนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่งและหน่วยงานราชการ รวมถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทรัพย์สิน การควบคุมภายใน บัญชี การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล การบริหารข้อมูลสารสนเทศและการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล พนักงานสามารถปรึกษาหรือแจ้งเหตุการณ์ฝ่าฝืนหลักในการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Officer) โดยตรง ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายและจัดให้มีหลักในการปฏิบัติดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานที่คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย และเพื่อประโยชน์ของบริษัทในระยะยาว

บริษัทได้จัดตั้งหน่วยงานควบคุมภายใน (Internal Control Unit) เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting หรือ ICFR) และจัดตั้งหน่วยงาน Policy Governance Culture เพื่อพัฒนาและปรับใช้นโยบายและขั้นตอนการกำกับดูแลกิจการของบริษัท โดยหน่วยงานควบคุมภายในทำหน้าที่กำกับดูแลและรายงานสถานะของการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินต่อฝ่ายบริหารคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้รายงานทางการเงินของบริษัทมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานเพื่อดูแลรับผิดชอบด้านอาชีวอนามัยความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม (Health, Safety, Security & Environment หรือ HSE Unit) โดยได้ยึดแนวทางตามมาตรฐานสากล ISO14001 & OHSAS18001 เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ บริษัทคำนึงถึงความเสี่ยงของของบริษัทต่อส่วนรวมในการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยบริษัทได้จัดทำแผนงานลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

(2) การบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงของบริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่ได้คาดการณ์ไว้ในเชิงรุก มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบริษัท บริษัทนำข้อมูลที่ได้จากกระบวนการบริหารความเสี่ยงต่างๆ มาใช้ในการบริหารความเสี่ยงองค์กรแบบองค์รวมซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการซ้ำและต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ช่วยสนับสนุนให้บริษัทบรรลุจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- ช่วยให้บริการรักษาสถานะความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยการจัดการภัยคุกคามที่สำคัญและการใช้ประโยชน์จากโอกาสที่สำคัญ

- ช่วยให้บริษัทสามารถพิจารณาถึงความเสี่ยงได้อย่างชัดเจนในการตัดสินใจ โดยการนำการบริหารความเสี่ยงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ
- ช่วยให้บริษัทมั่นใจว่าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานภายนอกด้านความเสี่ยง
- ช่วยให้บริษัทกำหนดการดำเนินการเพื่อลดภัยคุกคามและส่งเสริมโอกาสที่สำคัญได้อย่างทันท่วงที
- ช่วยเพิ่มความตระหนักในการบริหารความเสี่ยงและส่งเสริมวัฒนธรรมด้านความเสี่ยงภายในบริษัท

บริษัทได้กำหนดนโยบายและคู่มือการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งได้ทบทวนนโยบายและคู่มือดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ บริษัทบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของมาตรฐาน ISO 31000:2009 และ COSO II Enterprise Risk Management โดยบริษัทจะต้องระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของบริษัท

ผู้บริหารสายงานมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้แน่ใจว่ามีการจัดการความเสี่ยงที่มีอยู่ในกระบวนการทางกลยุทธ์และกระบวนการทางธุรกิจในแต่ละวัน พนักงานของบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในขอบเขตงานที่แต่ละคนรับผิดชอบ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่ประเมินความเสี่ยงของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ โดยเป็นเจ้าของและบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญของบริษัท ทั้งนี้ฝ่ายบริหารจะรายงานความเสี่ยงที่สำคัญดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

(3) การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

บริษัทมีการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานสำหรับการบริหารจัดการในด้านต่างๆ รวมถึงการทำธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารทั่วไป โดยบริษัทมีการกำหนดอำนาจหน้าที่และวงเงินอนุมัติของฝ่ายบริหารแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสมตามนโยบายการมอบอำนาจ (Policy on Delegation of Authority) ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการอนุมัติออกจากหน้าที่ในการบันทึกการบัญชีและข้อมูล และหน้าที่ในการดูแลจัดเก็บทรัพย์สินออกจากกันเพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน

ทั้งนี้ ในการทำธุรกรรมต่างๆ กับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว บริษัทมีมาตรการที่รัดกุมในการติดตามดูแลเพื่อให้มั่นใจว่าการทำธุรกรรมนั้นๆ ดำเนินการตามระเบียบวิธีการปฏิบัติงานและผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนด เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ

(4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทให้ความสำคัญต่อระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล เพื่อให้การสื่อสารข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยบริษัท

ได้ใช้นโยบายบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและเหมาะสมกับธุรกิจของบริษัท มีการจัดเก็บบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอย่างเหมาะสมและสามารถตรวจสอบได้ มีการจัดทำหนังสือเชิญประชุมพร้อมเอกสารประกอบการประชุม รวมทั้งรายงานการประชุม คณะกรรมการบริษัทและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี) เพื่อพิจารณาประกอบการประชุมภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและตามที่กฎหมายกำหนด

(5) ระบบการติดตาม

บริษัทมีกระบวนการที่ชัดเจนในการติดตามระบบการควบคุมภายในและรายงานข้อผิดพลาดและจุดอ่อนในการควบคุมภายในที่สำคัญ พร้อมทั้งรายละเอียดในการดำเนินการแก้ไข ซึ่งฝ่ายบริหารจัดให้มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) และทำการประเมินเป็นระยะ (Period Evaluation) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่มั่นคงและใช้งานได้จริง

ทั้งนี้ การติดตามอย่างต่อเนื่อง (Ongoing Monitoring) รวมถึงการทบทวนผลการดำเนินงานและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญเป็นประจำ การวิเคราะห์และการติดตามรายงานการดำเนินงานที่อาจระบุความผิดปกติที่บ่งบอกถึงความล้มเหลวในระบบการควบคุมภายใน เป็นต้น นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารมีหน้าที่รายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัททราบถึงกรณีที่มีหรือสงสัยว่ามีการฉ้อโกง การกระทำผิดกฎหมายหรือการประทุพผิตที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงต่อชื่อเสียงและสถานะทางการเงินของบริษัท

การประเมินเป็นระยะ (Period Evaluation) รวมถึง

- (1) การทดสอบการควบคุมภายในในการจัดทำรายงานทางการเงินของฝ่ายบริหาร ซึ่งจัดทำขึ้นในปี 2560 ไม่พบข้อบกพร่องในการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อรายงานทางการเงิน โดยผลการทดสอบดังกล่าวได้มีการสรุปและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- (2) การดำเนินงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในซึ่งตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินธุรกิจของบริษัทตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับ การอนุมัติโดยรายงานจุดอ่อนในการควบคุมภายในและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขจุดอ่อนเหล่านั้น โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินการแก้ไขกับฝ่ายบริหาร และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการดังกล่าวให้กับคณะกรรมการตรวจสอบทุกเดือน และ
- (3) การทบทวนประเด็นในการควบคุมภายในที่ตรวจพบโดยผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัท

อนึ่ง บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทได้ทบทวนและประเมินการควบคุมทางการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยและไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อ

อย่างมีนัยสำคัญต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 โดยคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทมีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท และสามารถป้องกันทรัพย์สินของบริษัทจากการนำไปใช้โดยมิชอบหรือโดยไม่มีอำนาจของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 1/2561 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2561 คณะกรรมการบริษัทรับทราบความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท

การตรวจสอบภายใน

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีพันธกิจในการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นอย่างอิสระและเที่ยงธรรม รวมทั้งให้คำปรึกษาเพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของบริษัทให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางธุรกิจหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการโดยรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบในด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน มีกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งได้รับการสอบทานและอนุมัติโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบอย่างเป็นทางการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าความรับผิดชอบที่ระบุในกฎบัตรและการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการยืนยันความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

บริษัทได้แต่งตั้งนางวิจิตา ศรีจันทร์พานิช เป็นหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการตรวจสอบปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในและหน่วยงานอื่นใดภายใต้หน่วยงานตรวจสอบภายใน จะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล (รวมถึงคำจำกัดความของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หลักจริยธรรม และการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน) และของสมาคมผู้ตรวจสอบและควบคุมระบบสารสนเทศ คู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของบริษัท

หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการจัดทำแผนการตรวจสอบภายในที่มีความยืดหยุ่น โดยประเมินจากทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจและความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัท โดยแผนการ

ตรวจสอบภายในประจำปีจะได้รับการสอบทานและอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบนอกเหนือจากการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติแล้วนั้นหน่วยงานตรวจสอบภายในยังปฏิบัติงานพิเศษอื่นตามการร้องขอของผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบตามความเหมาะสม

อนึ่ง ตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปีนั้น หน่วยงานตรวจสอบภายในจะพิจารณาและทบทวนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น สอบทานความเพียงพอและประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน และรายงานจุดบกพร่องของการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานต่อผู้บริหารโดยหน่วยงานตรวจสอบภายในมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายใน รวมถึงผู้ตรวจสอบภายนอกอื่นๆ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบจะได้รับรายงานผลการตรวจสอบ รวมถึงความคืบหน้าในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงของผู้บริหารและความคืบหน้าของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นประจำทุกเดือน

นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังรับผิดชอบในการสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันตามระเบียบภายในของบริษัท เพื่อให้แน่ใจว่าการทำรายการระหว่างกันนั้นเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พร้อมทั้งรายงานผลการสอบทานแก่คณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส หน่วยงานตรวจสอบภายในมีส่วนร่วมในการดำเนินการสอบสวนการกระทำที่อาจเกี่ยวข้องกับการทุจริตภายในบริษัท และรายงานผลให้ผู้บริหารและคณะกรรมการตรวจสอบทราบ นอกจากนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในยังให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ทางธุรกิจ

พนักงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญอย่างต่อเนื่อง โดยเข้ารับการฝึกอบรมที่หลากหลายทั้งที่จัดขึ้นภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงการสัมมนาในต่างประเทศ นอกจากนี้ พนักงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในยังมีโอกาสพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของบริษัท

อนึ่ง เพื่อให้แน่ใจว่าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานสากลของการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายใน และปฏิบัติตามกฎบัตรของหน่วยงานตรวจสอบภายในและความคาดหวังของผู้บริหาร หน่วยงานตรวจสอบภายในได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในโดยผู้ประเมินภายนอกเป็นประจำทุก 5 ปี และรายงานผลการประเมินให้แก่คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการตรวจสอบทราบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในได้รับการประเมินคุณภาพด้านการตรวจสอบภายในโดยที่ปรึกษานอกทุก 5 ปี ครั้งล่าสุดได้จัดทำในเดือนพฤศจิกายน 2559 ผลการประเมินสรุปได้ว่า หน่วยงานตรวจสอบภายในได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานสากล เรื่องการปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในซึ่งกำหนดโดยสมาคมผู้ตรวจสอบภายในสากล

การกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทยึดมั่นในหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อรักษาและเสริมสร้างมูลค่าของผู้ถือหุ้นในระยะยาว

โดยคณะกรรมการบริษัทได้จัดทำนโยบายการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ และกระบวนการในการบริหารความเสี่ยง การกำหนดกลยุทธ์ การรายงานทางการเงิน และการควบคุมภายใน นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทได้จัดทำหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแทคธรรมาภิบาล” ซึ่งใช้บังคับกับกรรมการผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่กระทำการในนามของบริษัท โดยเริ่มใช้บังคับตั้งแต่ปี 2549 และมีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น สิทธิมนุษยชน แรงงาน สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การใช้ข้อมูลภายใน การทุจริตคอร์รัปชัน การควบคุมภายใน และการเปิดเผยข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ ตามหลักมาตรฐานสากล

บริษัทได้จัดทำให้มีการเผยแพร่นโยบายการกำกับดูแลกิจการและหลักในการปฏิบัติดังกล่าวทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th และระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet) เพื่อความสะดวกของกรรมการผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทในการเข้าถึงและใช้ในการอ้างอิง นอกจากนี้ บริษัทได้จัดทำให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการกำกับดูแลกิจการและหลักในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง อาทิ จัดการบรรยายและแจกคู่มือดีแทคธรรมาภิบาลให้แก่พนักงานในการปฐมนิเทศสำหรับพนักงานใหม่ และจัดการอบรมในเรื่องดังกล่าวเป็นครั้งคราวไป รวมทั้ง จัดทำสื่อการเรียนรู้เรื่องดีแทค ธรรมาภิบาลในรูปแบบการตูนเพื่ออธิบายหัวข้อต่างๆ ที่สำคัญและเพื่อให้เข้าใจต่อการทำความเข้าใจ อาทิเช่น ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชันและการติดสินบนของขวัญและสินน้ำใจทางธุรกิจ ข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัวความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ การเป็นผู้สนับสนุนหรือการบริจาค การสื่อสารภายนอกองค์กร รวมถึงเรื่องอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่พนักงานควรทราบ นอกจากนี้บริษัทได้จัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ (Interactive e-Learning Program) เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจของพนักงานในเรื่อง Code of Conduct และ นโยบายต่อต้านคอร์รัปชัน ทั้งนี้ การติดตามให้มีการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการนั้น ประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่ประเมินผลการบังคับใช้เอกสารการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งระดับของการปฏิบัติตาม และรายงานผลต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

บริษัทให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการถือปฏิบัติหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทได้อ้างอิงจากหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ASEAN CG Scorecard ทั้งนี้ จากการประเมินโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยบริษัทได้รับคะแนนระดับ “ดีเลิศ” (ช่วงคะแนนระหว่างร้อยละ 90 ถึงร้อยละ 100) โดยเป็นหนึ่งใน 110 บริษัทที่ได้รับคะแนนดีเลิศจากบริษัทจดทะเบียนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 620 บริษัท จึงเป็นเครื่องยืนยันว่า บริษัทยึดมั่นในหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รายละเอียดของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีแบ่งออกเป็น 5 หมวด มีดังนี้

หมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถือหุ้น อันได้แก่ การซื้อขายและการโอนหุ้น การได้รับส่วนแบ่งในผลกำไรของบริษัท การเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นอย่างเป็นอิสระและเท่าเทียมกัน การร่วมตัดสินใจเรื่องสำคัญของบริษัท การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี การกำหนดค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี และการได้รับข้อมูลข่าวสารของบริษัทอย่างรวดเร็ว ครบถ้วนและเพียงพอผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย โดยสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ผ่านการประชุมผู้ถือหุ้น (บริษัทมีหุ้นสามัญเพียงประเภทเดียวโดยหนึ่งหุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงหนึ่งเสียง) ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับสิทธิและผลประโยชน์ของตน

บริษัทมีนโยบายส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้น รวมถึงนักลงทุนสถาบัน ในการเข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งได้มีการแจ้งกำหนดวันประชุมล่วงหน้าผ่านช่องทางการเปิดเผยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560 และกำหนดวันกำหนดรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าร่วมประชุม (Record Date) ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560 และกำหนดวันปิดสมุดทะเบียนเพื่อรวบรวมรายชื่อผู้ถือหุ้นในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 โดยบริษัทคัดเลือกสถานที่จัดการประชุมซึ่งมีระบบขนส่งมวลชนเข้าถึงและเพียงพอเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถเดินทางเข้าร่วมการประชุมได้อย่างสะดวก และกำหนดเวลาจัดประชุมในช่วงเวลาบ่าย เพื่อให้ผู้ถือหุ้นมีเวลาเตรียมตัวในการเดินทาง บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นจัดส่งเอกสารลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุม เพื่อลดระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารในวันประชุม และบริษัทจัดช่องทางการลงทะเบียน ณ สถานที่จัดการประชุมสำหรับ

ผู้ถือหุ้น บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และนักลงทุนสถาบัน โดยบริษัทได้นำระบบบาร์โค้ด (Barcode) มาใช้ในการลงทะเบียนและนับคะแนนเสียงเพื่อช่วยให้ขั้นตอนการลงคะแนนและการประมวลผลการลงคะแนนเสียงเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และได้จัดเตรียมเอกสารแนบปีให้แก่ผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้น

บริษัทดำเนินการประชุมอย่างโปร่งใสและมีกลไกที่สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบวาระและสรุปไว้ในรายงานประชุม นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง และผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นอย่างพร้อมเพรียงกันเพื่อตอบคำถามและรับทราบความคิดเห็นของผู้ถือหุ้น

อนึ่ง บริษัทได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 ณ ห้อง แอทธินี คริสตัล ฮอลล์ ชั้น 3 โรงแรมพลาซ่า แอทธินี รอยัล เมอริเดียน กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย โดยมีกรรมการและผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ทั้งหมด 21 ท่าน

บริษัทได้มอบหมายให้บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนของบริษัท เป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่ผู้ถือหุ้นตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม 2560 เป็นเวลาล่วงหน้า 21 วันก่อนการประชุม และบริษัทได้จัดให้มีการเผยแพร่หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบการประชุมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th เป็นการล่วงหน้าก่อนการประชุม 30 วัน (ตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560) เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ถือหุ้นได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นโดย หนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นมีรายละเอียดประกอบระเบียบวาระต่าง ๆ อย่างเพียงพอและครบถ้วน พร้อมความเห็นของคณะกรรมการบริษัท พร้อมทั้งระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นเรื่องเสนอเพื่อทราบหรือเพื่อพิจารณา และแนบหนังสือมอบฉันทะตามแบบตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด รวมทั้งเสนอรายชื่อกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ในหนังสือมอบฉันทะเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ถือหุ้นในการมอบฉันทะให้กรรมการอิสระท่านใดท่านหนึ่ง

บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่งคำถามที่เกี่ยวข้องกับวาระการประชุมรวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นวาระการประชุมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษาเลือกตั้งเป็นกรรมการของบริษัท ล่วงหน้าก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2559 โดยบริษัทได้เผยแพร่รายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการดังกล่าวโดยจัดส่งในรูปแบบจดหมายข่าวไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th ตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2559 โดยมีผู้ถือหุ้นได้ส่งคำถามล่วงหน้าก่อนการประชุมเกี่ยวกับแผนการลงทุน และบริษัทได้ตอบคำถามดังกล่าวในระหว่างการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 อนึ่งไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุมหรือเสนอบุคคลเข้าเป็นกรรมการแต่อย่างใด

บริษัทได้จัดให้มีการชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงลงคะแนนให้แก่ผู้ถือหุ้นก่อนเริ่มการประชุม ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะมีสิทธิออกเสียงตามจำนวนหุ้น โดยในแต่ละวาระที่ไม่สามารถแบ่งคะแนนเสียงได้ยกเว้นผู้รับมอบฉันทะตามแบบ ค. บริษัทจัดให้มีที่ปรึกษากฎหมายที่เป็นอิสระจากภายนอก (Inspector) ทำหน้าที่กำกับดูแลการประชุมและตรวจสอบการนับคะแนนเสียงเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของบริษัท ทั้งนี้ ในการประชุมผู้ถือหุ้น ประธานในที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและตั้งคำถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและวาระการประชุมได้อย่างเต็มที่

บริษัทได้แจ้งมติที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 โดยระบุผลการออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระ แยกประเภทคะแนนเสียงเป็น “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” และ “งดออกเสียง” โดยจัดส่งในรูปแบบจดหมายข่าวไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายในวันเดียวกันภายหลังจากการประชุมผู้ถือหุ้นเสร็จสิ้น

หมวดที่ 2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญและดูแลให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม โดยได้ดำเนินการต่างๆ ดังนี้

บริษัทมีนโยบายที่จะรักษาสีทธิของผู้ถือหุ้นทุกราย โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ประธานในที่ประชุมได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและไม่มีการเพิ่มวาระการประชุมโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าแต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นของบริษัททุกรายมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนตามจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่โดยหนึ่งหุ้นมีสิทธิออกเสียงเท่ากับหนึ่งเสียง

บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้สามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทหรือบุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนตนได้โดยบริษัทได้จัดเตรียมหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการออกเสียงลงคะแนนได้ และได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะให้แก่ผู้ถือหุ้นพร้อมหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นสามารถดาวน์โหลดหนังสือมอบฉันทะได้ทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th

บริษัทได้มอบหมายให้บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ดำเนินการแทนบริษัทในการลงทะเบียนและนับคะแนนเสียงซึ่งบริษัทได้จัดเตรียมบัตรลงคะแนนเสียงสำหรับผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในวาระต่างๆ โดยในวาระการเลือกตั้งกรรมการ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิในการเลือกตั้งกรรมการเป็นรายบุคคล การนับคะแนนเสียงในแต่ละวาระเป็นไปอย่างเปิดเผย โปร่งใส และมีการจัดเก็บบัตรลงคะแนนเสียงไว้สำหรับการตรวจสอบในภายหลัง

บริษัทได้จัดทำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 และจัดให้มีการเผยแพร่แบบวีดิทัศน์บนที่ภาพการประชุมผู้ถือหุ้นทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th ภายใน 14 วันภายหลังจากการประชุม

หมวดที่ 3 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

(1) การดูแลสิทธิของผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทตระหนักถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มทั้งภายในและภายนอกบริษัท และดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าสิทธิดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและปฏิบัติด้วยดี ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความร่วมมือระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคงให้แก่บริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบริษัทในระยะยาว

สิทธิของผู้ถือหุ้น

บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญต่อสิทธิของผู้ถือหุ้นในฐานะเจ้าของบริษัท บริษัทดูแลให้มีการปฏิบัติตามต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และเป็นธรรม โดยจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และทันต่อเวลาและจัดให้มีการดูแลรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท บริษัทมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อสร้างผลกำไร และการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว รายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นแสดงอยู่ในหมวดที่ 1 สิทธิของผู้ถือหุ้น และหมวดที่ 2 การปฏิบัติตามต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

สิทธิของพนักงาน

บริษัทตระหนักเสมอว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และเป็นรากฐานของความสำเร็จ ดังนั้น บริษัทจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของพนักงานตลอดเส้นทางการทำงาน โดยพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของพนักงาน รวมทั้งมอบโอกาสในการสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้แก่พนักงานทุกคนโดยเท่าเทียมกัน และให้คำตอบแทนแก่พนักงานในอัตราที่เหมาะสม โดยบริษัทศึกษาและทบทวนโครงสร้างองค์กรบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน ประเมินผลการทำงานและความก้าวหน้าในการทำงานของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อสร้างศักยภาพและความพร้อมภายในองค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรที่ดี รวมถึงให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายค่าตอบแทนของพนักงานให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว

บริษัทให้ความสำคัญในเรื่องสวัสดิการและความปลอดภัยของพนักงาน โดยบริษัทได้จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด อาทิ วันเวลาทำงาน วันหยุด วันหยุดพักผ่อนประจำปี และวันลาหยุดประเภทต่างๆ รวมถึงการประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีการประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่อง

บริษัทได้จัดให้มีสวัสดิการอื่นๆ นอกจากที่กฎหมายกำหนด อาทิ การประกันสุขภาพ ซึ่งครอบคลุมการรักษาพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในและทันตกรรม การประกันชีวิต การประกันอุบัติเหตุ การตรวจสุขภาพประจำปี และการรักษาพยาบาลภายในสำนักงานโดยจัดให้มีแพทย์และ

พยาบาลประจำสำนักงานในช่วงเวลาปฏิบัติงาน รวมถึงจัดให้มีมาตรการดูแลสุขภาพอนามัยของพนักงาน อาทิ การประชาสัมพันธ์แนวทางการป้องกันโรคระบาด และการจัดหาหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจลสำหรับล้างมือให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอก นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้พนักงานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดี โดยได้จัดสถานที่อุปกรณ์กีฬา และกิจกรรมต่างๆ สำหรับการออกกำลังกาย เช่น โยคะและแอโรบิค เป็นต้น และส่งเสริมเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยได้จัดสถานที่และกิจกรรมต่างๆ อาทิ ห้องเด็กเล่น ห้องสมุด ห้องให้นมบุตรและกิจกรรมในช่วงปิดเทอม เพื่อรองรับกรณีที่พนักงานมีความจำเป็นต้องนำบุตรหลานมาที่ทำงาน นอกจากนี้ บริษัทได้จัดให้มีเงินช่วยเหลือพนักงานในกรณีต่างๆ เช่น การสมรส การคลอดบุตร การอุปสมบท การเสียชีวิตของญาติใกล้ชิด การประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น

บริษัทส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรโดยจัดให้มีการเลือกตั้ง “สภาผู้แทนพนักงาน” เพื่อเป็นตัวแทนของพนักงานและเป็นสื่อกลางในการประสานงานกับบริษัท เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของพนักงานในเรื่องต่างๆ เพิ่มเติมจากที่บริษัทได้จัดให้ในรูปแบบของสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่พนักงานได้รับอยู่แล้ว รวมทั้งให้คำปรึกษา และรับฟังข้อคิดเห็นของพนักงาน

บริษัทได้ดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสากล โดยได้จัดให้มีหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (หน่วยงาน Health, Safety and Environment “HSE”) เพื่อกำหนดนโยบายและหลักในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ สวัสดิภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดและส่งเสริมให้มีการดูแลและรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี และจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัย ซึ่งรวมถึงควบคุมภัยอันตรายและดำเนินการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุและโรคภัยจากการทำงานให้กับพนักงานทุกคนตามมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในนานาประเทศ อีกทั้งจัดให้มีการอบรมด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (HSE Workshop) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในองค์กรโดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการจัดกิจกรรม ทั้งนี้ เพื่อสร้างจิตสำนึกและหลักในการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจำนวน 3 คณะในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของพนักงานและผู้บริหารเข้าทำงานร่วมกัน โดยทำหน้าที่รายงานและเสนอแนวทางการแก้ไขและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ปลอดภัย และส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน

นอกจากนี้ บริษัทยังเป็นสำนักงานจากประเทศไทยเพียงหนึ่งเดียวที่ได้รับการจัดอันดับให้เป็นหนึ่งใน “10 สุดยอดสำนักงานของโลก (Top

Ten Best Office Spaces in the World) ประจำปี 2558” จากรายงาน Global Cities : The 2015 Report จัดทำโดย Knight Frank ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านอสังหาริมทรัพย์ชั้นนำของโลก

อนึ่ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของพนักงานได้อย่างแท้จริง บริษัทได้จัดทำพนักงานทำแบบสำรวจความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อองค์กร (Employee Engagement Survey) ทุกปีผ่านช่องทางออนไลน์ โดยแบบสำรวจความคิดเห็นดังกล่าวครอบคลุมเรื่องความคิดเห็นที่พนักงานมีต่อหัวหน้างาน ทีมงาน และบริษัท รวมไปถึงแนวทางและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของบริษัท ทั้งนี้ พนักงานสามารถแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองผ่านแบบสำรวจความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสำรวจความคิดเห็นนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ

สิทธิของชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

บริษัทตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชน และให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยบริษัทเน้นการพัฒนากิจกรรมโดยการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนกลุ่มต่างๆ (Enable) ส่งเสริมความปลอดภัยของการให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคม (Safe) และทำธุรกิจด้วยความห่วงใย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Climate Change) เช่น โครงการ “dtac Smart Farmer” โดยการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer โดยลงพื้นที่จัดอบรมหลักสูตร “การเกษตรเชิงพาณิชย์” เป็นการทำให้เกษตรกรมีเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าเกษตร เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ การสร้างเครือข่าย การบริหารจัดการพื้นที่ การเกษตรของตนเองได้ และทำการซื้อขายผลผลิตบนออนไลน์ผ่านสมาร์ทฟาร์ม การพัฒนา “ดีแทคฟาร์มแม่นยำ” ฟาร์มต้นแบบในการพัฒนาเกษตรแม่นยำผ่านเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสรรพสิ่ง (Internet of Things: IoT) เพื่อเสริมแกร่งให้กับเกษตรกรรายย่อย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และควบคุมคุณภาพทางการเกษตร ให้กับเกษตรกรรายย่อย “ดีแทคฟาร์มแม่นยำ” เป็นการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาพัฒนาด้านการเกษตร โดยหวังผลในการเพิ่มผลผลิต ควบคุมคุณภาพ และลดต้นทุนให้กับเกษตรกรไทย ซึ่งดีแทคและเนคเทค-สวทช. ได้ร่วมกันพัฒนาโซลูชัน IoT เพื่อควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นในดิน ความชื้นในอากาศ แสง และปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องในการเพาะปลูก ซึ่งจะเชื่อมต่อกับแอปพลิเคชันในการแสดงผล การตั้งค่า เก็บข้อมูล และวิเคราะห์ผล เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำการเกษตรได้อย่างแม่นยำ โดยในปี 2560 ดีแทคได้ติดตั้งอุปกรณ์ในฟาร์มทดลองของเกษตรกร 30 ฟาร์ม และแอปพลิเคชัน “ฟาร์มเมอร์ อินโฟ” ที่บริษัทร่วมกับมูลนิธิร่วมด้วยช่วยกันสำนึกรักบ้านเกิดได้สนับสนุนและเน้นการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้โดยง่ายเพื่อให้สามารถเพิ่มศักยภาพด้านการพัฒนาการผลิต คุณภาพสินค้า และการกระจายสินค้า เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่ง

ตนเองได้ และโครงการ “Safe Internet” เพื่อให้ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง โดยเน้นที่กลุ่มเด็กและเยาวชน

บริษัทมีนโยบายในการคุ้มครองและปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยจะดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ บริษัทได้ดำเนินการเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและควบคุมกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดการของเสียที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของบริษัท เช่น การนำแบตเตอรี่ที่เสื่อมสภาพจากสถานีฐานไปกำจัดโดยกระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การรณรงค์การใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ทั้งภายในอาคารสำนักงานและสถานีฐาน โดยมีการออกแบบสำนักงานในอาคารจัตุรัสจามจุรีให้ประหยัดพลังงาน การรณรงค์ให้พนักงานใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เช่น การประชุมผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-conference) ซึ่งจะช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการใช้พลังงานเชื้อเพลิงในการเดินทาง เป็นต้น

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทส่งเสริมให้มีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงาน HSE ได้จัดให้มีการอบรมผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (HSE Virtual Learning Program) โดยเนื้อหาประกอบไปด้วยนโยบายเพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อม ปริมาณการใช้พลังงานและการปลดปล่อยมลพิษทางอากาศ การบริหารจัดการของเสียและการนำกลับมาใช้ใหม่ (recycle) รวมถึงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ พนักงานใหม่ทุกคนได้ผ่านการอบรมในโปรแกรมหักรุ่นแล้ว และหน่วยงาน HSE วางแผนที่จะให้คู่สัญญาของบริษัทได้ผ่านการอบรมด้วยเช่นกัน

สิทธิของลูกค้า

บริษัทมุ่งมั่นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการ รวมทั้งนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ตลอดจนดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจและพึงพอใจในบริการของบริษัท โดยบริษัทมีนโยบายกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าลูกค้าทุกราย จะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ด้วยความเคารพและกิริยามารยาทที่ดี บนหลักการ “Customer Centricity” หรือการให้ความสำคัญแก่ลูกค้า โดยเน้นเรื่องการเข้าใจความต้องการของลูกค้า และให้พนักงานทุกคนยึดหลักการนี้ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ โดยบริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมภายในองค์กรให้กับพนักงานตลอดทั้งปี เพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยบริษัทจะนำข้อคิดเห็นของพนักงานมาปรับปรุงและส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทุกส่วนงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ลูกค้าไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

ปัจจุบัน บริษัทได้จัดเตรียมช่องทางบริการเพื่อรองรับการติดต่อจากลูกค้า กล่าวคือ สำนักงานบริการลูกค้า (Service Center) และคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) โดยลูกค้าสามารถติดต่อสอบถามข้อมูล แจ้งทำรายการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมถึงร้องเรียนปัญหาผ่านสำนักงานบริการลูกค้า

ซึ่งตั้งอยู่ในทำเลสำคัญในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด และผ่านคอลเซ็นเตอร์ โทรศัพท์หมายเลข 1687 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมทั้งบริษัทได้พัฒนาช่องทางการติดต่อในรูปแบบดิจิทัลผ่านทางเว็บไซต์ อีเมล หรือสังคมออนไลน์ เช่น Facebook เป็นต้น

บริษัทมีนโยบายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า โดยกำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลให้จำกัดเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน การดูแลลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินกิจกรรมเชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

สิทธิของลูกค้า

บริษัทมีนโยบายในการปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน โดยบริษัทได้กำหนดนโยบายวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษรง่ายต่อการเข้าใจ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ลูกค้าของบริษัทสามารถเชื่อมั่นในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกลูกค้าของบริษัทได้ในทุกกรณีโดยบริษัทมีนโยบายในการจัดให้มีการแข่งขันการประกวดราคาไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การเจรจาตกลงเข้าทำสัญญาระหว่างลูกค้าและบริษัทเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าปกติทั่วไป

บริษัทมีนโยบายให้ลูกค้าของบริษัทปฏิบัติตามหลักในการปฏิบัติสำหรับลูกค้า (Supplier Code of Conduct) ในเรื่องต่างๆ เช่น แรงงาน สุขภาพอนามัย ความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น โดยกำหนดให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันกับบริษัท ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในนานาประเทศ อนึ่ง เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของลูกค้าตามหลักในการปฏิบัติสำหรับลูกค้าบริษัทได้จัดให้มีการเยี่ยมชมสถานที่ประกอบการของลูกค้าและส่งแบบสอบถามไปยังลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบธุรกิจ และเพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่ลูกค้าของบริษัท

นอกจากนี้ บริษัทให้ความสำคัญต่อการเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของลูกค้าและบุคคลอื่น โดยมีนโยบายให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัท หลีกเลี่ยงการล่วงละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของลูกค้าและบุคคลอื่น ขณะเดียวกัน กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัท จะต้องปกป้องและตรวจสอบดูแลทรัพย์สินทางปัญญาของบริษัทเพื่อประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแทคธรรมาภิบาล”

สิทธิของผู้แข่ง

บริษัทส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมและโดยเปิดเผย และบริษัทจะไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า หรือที่อาจทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของผู้แข่ง ทั้งนี้ บริษัทดำเนินการ

แข่งขันในตลาดโดยนำเสนอสินค้าและบริการที่ดีและในราคาที่เหมาะสม และบริษัทจะเผชิญกับผู้แข่งด้วยความซื่อตรงและด้วยความเป็นมืออาชีพ

สิทธิของเจ้าหน้าที่

บริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะรักษาสัมพันธภาพที่ยั่งยืนระหว่างบริษัทและเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ บริษัทมีนโยบายในการปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยให้ข้อมูลที่ถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้แก่เจ้าหน้าที่และยึดมั่นในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาที่มีต่อเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด ทั้งในเรื่องการชำระเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม การดำรงอัตราส่วนทางการเงิน และเงื่อนไขอื่นๆ เป็นต้น และหากเกิดกรณีที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งได้ บริษัทจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยเร็ว เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไข ทั้งนี้ ในปีที่ผ่านมา บริษัทไม่มีเหตุผิดนัดชำระหนี้และไม่มีการค้างชำระกันแต่อย่างใด

(2) การเคารพหลักสิทธิมนุษยชนสากล

บริษัทสนับสนุนการเคารพสิทธิมนุษยชนที่ประกาศใช้ในนานาประเทศ ซึ่งรวมถึงปัญหาและอนุสัญญาต่างๆ ของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ตลอดจนบุคคลอื่นใดที่กระทำการในนามของบริษัทจะต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นส่วนตัว และสิทธิของแต่ละบุคคลที่ตนได้มีการติดต่อกันในระหว่างการทำงาน โดยจะต้องไม่กระทำการใดๆ หรือส่งเสริมให้มีการละเมิดหรือล่วงเกินสิทธิมนุษยชนใดๆ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแทคธรรมาภิบาล”

(3) การต่อต้านทุจริตและการจ่ายสินบน

บริษัทได้ประกาศใช้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันครั้งแรกในปี 2549 และปรับปรุงเป็นครั้งคราวเรื่อยมา ในปี 2558 บริษัทได้ประกาศใช้คู่มือปฏิเสธของขวัญซึ่งกำหนดมิให้บุคคลากรของดีแทครับของขวัญจากบุคคลภายนอกภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนด ตลอดทั้งปี 2560 บริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อสร้างความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพให้กับบริษัทในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้พนักงานและสังคมได้มีความเข้าใจรวมทั้งสนับสนุนบริษัทในการดำเนินธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล บริษัทได้ทำการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรไปยังทุกช่องทางที่เป็นไปได้ อันได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ผ่านรายการวิทยุและโทรทัศน์ภายในองค์กร การประชุมผู้บริหาร (EMC) ซีรียการ์ตูนในคู่มือดีแทคธรรมาภิบาล ไปสเตอร์ ไปปลิว การสื่อสารผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ของพนักงาน จดหมายข่าวไปยังพนักงานผู้รับเหมาและผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งข้อความที่แจ้งผ่านเว็บไซต์ และในปี 2559 บริษัทได้รับประกาศนียบัตรจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยภายใต้โครงการสร้างแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Collective Action Coalition) และล่าสุดในปี 2560 บริษัทได้จัดกิจกรรมเสวนา “เคลื่อนไหวประเทศไทย พลิกธุรกิจให้ทันวันพรุ่งนี้” เพื่อเพิ่มความเข้าใจถึงผลกระทบของ

คอร์รัปชันและความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัทได้เป็นวิทยากรในหัวข้อ “ดีพอ” ไม่พอถ้าแค่นี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงยุทธศาสตร์การดำเนินธุรกิจของบริษัทที่มุ่งมั่นในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนโดยการ “ทำสิ่งที่ถูกต้อง” และไม่ประนีประนอมต่อคอร์รัปชันทุกรูปแบบ นอกจากนี้ การสื่อสารยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญและผู้บริหารระดับสูงยังคงสื่อสารกับพนักงานทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยปัจจุบันบริษัทยังคงดำเนินนโยบายดเว้นการให้การสนับสนุนและการบริจาคอย่างเข้มงวดเพื่อให้มั่นใจว่า บริษัท ฯ มีส่วนรับผิดชอบต่อประเทศไทย

(4) การดำเนินการในกรณีผู้แจ้งเบาะแสและการปกป้องผู้แจ้งเบาะแส

บริษัทได้จัดให้มีช่องทางการสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร้องเรียนโดยตรงต่อคณะกรรมการบริษัทในกรณีได้รับความไม่เป็นธรรมหรือความเดือดร้อนจากการกระทำของบริษัท

พนักงานมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานถึงการกระทำใดๆ ที่อาจเป็นการฝ่าฝืนผิดต่อธรรมาภิบาลผ่านทางสายด่วนกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Hotline: <http://dtac.ethicspoint.com>) หากพนักงานต้องการคำแนะนำอันเกี่ยวข้องกับการรายงานการฝ่าฝืนพนักงานสามารถติดต่อขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Officer) หรือ หัวหน้างานของพนักงาน สายด่วนกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Hotline) คือ ระบบการรับเรื่องผ่านทางเว็บไซต์โดยข้อมูลถือเป็นความลับ ระบบนี้มีบุคคลที่สามซึ่งเป็นอิสระจากบริษัทเป็นผู้ดำเนินการ รายงานทั้งหมดจะได้รับการดูแลโดยเจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร (Ethics and Compliance Officer) ทั้งนี้ข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower) และรายละเอียดอื่นๆ ที่เจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กรได้รับจะถูกเก็บเป็นความลับเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้แจ้งเบาะแส

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่กำกับดูแลและจริยธรรมองค์กรมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ อย่างน้อยไตรมาสละครั้ง เพื่อรายงานถึงกิจกรรมการควบคุมดูแลต่างๆของหน่วยงานกำกับดูแลและจริยธรรมองค์กร และเพื่อรับข้อเสนอแนะในกรณีใดๆ ที่มีความสำคัญต่อบริษัทจากคณะกรรมการตรวจสอบ

หมวดที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

บริษัทปฏิบัติตามข้อกำหนดของสำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญ โดยได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน พัฒนาการของบริษัท ข้อมูลการประกอบกิจการ ผลการดำเนินงาน และข่าวสารต่างๆ ที่สำคัญของบริษัทผ่านทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปอย่างโปร่งใสและเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ บริษัทได้จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน รายงานประจำปี นโยบายและกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th โดยบริษัทได้ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ บริษัทได้จัดประชุมแถลงข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละไตรมาสให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุน นักวิเคราะห์ ผู้จัดการกองทุน และผู้ที่สนใจ โดยมีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมชี้แจงและตอบข้อซักถาม

บริษัทตระหนักดีว่าข้อมูลของบริษัททั้งที่เกี่ยวกับการเงินและที่ไม่ใช่การเงินล้วนมีผลต่อการตัดสินใจของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และโปร่งใส บริษัทได้จัดให้มีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับข้อมูลของบริษัทจากหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ +66 2202 8882 หรือทางอีเมล IR@dtac.co.th

ในรอบปี 2560 บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลผ่านทางระบบของตลาดหลักทรัพย์ฯ จำนวน 33 ครั้ง และจัดกิจกรรมเพื่อพบและให้ข้อมูลกับผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์ และนักลงทุนในโอกาสต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ผู้มีส่วนได้เสีย	รูปแบบการสานสัมพันธ์	จำนวนครั้ง/ความถี่	ความคาดหวัง/ข้อกังวล	การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย
ผู้ถือหุ้น/นักลงทุน	- การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี - การประชุมทางโทรศัพท์เพื่อแสดงผลประกอบการประจำไตรมาส - การประชุมนักวิเคราะห์/นักลงทุนประจำไตรมาส - ประชุม Roadshow หรือ Conference เพื่อพบผู้ถือหุ้น/นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ - การประชุมกับนักลงทุนหรือประชุมทางโทรศัพท์ที่บริษัท - เว็บไซต์ส่วนของนักลงทุนสัมพันธ์ - อีเมลนักลงทุนสัมพันธ์ - โทรศัพท์ที่นักลงทุนสัมพันธ์	1 ครั้งต่อปี 1 ครั้งต่อไตรมาส 1 ครั้งต่อไตรมาส 10 ครั้งในปี 2560 82 ครั้งในปี 2560 - มีการปรับปรุงข้อมูลบนเว็บไซต์อย่างสม่ำเสมอ - ทุกวัน - ทุกวัน	- การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียม - การเปิดเผยข้อมูลที่ต้องทันต่อเวลา เข้าถึงง่าย - มีผลการดำเนินงานที่เติบโตสร้างผลกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้น - การจ่ายเงินปันผลอย่างสม่ำเสมอ - ดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาลมีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีความโปร่งใส	- ปฏิบัติตามแนวทางและกฎระเบียบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ - ดำเนินงานตามแนวธรรมาภิบาลและรับผิดชอบต่อสังคม - มีการลงทุนเพื่อสร้างความเจริญเติบโต - ดำเนินการตามนโยบายการจ่ายเงินปันผล - มีช่องทางสำหรับสื่อสารกับผู้ถือหุ้นและนักลงทุนที่หลากหลาย - เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น Roadshow หรือ Conference เพื่อพบนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

อนึ่ง คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัทและข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี ซึ่งงบการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยบริษัทได้เลือกใช้นโยบายทางบัญชีที่เหมาะสมและใช้นโยบายทางบัญชีเดียวกันในแต่ละรอบปีบัญชี ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงินและระบบควบคุมภายในของบริษัท รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้มั่นใจว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วนและเพียงพอ เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทยังได้จัดทำรายงานคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอในรายงานประจำปีต่อผู้ถือหุ้นเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและประเด็นสำคัญต่างๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีด้วย

ทั้งนี้ ในปี 2560 ไม่มีเหตุการณ์ที่บริษัทถูกดำเนินการโดยหน่วยงานกำกับดูแลเนื่องจากการไม่ประกาศหรือไม่เปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบต่อกรรมการ

(1) โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท

ปัจจุบัน คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการทั้งหมด 12 ท่าน โดยมีกรรมการซึ่งเป็นกรรมการอิสระ 4 ท่าน โดยในจำนวนนี้เป็น

สุภาพสตรี 2 ท่าน และมีกรรมการซึ่งเป็นสุภาพสตรีทำหน้าที่เป็นผู้แทนจาก กสท ตามสัญญาความร่วมมืองาน 1 ท่านและมีกรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน (ได้แก่ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร) อนึ่ง บริษัทไม่มีกรรมการและกรรมการอิสระที่ดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 บริษัท โดยในปัจจุบัน ไม่มีกรรมการคนใดในบริษัทเป็นกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 3 บริษัท และบริษัทไม่มีนโยบายให้กรรมการที่เป็นผู้บริหารดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 2 บริษัท ทั้งนี้ ไม่นับรวมบริษัทย่อย บริษัทในเครือ และบริษัทร่วมทุนของบริษัทซึ่งบริษัทมีความจำเป็นต้องเข้าไปกำกับดูแลการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิภาพของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารมากกว่า 1 ท่านที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท

ประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันและไม่ใช่นักคิดเดียวกัน โดยประธานกรรมการมาจากการเลือกตั้งของกรรมการบริษัท ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม โดยควบคุมการประชุมของคณะกรรมการบริษัทให้เป็นไปตามระเบียบวาระการประชุม และสนับสนุนให้กรรมการทุกท่านมีส่วนร่วมในการประชุม เช่น ตั้งคำถามหรือข้อสังเกต ให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท แต่จะไม่ก้าวล่วงในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการของบริษัท และกำกับดูแลให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปตามข้อบังคับ มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น มติคณะกรรมการบริษัท นโยบายและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัท และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์หลากหลาย ทั้งด้านการเงินการบัญชี การบริหารจัดการ กฎหมาย และกิจการโทรคมนาคม โดยกรรมการอิสระของบริษัทมีคุณสมบัติสูงกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามรายละเอียดซึ่งแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – กรรมการอิสระ”

อนึ่ง บริษัทได้กำหนดให้ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระเนื่องจากกิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการที่มีลักษณะเฉพาะ มีความซับซ้อนและมีการกำกับดูแลอย่างเข้มงวด บริษัทเห็นว่าประธานกรรมการและกรรมการของบริษัทมีความรู้ ความสามารถ และมีความ “เข้าใจเป็นอย่างดีถึงลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท” ซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวม และถึงแม้ประธานกรรมการจะไม่ใช้กรรมการอิสระ แต่คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า บริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่ดี รวมทั้งมีกลไกที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายว่าการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของคณะกรรมการบริษัทได้ใช้ดุลยพินิจที่เป็นอิสระ ระมัดระวัง รอบคอบ และปราศจากการครอบงำหรือการชี้นำในทางความคิดในระหว่างพิจารณา

(2) บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ ทิศทางและนโยบายในการดำเนินงาน แผนการประกอบธุรกิจ และงบประมาณประจำปีของบริษัท และกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย วัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท และมติของคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้แก่บริษัท และเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาวโดยคณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการพิจารณา ทบทวนและให้ความเห็นชอบในวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ ทิศทางและนโยบายในการดำเนินงานของบริษัทเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์และสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท แสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – คณะกรรมการบริษัท”

คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและอนุมัติ และให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นอกจากนี้ บริษัทได้กำหนดระเบียบปฏิบัติและจัดทำขอบเขตของธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสีย (General Mandate for Interested Person Transactions) โดยกำหนดประเภทและขั้นตอนการอนุมัติรายการที่อาจมีความขัดแย้ง

ทางผลประโยชน์ซึ่งเป็นรายการที่บริษัทกระทำเป็นประจำปกติในการประกอบธุรกิจ อนึ่ง การเข้าทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่มีขนาดใหญ่หรือมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ฝ่ายบริหารจะต้องขออนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท และบริษัทจะรายงานการเข้าทำธุรกรรมกับบุคคลที่มีส่วนได้เสียให้คณะกรรมการบริษัททราบเป็นประจำทุกไตรมาส

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการ โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้กรรมการได้พิจารณาและทบทวนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายบริหาร และบริษัท รวมถึงพิจารณาและอภิปรายประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการหรืออยู่ในความสนใจของคณะกรรมการ โดยมีการแจ้งผลการประชุมให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารรับทราบเพื่อพิจารณาและปรับปรุงต่อไป ทั้งนี้ ในปี 2560 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม 1 ครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังกำหนดให้ผู้สอบบัญชีของบริษัทเข้าประชุมหารือกับคณะกรรมการ โดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งในปี 2560 คณะกรรมการก็ได้ดำเนินการประชุมกับผู้สอบบัญชีดังกล่าว 1 ครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการยังกำหนดให้ผู้สอบบัญชีของบริษัทเข้าประชุมหารือกับคณะกรรมการโดยไม่มีกรรมการที่เป็นผู้บริหารและฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งในปี 2560 คณะกรรมการก็ได้ดำเนินการประชุมกับผู้สอบบัญชีดังกล่าว 1 ครั้ง

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ (Evaluation on the Performance of the Board of Directors) การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคล (Director Self-Assessment) รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย (Sub-Committee Self-Assessment) เป็นประจำทุกปีเพื่อเปิดโอกาสให้กรรมการแต่ละท่านแสดงความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและเพื่อช่วยในการพิจารณา ทบทวนผลงาน ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในปี 2560 คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น สรุปผลได้ดังนี้

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะเป็นประจำทุกปีเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานสรุปได้ดังนี้

เลขานุการบริษัทจัดทำและทบทวนแบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน เลขานุการบริษัทดำเนินการสรุปผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ รวมถึงข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุง และนำเสนอต่อ

คณะกรรมการสรรหาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาและดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะแบ่งการประเมินเป็น 6 หัวข้อ ได้แก่ (1) โครงสร้างและคุณสมบัติของคณะกรรมการ (2) บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (3) การประชุมคณะกรรมการ (4) การทำหน้าที่ของกรรมการ (5) ความสัมพันธ์ของฝ่ายจัดการ และ (6) การพัฒนาตนเองของกรรมการและการพัฒนาผู้บริหาร และมีเกณฑ์การประเมินผลคิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อ โดยคะแนนมากกว่าร้อยละ 85 = ดีเยี่ยม คะแนนมากกว่าร้อยละ 75 = ดีมาก คะแนนมากกว่าร้อยละ 65 = ดี คะแนนมากกว่าร้อยละ 50 = พอใช้ และต่ำกว่าร้อยละ 50 = ควรปรับปรุง ทั้งนี้ ผลการประเมินสรุปได้ว่า คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและหลักในการปฏิบัติ “จริยธรรมองค์กร – ดีแท้ ธรรมมาภิบาล” ของบริษัท โดยมีผลการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 97.27

การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย

ในปี 2560 บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อยแบ่งการประเมินเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) องค์ประกอบของคณะกรรมการ (2) หน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการและ (3) ภาพรวมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าผลการปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 ขึ้นไปทั้งหมดทุกคณะ

การประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคล

บริษัทได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกปีเช่นกัน โดยมีกระบวนการในการประเมินผลการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัททั้งคณะตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของกรรมการเป็นรายบุคคลแบ่งการประเมินเป็น 5 หัวข้อ ได้แก่ (1) การเข้ารับตำแหน่งกรรมการ (2) จริยธรรมของการเป็นกรรมการ (3)

ความรับผิดชอบต่อกรรมการ (4) การประชุมคณะกรรมการ และ (5) ภาพรวมการปฏิบัติงานของกรรมการ ซึ่งผลการประเมินพบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 94.49 จึงสามารถสรุปผลการประเมินได้ว่ากรรมการของบริษัทมีคุณสมบัติและได้ปฏิบัติภาระหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างดีเยี่ยมและเหมาะสมตามแนวทางการปฏิบัติที่ดีของกรรมการ

(3) การประชุมคณะกรรมการบริษัท

การประชุมคณะกรรมการบริษัทจัดขึ้นอย่างน้อยทุกไตรมาส โดยบริษัทจะแจ้งกำหนดการประชุมคณะกรรมการบริษัทให้กรรมการทราบล่วงหน้าทุกปี เพื่อให้กรรมการสามารถจัดเวลาและเข้าร่วมประชุมได้อย่างพร้อมเพรียงกัน ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทมีการกำหนดวาระการประชุมที่ชัดเจน โดยบริษัทจะจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่กรรมการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เพื่อให้กรรมการได้มีเวลาศึกษาข้อมูลอย่างเพียงพอก่อนเข้าร่วมการประชุม การประชุมแต่ละครั้งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง โดยมีผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดและตอบข้อซักถามของคณะกรรมการบริษัท ทั้งนี้ ประธานกรรมการเปิดโอกาสให้กรรมการทุกท่านได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยก่อนการลงคะแนน และสรุปมติของที่ประชุมในแต่ละวาระการประชุม กรรมการที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนและจะต้องออกจากการประชุมในระหว่างการพิจารณาวาระนั้นๆ

บริษัทจัดทำบันทึกถ้อยแถลงการประชุมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยจัดเก็บต้นฉบับร่วมกับหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม และจัดเก็บสำเนาในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกสำหรับกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบ

เนื่องจากบริษัทมีกรรมการบางท่านซึ่งไม่มีถิ่นพำนักในประเทศไทย เพื่อให้กรรมการสามารถให้ความเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและกิจการของบริษัท บริษัทจึงดำเนินการให้กรรมการเหล่านั้นสามารถเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยผ่านวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ (Video Conference) หรือโทรศัพท์ (Conference Call) ได้ โดยไม่นับเป็นองค์ประชุมและไม่สิทธิออกเสียงลงคะแนนในการประชุม

ในปี 2560 บริษัทได้จัดการประชุมคณะกรรมการบริษัทรวม 6 ครั้ง และมีอัตราการเข้าร่วมประชุมของกรรมการคิดเป็นประมาณร้อยละ 93.33 โดยมีรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมของกรรมการเป็นรายบุคคลดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่แต่งตั้งครั้งแรก	วันที่แต่งตั้งครั้งสุดท้าย	การเข้าร่วมประชุม
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ประธานกรรมการ	29 ตุลาคม 2533	26 มีนาคม 2558	6/6
นาย เพ็เตอร์ บอเร่ เฟอร์เบิร์ต ⁽¹⁾	รองประธานกรรมการ	13 กรกฎาคม 2560	13 กรกฎาคม 2560	2/3
นายจุลจิตต์ บุญเขต	กรรมการอิสระ	6 มีนาคม 2543	31 มีนาคม 2560	5/6
นายสตีเฟ่น วูดรฟฟ์ ฟอร์ดแฮม	กรรมการอิสระ	17 พฤศจิกายน 2549	26 มีนาคม 2558	6/6
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการอิสระ	5 กันยายน 2554	26 มีนาคม 2558	6/6
นางกมลวรรณ วิปุลากร	กรรมการอิสระ	8 ธันวาคม 2557	26 มีนาคม 2558	6/6
นายลาร์ส โอเคะ วิลเดอมาร์ นอร์ลิ่ง	กรรมการ	10 กุมภาพันธ์ 2558	30 มีนาคม 2559	6/6
นายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล	กรรมการ	5 กันยายน 2554	30 มีนาคม 2559	5/6
นางสาวธันวดี วงศ์ธีรฤทธิ์	กรรมการ	8 กุมภาพันธ์ 2556	31 มีนาคม 2560	5/6
นายทอเร่ จอห์นเซ่น	กรรมการ	19 สิงหาคม 2551	30 มีนาคม 2559	5/6
นางทูเน่ รีเปิล ⁽²⁾	กรรมการ	30 มีนาคม 2559	30 มีนาคม 2559	5/6
นายชเวเร่ เพ็เตอร์เซ่น ⁽³⁾	กรรมการ	8 ธันวาคม 2560	8 ธันวาคม 2560	0/0

หมายเหตุ (1) นายเพ็เตอร์ บอเร่ เฟอร์เบิร์ตเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ ซึ่งออกจากตำแหน่ง ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560

(2) นางทูเน่ รีเปิลเข้าประชุมด้วยตนเองทั้งหมด 6 ครั้ง และผ่านทางวิดีโอ 1 ครั้ง

(3) นายชเวเร่ เพ็เตอร์เซ่นเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่แทนนายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น ซึ่งออกจากตำแหน่งตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2560 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560

โดยมีข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการที่ลาออกระหว่างปี 2560 ดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	วันที่แต่งตั้งครั้งแรก	วันที่แต่งตั้งครั้งสุดท้าย	การเข้าร่วมประชุม
นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ ⁽¹⁾	กรรมการ	28 สิงหาคม 2558	31 มีนาคม 2560	3/3
นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสก้า	กรรมการ	8 ธันวาคม 2559	31 มีนาคม 2560	3/3
นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น	รองประธานกรรมการ	13 กรกฎาคม 2560	13 กรกฎาคม 2560	3/3

หมายเหตุ (1) นายมอร์เทน คาร์ลเซน ซอร์บี้ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง แต่ประชุมโดยผ่านทางวิดีโอ 3 ครั้ง

(4) คณะกรรมการชุดย่อย

ในปี 2560 คณะกรรมการชุดย่อยได้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน โดยคุณสมบัติของประธานคณะกรรมการตรวจสอบมีความรู้และประสบการณ์ด้านบัญชีและการเงินอย่างมืออาชีพ และเคยดำรงตำแหน่งเป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงินของบริษัทชั้นนำ รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ตลอดจนดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารฝ่ายการเงินในสถาบันการเงินหลายแห่ง ความเชี่ยวชาญดังกล่าวมีประโยชน์และช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมธุรกิจโทรคมนาคม

การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบจะจัดขึ้นโดยเฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง โดยในปี 2560 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวม 11 ครั้ง โดยมีกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อ

จำนวนครั้งที่เข้าประชุม / จำนวนการประชุมทั้งปี 2560

นางกมลวรรณ วิบุลลากร	12/12
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	11/12
นายสตีเฟ่น วูดรuff พอร์ตแฮม	12/12

ในปี 2560 คณะกรรมการตรวจสอบได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการสอบทานกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัท ระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายใน การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท พิจารณาคัดเลือก (รวมทั้งเสนอถอดถอน) ผู้สอบบัญชีของบริษัท และสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกรรมของผู้มีส่วนได้เสียหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นต้น

หนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือก (รวมทั้งเสนอถอดถอน) ผู้สอบบัญชีของบริษัทนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์การประเมินผลของบริษัท ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์ ผลการดำเนินงาน ความรู้ความเข้าใจในธุรกิจโทรคมนาคม และความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีของบริษัทโทรคมนาคม รวมถึงความเป็นอิสระในการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีในปีที่ผ่านมา เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 นางกิงกาญจน์ อัครวงษ์สถุญญ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4496 นางสาวศิริรัตน์ ศรีเจริญทรัพย์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5419 นายโสภณ เพิ่มศิริวิมล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3182 และนางสาวพิมพ์ใจ มานิตขจรกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 4521 ผู้สอบบัญชีจากบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อย ทั้งนี้ นางกิงกาญจน์ อัครวงษ์สถุญญ์ เป็นผู้รับผิดชอบ ในการตรวจสอบบัญชีของบริษัทและ

แสดงความเห็นต่อการเงินของบริษัทสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 โดยนางกิงกาญจน์ อัครวงษ์สถุญญ์ ไม่ได้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีและแสดงความเห็นต่อการเงินของบริษัทในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2557 และ 2558

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับการสอบทานระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในนั้น คณะกรรมการตรวจสอบจะนัดประชุมกับผู้สอบบัญชีของบริษัทตามลำพังโดยไม่มีผู้บริหารของบริษัทเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเห็นสมควร คณะกรรมการตรวจสอบอาจขอคำชี้แจงและความเห็นจากหน่วยงานตรวจสอบภายใน (Internal Audit Department) และผู้สอบบัญชีของบริษัทเกี่ยวกับรายละเอียดด้านการเงินและบัญชีเพื่อให้การทำหน้าที่เป็นไปอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน โดยมีการมติดำเนินการเกินกว่ากึ่งหนึ่งคือจำนวน 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 2 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2560 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนรวม 2 ครั้ง โดยกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้มีการประชุม รายละเอียด ดังนี้

รายชื่อ

จำนวนครั้งที่เข้าประชุม / จำนวนการประชุมทั้งปี 2560

นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	2/2
นางกมลวรรณ วิบุลลากร	2/2
นายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล	2/2
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ ⁽⁴⁾	1/2
นายสตีเฟ่น วูดรuff พอร์ตแฮม ⁽¹⁾	1/2
นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสกา ⁽²⁾	1/2
นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น ⁽³⁾	0/0

หมายเหตุ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560

- (1) นายสตีเฟ่น วูดรuff พอร์ตแฮม ได้ออกจากประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560 และนายจุลจิตต์ บุญยเกตุ เข้าดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน แทน
- (2) นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสกาได้ออกจากการเป็นกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560

- (3) นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการเข้าใหม่ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการแทนนายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสก้า ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 เมื่อ 13 กรกฎาคม 2560 และได้ออกจากกรรมการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560
- (4) นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ เข้าดำรงตำแหน่งคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท เช่น คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา ตามมติ คณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560

ในปี 2560 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับค่าตอบแทนสำหรับประธานกรรมการและกรรมการอื่นๆ สอบทานและเสนอค่าตอบแทนและโบนัสของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สัญญาจ้างประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และให้การสนับสนุนให้บริษัทมีแนวทางในการกำหนดค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับนโยบายของบริษัทและแผนพัฒนาบุคลากรของบริษัท เป็นต้น

อนึ่ง ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติอนุมัติค่าตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยสำหรับปี 2560 ในรูปแบบรายเดือน และเห็นควรให้งดจ่ายค่าตอบแทนกรรมการในรูปแบบเบี้ยประชุม โดยคงเหลือการจ่ายในรูปแบบค่าตอบแทนรายเดือนอย่างเดียว เป็นจำนวนไม่เกิน 13,802,400 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ซึ่งกำหนดไว้เป็นจำนวนไม่เกิน 11,500,000 บาท โดยบริษัทไม่มีค่าตอบแทนกรรมการในรูปแบบอื่นได้อีก มีรายละเอียดดังนี้

ตำแหน่ง	โครงสร้างค่าตอบแทนกรรมการ (บาท) ค่าตอบแทนรายเดือน
ประธานกรรมการ	320,000
กรรมการอิสระ	110,000
กรรมการ (ผู้แทนจาก กสท)	19,200
ประธานกรรมการตรวจสอบ	67,000
กรรมการตรวจสอบ	50,000
ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน / ประธานกรรมการสรรหา /	34,000
ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการ	
กรรมการกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการสรรหา / กรรมการกำกับดูแลกิจการ	17,000

ในการพิจารณาค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารในปีที่ผ่านมา โดยประเมินตามดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators) ที่กำหนดไว้ ซึ่งในแต่ละหมวดจะมีการให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 2 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการสรรหาจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2560 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการสรรหา รวม 5 ครั้ง และมีกรรมการสรรหาเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม / จำนวนการประชุมทั้งปี 2560
นายสตีเฟ่น วูดรอฟ ฟอร์ดแฮม	5/5
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	5/5
นายฮาทุน บราวเซ็ท เชิร์ล	4/5
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ ⁽¹⁾	3/3
นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสก้า ⁽²⁾	2/3
นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น ⁽³⁾	2/2

หมายเหตุ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560

- (1) นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ได้เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560
- (2) นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสิก้าได้ออกจากการเป็นกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560
- (3) นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการแทนนายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสิก้า ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 เมื่อ 13 กรกฎาคม 2560 และได้ออกจากกรรมการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

ในปี 2560 คณะกรรมการสรรหาได้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาสรรหาบุคคลเพื่อเสนอชื่อให้แต่งตั้งเป็นกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทและบริษัทย่อย นอกจากนี้ คณะกรรมการสรรหายังทำหน้าที่พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะผลการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและรับทราบการปรับโครงสร้างองค์กรและแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เป็นต้น

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 1 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2560 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการรวม 5 ครั้ง โดยมีกรรมการกำกับดูแลกิจการเข้าร่วมประชุม ดังนี้

รายชื่อ

จำนวนครั้งที่เข้าประชุม /จำนวนการประชุมทั้งปี 2560

นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	5/5
นายสตีเฟน วูดรอฟ ฟอร์ดแฮม ⁽¹⁾	3/3
นางกมลวรรณ วิบุลการ	5/5
นายฮาคุน บราวเซ็ท เซิร์ล	5/5
นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสิก้า ⁽²⁾	1/3
นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น ⁽³⁾	2/2
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	1/2

หมายเหตุ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งของคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560 เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2560

- (1) นายสตีเฟน วูดรอฟ ฟอร์ดแฮมได้เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการ และนายจุลจิตต์ บุญยเกตุได้ออกจากคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 3/2560
- (2) นายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสิก้าได้ออกจากการเป็นกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2560
- (3) นายมอร์เทน โลเคน เอ็ดวาร์ดเซ่น เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการแทนนายคริสโตเฟอร์ อัดัม ลาสิก้า ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 4/2560 เมื่อ 13 กรกฎาคม 2560 และได้ออกจากกรรมการ ตามมติคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2560 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2560

ในปี 2560 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้ทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ถือหุ้น นักลงทุน พนักงานกำกับดูแล และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ

(5) การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

ในการแต่งตั้งกรรมการใหม่ บริษัทจะเตรียมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้แก่กรรมการรวมทั้งจัดให้มีการประชุมร่วมกับผู้บริหาร เพื่อให้กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่มีความคุ้นเคยกับธุรกิจและการกำกับดูแลกิจการของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทยังส่งเสริมให้กรรมการของบริษัทเข้าร่วม

อบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการซึ่งจัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยและสถาบันผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ โดยบริษัทจะแจ้งให้กรรมการทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริษัทได้ดียิ่งขึ้น ปัจจุบัน บริษัทมีกรรมการเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยแล้วจำนวน 7 ท่าน ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการอบรมของกรรมการแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “ประวัติของคณะกรรมการ”

อนึ่ง บริษัทมีการประเมินผลงานและทักษะของผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยผลจากการประเมินจะถูกนำไปใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาของผู้บริหารแต่ละราย ทั้งนี้ ในการพัฒนาผู้บริหาร บริษัทได้จัดให้มีหลักสูตร

การฝึกอบรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคลแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “โครงสร้างการจัดการ – นโยบายการพัฒนาทรัพยากรบุคคล”

(6) แผนสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้ กลุ่ม People มีหน้าที่ในการจัดทำแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) สำหรับการสืบทอดตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยพิจารณาบุคคลที่มีคุณสมบัติ ความรู้ และความสามารถเหมาะสมต่อการบริหารจัดการกิจการของบริษัท โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้นำเสนอแผนสืบทอดตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงต่อคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะถึงความเหมาะสมของแผนสืบทอดตำแหน่งดังกล่าว

คณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย

โครงสร้างคณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วย คณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

คณะกรรมการบริษัท

อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทกำหนดไว้โดยอ้างอิงกับ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และข้อบังคับของบริษัท

อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ มีดังนี้

- (1) ปฏิบัติและรับผิดชอบหน้าที่ของตนด้วยความระมัดระวังและความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น
- (2) มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินธุรกิจระยะยาว จัดระบบโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม และกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจในแต่ละวัน
- (3) อนุมัติกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ มูลค่า และความคาดหวังในการเป็นผู้นำของบริษัท
- (4) พิจารณาอนุมัติตัดสินใจในการเข้าทำธุรกรรมที่สำคัญและดำเนินการใดๆ และในบางกรณี มอบอำนาจในการตัดสินใจให้บุคคลอื่น โดยเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์ของบริษัท ข้อบังคับของบริษัทมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (5) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
- (6) อนุมัติให้ความเห็นชอบและควบคุมดูแลเป้าหมาย กลยุทธ์และ

แผนการดำเนินงาน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในเป้าหมายและกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานดังกล่าว

- (7) จัดให้มีรายงานการประกอบกิจการและการเงินของบริษัทซึ่งถูกต้องและครบถ้วนให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนโดยทั่วไป
- (8) ติดตามตรวจสอบการควบคุมภายในเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงิน (Internal Control over Financial Reporting) อย่างเพียงพอเพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อกำหนดทางกฎหมาย และนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (9) ประเมินและหารือเกี่ยวกับโครงสร้างทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Optimal Capital Structure) นโยบายการจ่ายเงินปันผล กลยุทธ์ในการจัดหาเงินทุน และการจัดสัดส่วนเงินทุนที่เหมาะสม (Optimal Funding Composition) เป็นประจำ
- (10) พิจารณาและอนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นครั้งคราว เมื่อเห็นว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้น
- (11) มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจทานร่างงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปี ซึ่งจัดทำโดยคณะผู้บริหาร โดยตรวจทานให้มั่นใจว่า งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนประจำปีจัดทำขึ้นอย่างถูกต้องและครบถ้วนและสะท้อนสถานะทางการเงินของบริษัทและผลประกอบการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไป
- (12) จัดทำรายงานประจำปีร่วมกับคณะผู้บริหาร
- (13) พิจารณา อนุมัติ และกำหนดโครงสร้างการดำเนินการโดยรวมของบริษัทและบริษัทย่อยหลัก
- (14) วางแผนเชิงรุกเพื่อบริหารความเสี่ยงและจัดการกับความเสี่ยงทางธุรกิจที่สำคัญของบริษัท โดยจะต้องพิจารณาความเสี่ยงด้านกลยุทธ์การดำเนินการ (ทางการเงินและอื่นๆ) และทางกฎหมายเป็นสำคัญ
- (15) ดำเนินการให้ธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้น รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวนั้น ทำขึ้นเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมปกติกับบุคคลภายนอก (Arm's Length Basis) ภายใต้เงื่อนไขทางการค้าปกติ และไม่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (16) จัดให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม และจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อติดตามตรวจสอบการควบคุมภายในของบริษัท และรายงานความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการควบคุมต่างๆ ที่สำคัญ รวมถึงเสนอแนะวิธีการแก้ไข
- (17) จัดเตรียมวาระและความเห็นที่จะเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- (18) สรรหาผู้ที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการบริษัทและบริษัทย่อยหลัก
- (19) พิจารณาและเสนอคำตอบแทนของคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติ
- (20) มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท ติดตามตรวจสอบและจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นรายปี

- (21) ติดตามตรวจสอบให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและการป้องกัน บุคลากร ข้อมูล และสินทรัพย์อื่นๆ ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- (22) ดำเนินการให้บริษัทมีขั้นตอนกระบวนการที่เพียงพอสำหรับการป้องกันมิให้บริษัทเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน
- (23) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติงาน หน้าที่ของตน

เรื่องสำคัญที่ส่งวนไว้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริษัทในการพิจารณาอนุมัติ มีดังนี้

- 1) กลยุทธ์ แผนธุรกิจ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน
- 2) ค่าใช้จ่ายฝ่ายทุนและค่าใช้จ่ายที่เกินกว่าวงเงินที่กำหนด
- 3) การลงทุนในธุรกิจใหม่และการขายเงินลงทุน

- 4) โครงสร้างองค์กรและการแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูง
- 5) แผนการสืบทอดตำแหน่งของผู้บริหารระดับสูง
- 6) ค่าตอบแทนของผู้บริหารระดับสูง
- 7) การแต่งตั้งกรรมการ ผู้บริหารระดับสูง และประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงินของบริษัทย่อย
- 8) การตกลงเข้าทำสัญญาที่สำคัญ และ กิจการที่มีนัยสำคัญ
- 9) การฟ้องร้องและดำเนินคดีที่สำคัญ
- 10) นโยบายที่สำคัญ
- 11) การเข้าผูกพันเงื่อนไขการกู้ยืมเงินและวงเงินสินเชื่อจากธนาคาร และสถาบันการเงิน
- 12) นโยบายการจ่ายเงินปันผล การจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล และการเสนอขออนุมัติจ่ายเงินปันผลต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี

คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นางกมลวรรณ วิบุลากร	ประธานกรรมการตรวจสอบ
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	กรรมการตรวจสอบ
นายสตีเฟ่น วูดรूप ฟอร์ดแฮม	กรรมการตรวจสอบ

กรรมการตรวจสอบมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับ “กรรมการอิสระ” และไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้ตัดสินใจในการดำเนินงานของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นกรรมการของบริษัทจดทะเบียนซึ่งเป็นบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทร่วมของบริษัท ทั้งนี้ นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ และนางกมลวรรณ วิบุลากร เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบัญชีเพียงพอที่จะทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบมีดังนี้

- (1) สอบทานกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัทเพื่อให้มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
- (2) สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล ซึ่งครอบคลุมถึงการควบคุมภายในทางด้านการบัญชี การเงิน การดำเนินงาน และการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ รวมถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยผู้บริหารของบริษัท โดยมีการสอบทานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยผู้ตรวจสอบภายในและ/หรือผู้สอบบัญชีอิสระ
- (3) สอบทานความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดย

- พิจารณาถึงความเพียงพอของหน่วยงานตรวจสอบภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยให้มีทรัพยากรด้านต่างๆ อย่างเพียงพอและหน่วยงานอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในองค์กร
- (4) พิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย และเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
- (5) สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ข้อกำหนด ก.ล.ด. และของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
- (6) พิจารณาคัดเลือกและเสนอแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท เสนอค่าตอบแทนและเงื่อนไขการทำงานของบุคคลดังกล่าว (หมายความว่ารวมถึงการเสนอผลตอบแทนผู้ที่ขาดคุณสมบัติในการทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชี) รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่ฝักใฝ่การจัดการเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (7) สอบทานความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นรายปี
- (8) สอบทานขอบเขต ผลงาน ความคุ้มค่า ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีของบริษัท

- (9) สอบทานการจัดการให้มีช่องทางสำหรับพนักงานที่สามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับความผิดปกติในเรื่องรายงานทางการเงินหรือเรื่องอื่นๆ โดยการแจ้งดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับ รวมถึงการจัดให้มีการสืบสวนและติดตามผลในเรื่องที่รับแจ้งอย่างเหมาะสม
- (10) สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน อุดหนุนกับผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
- (11) จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบ และอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้
 - ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท
 - ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัท
- ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
- ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
- ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
- จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
- ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตร
- รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
- (12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นายจุลจิตต์ บุญเขต	ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นางกมลวรรณ วิปุลกร	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน
นายฮาคุน บรวิเช็ท เซิร์ล	กรรมการกำหนดค่าตอบแทน

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีดังนี้

- (1) สอบทานและเสนอค่าตอบแทนของประธานกรรมการและกรรมการอื่นๆ
- (2) สอบทานและอนุมัติค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
- (3) สอบทานความเหมาะสมของนโยบายกำหนดค่าตอบแทน
- (4) สอบทานเพื่อให้มั่นใจว่าการเปิดเผยค่าตอบแทนทุกประเภทเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (5) รายงานต่อคณะกรรมการบริษัทเกี่ยวกับค่าตอบแทนของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (รวมถึงค่าจ้าง เงินโบนัส ค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นและสิทธิในการได้รับเงินเกษียณอายุหรือเงินชดเชย) ทั้งนี้ ตามนโยบายกำหนดค่าตอบแทน และพิจารณาว่าองค์ประกอบของค่าตอบแทนใดต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นหรือไม่
- (6) สอบทานสิทธิตามสัญญาที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะได้รับจากการยกเลิกสัญญาจ้าง และเงินที่จ่ายหรือเสนอว่าจะจ่าย เพื่อพิจารณาว่าสมเหตุสมผลกับสถานการณ์หรือไม่
- (7) เสนอรายงานการประชุมของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนต่อคณะกรรมการบริษัทและรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการบริษัท
- (8) จัดทำรายงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท โดยเปิดเผยโครงสร้างและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
- (9) สอบทานเป็นประจำทุกปีและปรับปรุงกฎบัตรของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนเพื่อให้คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ
- (10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน โดยมีกรรมการอิสระ 3 ท่าน และกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร 2 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระ การประชุมคณะกรรมการสรรหาจะจัดขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2560 บริษัทได้จัดประชุมคณะกรรมการสรรหา รวม 5 ครั้ง และมีกรรมการสรรหาเข้าร่วมประชุมดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นายสตีเฟ่น วูดรूप ฟอร์ดแฮม	ประธานคณะกรรมการสรรหา
นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ	กรรมการสรรหา
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	กรรมการสรรหา
นายฮาคุน บราวเซ็ท เชิร์ล	กรรมการสรรหา

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหามีดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัทและบริษัทย่อย โดยเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- (2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย
- (3) พิจารณาโครงสร้าง ขนาด และองค์ประกอบของคณะกรรมการ โดยพิจารณาจากความต้องการในปัจจุบันและการพัฒนาในอนาคตของบริษัท และให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนตามที่เห็นว่าจำเป็น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกฝ่าย รวมถึงความเชี่ยวชาญ ความสามารถ และความหลากหลายที่บริษัทต้องการ
- (4) ให้ความสำคัญกับการประเมินผลงานของตนเองของคณะกรรมการ และให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขตามที่เห็นว่าจำเป็น
- (5) ตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้

ผู้ถือหุ้นได้มีโอกาสเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ

- (6) ในการประเมินผู้มีคุณสมบัติเพื่อดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ ทุกครั้งจะต้องพิจารณาว่าผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวมีประสบการณ์ คุณสมบัติและความสามารถที่จำเป็นหรือไม่
- (7) พิจารณาความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตามวาระ
- (8) ชี้แจงเหตุผลในการให้คำแนะนำของตน และแจ้งแถลงการณ์ออกเสียงคัดค้าน (หากมี) ไว้ในคำแนะนำดังกล่าวข้างต้น
- (9) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการแต่งตั้งและคุณสมบัติของคณะกรรมการ
- (10) กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับช่วงตำแหน่งคณะกรรมการ และการแต่งตั้งผู้บริหารหลัก ตามที่เห็นสมควร
- (11) จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการต่าง ๆ ของคณะกรรมการสรรหาตามสมควร
- (12) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน ดังนี้

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์	ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ
นางกมลวรรณ วิบุลการ	กรรมการกำกับดูแลกิจการ
นายสตีเฟ่น วูดรूप ฟอร์ดแฮม	กรรมการกำกับดูแลกิจการ
นายฮาคุน บราวเซ็ท เชิร์ล	กรรมการกำกับดูแลกิจการ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการมีดังนี้

- (1) กำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักการอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป สำหรับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ และดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- (2) กำหนดและดำรงไว้ซึ่งนโยบายและกระบวนการการกำกับดูแลกิจการที่เหมาะสม

- (3) ดำเนินการให้มีการบังคับใช้และปฏิบัติตามนโยบายและกระบวนการต่างๆ เกี่ยวกับกำกับดูแลกิจการที่คณะกรรมการได้อนุมัติ เพื่อให้มีการกำกับดูแลกิจการในบริษัท และบริษัทย่อยทั้งหมดซึ่งบริษัทมีอำนาจควบคุมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม
- (4) กำกับดูแลให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารประเมินผลการบังคับใช้และปฏิบัติตามนโยบายและกระบวนการต่างๆ เกี่ยวกับกำกับดูแลกิจการและรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (5) ตรวจสอบและรายงานต่อคณะกรรมการในเรื่องสำคัญต่างๆ ผลการตรวจสอบ และคำแนะนำเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ
- (6) ชี้แจงเหตุผลในการให้คำแนะนำของตน และแจ้งผลการออกเสียงคัดค้าน (หากมี) ไว้ในคำแนะนำดังกล่าว
- (7) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- (8) จัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของตน และหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (9) จัดให้มีการประเมินผลงาน หน้าที่ และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของตนปีละหนึ่งครั้ง

ฝ่ายบริหาร

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้แยกจากกันอย่างชัดเจน กล่าวโดยสรุปคือ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และฝ่ายบริหารมีอำนาจหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดนโยบายการมอบอำนาจ (Policy on Delegation of Authority) เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งว่าด้วยการมอบอำนาจระหว่างคณะกรรมการและฝ่ายบริหาร โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และอำนาจอนุมัติของคณะกรรมการและฝ่ายบริหารไว้อย่างชัดเจน

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นผู้ดำรงตำแหน่งบริหารสูงสุดของบริษัท โดยมีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบดังนี้

- (1) รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท โดยจะต้องปฏิบัติตามแนวทางและมติของคณะกรรมการบริษัท รวมถึงนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
- (2) มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่ไม่ได้สงวนไว้เป็นอำนาจการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัท ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คำสั่งหรือมติของคณะกรรมการบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องดำเนินการตามสมควรเพื่อให้บริษัทดำเนินการและพัฒนาธุรกิจให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อบังคับของบริษัท มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการบริษัท
- (3) จัดรูปแบบองค์กรของบริษัท และการจัดสรรบุคลากรให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

- (4) ดำเนินการให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการควบคุมกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ
- (5) ให้ความเห็นชอบและควบคุมดูแลงบประมาณและแผนการดำเนินงานรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในงบประมาณและแผนการดำเนินงานดังกล่าว
- (6) วางแผนการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรเพื่อจัดการกับความเสี่ยงทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับบริษัท โดยพิจารณาความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ การดำเนินกิจการ และกฎหมาย และจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งประกอบด้วยฝ่ายบริหารของบริษัท เพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
- (7) เสนอแผนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยหลักต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องอื่นๆ ที่มีนัยสำคัญในเชิงกลยุทธ์ของบริษัท
- (8) ดำเนินการให้ธุรกรรมที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของคณะผู้บริหาร คณะกรรมการบริษัท และผู้ถือหุ้น รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวนั้น ทำขึ้นเสมือนเป็นการทำธุรกรรมปกติกับบุคคลภายนอก (Arm's Length Basis) ภายใต้เงื่อนไขทางการค้าปกติ และไม่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (9) จัดให้บริษัทมีการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิบัติการและขั้นตอนการดำเนินการกิจการของบริษัท เพื่อเป็นหลักประกันตามสมควรว่า บริษัทจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัท ความน่าเชื่อถือของการรายงานทางการเงินทั้งภายในและภายนอกองค์กร และการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท และกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- (10) จัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานของบริษัทตามแผนการตรวจสอบภายในที่ได้รับการอนุมัติรายงานความล้มเหลวหรือจุดอ่อนในการควบคุมต่างๆ ที่สำคัญ และให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ หน่วยงานตรวจสอบภายในจะต้องรายงานโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ
- (11) รับผิดชอบให้มีการสื่อสารและความร่วมมือกับพนักงานหรือตัวแทนพนักงานตามที่สมควร เพื่อให้เกิดธรรมเนียมปฏิบัติเชิงร่วมมือทางธุรกิจที่เชื่อถือได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และมุมมองความเข้าใจของพนักงานเป็นสำคัญ
- (12) มีอำนาจที่จะร้องขอให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นและเป็นตัวแทนของบริษัท (หรือแต่งตั้งตัวแทน) ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยหลัก รวมถึงการออกเสียงลงคะแนนตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท และติดตามผลการพัฒนาธุรกิจ สถานะและผลกำไรของบริษัทย่อยหลัก
- (13) ติดตามตรวจสอบว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและการป้องกันบุคลากร ข้อมูล และสินทรัพย์อื่นๆ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

- (14) จัดให้มีการจัดการ รวมถึงมาตรการบังคับที่เพียงพอต่อการที่พนักงานไม่ปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการของบริษัท (หากมี) และรายงานการไม่ปฏิบัติที่สำคัญต่อคณะกรรมการบริษัท
- (15) นำขั้นตอนกระบวนการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันมิให้บริษัทเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะต้องทำการตรวจสอบความเสี่ยงของกระบวนการดังกล่าวเป็นรายปีและต้องดำเนินการให้มีการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องใดๆ ที่ตรวจพบ โดยรายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท

เลขานุการบริษัท

หน้าที่และความรับผิดชอบของเลขานุการบริษัทกำหนดไว้โดยอ้างอิงกับ พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเลขานุการบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

- (1) ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท และการประกอบธุรกิจของบริษัท
- (2) จัดเตรียมเอกสารและข้อมูลประกอบการประชุมคณะกรรมการบริษัทและการประชุมผู้ถือหุ้น
- (3) ประสานงานและติดตามให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัทและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- (4) จัดทำและเก็บรักษาทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการบริษัท รายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท รายงานประจำปีของบริษัท หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
- (5) เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร
- (6) จัดเตรียมข้อมูลและการบรรยายเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้แก่กรรมการใหม่
- (7) ดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น

กรรมการอิสระ

บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของกรรมการอิสระ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าที่ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนด ดังนี้

- (1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระด้วย
- (2) ไม่เคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงานที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท

บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง

- (3) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตหรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร (รวมทั้งคู่สมรสของบุตร) ของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทหรือบริษัทย่อย
- (4) ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เคยเป็นหรือเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ หรือผู้บริหารของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (5) ไม่เคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วมหรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และไม่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ ผู้บริหารหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์สังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (6) ไม่เคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมาย หรือที่ปรึกษาทางการเงิน ซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อยบริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ให้บริการทางวิชาชีพเป็นนิติบุคคล ให้รวมถึงการเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการซึ่งไม่ใช่กรรมการอิสระ ผู้บริหารหรือหุ้นส่วนผู้จัดการของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนการแต่งตั้ง
- (7) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
- (8) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการอิสระแสดงอยู่ภายใต้หัวข้อ “การกำกับดูแลกิจการ – การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ” ข้างล่างนี้

ปัจจุบัน บริษัทมีกรรมการอิสระจำนวน 4 ท่าน คิดเป็น 1 ใน 3 ของกรรมการทั้งคณะ ได้แก่ (1) นายจุลจิตต์ บุญเกตุ (2) นายสตีเฟ่น วูดรฟ พอร์ดแฮม (3) นางกมลวรรณ วิบุลกร และ (4) นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ โดยกรรมการอิสระมีความเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และฝ่ายบริหารของบริษัทและมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่

กำหนดข้างต้น ทั้งนี้ ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมากรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือให้บริการทางวิชาชีพแก่บริษัท

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

บริษัทให้ความสำคัญกับการสรรหาและคัดเลือกกรรมการ โดยได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการและกรรมการอิสระของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อบังคับของบริษัท

การสรรหากรรมการของบริษัทจะพิจารณาจากประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการโทรคมนาคม และผลการปฏิบัติงานในฐานะกรรมการในช่วงเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งพิจารณาจากทักษะที่ยังขาดอยู่ในคณะกรรมการ รวมถึงความหลากหลายอื่นๆ เช่น เพศ เพื่อช่วยส่งเสริมให้คณะกรรมการบริษัทปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงการสรรหากรรมการที่มีคุณสมบัติหลากหลายและพิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อการพิจารณาดัดสินใจและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการและคณะกรรมการสรรหาได้กำหนดแนวทางในการเสนอชื่อผู้สมัครเพื่อแต่งตั้งดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการของบริษัทที่มีคุณสมบัติหลากหลาย นอกจากนี้ ในปี 2560 คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาองค์ประกอบตามที่กำหนดโดยจัดทำตารางระบุความชำนาญการ (Board Skill Matrix) เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสรรหากรรมการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทักษะและประสบการณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับธุรกิจด้านโทรคมนาคม โดยแบ่งออกเป็น 10 ด้าน ตัวอย่างเช่น ภาวะความเป็นผู้นำ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ลูกค้าและการตลาด บัญชีการเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ที่เกี่ยวกับธุรกิจโดยตรง กฎหมาย การจัดการความเสี่ยง ด้านการจัดการองค์กรและบุคลากร เป็นต้น

คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการสรรหากรรมการของบริษัท ในการนี้บริษัทได้ใช้บริษัทที่ปรึกษาภายนอก (Professional Recruitment Firm) ในการสรรหากรรมการอิสระหรือพิจารณาคำตอบแทนกรรมการ โดยคณะกรรมการสรรหาจะพิจารณาสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นกรรมการของบริษัท สรุปผลการสรรหา ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท หรือผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป (แล้วแต่กรณี)

กรรมการของบริษัทจะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นกรรมการและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด และจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 5 บริษัท และกรรมการที่เป็นผู้บริหารจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทอื่นและบริษัทจดทะเบียนมากกว่า 2 บริษัท ไม่นับรวมบริษัทย่อย บริษัทในเครือ และบริษัทร่วมทุนของบริษัท ทั้งนี้ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรรมการของบริษัทมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งให้กลับเข้าดำรงตำแหน่งอีกได้ การแต่งตั้งถอดถอน หรือการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัทเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท ดังนี้

- (1) คณะกรรมการบริษัทต้องประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 ท่าน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย
- (2) ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - ผู้ถือหุ้นหนึ่งคนมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่
 - ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดเลือกตั้งบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดเพียงใดไม่ได้
 - ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเรียงตามลำดับจะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ในกรณีที่ได้รับคะแนนเสียงเท่ากันเกินกว่าจำนวนกรรมการที่พึงเลือกในครั้งนั้น ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้ชี้ขาด
- (3) ในกรณีที่กรรมการท่านใดประสงค์จะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกจะมีผลนับแต่วันที่บริษัทได้รับใบลาออก
- (4) ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจลงมติให้กรรมการออกจากตำแหน่งก่อนวาระได้โดยต้องมีคะแนนเสียงสนับสนุนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง และมีหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง
- (5) ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการจำนวนหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมดของบริษัทพ้นจากตำแหน่ง โดยให้กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่งก่อน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้วอาจได้รับเลือกตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งอีกได้

การสรรหาและแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาและแต่งตั้งบริหารระดับสูง และนโยบายในการสืบทอดตำแหน่ง โดยมีกระบวนการสรรหาที่ชัดเจนและโปร่งใส และพิจารณาจากประวัติการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ ความสามารถ จริยธรรม และความเป็นผู้นำ โดยคณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินของบริษัท

การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมีกลไกในการกำกับดูแลบริษัทย่อยและบริษัทร่วมเพื่อให้สามารถควบคุมดูแลการบริหารจัดการ การดำเนินงาน และรักษาผลประโยชน์ของบริษัท โดยบริษัทมีการแต่งตั้งผู้แทนของบริษัทเข้าดำรงตำแหน่ง

กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเหล่านั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาเป็นผู้พิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผู้มีคุณสมบัติที่จะได้รับการเสนอชื่อและแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และรองประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มการเงินของบริษัทย่อยทั้งหมด

นอกจากนี้ บริษัทได้ดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทย่อย หลักเกณฑ์เรื่องการทำรายการระหว่างกัน และการทำรายการสำคัญอื่นๆ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับหลักเกณฑ์ของบริษัท เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ บริษัทได้จัดให้มีการรายงานฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยหลักต่อคณะกรรมการของบริษัทเป็นรายไตรมาส

การใช้ข้อมูลภายใน

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการรักษาความลับข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นในทางมิชอบ ซึ่งกรรมการผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตได้รับข้อมูลที่มีได้เปิดเผยต่อสาธารณชน และป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่มีได้เปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นและตราสารทางการเงินอื่นๆ ของบริษัทก่อนที่บริษัทจะได้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวผ่านระบบข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ หรือในขณะที่ข้อมูลดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อราคา และมีให้กรรมการ ผู้บริหารหรือพนักงานของบริษัทซื้อขายหุ้นหรือตราสารทางการเงินของบริษัทก่อนที่ข้อมูลดังกล่าวจะเปิดเผยต่อสาธารณชน หรือในขณะที่ข้อมูลดังกล่าวยังมีผลกระทบต่อราคา การฝ่าฝืนหลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลของบริษัทจะถูกสอบสวน ลงโทษ และ/หรือให้ออกจากงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ บริษัทได้ชี้แจงและแจ้งแนวทางเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์สำหรับกรรมการและผู้บริหารของบริษัท โดยกำหนดห้ามมิให้กรรมการและผู้บริหารซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วงเวลา 1 เดือนก่อนวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทในแต่ละไตรมาสจนถึงวันถัดจากวันประกาศผลการดำเนินงานของบริษัทต่อสาธารณชน หรือซื้อขายหลักทรัพย์เพื่อการเก็งกำไรในระยะสั้น โดยเลขานุการบริษัทจะแจ้งให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้องทราบกำหนดระยะเวลาการห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ก่อนการประกาศผลการดำเนินงานของบริษัททุกครั้ง นอกจากนี้ บริษัทกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทจะต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงรายงานการซื้อขายหุ้น หรือการได้มาหรือการเปลี่ยนแปลง การถือครองหลักทรัพย์ของบริษัท (รวมถึงการถือครองหลักทรัพย์ของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) อย่างน้อยล่วงหน้า 1 วัน ก่อนทำการซื้อขาย และแจ้งภายใน 24 ชั่วโมงนับจากวันที่มีการได้มาหรือมีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเลขานุการบริษัทจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลและรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อทราบทุกครั้ง

นอกจากนี้ บริษัทได้กำหนดให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัทรายงานการมีส่วนได้เสียของตนและบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของบริษัทหรือบริษัทย่อยภายใน 15 วันก่อนวันสิ้นปีปฏิทินของทุกๆ ปี และภายใน 15 วันนับจากวันที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการมีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการติดตามดูแลและดำเนินการตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันซึ่งเป็นรายการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทได้จัดให้มีการเผยแพร่หลักในการปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลทางเว็บไซต์ของบริษัทที่ www.dtac.co.th และระบบสื่อสารภายในของบริษัท (Intranet)

คำตอบแทนผู้สอบบัญชี

ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 ที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมติอนุมัติค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีสำหรับปี 2560 เป็นจำนวนไม่เกิน 5,295,000 บาท (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ซึ่งประกอบด้วยค่าบริการสำหรับการตรวจสอบงบการเงินประจำปี และการสอบทานงบการเงินรายไตรมาส โดยค่าตอบแทนดังกล่าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.92 จากปี 2559 ทั้งนี้ ในปี 2560 ค่าใช้จ่ายหรือค่าบริการอื่น (Non-audit Fee) ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบบัญชีและได้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้สอบบัญชี จำนวน 1,226,248 บาท

การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่นๆ

- (1) บริษัทมีนโยบายและกระบวนการสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถเพื่อกำหนดหน้าที่เป็นกรรมการ โดยผู้ถือหุ้นมีสิทธิในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการในที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับและระเบียบของบริษัทที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการและกรรมการบริษัทจะเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถในธุรกิจโทรคมนาคมหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทมีกระบวนการสรรหากรรมการอิสระเพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการอิสระจะทำหน้าที่ได้อย่างดีเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทและผู้ถือหุ้น ในการนี้ ธุรกิจโทรคมนาคมเป็นธุรกิจที่มีประวัติยาวนานและมีความซับซ้อนสูง มีความจำเป็นที่กรรมการแต่ละท่านต้องมีความเข้าใจเรื่องเฉพาะด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเชิงพาณิชย์ เช่น ธุรกิจการดำเนินงาน หรือเรื่องเชิงเทคนิคที่มีความซับซ้อน เช่น ข้อมูลด้านคลื่นความถี่ โครงข่ายโทรคมนาคม สายไฟเบอร์อปติก เครือข่ายและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ โทรศัพท์เคลื่อนที่ การดำเนินธุรกิจออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ตและ เทคโนโลยีต่างๆ หรือกฎเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ฯลฯ เรื่องดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่มีประวัติยาวนานและมีเนื้อหาที่ซับซ้อน ทำให้กิจการโทรคมนาคมเป็นกิจการยากแก่การทำความเข้าใจ

แต่การทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดเพื่อการวิเคราะห์และวางแผนงานของบริษัท ดังนั้น การดำรงตำแหน่งกรรมการที่นานขึ้นก็จะเป็นปัจจัยสำคัญส่งเสริมให้กรรมการสามารถมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและให้คำแนะนำหรือทิศทางที่เป็นประโยชน์แก่บริษัทได้โดยที่ผ่านมา คณะกรรมการของบริษัทได้ทำหน้าที่ในด้านนี้ได้เป็นอย่างดี บริษัทมีการวางแผนการประชุมคณะกรรมการเป็นการล่วงหน้าทั้งปีเป็นจำนวนอย่างน้อย 5 ครั้งต่อปี เพื่อพิจารณาวาระหลักที่กำหนดไว้ในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม หากมีวาระสำคัญ ประธานคณะกรรมการบริษัทก็จะเรียกประชุมสำหรับวาระสำคัญนั้น ซึ่งจะมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยไปกว่าระยะเวลาที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยในปี 2560 คณะกรรมการบริษัทมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 6 ครั้ง

- (2) บริษัทมีนโยบายในการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้บริหารและพนักงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและภาระหน้าที่ที่ความรับผิดชอบ โดยมีกระบวนการประเมินผลงานตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป โดยบริษัทได้ทำการเปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหาร และบริษัทได้เน้นย้ำให้พนักงานและผู้บริหารถือปฏิบัติตามหลักการที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในเรื่องนี้ด้วย เช่น พนักงานต้องไม่เปิดเผยจำนวนค่าตอบแทนของตนเองเป็นการทั่วไปและบริษัทก็จะถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นความลับของพนักงานและจะเคารพในสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของพนักงาน
- (3) คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ ได้กำหนดนโยบายให้กรรมการและผู้บริหารระดับสูงแจ้งต่อคณะกรรมการหรือเลขานุการบริษัทเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทอย่างน้อย 1 วันล่วงหน้าก่อนทำการซื้อขาย และแจ้งผลการซื้อขายหลักทรัพย์ภายใน 1 วันนับแต่วันที่มีการซื้อขายหรือเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ โดยคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 5/2560 ได้อนุมัตินโยบายดังกล่าว

- (4) ตามข้อบังคับบริษัท ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งกรรมการโดยวิธีคะแนนเสียงข้างมาก ทั้งนี้บริษัทไม่ได้ใช้การลงคะแนนเสียงแบบสะสม อย่างไรก็ตามบริษัทได้กำหนดให้มีวิธีการอื่นในการรักษาสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยมาโดยตลอด โดยได้สนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยใช้สิทธิในการเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัทในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นตามกฎหมายของบริษัทที่เกี่ยวข้อง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานและกรรมการจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องด้านธุรกิจโทรคมนาคมหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อกิจการบริษัท กระบวนการสรรหาคัดเลือกกรรมการอิสระต้องมั่นใจว่ากรรมการอิสระได้ทำหน้าที่ที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทและผู้ถือหุ้น
- (5) บริษัทมีนโยบายที่จะยกระดับและส่งเสริมกรอบการกำกับดูแลกิจการให้ดียิ่งขึ้น โดยบริษัทได้กำหนดให้มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการบริษัทและประธานเจ้าหน้าที่บริหารเพิ่มเติมโดยมีสาระสำคัญ อาทิ การกำหนดให้มีตารางแผนงานการประชุมประจำปีสำหรับคณะกรรมการบริษัท (Yearly Meeting Plan) การกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทต้องประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และการกำหนดให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณารายงานต่างๆ อาทิ การบริหารจัดการความเสี่ยง การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่ยั่งยืนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง รวมทั้งต้องพิจารณารายงานการตรวจสอบภายในด้วยทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการบริษัท

รายงานของคณะกรรมาการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้นบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย และการบริหารธุรกิจ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งจัดทำตามแนวทางและข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) โดยในปี 2560 คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วย

1. นางกมลวรรณ วิปุลากร	ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ
2. นายสตีเฟ่น วูดรฟ ฟอร์ดแฮม	กรรมการตรวจสอบ
3. นายจุลจิตต์ บุญเขต	กรรมการตรวจสอบ

โดยกรรมการตรวจสอบทุกท่านไม่ได้เป็นผู้บริหารพนักงาน หรือที่ปรึกษาของบริษัทฯ

กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ในปี 2560 บริษัทฯ ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบรวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง และได้รายงานผลการประชุมต่อคณะกรรมการบริษัทฯ ทุกครั้ง ในการประชุมแต่ละครั้ง มีผู้บริหารระดับสูง หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยง และผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุมในวาระที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการตรวจสอบได้ดำเนินงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายโดยสรุปดังนี้

- สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปี 2560 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อพิจารณาอนุมัติ งบการเงินดังกล่าวได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยถูกต้องและเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ
- สอบทานความเพียงพอและการประเมินประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ โดยประชุมร่วมกับผู้บริหารและหน่วยงานตรวจสอบภายในเพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัทฯ
- พิจารณาอนุมัติแผนงานการตรวจสอบประจำปีซึ่งได้จัดทำขึ้นตามแนวความเสี่ยง และผลการตรวจสอบของหน่วยงานตรวจสอบภายในสรุปได้ว่าบริษัทฯ มีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล โดยไม่พบข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ
- สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน ธุรกรรมของผู้มีส่วนได้เสีย หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทฯ เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขทางธุรกิจปกติและได้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

- รับทราบความเสี่ยงและติดตามความก้าวหน้าของการบริหารความเสี่ยงตามที่หน่วยงานบริหารความเสี่ยงนำเสนอ
- สอบทานและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามกฎหมายของคณะกรรมการตรวจสอบและตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีซึ่งผลเป็นที่น่าพอใจ
- พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสม รวมถึงเสนอแต่งตั้ง และเสนอค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีประจำปี 2561 ต่อคณะกรรมการบริษัท

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบตามที่กล่าวมาข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท มีการจัดทำงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอ มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอ และไม่มีข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท และการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันมีความสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดตามนโยบายบริษัท

คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีตามเกณฑ์การประเมินผลของบริษัท ที่ถือปฏิบัติ ประสิทธิภาพ ผลการดำเนินงาน และความเป็นอิสระในการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีในปีที่ผ่านมา และมีความเห็นว่าผู้สอบบัญชีของบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด มีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

คณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรเสนอให้ผู้สอบบัญชีของบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ประจำปี 2561 และได้พิจารณา กำหนดค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชีเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อขออนุมัติจากผู้ถือหุ้นต่อไป

นางกมลวรรณ วิบุลากร

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

30 มกราคม 2561

รายงานของคณะกรรมการสรรหา

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการจำนวน 4 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายสตีเฟน วูดรूप ฟอร์ดแฮม ประธานคณะกรรมการสรรหา นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ และนายฮาคุน บราวเช็ท เชิร์ล

คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่ความรับผิดชอบในการพิจารณาและแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสมเป็นกรรมการของบริษัท และบริษัทในเครือ ตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ในปี 2560 คณะกรรมการสรรหาได้จัดให้มีการประชุมรวม 5 ครั้ง เพื่อพิจารณาเรื่องประเด็นสำคัญรวมถึง (1) ทบทวนโครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการบริษัท (2) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะผลการประเมินการปฏิบัติงานประจำปีของกรรมการและคณะกรรมการบริษัท (3) ให้คำแนะนำผู้สมัครที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการของบริษัทและของบริษัทย่อย (4) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะการสับเปลี่ยนตำแหน่งประธานและกรรมการของคณะกรรมการชุดย่อย และ (5) รับทราบหลักเกณฑ์ใหม่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ CFO และสมุห์บัญชี ของบริษัทจดทะเบียน

คณะกรรมการสรรหาได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการสรรหาได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

นายสตีเฟน วูดรूप ฟอร์ดแฮม
ประธานคณะกรรมการสรรหา

รายงานของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

บริษัทฯ ยังคงให้คำมั่นที่จะปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และที่กำหนดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ด้วยมุมมองที่จะเพิ่มพูนและดำรงไว้ซึ่งคุณประโยชน์ระยะยาวให้กับผู้ถือหุ้นทุกราย

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ โปร่งใส ความรับผิดชอบต่อสังคมสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรม ตามมาตรฐานสูงสุด ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2560 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการได้พิจารณาและกำหนดแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนหลักสากลของ The Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) และ ASEAN CG Scorecard

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีการประชุม 5 ครั้ง เพื่อติดตามแผนงานการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเพื่อยกระดับการติดตามตรวจสอบ และการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และจรรยาบรรณธุรกิจของกรรมการ พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2560 บริษัทฯ ได้รับรางวัลผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการในระดับ “ดีเลิศ” ทำตราสัญลักษณ์ต่อเนื่องกันเป็นปีที่สาม ซึ่งเป็นระดับสูงสุด จากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยซึ่งได้มีการประเมินบริษัทจดทะเบียนไทยจำนวน 620 บริษัท ตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทยประจำปี พ.ศ. 2560 (CGR 2559) รางวัลนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องของบริษัทฯ ที่มุ่งไปสู่การยกระดับการกำกับดูแลกิจการให้ดีขึ้นต่อไป

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการยังคงมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทฯ บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ สุจริต ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลยิ่งขึ้นไป

นางชัญญารัตน์ เฟ็ชรรัตน์
ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการ

รายงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยกรรมการจำนวน 4 ท่าน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัท โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายจุลจิตต์ บุญเกตุ ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน นางกมลวรรณ วิบุลากร นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ และนายฮาทุน บัวเช็ด เซิร์ล โดยคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่หลักในการสอบทานและเสนอค่าตอบแทนของกรรมการ รวมทั้งทบทวนและอนุมัติค่าตอบแทนประจำปีของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

ในปี 2560 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้จัดให้มีการประชุมสองครั้ง โดยมีหลายประเด็นในการพิจารณารวมถึง (1) การทบทวนและอนุมัติค่าตอบแทนประจำปีของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (2) ให้คำแนะนำการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการของบริษัท

คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ประเมินผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาแล้ว และมีความเห็นว่าคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ ในการช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการในเรื่องดังกล่าวเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท

นายจุลจิตต์ บุญเกตุ
ประธานคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

รายการระหว่างกันและเกี่ยวข้องกัน

การเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งจะต้องปฏิบัติตามประกาศและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สมเหตุสมผล หรือเงื่อนไขการค้าปกติ หรือราคาตลาด โดยถือเสมือนเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (at arm's length basis) ตลอดจนรายงานรายการระหว่างกันดังกล่าวต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส

จากข้อ 7 ของหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด โดยมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ใน บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้		
- รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	-	-
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
- ค่าบริการจ่าย การซ่อมบำรุง และติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม	275.4*	2,884.3
- ค่าบริการบริหารจัดการโครงข่าย ระบบสัญญาณสื่อสาร	318.0	203.5
- เจ้าหน้าที่การค้า	663.3	1,249.2

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้เข้าทำสัญญากับ บริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 เพื่อให้บริการบริหาร และบำรุงรักษาระบบเครือข่ายส่งสัญญาณทั้งหมดของบริษัท โดยรูปแบบการคิดอัตราค่าบริการและการต่อสัญญาแต่ละครั้งยังคงเดิมเช่นเดียวกับเงื่อนไขที่บริษัทเคยทำกับคู่สัญญารายเดิม

หมายเหตุ * ค่าบริการจ่ายการซ่อมบำรุงและติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคมของปี 2559 ดังที่ปรากฏยังมีได้รวมถึงค่าบริการของ บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด จำนวน 1,544.0 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมกับค่าบริการของบริษัท โทเทิล แอคเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 275.4 ล้านบาท จะรวมเป็น 1,819.4 ล้านบาท

2. รายการธุรกิจกับกลุ่ม ไอ.เอ็น.เอ็น.

นายบุญชัย เบญจรงคกุล ประธานกรรมการ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น.

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้		
- รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	-	-
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
- ค่าใช้จ่ายกิจกรรมทางการตลาด	32.5	3.2
- ค่าบริการด้านข้อมูล	26.0	14.3
- เจ้านี้การค้า	2.1	0.2
- เจ้านี้อื่น	6.0	0.2

ความเสมอภาคและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทซื้อเวลาจากบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. เรดิโอ จำกัด เพื่อโฆษณาสินค้าและบริการของบริษัทผ่านทางรายการวิทยุ และบริษัท ไอ.เอ็น.เอ็น. เรดิโอ จำกัด ยังเป็นผู้ให้บริการจะจัดหาข้อมูลการเกษตรและให้บริการข้อมูลดังกล่าวแก่ผู้ใช้บริการของบริษัทในรูปแบบต่างๆ ผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทั้งนี้ อัตราค่าบริการเป็นอัตราธุรกิจการค้าทั่วไป
- บริษัทเข้าทำสัญญาให้บริการข้อมูล (Content Provider Access Agreement) กับบริษัท สำนักข่าว ไอ.เอ็น.เอ็น. (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นผู้ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมุ่งเน้นให้บริการข้อมูล (Content) แก่ลูกค้าของบริษัท

3. รายการธุรกิจกับบริษัท ห้องเย็นและการเกษตรสากล จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงคกุล ประธานกรรมการ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 25 ในบริษัท ห้องเย็นและการเกษตรสากล จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
- ค่าเช่าที่ดิน	0.2	0.9

ความเสมอภาคและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่อาคารเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ โดยทำเป็นสัญญาเช่ามีระยะเวลา 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

4. รายการธุรกิจกับบริษัท ไพรเวท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงคกุล ประธานกรรมการ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นร้อยละ 25 ของบริษัท ไพรเวท พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้		
– รายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	–	–
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าพื้นที่ภายในอาคารเบญจจินดา	1.0	1.6

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าพื้นที่ในอาคารเบญจจินดาเพื่อใช้เป็นสถานที่ตั้งชุมสายโทรศัพท์ มีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราที่เทียบเคียงได้กับราคาตลาด

5. รายการธุรกิจกับกลุ่มเทเลนอร์

เทเลนอร์เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมของบริษัท โดยถือหุ้นร้อยละ 42.62

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้		
– รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	24.2	66.1
– รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่	0.2	0.6
– รายได้ค่าเชื่อมโยงโครงข่าย	373.4	272.7
– รายได้ค่าบริการจัดการ	0.2	45.4
– รายได้จากการขายทรัพย์สิน	3.0	10.8
– ลูกหนี้การค้า	136.8	106.3
– เงินทดรองแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (ค่าใช้จ่ายที่จ่ายแทน)	54.6	35.5
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าธรรมเนียมการจัดการ	499.4	611.0
– ค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและค่าซ่อมแซมรักษาระบบ	177.0	316.8
– ซื้อทรัพย์สิน	–	51.4
– ต้นทุนค่าบริการจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	31.6	21.2
– ต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์ในต่างประเทศ	965.0	1,059.8
– ค่าสัญญาเช่าโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ	34.1	26.7
– เจ้าหนี้การค้า	277.7	260.2
– เจ้าหนี้อื่น	491.5	680.7
– เงินกู้ยืม	165.0	15.0

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ตามนโยบายการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่มซึ่งเทเลนอร์เป็นผู้ถือหุ้น เทเลนอร์จะส่งผู้มีประสบการณ์และความสามารถตามที่บริษัทร้องขอเพื่อร่วมบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น โดยเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ ธุรกรรมรายการดังกล่าว ฝ่ายตรวจสอบภายในของบริษัทได้ส่งรายงานการตรวจสอบให้กับคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบได้ตรวจสอบและอนุมัติการเข้าทำรายการดังกล่าว
- รายได้จากการโทรศัพท์เคลื่อนที่มาจากการใช้งานโทรศัพท์ของบริษัท เทเลนอร์ เอเชีย (อาร์โอเอช) จำกัด ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศไทย
- รายได้จากการข้ามแดนอัตโนมัติมาจากการให้บริการของลูกค้าของกลุ่มเทเลนอร์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และใช้บริการผ่านเครือข่ายของบริษัท โดยมีค่าบริการในอัตราตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญา
- รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมโยงโครงข่ายระบบโทรคมนาคม รวมถึงค่าสัญญาโทรศัพท์ทางไกล และค่าบริการเชื่อมโยงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศเป็นการให้บริการเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่าง บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด กับ เทเลนอร์ โกลบอลล์ เซอร์วิส
- บริษัทได้ซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งการซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบรายปี เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน

6. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซิเนส จำกัด (“ยูดี”)

บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชัน บิซิเนส จำกัด เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 75 และเป็นบริษัทร่วมของบริษัทซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 25 โดยมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้		
- รายได้จากการขายซิมการ์ด ชุดซิมการ์ด บัตรเติมเงิน และชุดเลขหมาย	10,520.5	6,702.4
- เงินปันผล	5.0	5.0
- ลูกหนี้การค้า	1,444.9	472.7
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
- ค่าสนับสนุนทางการตลาด	3.4	4.1
- ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	488.8	307.1
- เจ้าหนี้การค้า	64.8	26.3
- เจ้าหนี้อื่น	0.5	0.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ในเดือนมิถุนายน 2545 บริษัทและบริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) ได้โอนธุรกิจการจัดจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมมายังยูดี โดยยูดีมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการจำหน่ายสินค้าของบริษัท ความสัมพันธ์เชิงธุรกิจนี้จะเป็นผลดีแก่บริษัทที่จะสามารถเน้นการประกอบและพัฒนาธุรกิจหลักของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสามารถควบคุมต้นทุนการกระจายสินค้าได้
- บริษัทซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์เสริมจากยูดี เพื่อนำมาจำหน่ายต่อให้แก่ร้านดีแทคและสำนักงานบริการ

7. รายการธุรกิจกับบริษัท ยูไอดี อินฟอร์เมชั่น ไฮเวย์ จำกัด (“ยูไอเอช”)

ยูไอเอช เป็นบริษัทย่อยของบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 100 และมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้		
– รายได้จากการให้เช่าช่วงสถานีฐานและค่าไฟฟ้า	50.2	47.7
– ลูกหนี้การค้า	8.7	4.2
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าวงจรความเร็วสูง (High-Speed Leased Circuit)	56.9	17.8
– ค่าอุปกรณ์และบริการสำหรับบริการ Wi-Fi	16.9	11.2
– เจ้าหนี้การค้า	5.4	3.0
– เจ้าหนี้อื่น	4.4	5.7

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- ยูไอเอช ดำเนินธุรกิจให้บริการเช่าวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงให้กับทั้งภาครัฐบาลและเอกชน โดยผ่านโครงข่ายใยแก้วนำแสงทั่วประเทศที่ครบวงจรและคุณภาพสูง รวมถึงเป็นผู้ให้บริการและให้บริการแก่บริษัทและบริษัทย่อยอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
- การทำธุรกรรมกับยูไอเอชเป็นประโยชน์แก่บริษัท เนื่องจากในปัจจุบันบริษัทไม่มีโครงข่ายสื่อสารข้อมูลประเภทนี้ และยูไอเอชมีโครงข่ายใยแก้วความเร็วสูงที่มีคุณภาพและมีโครงข่ายครอบคลุมทั่วประเทศ
- ฝ่ายจัดซื้อจะจัดหาข้อเสนอราคาจากผู้ให้บริการอย่างน้อย 3 รายทุกปี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบราคา บริษัทจะยังคงเช่าวงจรความเร็วสูงจากยูไอเอชต่อไปหากเป็นราคาที่เหมาะสมมากกว่าการใช้บริการจากผู้ให้บริการอื่น ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากชื่อเสียง ขนาดและคุณภาพของวงจรและต้นทุนในการเปลี่ยนผู้ให้บริการและวัตถุประสงค์ทางกลยุทธ์ในการทำธุรกรรม
- บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ทำสัญญาให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงภายในประเทศ โดยอัตราค่าเช่าให้เทียบเคียงได้กับราคาตลาด และได้ทำสัญญาให้บริการอุปกรณ์และบริการสำหรับบริการ Wi-Fi โดยมีอัตราค่าอุปกรณ์และบริการเป็นอัตราการค้าปกติ

8. รายการธุรกิจกับบริษัท บางแสนทาวเวอร์ จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นกรรมการ และผู้ถือหุ้นใน บริษัท บางแสนทาวเวอร์ จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 25

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าที่ดิน	0.6	0.7

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่ปลูกสร้างอาคารชุมสายโทรศัพท์และประกอบธุรกิจของบริษัท โดยมีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด
- บริษัทเช่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บทรัพย์สินและประกอบธุรกิจของบริษัท มีกำหนดระยะเวลาการเช่า 3 ปี โดยอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด

9. รายการธุรกิจกับบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

นายจุลจิตต์ บุญเขต กรรมการ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	1.1 *	34.1
– เจ้าหนี้อื่น	–	–

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้รับอนุญาตจากบริษัท คิง เพาเวอร์ สุวรรณภูมิ จำกัด ให้ดำเนินการให้เช่าโทรศัพท์เคลื่อนที่แก่ลูกค้าที่ต้องการใช้งานระหว่างเดินทางไปต่างประเทศ ขยายซิมการ์ด รับชำระค่าสาธารณูปโภค และให้บริการเกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยจ่ายค่าสิทธิในการให้บริการในราคาที่เหมาะสม (ชำระครั้งเดียว) และแบ่งรายได้จากการให้บริการแก่ลูกค้าเป็นรายเดือน มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเปิดให้บริการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าที่ใช้บริการที่สนามบินสุวรรณภูมิ
- บริษัทเช่าพื้นที่ในสนามบินสุวรรณภูมิ ตั้งเป็นสำนักงานบริการลูกค้าของบริษัท มีกำหนดระยะเวลาการเช่า 7 ปี โดยคิดอัตราค่าเช่าเป็นรายปี และอัตราค่าเช่าอยู่ในอัตราเทียบเคียงได้กับราคาตลาด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าที่ใช้บริการที่สนามบินสุวรรณภูมิ

หมายเหตุ * ค่าเช่าและค่าบริการจ่ายของปี 2559 ดังที่ปรากฏ ยังมีได้รวมถึงค่าเช่าและค่าบริการของบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด จำนวน 35.8 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมกับค่าเช่าและค่าบริการของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 1.1 ล้านบาท จะรวมเป็น 36.9 ล้านบาท

10. รายการธุรกิจกับบริษัท ท็อปอัมพ์ฟอร์ยู จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัดถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท ท็อปอัมพ์ฟอร์ยู จำกัด ซึ่งนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่นๆ		
– รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการเติมเงิน	296.0	229.3
– ลูกหนี้การค้า	24.0	20.0
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการจ่าย ค่าคอมมิชชั่น	13.0	11.4
– เจ้าหนี้การค้า	1.2	1.0

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทตกลงให้บริษัท ท็อปอัมพ์ฟอร์ยู จำกัด เป็นตัวแทนให้บริการเติมเงินค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบการเติมเงินอิเล็กทรอนิกส์แก่ลูกค้าโดยค่าตอบแทนเป็นไปตามสัญญา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้บริการเติมเงินแก่ลูกค้าในระบบเติมเงิน

11. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี คอนเทนท์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท บีบี คอนเทนท์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด และมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการด้านข้อมูล	4.8	2.7
– เจ้านี้การค้า	0.4	0.2

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาให้บริการข้อมูล (Content Provider Access Agreement) กับบริษัท บีบี คอนเทนท์ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด โดยมุ่งเน้นเพื่อให้บริการข้อมูล (Content) แก่ลูกค้าของบริษัท

12. รายการธุรกิจกับบริษัท รักบ้านเกิด จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 100 ในบริษัท รักบ้านเกิด จำกัด และมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการด้านข้อมูล	16.5	19.5
– ค่าซื้อสินค้า	6.1	–
– เจ้านี้อื่นๆ	5.3	4.8

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญากับบริษัท รักบ้านเกิด จำกัด เพื่อให้บริการข้อมูล (Content) เกี่ยวกับความรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้าของบริษัทผ่านการให้บริการข้อความสั้น (SMS) และแอปพลิเคชัน Farmer Info ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนธุรกิจของบริษัท

13. รายการธุรกิจกับบริษัท วาย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นใน บริษัท วาย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 25

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการคลังและขนส่งสินค้า	127.5	53.2
– เจ้านี้การค้า	–	1.4

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาให้บริการเช่าคลังสินค้าและโลจิสติกส์กับบริษัท วาย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด เพื่อจัดเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ของบริษัท ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทโดยมีเงื่อนไขการค้าทั่วไป

14. รายการธุรกิจกับบริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ

นายจุลจิตต์ บุญยเกตุ กรรมการของบริษัท เป็นกรรมการของบริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าส่งเสริมการตลาด	7.4	8.7
– เจ้าหนี้อื่น	0.8	1.3

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งเสาสื่อและอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก
- บริษัท ได้เสนอโครงการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการขาย (dtac reward) กับบริษัทในกลุ่ม บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

15. รายการธุรกิจกับบริษัทในกลุ่ม บริษัท ดี เอร่าวัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

นางกมลวรรณ วิบุลการ กรรมการของบริษัท เป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่ของบริษัท ดี เอร่าวัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	1.1	1.0

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัทในกลุ่มบริษัท ดี เอร่าวัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคมและบริการอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

16. รายการธุรกิจกับบริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 30 ในบริษัท คิง เพาเวอร์ สุพรรณภูมิ จำกัดโดยนายจุลจิตต์ บุญเกตุ เป็นกรรมการและ
ผู้ถือหุ้นของบริษัท คิง เพาเวอร์ สุพรรณภูมิ จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	1.6	1.4

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัทในกลุ่มบริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคมและบริการอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

17. รายการธุรกิจกับบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นใน บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 40

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	0.2	0.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ได้เข้าทำสัญญาเช่าพื้นที่อาคารบางส่วนจากบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด เพื่อใช้เป็นสถานที่ติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคมและบริการอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

18. รายการธุรกิจกับบริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด

นางชนัญญารักษ์ เพ็ชรรัตน์ กรรมการของบริษัท เป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัท ดีเอสแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการจ่าย	0.3	0.1

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้ใช้บริการของบริษัท ดีเอชแอล เอ็กซ์เพรส อินเตอร์เนชันแนล (ประเทศไทย) จำกัด เกี่ยวกับค่าบริการขนส่งซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

19. รายการธุรกิจกับบริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ เป็นญาติกับนายสมชาย เบญจรงค์กุล และนายวิชัย เบญจรงค์กุล ซึ่งเป็นกรรมการของบริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. รายได้และการรับชำระเงินอื่นๆ		
– รายได้จากค่าบริการ	5.1	6.1
– ลูกหนี้การค้า	1.0	1.2
2. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการจ่าย	137.6	168.8
– เจ้าหนี้การค้า	31.1	31.3

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทได้ทำสัญญาให้เข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศแก่ บริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด เพื่อประโยชน์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศ โดยอัตราค่าบริการเทียบเคียงได้กับราคาตลาด
- บริษัท บีบี คอนเน็ค จำกัด เป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้บริการวงจรสื่อสารความเร็วส่วนบุคคลระหว่างประเทศ (International Private Leased Circuit – IPLC) บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ได้ทำสัญญาใช้บริการโทรคมนาคม เช่าเชื่อมโยงวงจรสื่อสารความเร็วส่วนบุคคลระหว่างประเทศ (IPLC) ไปยังประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย โดยอัตราค่าเช่าใช้เทียบเคียงได้กับราคาตลาด ค่าใช้บริการถูกคำนวณตามการใช้งานจริง ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

20. รายการธุรกิจกับบริษัท วายเอ เซลส์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด

บริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัดถือหุ้นร้อยละ 99 ในบริษัท วายเอ เซลส์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด และมีนายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการเป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 40 ในบริษัท เบญจจินดา โฮลดิ้ง จำกัด

รายการธุรกิจ	มูลค่ารวม (ล้านบาท)	
	2559	2560
1. ค่าใช้จ่ายและการชำระเงินอื่นๆ		
– ค่าบริการคลังและขนส่งสินค้า	–	48.3
– เจ้าหนี้การค้า	–	15.5

ความสมเหตุสมผลและความจำเป็นของรายการระหว่างกัน

- บริษัทได้ใช้บริการของบริษัท วายเอ เซลส์ แอนด์ เซอร์วิสেস จำกัด เกี่ยวกับการบริการบริหารจัดการคลังสินค้าและขนส่งสินค้า ซึ่งเป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัทที่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับหรือเทียบเคียงได้กับการทำรายการนี้กับบุคคลภายนอก

นอกเหนือจากรายการระหว่างกันที่เกิดจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังรายการข้างต้นแล้ว ไม่มีรายการอื่นที่มีสาระสำคัญอย่างมีนัยสำคัญอันเป็นผลต่อส่วนได้ส่วนเสียของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุม ซึ่งอยู่ในตำแหน่ง ณ วันสิ้นสุดปีบัญชีวันที่ 31 ธันวาคม 2560

มาตรการและขั้นตอนการอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน

บริษัทได้กำหนดนโยบายและขั้นตอนการทำรายการระหว่างกันเพื่อให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของบริษัท โดยบริษัทได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในที่เกี่ยวข้องกับการเข้าทำรายการระหว่างของบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์การทำรายการที่เกี่ยวข้องกันตามประกาศ ก.ล.ด. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ บริษัทยังได้ขออนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการบริษัท สำหรับการเข้าทำรายการระหว่างกันที่เป็นรายการธุรกิจปกติหรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติของบริษัท มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- (1) การซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึง การซื้อและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านโทรคมนาคม (รวมถึง ชุดโทรศัพท์พร้อมซิมการ์ด (Phone Kits) บัตรเติมเงิน ซิมการ์ด ชุดเลขหมายระบบรายเดือน (SIM Card Packages) และชุดเลขหมายระบบเติมเงิน (Starter Kits) และการขายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Refill)
- (2) การจัดหาบริการต่างๆ รวมถึง
 - การจัดหาบริการซ่อมบำรุง (รวมถึงบริการติดตั้ง) สถานีฐาน และอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ (Cell Site)

- การจัดหาบริการข้อมูลที่เป็นเนื้อหา (Content Provider Access)
- การจัดหาบริการข้ามแดนอัตโนมัติ (International Roaming)
- การจัดหาบริการด้านการจัดการค่าใช้จ่ายและการบริการธุรกิจ
- การจัดหาจุดเชื่อมต่อโครงข่าย และการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และ
- การจัดหาบริการการจัดเก็บค่าใช้จ่ายบริการ (Outsource Bill-Collection Service)

- (3) การเช่าทรัพย์สินและการเช่าวงจรสื่อสารต่างๆ รวมถึง
 - การเช่าวงจรสื่อสารข้อมูลความเร็วสูง (High Speed Leased Circuit) และ
 - การเช่าที่ดิน พื้นที่สำนักงานและคลังสินค้า
- (4) การจ่ายค่านายหน้าแก่บุคคลที่มีส่วนได้เสียในการให้บริการด้านจัดจำหน่ายหรือบริการอื่นๆ (เช่น การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เติมเงินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท)
- (5) การจัดหาและบำรุงรักษาบริการด้านโทรคมนาคม รวมถึงการจัดหาจุดเชื่อมต่อโครงข่าย และการแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ
- (6) การจัดหาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ บริการ และ/หรือ การเข้าทำสัญญาใดๆ ที่จำเป็น และ/หรือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัท (รวมทั้ง การจัดหาประกันภัย) และ
- (7) การจัดหาหรือรับผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหาหรือรับผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการตามที่ระบุไว้ในข้อ (1) ถึง (6) ข้างต้น

ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดขั้นตอนการอนุมัติรายการระหว่างกันที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างปี ตามกรอบที่ได้รับอนุมัติคณะกรรมการบริษัท ดังนี้

- (1) ในกรณีที่มูลค่าของรายการตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป แต่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้สอบทานและอนุมัติรายการ
- (2) ในกรณีที่มูลค่ารายการเท่ากับหรือมากกว่า 10 ล้านบาท แต่น้อยกว่า 100 ล้านบาท ผู้บริหารระดับสูงจะเป็นผู้สอบทานและอนุมัติรายการ นอกจากนั้น ฝ่ายตรวจสอบภายในจะทำหน้าที่ตรวจสอบการกำหนดราคา รวมถึงเงื่อนไขอื่นๆ สำหรับรายการระหว่างกันนั้นว่าเป็นไปตามเงื่อนไขการค้าปกติและก่อความเสียหายให้กับบริษัทและผู้ถือหุ้นส่วนน้อยหรือไม่ ฝ่ายตรวจสอบภายในจะจัดทำ

รายงานการสอบทานรายการระหว่างกัน (Review Report) และส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นรายไตรมาส

- (3) ในกรณีที่มูลค่ารายการ (ซึ่งอาจเป็นรายการเดียวหรือหลายรายการรวมกันที่ได้เข้าทำในระหว่าง 6 เดือนกับคู่สัญญาเดียวกันที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน) เท่ากับหรือมากกว่า 100 ล้านบาท คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องสอบทานและอนุมัติรายการก่อนที่บริษัทจะสามารถดำเนินการทำสัญญาหรือตกลงเข้าทำรายการได้ โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะพิจารณาการกำหนดราคาและเงื่อนไขของรายการโดยเปรียบเทียบกับวิธีปฏิบัติทั่วไปในอุตสาหกรรม

โครงสร้างการถือหุ้น

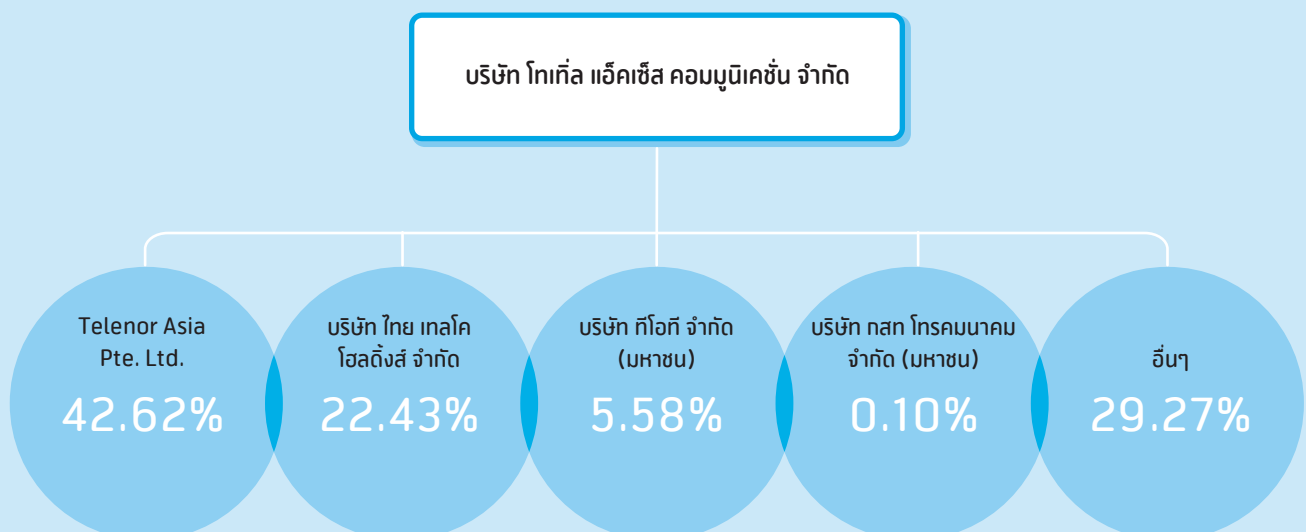
บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ข้อมูลเกี่ยวกับทุนเรือนหุ้น และผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560

ทุนเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน	: 4,744,161,260 บาท
ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว	: 4,735,622,000 บาท
ประเภทของหุ้น	: หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 2 บาท
สิทธิการลงคะแนนเสียง	: 1 เสียง ต่อ 1 หุ้น

รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 อันดับแรก

(ข้อมูลตามทะเบียนผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560)

ลำดับที่	ชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละ
1	TELENOR ASIA PTE LTD	1,009,172,497	42.62
2	บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด	531,001,300	22.43
3	บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	132,145,250	5.58
4	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	123,523,069	5.22
5	กองทุนเปิด บัวหลวงหุ้นระยะยาว	43,727,600	1.85
6	สำนักงานประกันสังคม	42,665,800	1.80
7	กองทุนเปิด บัวหลวงทศพล	19,527,600	0.82
8	บริษัท บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	16,308,600	0.69
9	CHASE NOMINEES LIMITED	11,915,877	0.50
10	กองทุนเปิด บัวหลวงเฟล็กซิเบิลเพื่อการเลี้ยงชีพ	11,900,900	0.50

- หมายเหตุ (1) บริษัท เทเลนอร์ เอเชีย ฟิซิโอ แอลทีดี เป็นบริษัทย่อยของ Telenor ASA ซึ่งประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company)
- (2) บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท ไทย เทลโค โฮลดิ้งส์ จำกัด ณ วันที่ 11 เมษายน 2560 ดังนี้
บริษัท บีซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด	ร้อยละ 51.00
เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ ฟิซิโอ ลิมิเต็ด	ร้อยละ 49.00
เทเลนอร์	ร้อยละ 0.00
- (3) บริษัท บีซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท บีซีทีเอ็น โฮลดิ้ง จำกัด ณ วันที่ 11 เมษายน 2560 ดังนี้
บริษัท บีซีทีเอ็น อินโนเวชั่น จำกัด	ร้อยละ 51.00
เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ ฟิซิโอ ลิมิเต็ด	ร้อยละ 49.00
เทเลนอร์	ร้อยละ 0.00
- (4) บริษัท บีซีทีเอ็น อินโนเวชั่น จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท บีซีทีเอ็น อินโนเวชั่น จำกัด ณ วันที่ 11 เมษายน 2560 ดังนี้
บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด	ร้อยละ 51.00
เทเลนอร์ เซาท์ อีสต์ เอเชีย อินเวสเมนต์ ฟิซิโอ ลิมิเต็ด	ร้อยละ 49.00
เทเลนอร์	ร้อยละ 0.00
- (5) บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด ประกอบธุรกิจโดยการถือหุ้นในบริษัทอื่น (Holding Company) มีรายชื่อผู้ถือหุ้นและสัดส่วนการถือหุ้นใน บริษัท บีซีเอส โฮลดิ้ง จำกัด ณ วันที่ 25 เมษายน 2560 ดังนี้
นายวิชัย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ 64.88
นายบุญชัย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ 20.12
นายสมชาย เบญจรงค์กุล	ร้อยละ 15.00

นโยบายเงินปันผล

“บริษัทมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทมีเป้าหมายจะพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี”

บทวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

สรุปสาระสำคัญของปี 2560

ในปี 2560 บริษัทมี EBITDA เติบโต 9.1% จากปีที่แล้วและมีรายได้จากการให้บริการ (ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย) ที่สามารถทรงตัวได้จากปีก่อน สอดคล้องตามประมาณการที่คาดไว้ ในขณะที่บริษัทใช้เงินลงทุนอยู่ที่ระดับประมาณ 16,534 ล้านบาท ซึ่งอยู่ที่ประมาณการช่วงต่ำที่คาดไว้ เนื่องจากการเป็นคู่ค้าของทีโอทีในการให้บริการบนโครงข่ายคลื่นความถี่ 2300MHz อยู่ระหว่างขั้นตอนการขออนุมัติอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ บริษัทมีกำไรในปี 2560 อยู่ที่ระดับ 2,115 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.4% จากปีก่อน อันเป็นผลจากการเติบโตของ EBITDA และได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการลงทุน

การแข่งขันในอุตสาหกรรมยังคงมีอย่างต่อเนื่องในขณะนี้ผู้ให้บริการต่างมีความระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น โดยบริษัทปรับปรุงภาพลักษณ์ของโครงข่ายพร้อมด้วยการเพิ่มความหนาแน่นของโครงข่าย 2.1GHz อย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมกับการสิ้นสุดสัญญาสัมปทานในเดือนกันยายนปี 2561 นอกจากนี้ บริษัทมุ่งเน้นในการเป็นผู้นำด้านความคุ้มค่า โดยนำเสนอแพ็คเกจ “Go โน ลิมิต” ที่ให้ลูกค้าใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ไม่จำกัดที่ระดับความเร็วต่างๆ ซึ่งมีให้ลูกค้าเลือกอย่างหลากหลาย

ตลาดบริการระบบรายเดือนสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องส่งผลให้รายได้จากบริการรายเดือนมีระดับเหนือกว่ารายได้จากบริการระบบเดิมเงินในปีนี้ ทั้งนี้ บริษัทมีสัดส่วนฐานลูกค้าระบบรายเดือนเพิ่มขึ้นเป็น 25% ของฐานลูกค้าทั้งหมดจากเดิมอยู่ที่ 21% ในปีที่แล้ว อย่างไรก็ตามการผันผวนในตลาดบริการระบบเดิมเงินยังคงมีความท้าทายจากการให้ส่วนลดค่าเครื่องในตลาดบริการระบบเดิมเงินและจากการกระตุ้นให้ลูกค้าระบบเดิมเงินเปลี่ยนไปใช้บริการระบบรายเดือนเพื่อเพิ่มรายได้ต่อเลขหมายและเพิ่มความผูกพันกับลูกค้า

การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในธุรกิจเป็นสิ่งที่เป็นสิ่งสำคัญ โดยในปี 2560 บริษัทได้นำเสนอบริการดิจิทัลในด้านต่างๆ อาทิเช่น แอปพลิเคชัน “dtac” สำหรับลูกค้าและแอปพลิเคชัน “dtac One” สำหรับร้านค้า ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพรวมทั้งลดขั้นตอนในการส่งมอบบริการไปถึงผู้ใช้งาน นอกจากนี้ ในไตรมาส 3/2560 บริษัทเปิดตัวบริการใหม่ภายใต้ชื่อ “Line Mobile” ที่มอบประสบการณ์ดิจิทัลเต็มรูปแบบที่ใช้งานง่ายและมีราคาที่คุ้มค่า

ในปี 2561 ทีมจะมุ่งมั่นเสริมภาพลักษณ์ด้านดิจิทัลและนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการดำเนินงานซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ข้อเสนอที่ตรงใจลูกค้าได้มากขึ้น ทั้งนี้บริษัทคาดว่า EBITDA ในปี 2561 (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นคู่ค้าของทีโอทีในการให้บริการบนโครงข่ายคลื่นความถี่ 2300MHz) จะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน นอกจากนี้ บริษัทประมาณการเงินลงทุนในปี 2561 อยู่ระหว่าง 15,000–

18,000 ล้านบาท ในขณะที่รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายคาดว่าจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อนเนื่องจากการแข่งขันในตลาด

รายการพิเศษที่สำคัญ

การด้อยค่าของสินทรัพย์ในงบการเงินเฉพาะกิจการ

ในไตรมาส 4/2560 บริษัททำการประเมินการด้อยค่าต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รูดบัตรเครดิตและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ในการให้บริการ ตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์โดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์ ซึ่งจากการประเมินดังกล่าว ทำให้บริษัทรับรู้ขาดทุนทางบัญชีจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวรวมจำนวน 3,452 ล้านบาท ซึ่งรายการดังกล่าวกระทบต่อกำไรสุทธิในงบการเงินเฉพาะกิจการ ทั้งนี้ การขาดทุนดังกล่าวไม่ใช่รายการที่กระทบต่อกระแสเงินสด (รายละเอียดโปรดดูในหมายเหตุงบการเงินปี 2560)

สรุปผลการดำเนินงาน

ณ สิ้นปี 2560 บริษัทมีฐานลูกค้ารวมอยู่ที่ 22.7 ล้านเลขหมาย ลดลงจากระดับ 24.5 ล้านเลขหมายเมื่อปีก่อนอันเป็นผลจากความท้าทายในตลาดบริการระบบเดิมเงิน ในขณะที่ตลาดบริการระบบรายเดือนยังเติบโตได้ดีทั้งนี้จำนวนผู้ให้บริการระบบรายเดือนของบริษัทอยู่ที่ 5.6 ล้านเลขหมายเพิ่มขึ้นจากปลายปีที่แล้ว 0.6 ล้านเลขหมายอันเป็นผลจากผู้ให้บริการระบบเดิมเงินเปลี่ยนมาใช้บริการระบบรายเดือนและข้อเสนอบริการระบบรายเดือนที่คุ้มค่า ในขณะที่เดียวกันลูกค้าระบบเดิมเงินมีจำนวนลดลงจากปีก่อนมาอยู่ที่ระดับ 17.0 ล้านเลขหมายอันเป็นผลจากการแข่งขันในตลาดและผู้ให้บริการระบบเดิมเงินเปลี่ยนไปใช้บริการระบบรายเดือนแทน ดังนั้นสัดส่วนฐานลูกค้าระบบรายเดือนจึงขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็น 25% ของฐานลูกค้ารวม และส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย (ไม่รวม IC) ในปี 2560 เพิ่มขึ้น 6.4% จากปีก่อน มาอยู่ที่ระดับ 230 บาทต่อเดือน

ในปี 2560 บริษัทมีสัดส่วนลูกค้าที่ลงทะเบียนใช้งานบนโครงข่าย 2.1GHz ซึ่งอยู่ภายใต้ระบบใบอนุญาตเพิ่มขึ้นเป็น 98% ของฐานลูกค้ารวมจากเดิมอยู่ที่ระดับ 95% เมื่อปลายปีที่แล้ว และบริษัทสามารถเพิ่มจำนวนสัดส่วนผู้ใช้งานสมาร์ตโฟนเป็น 73% ของฐานลูกค้ารวม นอกจากนี้ จำนวนผู้ใช้บริการ 4G ของบริษัทเพิ่มขึ้นเป็น 7.9 ล้านเลขหมาย (หรือ 35% ของฐานลูกค้ารวม) และมีจำนวนเครื่องที่รองรับ 4G ในระบบเพิ่มขึ้นเป็น 11.4 ล้านเลขหมาย (หรือ 50% ของฐานลูกค้ารวม) อันเป็นผลจากราคาอุปกรณ์สมาร์ตโฟน 4G ที่ถูกลง

จำนวนผู้ใช้บริการรวม (พันเลขหมาย)	ไตรมาส 4/59	ไตรมาส 3/60	ไตรมาส 4/60	%QoQ	%YoY	ปี 2559	ปี 2560	%YoY
ระบบรายเดือน (ภายใต้สัญญาสัมปทานจาก CAT)	412	325	297	-8.7%	-28%	297	412	-28%
ระบบเติมเงิน (ภายใต้สัญญาสัมปทานจาก CAT)	815	413	221	-46%	-73%	221	815	-73%
ระบบรายเดือน (ภายใต้ใบอนุญาต 2.1GHz)	4,613	5,196	5,340	2.8%	16%	5,340	4,613	16%
ระบบเติมเงิน (ภายใต้ใบอนุญาต 2.1GHz)	18,640	17,162	16,794	-2.1%	-9.9%	16,794	18,640	-9.9%
รวม	24,480	23,097	22,652	-1.9%	-7.5%	22,652	24,480	-7.5%
จำนวนผู้ใช้บริการใหม่สุทธิ (พันเลขหมาย)	ไตรมาส 4/59	ไตรมาส 3/60	ไตรมาส 4/60	%QoQ	%YoY	ปี 2559	ปี 2560	%YoY
ระบบรายเดือน	207	134	115	-14%	-44%	612	702	-13%
ระบบเติมเงิน	-548	-642	-560	13%	-2.2%	-2,440	-1,473	-66%
รวม	-340	-508	-445	13%	-31%	-1,828	-772	-137%
ปริมาณการใช้งาน (บาทต่อเลขหมายต่อเดือน)	ไตรมาส 4/59	ไตรมาส 3/60	ไตรมาส 4/60	%QoQ	%YoY	ปี 2559	ปี 2560	%YoY
ระบบรายเดือน	276	265	260	-1.7%	-5.7%	287	263	-8.5%
ระบบเติมเงิน	138	120	116	-3.5%	-16%	154	123	-20%
เฉลี่ยสองระบบ	165	152	149	-1.8%	-9.2%	177	153	-14%
ระบบรายเดือน ไม่รวม IC	194	187	185	-1.4%	-4.6%	203	186	-8.8%
ระบบเติมเงิน ไม่รวม IC	107	93	90	-3.6%	-16%	122	96	-22%
เฉลี่ยสองระบบ ไม่รวม IC	124	114	112	-1.9%	-9.8%	136	115	-16%
รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมาย (บาทต่อเลขหมายต่อเดือน)	ไตรมาส 4/59	ไตรมาส 3/60	ไตรมาส 4/60	%QoQ	%YoY	ปี 2559	ปี 2560	%YoY
ระบบรายเดือน	556	564	578	2.4%	3.9%	551	567	3.0%
ระบบเติมเงิน	159	153	152	-0.9%	-4.4%	162	154	-5.1%
เฉลี่ยสองระบบ	235	244	250	2.6%	6.4%	231	242	4.7%
ระบบรายเดือน ไม่รวม IC	524	538	551	2.5%	5.2%	519	541	4.2%
ระบบเติมเงิน ไม่รวม IC	148	145	144	-0.9%	-2.8%	151	145	-3.4%
เฉลี่ยสองระบบ ไม่รวม IC	220	231	237	2.7%	8.1%	216	230	6.4%

สรุปผลประกอบการด้านการเงิน

รายได้

ในปี 2560 บริษัทมีรายได้รวมอยู่ที่ 78,275 ล้านบาท ลดลง 5.1% จากปีก่อน เนื่องจากมีรายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่ายและรายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์ลดลง ในขณะที่รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายอยู่ที่ 64,821 ล้านบาท ทรงตัว 0.2% จากปีก่อน สอดคล้องกับประมาณการของปี 2560 เนื่องจากบริการข้อมูลและบริการระบบรายเดือนที่เติบโตถูกชดเชยด้วยความท้าทายในตลาดบริการระบบเติมเงินและรายได้จากการให้บริการเสียงที่ลดลง ทั้งนี้ รายได้จากการบริการระบบรายเดือนอยู่ในระดับที่สูงกว่ารายได้บริการระบบเติมเงินเป็นครั้งแรกในปีนี้นอกจากนี้ รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในไตรมาส 4/2560 อยู่ที่ 16,234 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.3% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และเพิ่มขึ้น 1.7% จากไตรมาสก่อน โดยมีปัจจัยจากบริการระบบรายเดือนและปัจจัยเชิงฤดูกาล

รายได้จากการบริการเสียงอยู่ที่ 15,539 ล้านบาท ลดลง 32% จากปีก่อนอันเป็นผลจากผู้ใช้บริการเปลี่ยนไปใช้งานอินเทอร์เน็ตแทน บริการเสียง ทั้งนี้ รายได้จากการบริการเสียงในไตรมาส 4/2560 ลดลง 23% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน แต่ปรับเพิ่มขึ้น 10% จากไตรมาสก่อนอันเป็นผลจากการปรับส่วนรายได้ระหว่างบริการเสียงและบริการข้อมูลในแพ็คเกจรวมที่เปลี่ยนแปลง

รายได้จากบริการข้อมูลอยู่ที่ 43,581 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 22% จากปีก่อน โดยเกิดจากปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น และการใช้งานบริการ 4G ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นสัดส่วนรายได้จากการให้บริการข้อมูลต่อรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายจึงเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 67.2% จากเดิมอยู่ที่ 55.3% เมื่อปีก่อน ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 รายได้จากบริการข้อมูลเพิ่มขึ้น 16% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน แต่ลดลง 1.3% จากไตรมาสก่อนซึ่งเกิดจากการปันส่วนรายได้ระหว่างบริการเสียงและบริการข้อมูลในแพ็คเกจรวมที่เปลี่ยนแปลง

รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติอยู่ที่ 1,162 ล้านบาท ลดลง 0.5% จากปีก่อน อันเป็นผลจากการแข่งขันและบริการทางเลือกต่างๆ ที่มีในตลาด ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 รายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติเพิ่มขึ้น 38% จากไตรมาสก่อนตามปัจจัยฤดูกาล และเพิ่มขึ้น 6.4% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนจากรายได้กลุ่มลูกค้าต่างประเทศที่เข้ามาใช้โครงข่ายของบริษัทในประเทศไทย

รายได้จากการให้บริการอื่น อยู่ที่ 4,539 ล้านบาท ลดลง 6.0% จากปีก่อน โดยเกิดจากรายได้จากการให้บริการโทรทางไกลระหว่างประเทศที่ลดลง ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 รายได้จากการให้บริการอื่นอยู่ที่ 1,070 ล้านบาท ลดลง 11% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และลดลง 1.0% จากไตรมาสก่อน โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากรายได้จากการให้บริการโทรทางไกลระหว่างประเทศที่ลดลง

รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายอยู่ที่ 9,374 ล้านบาท ลดลง 23% จากปีก่อนโดยมีปัจจัยจากการปรับรายการทางบัญชีที่เริ่มใช้ตั้งแต่ไตรมาส 1/2560 และการควบคุมกิจกรรมการให้ส่วนลดค่าเครื่อง โดยหากไม่รวมการปรับรายการบัญชีดังกล่าวแล้ว มาร์จิ้นจากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายปรับตัวดีขึ้น ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายอยู่ที่ 3,039 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 66% จากไตรมาสก่อนอันเป็นผลจากปัจจัยเชิงฤดูกาลและการเปิดขายไอโฟนรุ่นใหม่ แต่ลดลง 25% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน

ต้นทุนการดำเนินงาน

ต้นทุนการดำเนินงานไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC) อยู่ที่ 44,105 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5.4% จากปีก่อนอันเป็นผลจากค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย รวมทั้งค่าใช้จ่ายด้านโครงข่ายที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลงช่วยชดเชยได้บางส่วน ทั้งนี้ ต้นทุนการดำเนินงานไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในไตรมาส 4/2560 อยู่ที่ 11,089 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.9% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และเพิ่มขึ้น 1.0% จากไตรมาสก่อน

ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ อยู่ที่ 8,670 ล้านบาท ลดลง 17% จากปีก่อนจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและยูเอสโอ (USO) ที่ลดลง นอกจากนี้ สัดส่วนฐานลูกค้าบนโครงข่าย 2.1GHz ที่เพิ่มขึ้นจาก 95% ของฐานลูกค้ารวมเมื่อปีที่แล้ว เป็น 98% ในปีนี้ มีส่วนช่วยให้ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ลดลงเช่นกัน ดังนั้น สัดส่วนค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ต่อรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายของปี 2560 จึงลดลงมาอยู่ที่ 13.4% จากเดิมอยู่ที่ 16.2% เมื่อปีก่อน ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ลดลง 32% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และลดลง 19% จากไตรมาสก่อน โดยส่วนใหญ่เกิดจากอัตราค่าธรรมเนียมใหม่ที่ประกาศใช้ในไตรมาส 4/2560

ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย อยู่ที่ 6,856 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 16% จากปีก่อนอันเป็นผลจากการเพิ่มความหนาแน่นของโครงข่าย 2.1GHz ในช่วงปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย อยู่ที่ 1,945 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 25% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และเพิ่มขึ้น 15% จากไตรมาสก่อน โดยจำนวนสถานีฐาน 2.1GHz เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 40.4 พันสถานี จากเดิมอยู่ที่ 30.5 พันสถานีเมื่อปลายปีที่แล้ว เพื่อเตรียมพร้อมกับการหมดยุคของสัญญาสัมปทานในเดือนกันยายน 2561

ค่าใช้จ่ายอื่น อยู่ที่ 2,986 ล้านบาท ลดลง 10% จากปีก่อน โดยส่วนใหญ่เป็นผลจากการลดลงของต้นทุนของบริการโทรทางไกลระหว่างประเทศ และค่าใช้จ่าย IP transit

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของต้นทุนการให้บริการ อยู่ที่ 25,594 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 16% จากปีก่อนอันเป็นผลจากการลงทุนเพิ่มความหนาแน่นในโครงข่าย ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของต้นทุนการให้บริการ อยู่ที่ 6,696 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน และเพิ่มขึ้น 3.2% จากไตรมาสก่อน

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร อยู่ที่ 15,308 ล้านบาท ลดลง 14% จากปีก่อน อันเป็นผลจากการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการใช้จ่ายด้านการขาย และการตลาด รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายในการบริหารที่ลดลง ในขณะที่ค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญเพิ่มสูงขึ้น

ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด อยู่ที่ 4,868 ล้านบาท ลดลง 32% จากปีก่อนเนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการใช้จ่ายทางการขายและการตลาดซึ่งรวมถึงการเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าผ่านช่องทางดิจิทัลมากขึ้น และการปรับรายการทางบัญชีที่เริ่มใช้เมื่อไตรมาส 1/2560 ที่ผ่านมา ทั้งนี้ บริษัทมีแคมเปญปรับปรุงภาพลักษณ์ของโครงข่ายและเสริมจุดเด่นเรื่องความคุ้มค่าผ่านข้อเสนอที่น่าสนใจ อาทิ เช่น แพ็คเกจ “Go ในลิมิต” และสิทธิพิเศษจากโครงการ “ดีแทค รีเวิร์ด” รวมทั้งบริษัทเปิดตัวบริการใหม่อย่าง “LINE Mobile” ในไตรมาส 3/2560 ที่ส่งมอบประสบการณ์ดิจิทัลเต็มรูปแบบให้ลูกค้า ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 ค่าใช้จ่ายในการขายและการตลาด อยู่ที่ 1,293 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 8.7% จากไตรมาสก่อนเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายด้านโฆษณาที่เพิ่มมากขึ้น แต่ลดลง 27% จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร อยู่ที่ 8,011 ล้านบาท ลดลง 9.9% จากปีก่อน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่องและนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน รวมทั้งในปี 2559 บริษัทมีค่าใช้จ่ายในการปรับโครงสร้างองค์กรและการด้อยค่าสินทรัพย์ ทั้งนี้ ในไตรมาส 4/2560 ค่าใช้จ่ายในการบริหารเพิ่มขึ้น 21% จากไตรมาสก่อนโดยส่วนหนึ่งเกิดจากค่าใช้จ่ายพิเศษจำนวน 178 ล้านบาทจากการประเมินมูลค่าผลประโยชน์พนักงาน

ค่าใช้จ่ายการตั้งสำรองหนี้สูญ อยู่ที่ 1,525 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 110% จากปีก่อนโดยเกิดจากฐานลูกค้าระบรายเดือนที่เพิ่มขึ้น

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร อยู่ที่ 905 ล้านบาท ลดลง 8.8% จากปีก่อน

EBITDA และกำไรสุทธิ

EBITDA (ก่อนรายการอื่น) อยู่ที่ 30,446 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 9.1% จากปีก่อนซึ่งสอดคล้องกับประมาณการของปี 2560 ที่คาดไว้ โดยการเติบโตของ EBITDA มีปัจจัยจากค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลง การควบคุมการให้ส่วนลดค่าเครื่อง และกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพต่างๆ ทั้งนี้ EBITDA margin เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 38.9% จากเดิมอยู่ที่ระดับ 33.8% เมื่อปีก่อน โดยหากไม่รวมผลจากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายแล้ว EBITDA margin จะอยู่ที่ระดับ 48.3% เพิ่มขึ้นจากระดับ 43.3% จากปีก่อน

กำไรสุทธิ อยู่ที่ 2,115 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.4% จากปีก่อน โดยมีปัจจัยจากรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่สามารถทรงตัวได้จากปีก่อน รวมทั้งมีค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลงและมีการควบคุมค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขยายโครงข่ายปรับเพิ่มสูงขึ้น โดยบริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากการลงทุนซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

งบแสดงสถานะทางการเงิน (ล้านบาท)	สิ้นปี 2559	สิ้นปี 2560
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	18,293	26,048
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	13,618	13,167
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	83,467	75,286
รวมสินทรัพย์	115,379	114,501
หนี้สินหมุนเวียน	38,232	36,438
หนี้สินไม่หมุนเวียน	50,002	48,827
รวมหนี้สิน	88,234	85,266
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	27,145	29,235
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	115,379	114,501

งบดุลและข้อมูลสำคัญทางการเงิน

ณ สิ้นปี 2560 บริษัทมีสินทรัพย์รวมอยู่ที่ 114,501 ล้านบาท ลดลงจากระดับ 115,379 ล้านบาทเมื่อสิ้นปีก่อน เนื่องจากมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ลดลง อย่างไรก็ดี เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด อยู่ที่ 26,048 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระดับ 18,293 ล้านบาทเมื่อสิ้นปีก่อน ทั้งนี้หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยอยู่ที่ 49,015 ล้านบาท ซึ่งอยู่ในระดับที่ทรงตัวจากปีก่อน ดังนั้นอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA จึงลดลงมาอยู่ที่ระดับ 0.8x จากเดิมอยู่ที่ระดับ 1.1x เมื่อปีก่อน

ในปี 2560 กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน (คำนวณจาก EBITDA หักด้วยเงินลงทุน) อยู่ที่ 13,912 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 83% จากปีก่อนโดยมีปัจจัยจาก EBITDA ที่เพิ่มขึ้นและเงินลงทุนที่ลดลง ทั้งนี้บริษัทใช้เงินลงทุนในปี 2560 อยู่ที่ 16,534 ล้านบาท ซึ่งอยู่ที่ประมาณการช่วงต่ำของปี 2560 ที่คาดไว้เนื่องจากการเป็นคู่ค้าของทีโอทีในการให้บริการบนโครงข่ายคลื่นความถี่ 2300MHz ยังอยู่ระหว่างขั้นตอนการขออนุมัติอย่างเป็นทางการ ในขณะที่ในปี 2559 บริษัทใช้เงินลงทุน 20,310 ล้านบาท

งบกระแสเงินสด (ล้านบาท)	ปี 2559	ปี 2560
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	30,706	30,306
จ่ายดอกเบี้ยและภาษีเงินได้	(4,080)	(2,977)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	26,626	27,330
เงินสดสุทธิที่ใช้ในกิจกรรมลงทุน	(17,392)	(19,575)
เงินสดสุทธิ รับ/ (ชำระคืน) – เงินกู้ยืมและหุ้นกู้	1,165	–
จ่ายเงินปันผล	(2,226)	(0)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน	(1,061)	(0)
เงินสดและเทียบเท่าสุทธิเพิ่มขึ้น/(ลดลง)	8,173	7,754
เงินสดและเทียบเท่าต้นงวด	10,121	18,293
เงินสดและเทียบเท่าสิ้นงวด	18,293	26,048

งบกำไรขาดทุน (ล้านบาท)	ไตรมาส 4/59	ไตรมาส 3/60	ไตรมาส 4/60	%QoQ	%YoY	ปี 2559	ปี 2560	%YoY
บริการเสียง	5,046	3,520	3,871	10%	-23%	22,953	15,539	-32%
บริการข้อมูล	9,502	11,147	11,005	-1.3%	16%	35,744	43,581	22%
บริการข้ามแดนอัตโนมัติ	270	209	288	38%	6.4%	1,168	1,162	-0.5%
รายได้จากการให้บริการอื่น	1,205	1,081	1,070	-1.0%	-11%	4,829	4,539	-6.0%
รายได้จากการให้บริการ ไม่รวม IC	16,023	15,957	16,234	1.7%	1.3%	64,693	64,821	0.2%
รายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,093	807	788	-2.3%	-28%	4,559	3,262	-28%
รวมรายได้จากการให้บริการ	17,116	16,764	17,021	1.5%	-0.6%	69,252	68,083	-1.7%
รายได้จากการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	4,064	1,833	3,039	66%	-25%	12,181	9,374	-23%
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	285	213	214	0.7%	-25%	1,044	818	-22%
รวมรายได้	21,465	18,809	20,274	7.8%	-5.5%	82,478	78,275	-5.1%
ต้นทุนการให้บริการ	(11,922)	(11,760)	(11,889)	1.1%	-0.3%	(46,160)	(47,296)	2.5%
ค่าธรรมเนียมและส่วนแบ่งรายได้	(2,574)	(2,165)	(1,746)	-19%	-32%	(10,472)	(8,670)	-17%
ค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย	(1,556)	(1,697)	(1,945)	15%	25%	(5,900)	(6,856)	16%
ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	(1,041)	(785)	(800)	1.9%	-23%	(4,310)	(3,191)	-26%
ค่าใช้จ่ายอื่น	(751)	(624)	(702)	13%	-6.5%	(3,333)	(2,986)	-10%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(6,001)	(6,489)	(6,696)	3.2%	12%	(22,145)	(25,594)	16%
ต้นทุนการจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	(4,898)	(2,455)	(3,577)	46%	-27%	(14,686)	(12,233)	-17%
รวมต้นทุน	(16,820)	(14,215)	(15,466)	8.8%	-8.1%	(60,846)	(59,529)	-2.2%
กำไรขั้นต้น	4,645	4,595	4,808	4.6%	3.5%	21,632	18,746	-13%
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	(4,368)	(3,666)	(4,172)	14%	-4.5%	(17,796)	(15,308)	-14%
การขายและการตลาด	(1,773)	(1,189)	(1,293)	8.7%	-27%	(7,192)	(4,868)	-32%
การบริหาร	(2,234)	(1,855)	(2,239)	21%	0.2%	(8,887)	(8,011)	-9.9%
การตั้งสำรองหนี้สูญ	(130)	(392)	(416)	6.1%	221%	(725)	(1,525)	110%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(232)	(230)	(225)	-2.1%	-3.0%	(992)	(905)	-8.8%
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	-	-	(6)	n/a	n/a	-	(6)	n/a
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	7	(4)	(16)	-273%	-318%	84	0	-100%
ดอกเบี้ยรับ	53	57	63	12%	19%	170	217	28%
รายได้อื่นและส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	19	167	57	-66%	202%	68	242	254%
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้	356	1,148	733	-36%	106%	4,158	3,890	-6.4%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(376)	(401)	(371)	-7.5%	-1.3%	(1,567)	(1,557)	-0.6%
ภาษีเงินได้	50	(146)	180	-224%	-260%	(506)	(218)	-57%
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้น	30	601	542	-9.7%	1,702%	2,086	2,115	1.4%

EBITDA (ล้านบาท)	ไตรมาส 4/59	ไตรมาส 3/60	ไตรมาส 4/60	%QoQ	%YoY	ปี 2559	ปี 2560	%YoY
กำไรสำหรับงวด	30	601	542	-9.7%	1,700%	2,086	2,115	1.4%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	376	401	371	-7.5%	-1.3%	1,567	1,557	-0.6%
ภาษีเงินได้	(50)	146	(180)	-224%	-260%	506	218	-57%
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	6,232	6,719	6,921	3.0%	11%	23,137	26,498	15%
รายการอื่น	168	(123)	179	-246%	6.4%	620	57	-91%
EBITDA	6,757	7,744	7,833	1.2%	16%	27,915	30,446	9.1%
EBITDA margin	31.5%	41.2%	38.6%			33.8%	38.9%	
EBITDA margin - ไม่รวมการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	43.6%	49.3%	48.6%			43.3%	48.3%	

EBITDA ในที่นี้เป็น EBITDA ก่อนรายได้และรายจ่ายอื่นบางประการ รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถดูในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

กำหนดการคืนหนี้เงินกู้ระยะยาว (ล้านบาท)

ณ สิ้นปี 2560	เงินกู้	หุ้นกู้
ปี 2561	–	2,000
ปี 2562	7,875	1,500
ปี 2563	7,875	4,000
ปี 2564 – ปี 2570	1,750	24,000

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

	ปี 2559	ปี 2560
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (%)	8%	8%
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (%)	2%	2%
อัตราส่วน Interest coverage (เท่า)	3.0x	2.7x
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA (เท่า)	1.1x	0.8x
อัตราส่วนเงินลงทุนต่อรายได้รวม (%)	25%	21%

แนวโน้มปี 2561

อุตสาหกรรมโทรคมนาคมของประเทศไทยสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องอันเป็นผลจากปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น แต่สภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นกัน นอกจากนี้รายได้จากการให้บริการเสียงที่ลดลงและใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งมีราคาสูงได้ส่งผลกระทบต่อผลกำไรของอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมโทรคมนาคมไทยยังสามารถเติบโตและมีกำไรได้ อีกทั้งยังมีโอกาสที่หลากหลายในการสร้างรายได้เพิ่มเติม

ในปี 2561 บริษัทจะพัฒนาภาพลักษณ์องค์กรดิจิทัลอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแบรนด์ดิจิทัลอันดับ 1 ในประเทศไทยภายในปี 2563 โดยบริษัทจะนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการดำเนินงานซึ่งจะช่วยให้บริษัทมีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งสามารถนำเสนอบริการได้เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับลูกค้าแต่ละรายมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสามารถลดค่าใช้จ่ายจากการลดจำนวนช่องทางการขายและให้บริการรูปแบบเดิม ทั้งนี้ บริษัทคาดว่าลูกค้าจะใช้บริการดิจิทัลซึ่งรวมถึงช่องทางดิจิทัลมากขึ้น

เนื่องจากใกล้หมดอายุสัญญาสัมปทาน บริษัทจึงมีความมุ่งมั่นที่จะจัดหาคลื่นความถี่เพื่อพัฒนาความจุของโครงข่ายเพื่อส่งมอบบริการดิจิทัลที่ดีที่สุดในลูกค้า ทั้งนี้ ประมาณการเงินลงทุนของบริษัทในปี 2561 อยู่ที่ประมาณ 15,000–18,000 ล้านบาท

ในปี 2561 บริษัทคาดว่าทั้งรายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่ายและ EBITDA (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นคู่ค้าของทีโอทีในการให้บริการบนโครงข่ายคลื่นความถี่ 2300MHz) จะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับปี 2560 ที่ผ่านมา ทั้งนี้ บริษัทให้ความสำคัญกับการสร้างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานรวมทั้งรักษาสถานะทางการเงินให้มีความคล่องตัวในช่วงก่อนสิ้นสุดสัญญาสัมปทาน

แนวโน้มสำหรับปี 2561

- รายได้จากการให้บริการไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย: อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน
- EBITDA (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นคู่ค้ากับทีโอทีในการให้บริการบนคลื่นความถี่ 2300MHz): อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อน
- เงินลงทุน: 15,000 – 18,000 ล้านบาท

บริษัททงนโยบายการจ่ายเงินปันผลโดยมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิของบริษัท ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินและแผนการประกอบธุรกิจของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทมีเป้าหมายจะพิจารณาจ่ายเงินปันผลทุกครึ่งปี

ข้อปฏิเสธความรับผิดชอบ

ในเอกสารฉบับนี้อาจจะมีข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ในอนาคตโดยใช้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในหลายด้าน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่างๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวรวมถึงแผนธุรกิจกลยุทธ์และความเชื่อของบริษัท รวมทั้งข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่ข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต ตัวอย่างของคำที่ใช้ในการคาดการณ์ในอนาคต เช่น “อาจจะ” “จะ” “คาดว่า” “ตั้งใจว่า” “ประมาณ” “เชื่อว่า” “ยังคง” “วางแผนว่า” หรือคำใดๆ ที่มีความหมายทำนองเดียวกัน เป็นต้น

แม้ว่าการคาดการณ์ดังกล่าวจะถูกจัดทำขึ้นจากสมมติฐานและความเชื่อของฝ่ายบริหาร โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นพื้นฐานก็ตาม สมมติฐานเหล่านี้ยังคงมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่างๆ ซึ่งอาจจะทำให้ผลงาน ผลการดำเนินงาน ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากที่บริษัทคาดการณ์ไว้ในอนาคต ดังนั้นผู้ใช้ข้อมูลดังกล่าวจึงควรระมัดระวังในการใช้ข้อมูลข้างต้น อีกทั้งบริษัท และผู้บริหาร/พนักงาน ไม่อาจควบคุมหรือรับรองความเกี่ยวข้อง ระยะเวลาที่จะเกิดขึ้น หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวได้

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย รวมถึงข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปีของบริษัท งบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสม ใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังรอบคอบ และประมาณการที่สมเหตุสมผลในการจัดทำ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน งบการเงินดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบและให้ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เป็นอิสระ ดังนั้นจึงสะท้อนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่เป็นจริง โปร่งใส และสมเหตุสมผล เพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทั่วไป

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท และป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระ เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเพียงพอ มีระบบการควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบภายในที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวปรากฏในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีฉบับนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า ระบบการควบคุมภายในของบริษัทโดยรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

ในนามของคณะกรรมการ

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

30 มกราคม 2561

นายเพตเตอร์ บอเร่ เฟอร์เวิร์ค
รองประธานกรรมการ

นายสิริ อีเคะ วาเดอมาร์ นอร์ลิ่ง
กรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบกำไรขาดทุนรวม งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขต่อกรณีต่อไปนี้แต่อย่างใด

ข้าพเจ้าขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อต่อไปนี้

1. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญ

- ก. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 33 บริษัทฯ มีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”) โดยบริษัทฯ ได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้แล้วในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ ได้แจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) บริษัทฯ จึงมิได้บันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ในงบการเงิน เพราะฝ่ายบริหารเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมได้สิ้นสุดลง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันทีโอทียังมิได้เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ นอกจากนี้ ทีโอทีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2554 เรียกร้องให้บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท”) และบริษัทฯ ร่วมกันชำระค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยรวมเป็นจำนวนประมาณ 113,319 ล้านบาท ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 ทีโอทีได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องโดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายจนถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557 พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินประมาณ 245,638 ล้านบาท จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯ มีความเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ ไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทีโอทีเรียกร้อง เนื่องจากเชื่อว่าข้อตกลงเดิมดังกล่าวไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายในปัจจุบัน (ประกาศของกสทช.) และบริษัทฯ ได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามกฎหมาย และคดีฟ้องร้องอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาล ซึ่งผลของข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

- ข. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 34 บริษัทฯและบริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญกับ กสท ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯ ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของศาลและกระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ผลของข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมในอนาคต
- ค. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 35 บริษัทฯมีข้อพิพาทกับ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม เนื่องจากบริษัทฯ ได้ติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์ย่านความถี่ 2.1 GHz ของบริษัทย่อยบนเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งผลของข้อพิพาทดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับกระบวนการยุติธรรมในอนาคต
2. ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ
- ก. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 36 เรื่อง ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวซึ่งรวมถึงสัญญาสัมปทานกับ กสท ในการดำเนินงานให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ในย่านความถี่ 800 MHz และ 1800 MHz จะสิ้นสุดในวันที่ 15 กันยายน 2561 และใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน 2.1 GHz ของบริษัทย่อยจะสิ้นสุดในวันที่ 6 ธันวาคม 2570 ดังนั้น กระบวนการในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ใหม่เพียงพอและมีต้นทุนการได้มาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อบริษัทและบริษัทย่อยในการดำเนินธุรกิจในการโทรคมนาคม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วยได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญ

ตามที่กล่าวในวรรคข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น เกี่ยวกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญและตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 33 ข้อ 34 และ ข้อ 35 บริษัทฯและบริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญดังกล่าว

ขณะนี้ข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามกฎหมาย และคดีฟ้องร้องอยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาตัดสินของศาล ซึ่งผลของข้อพิพาททางการค้าและคดีฟ้องร้องดังกล่าวยังไม่สามารถระบุได้และขึ้นอยู่กับผลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต ซึ่งรวมถึงความไม่แน่นอนเกี่ยวกับระยะเวลา และจำนวนเงินอันอาจเกิดจากผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าฝ่ายบริหารจึงจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการพิจารณาซึ่งรวมถึงการพิจารณาข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเพื่อใช้ในการประมาณการหนี้สินจากความเสียหาย เนื่องจากความไม่แน่นอนและความซับซ้อนของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าดังกล่าว จึงได้กำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

ข้าพเจ้าได้สอบถามฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเกี่ยวกับกระบวนการรวบรวม ติดตาม และประเมินผลข้อพิพาทและคดีฟ้องร้องต่างๆ ที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อย และประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประเมินผลของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าดังกล่าวโดยทำการตรวจสอบซึ่งรวมถึงวิธีการต่อไปนี้

- ก) สอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเกี่ยวกับคดีความและข้อพิพาทที่สำคัญดังกล่าว
- ข) สอบทานหนังสือยืนยันคดีความและข้อพิพาทที่สำคัญจากทนายความภายนอกบริษัทฯและบริษัทย่อยและประเมินผลของหนังสือยืนยันดังกล่าว สอบถามรายละเอียดความคืบหน้าของคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญจากฝ่ายกฎหมายและฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อย ตลอดจนวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการประเมินและพิจารณาประมาณการหนี้สินจากคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้า รวมถึงสอบทานรายงานความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายภายนอกของบริษัทฯและบริษัทย่อยซึ่งใช้ประกอบการพิจารณาของฝ่ายบริหาร
- ค) ประเมินการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

การประเมินการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 13 และ 14 การประเมินการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทฯและบริษัทย่อยจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคต การประเมินแผนงานในอนาคตในการจัดการและการใช้งานสินทรัพย์ดังกล่าว การดูแลรักษาและการลงทุนในอนาคต และการกำหนดอัตราคิดลดและสมมติฐานที่สำคัญ ดังนั้นจึงมีความไม่แน่นอนของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตซึ่งใช้ในการประเมินการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์

ข้าพเจ้าได้ประเมินการพิจารณาการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของฝ่ายบริหาร โดยประเมินการกำหนดหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดและแบบจำลองทางการเงินที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเลือกใช้โดยการทำความเข้าใจกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์และคาดการณ์การให้ประโยชน์ในอนาคตของสินทรัพย์หรือไม่ ตลอดจนการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญภายในในการทำความเข้าใจและประเมินในเรื่องดังต่อไปนี้

- ก) สมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำแผนและคาดการณ์กระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทฯและบริษัทย่อย โดยการทำความเข้าใจกระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตดังกล่าว เปรียบเทียบสมมติฐานดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายนอกที่มีและข้อมูลภายในที่บริษัทฯและบริษัทย่อยมีสอบทานประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตดังกล่าวกับข้อมูลการประมาณการที่ได้รับการอนุมัติจากฝ่ายบริหารและแผนงานธุรกิจของบริษัทฯและบริษัทย่อย และพิจารณาความแม่นยำของประมาณการกระแสเงินสดในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริง
- ข) อัตราคิดลดโดยเปรียบเทียบต้นทุนถัวเฉลี่ยของเงินทุนของบริษัทฯ และเปรียบเทียบกับต้นทุนถัวเฉลี่ยของเงินทุนของบริษัทอื่นในอุตสาหกรรม
- ค) สมมติฐานและวิธีการที่ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยใช้ในการคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ประเมินการเปิดเผยข้อมูลของผู้บริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเกี่ยวกับการประเมินการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัญชีและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการโทรคมนาคมระบบเซลลูลาร์

การรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 4.1 นโยบายการบัญชีของการรับรู้รายได้ บริษัทฯและบริษัทย่อยมีโครงสร้างการกำหนดราคาและเงื่อนไขการเรียกเก็บค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้บริการ และมีจำนวนรายการการให้บริการที่มีนัยสำคัญ สถานการณ์การแข่งขันในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมไร้สายที่มากขึ้น ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงพิจารณาเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในเรื่องมูลค่าและเวลาในการรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ข้าพเจ้าได้ทำการตรวจสอบซึ่งรวมถึงการประเมินนโยบายการบัญชีของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ การประเมินความมีประสิทธิภาพของการควบคุมทั่วไปของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวมและการประเมินความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และเวลาที่เหมาะสมของการบันทึกรายได้ค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ สุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการรายได้ที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงใกล้เคียงปี วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบแยกย่อย และตรวจสอบรายการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบัญชีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่บันทึกผ่านใบสำคัญทั่วไป

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่รวมอยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น) ซึ่งคาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้กับข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ความเชื่อมั่นในรูปแบบใดต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัทตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว และหากสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทราบเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลทางการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริง แต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิดการปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงข้อมูลที่ผิดตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมินว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินในงวดปัจจุบัน และกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้าเพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้จากการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

ณ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ก้องกาญจน์ อัครรังสฤษฎ์

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 4496

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ : 30 มกราคม 2561

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5, 32.3.1	26,047,621,911	18,293,445,738	15,766,017,547	7,862,508,882
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	8,589,787,501	8,983,704,769	7,418,996,985	8,843,507,733
สินค้าคงเหลือ	8	1,953,533,316	2,063,288,325	1,912,760,931	1,984,474,131
ต้นทุนของรายได้รับล่วงหน้า					
ค่าบริการโทรศัพท์มือถือจ่าย		83,310,844	102,074,359	83,310,844	102,074,359
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9	2,540,741,038	2,469,302,161	1,060,269,614	1,195,872,149
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		39,214,994,610	31,911,815,352	26,241,355,921	19,988,437,254
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	32.3.2	139,527	198,059	–	–
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	10	276,127,483	287,826,846	50,000,000	50,000,000
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	11	–	–	1,953,917,315	1,953,917,315
เงินลงทุนทั่วไป	12	26,955,909	17,082,443	1,800,000	1,800,000
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7	196,295	196,295	213,339,930	216,767,275
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	7	–	–	15,500,000,000	15,500,000,000
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	13	45,569,509,123	37,623,229,798	3,187,649,638	4,159,581,195
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตบญชี	14	12,235,257,374	28,489,398,331	4,946,979,487	17,643,165,091
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่		8,921,035,669	9,818,794,592	–	–
เครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง		251,725,596	678,266,848	252,675,245	679,216,496
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อ					
และติดตั้งอุปกรณ์ดำเนินงาน		383,432,171	368,789,987	59,823,267	40,185,541
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	15	1,182,908,213	1,189,932,773	189,153,519	274,646,067
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	25	3,543,298,769	2,050,369,832	4,784,557,590	4,013,551,281
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	2,895,009,094	2,943,073,252	2,664,830,706	2,675,445,160
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		75,285,595,223	83,467,159,056	33,804,726,697	47,208,275,421
รวมสินทรัพย์		114,500,589,833	115,378,974,408	60,046,082,618	67,196,712,675

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	17	29,984,995,905	32,831,042,851	17,044,641,279
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	7	15,000,000	165,000,000	—
หุ้นกู้ – ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	2,000,000,000	—	—
รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์		2,909,075,439	3,650,349,954	246,913,455
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย		753,765,797	575,076,813	—
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		775,423,375	1,010,798,169	496,040,152
รวมหนี้สินหมุนเวียน		36,438,260,516	38,232,267,787	17,787,594,886
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	7	—	—	23,000,000,000
เงินกู้ยืมระยะยาว – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	18	17,500,000,000	29,000,000,000	—
หุ้นกู้ – สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	19	29,500,000,000	20,000,000,000	—
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	20	698,592,438	438,375,554	698,592,438
เงินมัดจำตามสัญญาการใช้บริการ				
ข้ามโครงข่ายภายในประเทศ	7	—	—	3,750,763,651
สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน	21	887,726,341	251,299,595	190,985,273
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		241,094,980	311,843,816	240,622,460
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		48,827,413,759	50,001,518,965	27,880,963,822
รวมหนี้สิน		85,265,674,275	88,233,786,752	45,668,558,708

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอคเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 2,372,080,630 หุ้น				
มูลค่าหุ้นละ 2 บาท				
	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260	4,744,161,260
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 2,367,811,000 หุ้น				
มูลค่าหุ้นละ 2 บาท				
	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000	4,735,622,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	39	6,927,789,290	8,116,352,711	6,927,789,290
ส่วนเกินทุนอื่น		1,647,137,361	1,647,137,361	1,647,137,361
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว – สำรองตามกฎหมาย	39	56,545,457	474,416,126	56,545,457
ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)		(1,782,926,412)	(3,816,230,650)	1,010,429,802
		(1,726,380,955)	(3,341,814,524)	1,066,975,259
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		17,650,130,955	15,987,151,408	–
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ		29,234,298,651	27,144,448,956	14,377,523,910
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย		616,907	738,700	–
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		29,234,915,558	27,145,187,656	14,377,523,910
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		114,500,589,833	115,378,974,408	60,046,082,618
				67,196,712,675

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้จากการขายและการให้บริการ				
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์	68,082,681,121	69,252,450,291	14,583,080,690	18,031,917,452
รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	9,373,807,419	12,180,744,934	9,153,845,057	12,659,239,080
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	818,315,933	1,044,409,935	16,464,284,748	18,090,201,881
รวมรายได้จากการขายและการให้บริการ	78,274,804,473	82,477,605,160	40,201,210,495	48,781,358,413
ต้นทุนขายและการให้บริการ				
ต้นทุนการให้บริการโทรศัพท์	47,295,578,132	46,159,687,389	20,988,127,649	24,144,252,118
ต้นทุนขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	12,233,258,447	14,686,119,247	8,551,920,234	11,259,495,510
รวมต้นทุนขายและการให้บริการ	59,528,836,579	60,845,806,636	29,540,047,883	35,403,747,628
กำไรขั้นต้น	18,745,967,894	21,631,798,524	10,661,162,612	13,377,610,785
ดอกเบี้ยรับ	217,361,998	170,342,461	607,996,097	553,454,571
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	49,813	83,836,928	(13,374,131)	58,526,751
รายได้อื่น	248,346,652	58,295,379	4,341,764,370	3,944,953,576
กำไรก่อนค่าใช้จ่าย	19,211,726,357	21,944,273,292	15,597,548,948	17,934,545,683
ค่าใช้จ่ายในการขายและการให้บริการ	(4,867,933,452)	(7,191,923,804)	(3,197,227,827)	(5,461,506,530)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	(10,440,565,736)	(10,604,172,567)	(7,726,128,798)	(8,444,047,121)
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ 13, 14	(6,230,000)	–	(3,458,876,925)	(5,184,824,918)
รวมค่าใช้จ่าย	(15,314,729,188)	(17,796,096,371)	(14,382,233,550)	(19,090,378,569)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	3,896,997,169	4,148,176,921	1,215,315,398	(1,155,832,886)
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	3,896,997,169	4,148,176,921	1,215,315,398	(1,155,832,886)
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 10	(6,699,363)	10,055,337	–	–
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	3,890,297,806	4,158,232,258	1,215,315,398	(1,155,832,886)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน 24	(1,557,214,957)	(1,566,647,373)	(894,221,318)	(1,067,139,679)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	2,333,082,849	2,591,584,885	321,094,080	(2,222,972,565)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ 25	(218,107,691)	(505,721,770)	771,006,309	1,170,556,682
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	2,114,975,158	2,085,863,115	1,092,100,389	(1,052,415,883)
การแบ่งปันกำไรขาดทุน				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทฯ	2,114,974,827	2,085,830,096	1,092,100,389	(1,052,415,883)
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	331	33,019	–	–
	2,114,975,158	2,085,863,115		
กำไรต่อหุ้น 26				
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
กำไร (ขาดทุน) สุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทฯ	0.89	0.88	0.46	(0.44)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	2,114,975,158	2,085,863,115	1,092,100,389	(1,052,415,883)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(25,125,132)	62,731,707	(25,125,132)	62,731,707
หัก : ผลกระทบของภาษีเงินได้	-	-	-	-
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง - สุทธิจากภาษีเงินได้	(25,125,132)	62,731,707	(25,125,132)	62,731,707
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(25,125,132)	62,731,707	(25,125,132)	62,731,707
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	2,089,850,026	2,148,594,822	1,066,975,257	(989,684,176)
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	2,089,849,695	2,148,561,803	1,066,975,257	(989,684,176)
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	331	33,019		
	2,089,850,026	2,148,594,822		

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม									
	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท									
	องค์ประกอบของส่วนของผู้ถือหุ้น									
	ทุนเรือนหุ้นออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นออก	ส่วนของผู้ถือหุ้น
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	4,735,622,000	8,116,352,711	1,647,137,361	474,416,126	(3,739,227,681)	15,987,151,408	15,987,151,408	27,221,451,925	2,127,539	27,223,579,464
กำไรสุทธิ	-	-	-	-	2,085,830,096	-	-	2,085,830,096	33,019	2,085,863,115
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	62,731,707	-	-	62,731,707	-	62,731,707
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	2,148,561,803	-	-	2,148,561,803	33,019	2,148,594,822
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 22)	-	-	-	-	(2,225,564,772)	-	-	(2,225,564,772)	(6,048)	(2,225,570,820)
การคืนทุนให้กับผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่เป็นผลจ่าย (หมายเหตุ 22)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อยเนื่องจากการชำระบัญชี	-	-	-	-	-	-	-	-	(1,415,810)	(1,415,810)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	4,735,622,000	8,116,352,711	1,647,137,361	474,416,126	(3,816,230,650)	15,987,151,408	15,987,151,408	27,144,448,956	738,700	27,145,187,656
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	4,735,622,000	8,116,352,711	1,647,137,361	474,416,126	(3,816,230,650)	15,987,151,408	15,987,151,408	27,144,448,956	738,700	27,145,187,656
กำไรสุทธิ	-	-	-	-	2,114,974,827	-	-	2,114,974,827	331	2,114,975,158
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	(25,125,132)	-	-	(25,125,132)	-	(25,125,132)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	2,089,849,695	-	-	2,089,849,695	331	2,089,850,026
โอนเงินสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสม (หมายเหตุ 39)	-	(1,188,563,421)	-	(474,416,126)	-	1,662,979,547	1,662,979,547	-	-	-
โอนกำไรสะสมเป็นสำรองตามกฎหมาย	-	-	-	56,545,457	(56,545,457)	-	-	-	-	-
เงินปันผลจ่ายของบริษัทย่อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ที่จ่ายให้กับส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	56,545,457	(1,782,926,412)	17,650,130,955	17,650,130,955	29,234,298,651	616,907	29,234,915,558

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

งบการเงินเฉพาะกิจการ							(หน่วย: บาท)
	ทุนเรือนหุ้นออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	ส่วนเกินทุนอื่น		กำไรสะสม		รวม
			ส่วนเกินทุน	จากการปรับโครงสร้างกิจการ	จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	4,735,622,000	8,116,352,711	1,647,137,361	474,416,126	1,552,269,403	16,525,797,601	
ขาดทุนสำหรับปี	-	-	-	-	(1,052,415,883)	(1,052,415,883)	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จก่อนสำหรับปี	-	-	-	-	62,731,707	62,731,707	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	(989,684,176)	(989,684,176)	
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 22)	-	-	-	-	(2,225,564,772)	(2,225,564,772)	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	4,735,622,000	8,116,352,711	1,647,137,361	474,416,126	(1,662,979,545)	13,310,548,653	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	4,735,622,000	8,116,352,711	1,647,137,361	474,416,126	(1,662,979,545)	13,310,548,653	
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	1,092,100,389	1,092,100,389	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จก่อนสำหรับปี	-	-	-	-	(25,125,132)	(25,125,132)	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	1,066,975,257	1,066,975,257	
โอนเงินสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดขาดทุนสะสม (หมายเหตุ 39)	-	(1,188,563,421)	-	(474,416,126)	1,662,979,547	-	
โอนกำไรสะสมเป็นสำรองตามกฎหมาย	-	-	-	56,545,457	(56,545,457)	-	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	4,735,622,000	6,927,789,290	1,647,137,361	56,545,457	1,010,429,802	14,377,523,910	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	2,333,082,849	2,591,584,885	321,094,080	(2,222,972,565)
รายการปรับกระทบยอดกำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้				
เป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน:				
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	27,857,455	(134,486,903)	(678,289)	(140,748,506)
ส่วนแบ่งขาดทุน (กำไร) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	6,699,363	(10,055,337)	—	—
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	—	—	(4,246,469,616)	(3,915,393,952)
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	—	—	(5,000,000)	(5,000,000)
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนทั่วไป	(375,000)	(375,000)	(375,000)	(375,000)
ค่าเผื่อผลขาดทุนจากสินค้าล้าสมัย (โอนกลับ)	223,710,386	(140,700,814)	236,226,103	(153,128,386)
ค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น (โอนกลับ)	682,654,503	110,669,496	13,394,678	(46,586,534)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนอื่น (โอนกลับ)	(29,572,584)	14,820,000	(31,072,600)	14,820,000
ค่าเผื่อการด้อยค่าของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ใน				
การดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคม				
ระบบเซลลูลาร์ (โอนกลับ)	(11,464,945)	—	656,200,145	489,489,333
ค่าเผื่อการด้อยค่าของที่ดิน	6,230,000	—	6,230,000	—
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอดัดบัญชี	—	—	2,796,446,780	4,695,335,585
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (หมายเหตุ 27)	26,547,339,038	23,201,537,913	11,718,968,272	13,052,555,581
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	164,705,205	119,873,940	53,181,394	36,730,543
ตัดจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง	34,372,961	—	34,372,961	—
ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	3,440,333	103,215,636	982,570	—
ตัดจำหน่ายค่าความนิยม	—	19,171,700	—	—
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายอุปกรณ์	(2,390,864)	52,539,724	(13,863,534)	28,822,339
ขาดทุนจากการจำหน่ายเครื่องมือ				
และอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง	59,767,463	—	59,767,463	—
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น	(18,435,926)	—	(10,796,957)	—
สำรวจผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	237,293,212	59,461,637	237,293,212	59,461,637
รายได้จากการปลดปล่อยภาระหนี้สินของบริษัทย่อย	(150,000,000)	—	—	—
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	1,508,132,249	1,502,190,676	894,221,318	1,056,763,292

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง				
ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	31,623,045,698	27,489,447,553	12,720,122,980	12,949,773,367
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(342,357,640)	705,589,163	1,400,076,647	1,407,032,473
สินค้าคงเหลือ	(113,955,377)	903,184,116	(164,512,902)	880,425,174
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(52,675,364)	1,033,782,598	154,366,049	609,000,098
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(154,656,566)	(83,747,926)	(126,087,509)	(46,612,383)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(239,885,860)	163,190,755	(1,523,309,866)	1,793,568,953
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(976,649,305)	388,484,635	(234,428,545)	(89,547,006)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	563,476,449	106,053,226	(1,230,767)	(18,673,297)
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	30,306,342,035	30,705,984,120	12,224,996,087	17,484,967,379
จ่ายดอกเบี้ย	(1,586,660,807)	(1,308,732,373)	(945,248,971)	(1,089,121,812)
จ่ายภาษีเงินได้	(2,566,191,186)	(2,938,246,903)	(1,045,881,928)	(1,166,149,502)
รับคืนภาษีเงินได้	1,176,187,053	166,860,944	1,171,373,426	166,860,944
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	27,329,677,095	26,625,865,788	11,405,238,614	15,396,557,009
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินลงทุนระยะยาวอื่นลดลง (เพิ่มขึ้น)	18,949,119	(9,632,402)	31,072,600	—
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนอื่น	750,000	—	—	25,750,000
เงินปันผลรับจากบริษัทย่อย	—	—	4,246,469,616	3,915,393,952
เงินปันผลรับจากบริษัทร่วม	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000
เงินปันผลรับจากเงินลงทุนทั่วไป	375,000	375,000	375,000	375,000
การคืนทุนให้กับผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
เนื่องจากการชำระบัญชีของบริษัทย่อย	—	(1,415,810)	—	—
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกันลดลง	—	—	3,427,345	145,141,690
เงินสดจ่ายซื้ออาคารและอุปกรณ์	(16,996,689,480)	(11,401,376,435)	(712,818,057)	(1,714,004,958)
เงินสดรับจากการขายอาคารและอุปกรณ์	36,831,572	36,742,689	26,426,417	35,861,078
เครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้งลดลง	330,344,755	1,463,855,517	330,344,755	1,484,793,347
เงินสดรับจากการขายเครื่องมือและอุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง	2,056,075	—	2,056,075	—
เงินสดจ่ายซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี	(2,338,765,576)	(6,899,543,160)	(2,338,765,577)	(7,043,077,610)
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าเพื่อการจัดซื้อและติดตั้งอุปกรณ์สัมปทานลดลง (เพิ่มขึ้น)	(19,637,726)	128,631,913	(19,637,726)	129,172,859
เงินมัดจำและเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อและติดตั้งอุปกรณ์ดำเนินงานลดลง (เพิ่มขึ้น)	4,995,541	(25,661,539)	—	—
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นเพิ่มขึ้น	(641,577,035)	(689,358,384)	(86,477,354)	(92,618,009)
เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	21,988,957	—	10,796,957	—
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไป) กิจกรรมลงทุน	(19,575,378,798)	(17,392,382,611)	1,498,270,051	(3,108,212,651)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	—	165,000,000	—	—
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	—	11,000,000,000	—	—
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(11,500,000,000)	(10,000,000,000)	—	(10,000,000,000)
ชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทย่อย	—	—	(5,000,000,000)	—
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมบริษัทย่อย	—	—	—	10,000,000,000
ออกหุ้นกู้	11,500,000,000	5,000,000,000	—	—
ชำระหุ้นกู้	—	(5,000,000,000)	—	(5,000,000,000)
จ่ายเงินปันผล	(122,124)	(2,225,570,820)	—	(2,225,564,772)
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(122,124)	(1,060,570,820)	(5,000,000,000)	(7,225,564,772)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	7,754,176,173	8,172,912,357	7,903,508,665	5,062,779,586
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	18,293,445,738	10,120,533,381	7,862,508,882	2,799,729,296
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	26,047,621,911	18,293,445,738	15,766,017,547	7,862,508,882

ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม:

รายการที่ไม่ใช่เงินสด:

เจ้าหน้าที่ค่าซื้อสิทธิการใช้อุปกรณ์รูดบัตรเครดิต

และเครื่องมืออุปกรณ์สัมปทานระหว่างติดตั้ง

641,074,931

2,306,488,561

641,074,931

2,306,488,561

เจ้าหน้าที่ค่าซื้ออุปกรณ์

5,920,350,136

6,820,633,936

—

—

เจ้าหน้าที่ค่าซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

178,947,929

115,120,077

41,495,660

34,391,145

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงินรวม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัทฯ

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) เป็นบริษัทมหาชนซึ่งจัดตั้งและมีภูมิลำเนาในประเทศไทย บริษัทฯจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2550

บริษัทฯมีผู้ถือหุ้นใหญ่สองราย คือ เทเลนอร์ เอเชียน ฟิสิกัล แอลทีดี ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์ และบริษัท ไทย เทลโคโฮลดิ้งส์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย ธุรกิจหลักของบริษัทฯคือการให้บริการการสื่อสารไร้สายและจัดจำหน่ายอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์เสริม

ที่อยู่ตามที่จดทะเบียนของบริษัทฯอยู่ที่ 319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

1.2 สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ หรือสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2533 บริษัทฯได้เข้าทำสัญญากับการสื่อสารแห่งประเทศไทย (“กสท”) (ปัจจุบันการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้เปลี่ยนทุนเป็นหุ้นภายใต้ พรบ. รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เป็น บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)) ในการที่จะดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ในย่านความถี่ 800 เมกะเฮิร์ตซ์ และ 1800 เมกะเฮิร์ตซ์ ภายใต้สัญญาสัมปทานกับ กสท บริษัทฯผูกพันที่จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในเครื่องและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการภายใต้สัญญาสัมปทานดังกล่าวให้กับ กสท โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่มอันเกิดจากการโอนทรัพย์สินดังกล่าวจะเรียกชำระได้จาก กสท โดยบันทึกไว้เป็น “ภาษีมูลค่าเพิ่มรอเรียกคืนจาก กสท” ในงบแสดงฐานะการเงิน

บริษัทฯได้รับสัมปทานเป็นระยะเวลา 15 ปี และได้ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2536 และวันที่ 22 พฤศจิกายน 2539 โดยขยายระยะเวลาดำเนินการที่ได้รับสัมปทานเป็น 22 ปี และ 27 ปีตามลำดับ อัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการจะต้องได้รับการอนุมัติจาก กสท (ปัจจุบันต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) (เดิมคือ คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กทช.”))) บริษัทฯผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อสัญญาต่าง ๆ (เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พรบ. โทรคมนาคมและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง) และจ่ายค่าธรรมเนียมตามสัญญาสัมปทาน

ค่าธรรมเนียมดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ตอบแทนรายปีซึ่งคำนวณจากร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญาสัมปทานและต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปี อย่างไรก็ตาม สัญญาไม่ได้ระบุให้ต้องจ่ายชำระผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำรวมตลอดอายุของสัญญา อัตราร้อยละของรายได้จากการให้บริการและอัตราผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปีเป็นดังนี้

ปีที่	อัตราผลประโยชน์ตอบแทนรายปีจากการให้บริการ	
	อัตราร้อยละของรายได้ต่อปี	จำนวนขั้นต่ำต่อปี (ล้านบาท)
1 – 4	12	22 ถึง 154
5	25	353
6 – 15	20	382 ถึง 603
16 – 20	25	748 ถึง 770
21 – 27	30	752 ถึง 1,200

บริษัทฯได้เริ่มดำเนินการให้บริการดังกล่าวเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2534 และจะถึงวันครบกำหนด 27 ปี ในการให้บริการตามสัญญาสัมปทานในวันที่ 15 กันยายน 2561 ปัจจุบันอยู่ในปีดำเนินการที่ 27 (กล่าวคือ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนกันยายน 2561) ซึ่งบริษัทฯ มีหน้าที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท ที่อัตราร้อยละ 30 ของรายได้ต่อปี

บริษัทฯอยู่ระหว่างการเข้าพูดคุยกับ กสท เพื่อส่งเสริมธุรกิจการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันพร้อมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯและ กสท ทั้งหมด ซึ่งในปัจจุบัน ยังมีความไม่แน่นอนว่าจะสามารถหาข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่

1.3 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ทีแทค ไตรเน็ต จำกัด

บริษัท ทีแทค ไตรเน็ต จำกัด (“ทีแทค ไตรเน็ต”) เป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ โดยจัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัด และมีภูมิลำเนาในประเทศไทย ทีแทค ไตรเน็ต ได้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการดังนี้

- ก) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (การให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (IDD)) จาก กทท. มีกำหนดระยะเวลา 20 ปี (ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) โดย ทีแทค ไตรเน็ต ได้เริ่มให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2550 ทีแทค ไตรเน็ต มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดตามเงื่อนไขในใบอนุญาต และผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) ตามที่กฎหมายกำหนด
 - ข) ใบอนุญาตให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่งจาก กทท. มีกำหนดระยะเวลาคงเหลือ 5 ปี (ใบอนุญาตปัจจุบันกำหนดระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2557 และสิ้นสุด ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2562) โดย ทีแทค ไตรเน็ต ต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทุกปีและต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี
 - ค) ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม (การได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ฯ) จาก กทท. มีกำหนดระยะเวลา 15 ปี (ตั้งแต่วันที่ 7 ธันวาคม 2555 และสิ้นสุด ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2570) เพื่อประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunication – IMT) ย่าน 2.1 GHz ความถี่ช่วง 1920–1935 MHz คู่กับ 2110–2125 MHz ภายใต้ขอบเขตการให้บริการตามใบอนุญาตทั่วราชอาณาจักรไทย
- ทีแทค ไตรเน็ต มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่ กทท. กำหนด ซึ่งทีแทค ไตรเน็ตคาดว่าจะมีรายได้จากการให้บริการโทรคมนาคมตามใบอนุญาตเกิน 50,000 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปีและค่าธรรมเนียม USO อีกร้อยละ 3.75 ต่อปี รวมเป็นค่าธรรมเนียมทั้งสิ้นร้อยละ 5.25 ต่อปี ซึ่งภายหลัง กทท. มีการประกาศปรับลดค่าธรรมเนียม USO ลงเป็นร้อยละ 2.5 ต่อปี ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2560 เป็นต้นไป ส่งผลให้ในปัจจุบันค่าธรรมเนียมทั้งสิ้นอยู่ที่อัตราร้อยละ 4 ต่อปี
- ง) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สองจาก กทท. (การให้บริการอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ระหว่างประเทศและบริการชุมชนสายอินเทอร์เน็ตแบบที่สองที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง) โดย ทีแทค ไตรเน็ต ต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทุกปีและต่ออายุใบอนุญาตทุก 5 ปี (ใบอนุญาตปัจจุบันกำหนดระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน 2558 และสิ้นสุด ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2563)
 - จ) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กทท. (การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่) มีกำหนดระยะเวลา 12 ปี (ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2558 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) เริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2560
 - ฉ) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สามจาก กทท. (การให้บริการวงจรเช่าส่วนบุคคลระหว่างประเทศ) มีกำหนดระยะเวลา 11 ปี (ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2559 และสิ้นสุด ณ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2570) เริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2559
 - ช) ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่หนึ่งจาก กทท. ประเภทขายต่อบริการวงจรเช่า/บริการช่องสัญญาณเช่า มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี (ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2560 และสิ้นสุด ณ วันที่ 21 มีนาคม 2565) เริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนเมษายน 2560

1.4 ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection charge)

ในเดือนธันวาคม 2556 กทท. ได้ออกประกาศ กทท. เรื่อง การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2556 (“ประกาศ กทท. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556”) มาแทนที่ประกาศ กทท. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ. องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มากขึ้น ประกาศ กทท. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556 ยังคงกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นอยู่เช่นเดิม

บริษัทฯ ได้รับการอนุมัติข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Reference of Interconnect Offering – RIO) ที่บริษัทฯ เสนอไปจาก กทช. เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2549 และตามประกาศ กทช. ว่าด้วยการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย 2556 ที่บริษัทฯ เสนอไปจาก กทช. เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 และบริษัทฯ ได้ลงนามสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น โดยสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ดังนี้

ผู้ประกอบการ	ระยะเวลาการมีผลบังคับใช้
ก) บริษัท ทู มูฟ จำกัด	17 พฤศจิกายน 2549 เป็นต้นไป
ข) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	1 กุมภาพันธ์ 2550 เป็นต้นไป
ค) บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	22 ธันวาคม 2549 เป็นต้นไป
ง) บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	16 กรกฎาคม 2550 เป็นต้นไป
จ) บริษัท ดิจิตอลโฟน จำกัด	1 กันยายน 2550 เป็นต้นไป
ฉ) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	6 กรกฎาคม 2553 เป็นต้นไป
ช) บริษัท ทู ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจนซ์ จำกัด	1 กันยายน 2554 เป็นต้นไป
ซ) บริษัท ทู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ฌ) บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ญ) บริษัท ทู อินเตอร์เนชั่นแนล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป

ตามสัญญาสัมปทานบริษัทฯ ต้องจ่ายเงินผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท เป็นรายปีซึ่งคิดจากร้อยละของรายได้จากการให้บริการตามสัญญา และต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ตอบแทนขั้นต่ำในแต่ละปีตามที่สัญญากำหนด อย่างไรก็ตาม การเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ทำให้การคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนภายหลังการเข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายยังไม่มีผลชัดเจน บริษัทฯ จึงคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนที่ต้องจ่ายให้แก่ กสท ตั้งแต่ปีสัมปทานที่ 17 เป็นต้นไป จากรายได้ที่ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่ชัดเจนในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตาม กสท ได้ได้แจ้งวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนในกรณีดังกล่าวของบริษัทฯ โดยได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม ข้อ 34 (ง))

นอกจากนี้ ดีแทค ไตรเน็ต ได้ลงนามในสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ดังนี้

ผู้ประกอบการ	ระยะเวลาการมีผลบังคับใช้
ก) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ข) บริษัท ทู มูฟ จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ค) บริษัท ทู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ง) บริษัท ทู ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจนซ์ จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
จ) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ฉ) บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ช) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ซ) บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน)	1 กรกฎาคม 2556 เป็นต้นไป
ฌ) บริษัท ทู อินเตอร์เนชั่นแนล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด	1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป

2. เกณฑ์ในการจัดงบการเงิน

- 2.1 งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยแสดงรายการในงบการเงินตามข้อกำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้าลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ออกตามความในพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นงบการเงินฉบับที่บริษัทฯ ใช้เป็นทางการตามกฎหมาย งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลมาจากงบการเงินฉบับภาษาไทยนี้

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมเว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

2.2 กรณีในการจัดทำงบการเงินรวม

ก) งบการเงินรวมนี้ได้จัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “บริษัทย่อย” ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะของธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	อัตราร้อยละที่ถือหุ้น	
			2560 ร้อยละ	2559 ร้อยละ
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯโดยตรง				
บริษัท เวิลด์โฟน ซุป จำกัด	อยู่ระหว่างการแบ่งทรัพย์สินแก่เจ้าหนี้	ไทย	100	100
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	บริหารสินทรัพย์	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	ให้บริการโทรคมนาคม	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	บริการโทรคมนาคม (Wi-Fi) โดยได้รับใบอนุญาต การให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง	ไทย	100	100
บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	อยู่ระหว่างการชำระบัญชี	ไทย	99.81	99.81
บริษัท เพย์สกาย จำกัด	ให้บริการชำระเงินออนไลน์ บัตรเงินสดและบริการ ชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	ไทย	100	100
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด				
บริษัท อีสเทิร์น บิซ จำกัด	บริหารสินทรัพย์	ไทย	100	100
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด				
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเลเรท จำกัด	ลงทุนและให้การสนับสนุนแก่บริษัท start-up ในการพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	บริหารและจัดการทรัพย์สิน	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	บริหารและจัดการทรัพย์สิน	ไทย	100	100
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	ให้บริการด้านโทรคมนาคมและดำเนินธุรกิจ เกี่ยวกับอุปกรณ์สื่อสาร	ไทย	100	100
บริษัท เทเลแอสเสท จำกัด	ให้เช่าเครื่องมือและอุปกรณ์โทรคมนาคม	ไทย	100	100

ข) บริษัทฯจะถือว่ามีการควบคุมกิจการที่เข้าไปลงทุนหรือบริษัทย่อยได้ หากบริษัทฯมีสิทธิได้รับหรือมีส่วนได้เสียในผลตอบแทนของกิจการที่เข้าไปลงทุน และสามารถใช้อำนาจในการสั่งการกิจการที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อจำนวนเงินผลตอบแทนนั้นได้

ค) บริษัทฯนำงบการเงินของบริษัทย่อยมารวมในการจัดทำงบการเงินรวมตั้งแต่วันที่บริษัทฯมีอำนาจในการควบคุมบริษัทย่อยจนถึงวันที่บริษัทฯสิ้นสุดการควบคุมบริษัทย่อยนั้น

ง) งบการเงินของบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชีที่สำคัญเช่นเดียวกันกับของ บริษัทฯ

จ) ยอดคงค้างระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย รายการค้าระหว่างกันที่มีสาระสำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อย ราคาตามบัญชีของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินของบริษัทฯกับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทย่อยได้ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว

ฉ) ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีความควบคุมคือ จำนวนกำไรหรือขาดทุนและสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยส่วนที่ไม่ได้เป็นของบริษัทฯ ซึ่งแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของกำไรหรือขาดทุนรวมและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินรวม

2.3 บริษัทฯจัดทำงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยแสดงเงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมตามวิธีราคาทุน

3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่

ก. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เริ่มมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

ในระหว่างปี บริษัทฯและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2559) รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีฉบับใหม่ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐานการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัทฯและบริษัทย่อย

ข. มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่จะมีผลบังคับใช้ในอนาคต

ในระหว่างปีปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศให้มาตรฐานการรายงานทางการเงินและการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง (ปรับปรุง 2560) จำนวนหลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงและอธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯและบริษัทย่อยเชื่อว่ามาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุง จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินเมื่อนำมาถือปฏิบัติ

4. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 การรับรู้รายได้

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบเติมเงิน (Prepaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบเติมเงินเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์ตามบัตรเติมเงินที่บริษัทฯได้ขายไปแล้ว โดยจะทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว หรือ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้บริการตามที่ระบุในบัตรเติมเงิน แล้วแต่อย่างใดจะเกิดขึ้นก่อน

รายได้รับล่วงหน้าจากการให้บริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือน (Postpaid)

รายได้รับล่วงหน้าค่าบริการโทรศัพท์ระบบจ่ายรายเดือนเป็นมูลค่าของค่าบริการโทรศัพท์รายเดือน (monthly fee) ที่ลูกค้ายังใช้บริการไม่หมดและสามารถทยอยออกไปใช้ในงวดถัดไป

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ รวมถึงการบริการโทรศัพท์ในประเทศ โทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและการบริการข้ามแดนอัตโนมัติ ถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว

ส่วนลดมักจะให้ในรูปของส่วนลดเงินสด หรือในรูปของสินค้าหรือบริการที่บริษัทฯส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนลดดังกล่าวจะบันทึกอย่างมีระบบตลอดระยะเวลาที่ได้รับส่วนลด ส่วนลดเงินสดหรือสินค้าที่ส่งมอบให้โดยไม่คิดมูลค่าบันทึกเป็นส่วนหักจากรายได้

ในกรณีที่ให้ส่วนลดตามแผนที่กำหนดขึ้น เช่น แผนการส่งเสริมการขายเพื่อรักษากลุ่มลูกค้า (loyalty programs) หากบริษัทฯมีประสบการณ์ในอดีตที่สามารถใช้อ้างอิงในการประมาณการส่วนลดที่น่าเชื่อถือได้ มูลค่าส่วนลดที่บันทึกต้องไม่เกินมูลค่าประมาณการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง มูลค่าและระยะเวลาของส่วนลดมักต้องประมาณขึ้นโดยใช้เทคนิคการประมาณการ และมีการปรับผลต่างในงวดที่มีการเปลี่ยนแปลงการหรือเมื่อทราบจำนวนที่เกิดขึ้นจริง

รายได้และต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการเชื่อมต่อโครงข่ายซึ่งเป็นรายได้ที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการเรียกเข้าจากโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นมายังโครงข่ายของบริษัทฯ โดยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

ต้นทุนค่าเชื่อมต่อโครงข่ายที่ต้องจ่ายให้กับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเป็นต้นทุนการให้บริการจากการเรียกออกผ่านโครงข่ายของบริษัทฯ ไปยังโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้างในอัตราเรียกเก็บที่ระบุไว้ในสัญญา

รายได้จากการขายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

รายได้จากการขายสินค้ารับรู้เมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่มีนัยสำคัญของความเป็นเจ้าของสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว รายได้จากการขายแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับสินค้าที่ได้ส่งมอบหลังจากหักส่วนลดแล้ว

ในกรณีที่มีการขายสินค้าพร้อมการให้บริการ (Multiple element arrangements) องค์ประกอบของรายได้จะปันส่วนตามสัดส่วนมูลค่ายุติธรรมของสินค้าที่ส่งมอบ ส่วนบริการที่เกิดขึ้นหลังการขายบันทึกโดยใช้ราคาขายปกติหรือมูลค่าที่ปรับลด ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ

รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศถือเป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว และแสดงมูลค่าตามราคาในใบกำกับสินค้าโดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มของบริการที่ได้หลังจากหักส่วนลดแล้ว

รายได้จากการให้บริการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและบริการอินเทอร์เน็ต

รายได้จากการให้บริการส่งผ่านข้อมูลระหว่างประเทศและบริการอินเทอร์เน็ตถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาของการให้บริการและตามอัตราที่ตกลงร่วมกัน

รายได้จากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคม

รายได้จากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมเป็นรายได้ที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้รับใบอนุญาตรายอื่นซึ่งเกิดจากการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ รับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราตามที่ระบุไว้ในสัญญา

รายได้จากการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม

รายได้จากการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเป็นรายได้ที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้รับจากผู้รับใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นซึ่งเกิดจากการอนุญาตให้ใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยบริษัทฯ และบริษัทย่อยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์คงค้างในอัตราตามที่ระบุไว้ในสัญญา

รายได้จากการดำเนินงานอื่น

กิจการรับรู้รายได้จากการดำเนินงานอื่น เมื่อกิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากผลสำเร็จของรายการนั้น รายได้แสดงไว้โดยไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

ดอกเบี้ยรับ

ดอกเบี้ยรับถือเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินปันผลรับ

เงินปันผลรับถือเป็นรายได้เมื่อบริษัทฯ มีสิทธิในการรับเงินปันผล

4.2 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดหมายถึง เงินสดและเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งถึงกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือนนับจากวันที่ได้มา และไม่มีข้อจำกัดในการเบิกใช้

4.3 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าแสดงมูลค่าตามจำนวนมูลค่าสุทธิที่ได้รับ บริษัทฯ และบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้

4.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือเป็นสินค้าสำเร็จรูปซึ่งแสดงมูลค่าตามราคาทุน (ตามวิธีต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับแล้วแต่อย่างไรก็ตามต่ำกว่า

4.5 เงินลงทุน

- ก) เงินลงทุนในบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินรวมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย
 - ข) เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมที่แสดงอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงมูลค่าตามวิธี ราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
 - ค) เงินลงทุนระยะยาวอื่นที่เป็นเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)
- บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการคำนวณต้นทุนของเงินลงทุน

4.6 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/ค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงมูลค่าตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงมูลค่าตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี) ราคาทุนดังกล่าวประกอบด้วย ราคาซื้อและต้นทุนที่เกี่ยวข้องอื่นเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการบำรุงรักษาหรือขาดทุน

ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังต่อไปนี้

อาคาร	20 – 30 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคารสำนักงานและสิทธิการเช่า	3 – 20 ปี
อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์	5 ปี 7 ปี 15 ปี และอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน
ส่วนปรับปรุงอาคารสถานีรับส่งสัญญาณ	20 ปี
เครื่องตกแต่ง ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	5 ปี
เครื่องมือและอุปกรณ์	3 ปี และ 5 ปี
อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สื่อสาร	5 ปี
สินทรัพย์ถาวรอื่น	3 ปี และ 5 ปี

ค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน อาคารระหว่างก่อสร้าง งานระหว่างก่อสร้างและอุปกรณ์ระหว่างติดตั้ง

บริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ออกจากบัญชี เมื่อจำหน่ายสินทรัพย์หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากการใช้หรือการจำหน่ายสินทรัพย์ รายการผลกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ (ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น) จะรับรู้ในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนเมื่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี

4.7 ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมของเงินกู้ที่ใช้ในการได้มา การก่อสร้าง หรือการผลิตสินทรัพย์ที่ต้องใช้ระยะเวลานานในการทำให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้หรือขาย ได้ถูกนำไปรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จนกว่าสินทรัพย์นั้นจะอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามที่มุ่งประสงค์ ส่วนต้นทุนการกู้ยืมอื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ ต้นทุนการกู้ยืมประกอบด้วยดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืม

4.8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และค่าติดตั้ง

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการรวมธุรกิจตามมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ณ วันที่ซื้อธุรกิจ ส่วนสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่ได้มาจากการอื่น บริษัทจะบันทึกต้นทุนเริ่มแรกของสินทรัพย์นั้นตามราคาทุน โดยต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่สำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน 2.1 GHz บันทึกเป็น “สินทรัพย์ไม่มีตัวตน” โดยวัดมูลค่าเทียบเท่าเงินสดตามมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่จะจ่ายชำระ ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระกับมูลค่าเทียบเท่าเงินสดบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทางการเงินตามระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ซึ่งเริ่มติดตั้งในงบกำไรขาดทุนเมื่อพร้อมที่จะให้บริการในเชิงพาณิชย์

ภายหลังการรับรู้รายการเริ่มแรก สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงมูลค่าตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าสะสม (ถ้ามี) ของสินทรัพย์นั้น

บริษัทและบริษัทย่อยตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีอายุการให้ประโยชน์จำกัดอย่างมีระบบตลอดอายุการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของสินทรัพย์นั้น และจะประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์นั้นเกิดการด้อยค่า บริษัทและบริษัทย่อยจะทบทวนระยะเวลาการตัดจำหน่ายและวิธีการตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวทุกสิ้นปีเป็นอย่างน้อย ค่าตัดจำหน่ายรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการกำไรหรือขาดทุน

ค่าตัดจำหน่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์จำกัดของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตบัญญัติตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

ค่าใช้จ่ายรอตตบัญญัติซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อบนระบบสื่อสารสัญญาณ (transmission facilities) และค่าซอฟต์แวร์ ตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลา 3 ปี ถึง 10 ปี และตามอายุที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

ต้นทุนทางการเงินรอตตบัญญัติซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการจัดหาเงินทุน ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่ายหุ้นกู้ และค่าธรรมเนียมในการขายอายุสัญญาเงินกู้ ตัดจำหน่ายตามอายุสัญญาเงินกู้และหุ้นกู้

ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตัดจำหน่ายตามอายุของใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

4.9 รายการธุรกิจกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัท หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่มีอำนาจควบคุมบริษัท หรือถูกบริษัทควบคุมไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือทางอ้อม หรืออยู่ภายใต้การควบคุมเดียวกันกับบริษัท

นอกจากนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันยังหมายรวมถึงบริษัทร่วมและบุคคลที่มีสิทธิออกเสียงโดยตรงหรือทางอ้อมซึ่งทำให้มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อบริษัท ผู้บริหารสำคัญ กรรมการหรือพนักงานของบริษัท ที่มีอำนาจในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของบริษัท

4.10 สัญญาเช่าระยะยาว

สัญญาเช่าอุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงและผลตอบแทนของความเป็นเจ้าของส่วนใหญ่ได้โอนไปให้กับผู้เช่าถือเป็นสัญญาเช่าการเงิน สัญญาเช่าการเงินจะบันทึกเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่าแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะบันทึกเป็นหนี้สินระยะยาว ส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาตามสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่เช่า หรืออายุของสัญญาเช่า แล้วแต่ระยะเวลาใดจะต่ำกว่า

จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของการกำไรหรือขาดทุนตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

4.11 การด้อยค่าของสินทรัพย์

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทำการประเมินการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์หรือสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอื่นของบริษัทฯและบริษัทย่อยหากมีข้อบ่งชี้ว่าสินทรัพย์ดังกล่าวอาจด้อยค่า บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนหมายถึงมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายของสินทรัพย์หรือมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า ในการประเมินมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ บริษัทฯและบริษัทย่อยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์และคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันโดยใช้อัตราคิดลดก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงในสภาพตลาดปัจจุบันของเงินสดตามระยะเวลาและความเสี่ยงซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสินทรัพย์ที่กำลังพิจารณาอยู่ ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทฯและบริษัทย่อยใช้แบบจำลองการประเมินมูลค่าที่ดีที่สุดซึ่งเหมาะสมกับสินทรัพย์ที่สะท้อนถึงจำนวนเงินที่กิจการสามารถจะได้อาจมาจากการจำหน่ายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนในการจำหน่าย โดยการจำหน่ายนั้นผู้ซื้อและผู้ขายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน

รายการขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้ในส่วนของกำไรหรือขาดทุน

หากในการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ มีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดก่อนได้หมดไปหรือลดลง บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสินทรัพย์นั้น และจะกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อนก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงประมาณการที่ใช้กำหนดมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนภายหลังจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าครั้งล่าสุด โดยมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นจากการกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าต้องไม่สูงกว่ามูลค่าตามบัญชีที่ควรจะเป็นหากกิจการไม่เคยรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ในงวดก่อนๆ บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์โดยรับรู้ไปยังส่วนของกำไรหรือขาดทุนทันที

4.12 ภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ประกอบด้วยภาษีเงินได้ปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ปัจจุบัน

บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้ปัจจุบันตามจำนวนที่คาดว่าจะจ่ายให้กับหน่วยงานจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยคำนวณจากกำไรทางภาษีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายภาษีอากร

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องนั้น โดยใช้อัตราภาษีที่มีผลบังคับใช้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีของผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ แต่รับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี รวมทั้งผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในจำนวนเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีและผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะทบทวนมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ ทุกสิ้นรอบระยะเวลารายงานและจะทำการปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าว หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯและบริษัทย่อยจะไม่กำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

บริษัทฯและบริษัทย่อยจะบันทึกภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นหากภาษีที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับรายการที่ได้บันทึกโดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น

4.13 ผลประโยชน์พนักงาน

ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยรับรู้ เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส และเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

ผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน

โครงการสมทบเงิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยและพนักงานได้ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานจ่ายสะสมและเงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบให้เป็นรายเดือน สิทธิประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้แยกออกจากสิทธิประโยชน์ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย เงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ

โครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีภาระสำหรับเงินชดเชยที่ต้องจ่ายให้แก่พนักงานเมื่อออกจากงานตามกฎหมายแรงงาน ซึ่งบริษัทฯ และบริษัทย่อยถือว่าเงินชดเชยดังกล่าวเป็นโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานสำหรับพนักงาน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยคำนวณหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงาน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) โดยผู้เชี่ยวชาญอิสระได้ทำการประเมินภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gains and losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์หลังจากออกจากงานของพนักงานจะรับรู้ทันทีในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

4.14 เงินตราต่างประเทศ

บริษัทฯ แสดงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเป็นสกุลเงินบาท ซึ่งเป็นสกุลเงินที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ที่เกิดรายการ สิทธิประโยชน์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินซึ่งอยู่ในสกุลเงินตราต่างประเทศได้แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

4.15 ตราสารอนุพันธ์

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะถูกแปลงค่าตามอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศดังกล่าวจะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุน ส่วนเกินหรือส่วนลดที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญาจะถูกตัดจำหน่ายด้วยวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญา

สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย

จำนวนสุทธิของดอกเบี้ยที่ได้รับจาก/จ่ายให้แก่คู่สัญญาตามสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยจะรับรู้เป็นรายได้/ค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์คงค้าง

4.16 ประมาณการหนี้สิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะบันทึกประมาณการหนี้สินไว้ในบัญชีเมื่อภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้ว และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทฯ และบริษัทย่อยจะเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจไปเพื่อปลดปล่อยภาระผูกพันนั้น และบริษัทฯ และบริษัทย่อยสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4.17 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเป็นราคาที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สินให้ผู้อื่นโดยรายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (ผู้ร่วมในตลาด) ณ วันที่วัดมูลค่า บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่มีลักษณะเดียวกันหรือไม่สามารถหาราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องได้ บริษัทฯ และบริษัทย่อยจะประมาณมูลค่ายุติธรรมโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ และพยายามให้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่จะวัดมูลค่ายุติธรรมนั้นให้มากที่สุด

ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่ใช้วัดมูลค่าและเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินแบ่งออกเป็นสามระดับตามประเภทของข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ระดับ 1 ใช้ข้อมูลราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
- ระดับ 2 ใช้ข้อมูลอื่นที่สามารถสังเกตได้ของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางตรงหรือทางอ้อม
- ระดับ 3 ใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินในอนาคตที่กิจการประมาณขึ้น

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน บริษัทฯและบริษัทย่อยจะประเมินความจำเป็นในการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่ถืออยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมแบบเกิดขึ้นประจำ

4.18 การใช้ดุลยพินิจและประมาณการทางบัญชีที่สำคัญ

ในการจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจและการประมาณการในเรื่องที่มีความไม่แน่นอนเสมอ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและต่อข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงจึงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ การใช้ดุลยพินิจและการประมาณการทางบัญชีที่สำคัญได้แก่

การรับรู้และการตัดรายการสินทรัพย์และหนี้สิน

ในการพิจารณาการรับรู้หรือการตัดบัญชีสินทรัพย์และหนี้สิน ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาว่าบริษัทและบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวแล้วหรือไม่ โดยใช้ดุลยพินิจบนพื้นฐานของข้อมูลที่ดีที่สุดที่รับรู้ได้ในสภาวะปัจจุบัน

สัญญาเช่า

ในการพิจารณาประเภทของสัญญาเช่าว่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าทางการเงินฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินเงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเพื่อพิจารณาว่าบริษัทและบริษัทย่อยได้โอนหรือรับโอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ในสินทรัพย์ที่เช่าดังกล่าวแล้วหรือไม่

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เกิดจากการปรับมูลค่าของลูกหนี้จากความเสี่ยงด้านเครดิตที่อาจเกิดขึ้นฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละรายโดยใช้การวิเคราะห์หาลูกหนี้ ประสิทธิภาพการเก็บเงินในอดีตและการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การใช้ประมาณการและข้อสมมติฐานที่แตกต่างกันอาจมีผลต่อจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนั้นการปรับปรุงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอาจมีขึ้นได้ในอนาคต

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตัทบัญชีและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ และค่าตัดจำหน่ายของสิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตัทบัญชีและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องทำการประมาณอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือเมื่อเลิกใช้งานของอาคารและอุปกรณ์ และต้องทบทวนอายุการให้ประโยชน์และมูลค่าคงเหลือใหม่หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารจะต้องพิจารณาการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตตัทบัญชี และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนหากมีข้อบ่งชี้ และบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าหากคาดว่าจะได้รับคืนต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น

ข้อบ่งชี้ดังกล่าวรวมถึงการลดลงอย่างมีนัยสำคัญของมูลค่าตลาดหรือมูลค่าที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ในอนาคตของสินทรัพย์ การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของกลยุทธ์ทางธุรกิจของกิจการที่มีผลกระทบต่อการใช้สินทรัพย์นั้นในอนาคต แนวโน้มในทางลบของภาวะอุตสาหกรรมและสภาพเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง การสูญเสียส่วนแบ่งตลาดที่สำคัญของกิจการ รวมถึง กฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญหรือคำตัดสินของศาลที่มีผลกระทบต่อทางลบต่อธุรกิจ เป็นต้น

การทดสอบการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีและสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจากสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสด รวมทั้งการเลือกอัตราคิดลดที่เหมาะสมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดนั้น ๆ ทั้งนี้ กระแสเงินสดประมาณการบนพื้นฐานของข้อมูลการดำเนินงานที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน ซึ่งฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจที่เกี่ยวข้องกับข้อสมมติฐานเกี่ยวกับสภาวะตลาดในอนาคต รวมถึงรายได้และค่าใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับสินทรัพย์หรือหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดนั้น โดยประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจาก การแข่งขัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้ โครงสร้างต้นทุน การเปลี่ยนแปลงของอัตราคิดลด สภาพอุตสาหกรรมและสภาวะตลาดที่เกี่ยวข้อง

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีซึ่งคำนวณขึ้นจากผลแตกต่างชั่วคราว ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานระหว่างฐานภาษีของสินทรัพย์หรือหนี้สินกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีจากการดำเนินงานในอนาคตเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้นั้น ในการนี้ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องประมาณการว่าบริษัทควรรับรู้จำนวนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใดโดยพิจารณาถึงกำไรทางภาษีที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตในแต่ละช่วงเวลา

ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานตามโครงการผลประโยชน์

หนี้สินตามโครงการผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงานประมาณขึ้นตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งต้องอาศัยข้อสมมติฐานต่าง ๆ ในการประมาณการ เช่น อัตราคิดลด จำนวนเงินเดือนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต อัตราสมณะและปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเชิงประชากรศาสตร์ เป็นต้น ในการกำหนดอัตราคิดลดฝ่ายบริหารได้พิจารณาถึงอัตราดอกเบี้ยที่สะท้อนถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่วนอัตราสมณะใช้ข้อมูลตารางอัตราสมณะที่เปิดเผยทั่วไปในประเทศ อย่างไรก็ตามผลประโยชน์หลังการเลิกจ้างงานที่เกิดขึ้นจริงนั้นอาจแตกต่างไปจากที่ประมาณไว้

มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่เปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดและไม่สามารถหาราคาได้ในตลาดซื้อขายคล่อง ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว โดยใช้เทคนิคและแบบจำลองในการประเมินมูลค่า ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองได้มาจากการเทียบเคียงกับตัวแปรที่มีอยู่ในตลาด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงด้านเครดิต (ทั้งของธนาคารและคู่สัญญา) สภาพคล่อง ข้อมูลความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการคำนวณอาจมีผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมที่เปิดเผยข้อมูลในงบการเงินและการเปิดเผยลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

สำรองค่าใช้จ่ายการรื้อถอน

สำรองค่าใช้จ่ายการรื้อถอนอุปกรณ์โครงข่ายที่ติดตั้งบนพื้นที่เช่าประมาณการจากมูลค่าปัจจุบัน-ของประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจริงตามข้อมูลในอดีตโดยบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์และตัดจำหน่ายตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายการรื้อถอนที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง การปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและความไม่แน่นอนในการตีความภาษีอากร

บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากข้อพิพาททางการค้า คดีฟ้องร้อง การถูกเรียกร้องค่าเสียหายจากการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และความไม่แน่นอนจากการตีความด้านภาษีอากร

ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของรายการต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงการประเมินระดับของความน่าจะเป็นที่จะเกิดผลเสียหายและความสามารถในการประมาณการผลเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันต่างๆ ที่ใช้ประกอบการประเมินของผู้บริหารและสถานการณ์ต่างๆ ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นอาจส่งผลให้ผลที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างไปจากที่ได้มีการประมาณการไว้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ฝ่ายบริหารเชื่อมั่นว่าจะไม่มีความเสียหายที่มีนัยสำคัญเกิดขึ้น บริษัทและบริษัทย่อยจะไม่ได้บันทึกประมาณการหนี้สิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

5. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินสด	4,679	4,557	4,674	4,442
เงินฝากธนาคาร	26,042,943	18,288,889	15,761,344	7,858,067
รวม	26,047,622	18,293,446	15,766,018	7,862,509

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำมีอัตราดอกเบี้ยระหว่างร้อยละ 0.05 ถึงร้อยละ 1.00 ต่อปี (2559: ร้อยละ 0.05 ถึงร้อยละ 1.25 ต่อปี)

6. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	608,247	1,617,606	3,108,210	3,972,248
หัก: ค่าเผื่อนั้นสงสัยจะสูญ	(5,105)	(2,830)	(2,830)	(2,830)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	603,142	1,614,776	3,105,380	3,969,418
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน				
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์	5,483,943	4,133,571	169,675	229,323
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	2,418,790	1,383,120	179,212	394,510
ลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	839,059	1,199,002	191,178	284,555
ลูกหนี้การค้าอื่น	883,184	1,107,961	546,713	653,585
รวม	9,624,976	7,823,654	1,086,778	1,561,973
หัก: ค่าเผื่อนั้นสงสัยจะสูญ	(1,717,531)	(1,041,827)	(230,974)	(222,256)
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	7,907,445	6,781,827	855,804	1,339,717
รวมลูกหนี้การค้า - สุทธิ	8,510,587	8,396,603	3,961,184	5,309,135
ลูกหนี้อื่น				
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	46,096	60,560	3,454,832	3,034,276
อื่น ๆ	45,699	534,460	13,601	506,041
รวม	91,795	595,020	3,468,433	3,540,317
หัก: ค่าเผื่อนั้นสงสัยจะสูญ	(12,594)	(7,918)	(10,620)	(5,944)
รวมลูกหนี้อื่น, สุทธิ	79,201	587,102	3,457,813	3,534,373
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	8,589,788	8,983,705	7,418,997	8,843,508

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ได้ถึงกำหนดชำระ	521,625	1,432,159	2,798,725	2,664,272
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	49,010	177,132	281,674	1,243,986
1 เดือน ถึง 3 เดือน	3,915	59	2,465	24,037
3 เดือน ถึง 6 เดือน	20,232	3,150	–	37,123
มากกว่า 6 เดือน	13,465	5,106	25,346	2,830
รวม	608,247	1,617,606	3,108,210	3,972,248
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(5,105)	(2,830)	(2,830)	(2,830)
ลูกหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	603,142	1,614,776	3,105,380	3,969,418

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ได้ถึงกำหนดชำระ	3,019,676	2,557,999	34,994	102,968
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	873,405	682,994	29,131	38,636
1 เดือน ถึง 3 เดือน	395,480	284,324	27,764	29,045
3 เดือน ถึง 6 เดือน	328,658	214,058	20,455	13,680
มากกว่า 6 เดือน	866,724	394,196	57,331	44,994
รวม	5,483,943	4,133,571	169,675	229,323
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(1,463,141)	(742,052)	(95,868)	(58,445)
ลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์ – สุทธิ	4,020,802	3,391,519	73,807	170,878

บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากประสบการณ์ในการเก็บหนี้ ในอดีต โดยบันทึกค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์เป็นอัตราร้อยละของยอดลูกหนี้การค้าค่าบริการโทรศัพท์คงค้างในแต่ละช่วงของอายุหนี้ที่ค้างชำระตามอัตราที่กำหนด

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แยกตามอายุหนี้คั่งค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อายุหนี้คั่งค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	2,201,270	1,084,202	90,559	95,592
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	24,895	15,522	7,762	15,522
1 เดือน ถึง 3 เดือน	59,824	26,269	29,573	26,269
3 เดือน ถึง 6 เดือน	54,982	93,325	15,255	93,325
มากกว่า 6 เดือน	77,819	163,802	36,063	163,802
รวม	2,418,790	1,383,120	179,212	394,510
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(44,263)	(25,357)	(32,572)	(25,357)
ลูกหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ – สุทธิ	2,374,527	1,357,763	146,640	369,153

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แยกตามอายุหนี้คั่งค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อายุหนี้คั่งค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	620,130	968,790	37,814	133,494
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	71,797	48,327	61,197	26,305
1 เดือน ถึง 3 เดือน	6,914	7,834	1,887	1,978
3 เดือน ถึง 6 เดือน	2,646	51,294	320	50,402
มากกว่า 6 เดือน	137,572	122,757	89,960	72,376
รวม	839,059	1,199,002	191,178	284,555
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(144,760)	(166,718)	(98,500)	(118,039)
ลูกหนี้การค้าจากการขาย E-Refill				
เครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย – สุทธิ	694,299	1,032,284	92,678	166,516

ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	241,138	380,335	44,177	120,049
ค้างชำระ				
ไม่เกิน 1 เดือน	18,602	14,871	6,085	12,628
1 เดือน ถึง 3 เดือน	2,737	5,265	12	–
3 เดือน ถึง 6 เดือน	2,324	7,183	3	–
มากกว่า 6 เดือน	618,383	700,307	496,436	520,908
รวม	883,184	1,107,961	546,713	653,585
หัก: ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(65,367)	(107,700)	(4,034)	(20,415)
ลูกหนี้การค้าอื่น – สุทธิ	817,817	1,000,261	542,679	633,170

7. รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีรายการธุรกิจที่สำคัญกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขทางการค้าและเกณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกันระหว่างบริษัทฯ และบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม บริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2560	2559	2560	2559	
รายการธุรกิจกับบริษัทย่อย (ตัดออกจากงบการเงินรวมแล้ว)					
ขายสินค้าและอุปกรณ์	–	–	172	930	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ค่าบริการรับ	–	–	32,280	34,808	ราคาตามสัญญา
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	–	–	1,281	1,977	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยรับ	–	–	467	471	ราคาตามสัญญา
ดอกเบี้ยจ่าย	–	–	782	840	ราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	–	–	4,246	3,915	ตามที่ประกาศจ่าย
ซื้อสินค้า	–	–	50	573	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ขายทรัพย์สิน	–	–	5	–	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ซื้อสินทรัพย์	–	–	1	222	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
รายการธุรกิจกับบริษัทร่วม: บริษัท ยูไนเต็ ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด*					
ขายสินค้า	6,702	10,521	(2)	23	ราคาขายหักอัตรากำไร จำนวนหนึ่งราคาตามสัญญา
เงินปันผลรับ	5	5	5	5	ตามที่ประกาศจ่าย
ค่าเช่าและค่าบริการจ่าย	307	489	1	4	ราคาตามสัญญา

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		นโยบายการกำหนดราคา
	2560	2559	2560	2559	
รายการธุรกิจกับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันอื่น					
ค่าบริการรับจากการให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	67	24	21	7	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการรับ	321	424	48	50	ราคาตามสัญญา
รายได้จากการขายสิทธิการให้บริการเติมเงิน	229	296	—	—	ราคาตามสัญญา
ขายสินค้า	1	—	1	—	ราคาตลาด
ค่าบริการจ่าย	1,528	1,657	327	534	ราคาตามสัญญา
ค่าจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณ	2,894	275	206	275	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการการจัดการรับ	45	—	44	—	ราคาตามสัญญา
ค่าบริการการจัดการจ่าย	883	677	876	677	ราคาตามสัญญา
ขายสินทรัพย์	11	3	11	3	ราคาที่ตกลงร่วมกัน
ซื้อสินทรัพย์	51	—	—	—	ราคาที่ตกลงร่วมกัน

* นอกจากนี้ บริษัทมีค่านับสนุนทางการตลาดให้กับตัวแทนจำหน่ายโดยจ่ายผ่านบริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 เป็นจำนวนเงิน 4 ล้านบาท (2559: 3 ล้านบาท)

บริษัทฯ เข้าทำสัญญากับบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นรายปีโดยบริษัทฯ ตกลงที่จะขายอุปกรณ์มือถือในราคาที่ตกลงกันหากลูกค้าทำการสมัครบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัทย่อยนั้น โดยบริษัทย่อยจะจ่ายค่าตอบแทนในการจัดหาลูกค้าตามที่กำหนดในสัญญา ทั้งนี้ค่าตอบแทนดังกล่าวได้รวมอยู่ในการเปิดเผยข้อมูลรายการธุรกิจกับบริษัทย่อยข้างต้นแล้ว

ยอดคงค้างระหว่างบริษัทและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 6)				
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	—	—	3,098,537	3,960,649
บริษัทร่วม (หมายเหตุ 7.1)	472,719	1,444,946	87	56
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ⁽¹⁾	135,528	172,660	9,586	11,543
รวม	608,247	1,617,606	3,108,210	3,972,248
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(5,105)	(2,830)	(2,830)	(2,830)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	603,142	1,614,776	3,105,380	3,969,418
ลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	—	—	3,408,736	2,973,716
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	46,096	60,560	46,096	60,560
รวม	46,096	60,560	3,454,832	3,034,276
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(10,620)	(5,944)	(10,620)	(5,944)
รวมลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	35,476	54,616	3,444,212	3,028,332
รวมลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน, สุทธิ	638,618	1,669,392	6,549,592	6,997,750

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7.2)	–	–	213,340	216,767
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	26,539	26,539	–	–
รวม	26,539	26,539	213,340	216,767
หัก: ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(26,343)	(26,343)	–	–
รวมลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน – สุทธิ	196	196	213,340	216,767
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7.3)	–	–	15,500,000	15,500,000
รวมเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อย	–	–	15,500,000	15,500,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 17)				
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	–	–	115,021	220,955
บริษัทร่วม	26,393	64,848	–	–
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	1,516,518	950,071	168,866	130,617
รวมเจ้าหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1,542,911	1,014,919	283,887	351,572
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทย่อย	–	–	127,119	988,695
บริษัทร่วม	126	459	126	459
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ^{(1), (2)}	694,403	510,333	691,486	507,416
รวมเจ้าหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	694,529	510,792	818,731	1,496,570
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	2,237,440	1,525,711	1,102,618	1,848,142
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน(1) (หมายเหตุ 7.4)	15,000	165,000	–	–
รวมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	15,000	165,000	–	–
เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย				
บริษัทย่อย (หมายเหตุ 7.5)	–	–	23,000,000	28,000,000
รวมเงินกู้ยืมจากบริษัทย่อย	–	–	23,000,000	28,000,000
เงินมัดจำตามสัญญาการใช้บริการข้ามโครงข่ายภายในประเทศ				
บริษัทย่อย	–	–	3,750,764	3,750,764

ลักษณะความสัมพันธ์กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

⁽¹⁾ มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน⁽²⁾ มีกรรมกรร่วมกัน

- 7.1 ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 จำแนกตามอายุหนี้ที่ค้างชำระนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อายุหนี้ค้างชำระ				
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	426,606	1,289,868	51	52
ค้างชำระน้อยกว่า 1 เดือน	46,113	155,078	36	4
ลูกหนี้การค้าบริษัทร่วม	472,719	1,444,946	87	56

- 7.2 จำนวนดังกล่าวโดยส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (บริษัทย่อย) จากการขายอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งไม่มีกำหนดชำระคืนและไม่มีดอกเบี้ย

- 7.3 เงินให้กู้ยืมจำนวน 15,500 ล้านบาท (2559: 15,500 ล้านบาท) เป็นเงินให้กู้ยืมแก่ดีแทค ไตรเน็ต (บริษัทย่อย) เพื่อใช้ในการเข้าขอรับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และดำเนินการภายใต้ใบอนุญาตดังกล่าวโดยมีอัตราดอกเบี้ย BIBOR บวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่ง เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทย่อยดังกล่าวมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่คาดว่าจะมีการเรียกชำระคืนเงินให้กู้ยืมดังกล่าวภายใน 1 ปี บริษัทฯ จึงจัดประเภทเงินให้กู้ยืมดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบการเงิน

ยอดคงค้างของเงินให้กู้ยืมระหว่างบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 และการเคลื่อนไหวของเงินให้กู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

เงินให้กู้ยืม	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่		ยอดคงเหลือ ณ วันที่	
	1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้นระหว่างปี	ลดลงระหว่างปี	31 ธันวาคม 2560
บริษัทย่อย				
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	15,500,000	—	—	15,500,000
	15,500,000	—	—	15,500,000

- 7.4 เงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 15 ล้านบาท (2559: 165 ล้านบาท) เป็นเงินกู้ยืมที่บริษัทย่อยแห่งหนึ่งกู้ยืมจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทย่อยนั้น โดยมีอัตราดอกเบี้ย THBFX บวกด้วยส่วนเพิ่มส่วนหนึ่งและมีกำหนดชำระคืนตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาเงินกู้ยืมและสัญญาที่เกี่ยวข้องซึ่งคาดว่าจะมีการชำระคืนภายใน 1 ปี ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2560 บริษัทที่เกี่ยวข้องกันดังกล่าวได้ทำสัญญาปลดปล่อยภาระหนี้เงินกู้ยืมจำนวน 150 ล้านบาทโดยไม่มีเงื่อนไข ตลอดจนดอกเบี้ยตามที่ระบุในสัญญาให้กับบริษัทย่อย โดยบริษัทย่อยรับรู้รายการดังกล่าวเป็นรายได้อื่นในงบกำไรขาดทุนในปีปัจจุบัน

(หน่วย: พันบาท)

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	งบการเงินรวม			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่		ยอดคงเหลือ ณ วันที่	
	1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้นระหว่างปี	ลดลงระหว่างปี	31 ธันวาคม 2560
บริษัทย่อย				
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	165,000	—	(150,000)	15,000
	165,000	—	(150,000)	15,000

- 7.5 เงินกู้ยืมจำนวน 23,000 ล้านบาท (2559: 28,000 ล้านบาท) เป็นเงินกู้ยืมจาก ดีแทค ไตรเน็ต (บริษัทย่อย) เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯ โดยมีอัตราดอกเบี้ย BIBOR บวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่ง เงินกู้ยืมจากบริษัทย่อยดังกล่าวมีกำหนดชำระคืนเมื่อทวงถาม อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่คาดว่าจะมีการเรียกชำระคืนเงินกู้ยืมดังกล่าวจากบริษัทย่อยภายใน 1 ปี บริษัทฯจึงจัดประเภทเงินกู้ยืมดังกล่าวเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในการเงิน

ยอดคงค้างของเงินกู้ยืมระหว่างบริษัทฯและบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 และการเคลื่อนไหวของเงินกู้ยืมดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

เงินกู้ยืม	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้น ระหว่างปี	ลดลง ระหว่างปี	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
บริษัทย่อย				
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	28,000,000	–	(5,000,000)	23,000,000
	28,000,000	–	(5,000,000)	23,000,000

- 7.6 ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานของกรรมการและผู้บริหารดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
ผลประโยชน์ระยะสั้น	106,642	109,783
ผลประโยชน์หลังออกจากงานและผลประโยชน์ระยะยาวอื่น	4,341	2,467
รวม	110,983	112,250

8. สินค้ำคงเหลือ

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม					
	รายการปรับลดราคาทุนเป็น					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้ำคงเหลือ - สุทธิ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
สินค้าสำเร็จรูป	2,276,615	2,162,660	(323,082)	(99,372)	1,953,533	2,063,288
รวม	2,276,615	2,162,660	(323,082)	(99,372)	1,953,533	2,063,288

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
	รายการปรับลดราคาทุนเป็น					
	ราคาทุน		มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ		สินค้ำคงเหลือ - สุทธิ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559
สินค้าสำเร็จรูป	2,231,945	2,067,432	(319,184)	(82,958)	1,912,761	1,984,474
รวม	2,231,945	2,067,432	(319,184)	(82,958)	1,912,761	1,984,474

ในระหว่างปีปัจจุบัน บริษัทฯและบริษัทย่อยบันทึกการปรับลดราคาทุนของสินค้ำคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นจำนวน 592 ล้านบาท (2559: 497 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 604 ล้านบาท 2559: 473 ล้านบาท) โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนขาย และมีการกลับรายการปรับลดมูลค่าสินค้ำคงเหลือเป็นจำนวน 369 ล้านบาท (2559: 638 ล้านบาท) (เฉพาะบริษัทฯ: 368 ล้านบาท 2559: 626 ล้านบาท) โดยนำไปหักจากมูลค่าของสินค้ำคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างปี

9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภาษีมูลค่าเพิ่มตั้งพัก	1,421,609	1,377,880	870,885	873,154
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าและค่าใช้จ่ายรอตัดจ่าย	399,351	216,117	163,063	167,568
ค่าเช่าที่ดินจ่ายล่วงหน้าเพื่อติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ	731,001	886,525	26,322	155,150
รวม	2,551,961	2,480,522	1,060,270	1,195,872
หัก: สำรองค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	(11,220)	(11,220)	–	–
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น – สุทธิ	2,540,741	2,469,302	1,060,270	1,195,872

10. เงินลงทุนในบริษัทร่วม

10.1 รายละเอียดของบริษัทร่วม

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	งบการเงินรวม					
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		มูลค่าตามบัญชีตาม วิธีส่วนได้เสีย	
			2560 ร้อยละ	2559 ร้อยละ	2560	2559	2560	2559
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายซิมการ์ด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่างๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	276,127	287,827

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้น ในประเทศ	งบการเงินเฉพาะกิจการ							
			สัดส่วนเงินลงทุน		ราคาทุน		ค่าเผื่อการด้อยค่า ของเงินลงทุน		มูลค่าตามบัญชี ตามวิธีราคาทุน - สุทธิ	
			2560 ร้อยละ	2559 ร้อยละ	2560	2559	2560	2559	2560	2559
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	จัดจำหน่ายซิมการ์ด บัตรเติมเงินและ อุปกรณ์เสริมต่าง ๆ	ไทย	25	25	50,000	50,000	—	—	50,000	50,000

10.2 ส่วนแบ่งกำไรและเงินปันผลรับ

ในระหว่างปี บริษัทฯรับรู้ส่วนแบ่งกำไรจากการลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินรวมและรับรู้เงินปันผลจากบริษัทร่วมดังกล่าวในงบการเงินเฉพาะกิจการ ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

บริษัท	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน)			
	จากเงินลงทุนใน			
	บริษัทร่วมในระหว่างปี		เงินปันผลที่บริษัทฯรับระหว่างปี	
	2560	2559	2560	2559
บริษัท ยูไนเต็ด ดิสทริบิวชั่น บิซิเนส จำกัด	(6,699)	10,055	5,000	5,000

10.3 ข้อมูลทางการเงินของบริษัทรวม

ข้อมูลทางการเงินตามที่แสดงอยู่ในงบการเงินของบริษัทรวมโดยสรุป (2559: งบการเงินที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีแล้ว 2560: งบการเงินที่จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทรวม) ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

บริษัท	ทุนเรียกชำระ		สินทรัพย์รวม		หนี้สินรวม		รายได้รวมสำหรับปี		กำไรสำหรับปี	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		ณ วันที่ 31 ธันวาคม		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม		สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
บริษัท ยูไนटेด ดิสทริบิวชั่น										
บิซซิเนส จำกัด	200	200	1,637	2,707	532	1,556	574	1,247	(27)	40

11. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยตามที่แสดงในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	งบการเงินเฉพาะกิจการ									
	ทุนชำระแล้ว		สัดส่วนเงินลงทุน		เงินลงทุนวิธีราคาทุน		ค่าเพื่อการด้อยค่า		สุทธิ	
	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559	2560	2559
	ล้านบาท	ล้านบาท	ร้อยละ	ร้อยละ	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท	พันบาท
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัทฯ										
บริษัท เวิลด์โฟน ซุป จำกัด	450	450	100	100	450,000	450,000	(450,000)	(450,000)	–	–
บริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด	1	1	100	100	1,000	1,000	–	–	1,000	1,000
บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด	1,160	1,160	100	100	1,270,000	1,270,000	–	–	1,270,000	1,270,000
บริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด	175	175	100	100	175,000	175,000	–	–	175,000	175,000
บริษัท ยูไนटेดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน) (UCOM)	272	272	99.81	99.81	271,161	271,161	–	–	271,161	271,161
บริษัท เพย์สบาย จำกัด	200	200	100	100	236,756	236,756	–	–	236,756	236,756
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท แทค พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด										
บริษัท อีสเทิร์น บิซ จำกัด	80	80	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด										
บริษัท ดีแทค แอ็คเซลเรท จำกัด	15	15	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด	26	26	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัท ดีแทค เซอร์วิส จำกัด	0.25	0.25	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัท ดีแทค เน็ตซ์ จำกัด	0.25	0.25	100	100	–	–	–	–	–	–
บริษัท เทเลแอสเสท จำกัด	0.25	0.25	100	100	–	–	–	–	–	–
รวมเงินลงทุนในบริษัทย่อย – สุทธิ					2,403,917	2,403,917	(450,000)	(450,000)	1,953,917	1,953,917

- ก) ในระหว่างปี 2560 บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด และบริษัท ดีแทค บรอดแบนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้ประกาศจ่ายเงินปันผลให้แก่บริษัทฯ เป็นจำนวนเงิน 2,424 ล้านบาท และ 1,757 ล้านบาท ตามลำดับ (ปี 2559: 2,830 ล้านบาท และ 1,085 ล้านบาท ตามลำดับ)
- ข) ตามที่ระบุในสัญญาซื้อขายทรัพย์สิน (Master Sale and Purchase Agreement) ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549 UCOM มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการงานเดิมโดยไม่จำกัดวงเงินจากบริษัทผู้ซื้อ ดังนั้น ภาระความรับผิดชอบทั้งหมดต่อภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น (ถ้ามี) จึงตกอยู่กับบริษัทผู้ซื้อ โดยที่ระยะเวลาในการใช้สิทธิเรียกร้องมีระยะเวลา 2 ปี นับจากวันโอนทรัพย์สิน หรือจนกว่าหนี้ที่และความรับผิดชอบของ UCOM จะได้มีการปลดปล่อยไป
- ทั้งนี้เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของ UCOM ได้มีมติเห็นชอบให้นำเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 เพื่อพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 0.15 บาท รวมเป็นเงิน 65 ล้านบาท ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ได้มีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลตามที่คณะกรรมการเสนอ โดย UCOM ได้จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นแล้วเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2560 และเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นของ UCOM ครั้งที่ 1/2560 ได้อนุมัติการเลิกกิจการและ UCOM ได้จดทะเบียนเลิกกิจการแล้วเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2560 ปัจจุบัน UCOM อยู่ระหว่างการชำระบัญชี
- ค) ในเดือนเมษายน 2559 ดีแทค ไตรเน็ต ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ได้เข้าถือหุ้นในบริษัทเทเลเอสเสท จำกัด (“เทเลเอสเสท”) จำนวน 9,997 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของหุ้นที่ออกจำหน่ายทั้งหมดในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ 100 บาทต่อหุ้น ซึ่งเรียกชำระแล้วร้อยละ 25 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 250,000 บาท โดย เทเลเอสเสท ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการบริหารและจัดการทรัพย์สิน
- ง) ในเดือนมิถุนายน 2559 บริษัทฯ ได้ทำการโอนหุ้นในบริษัท ดีแทค ดิจิตอล มีเดีย จำกัด จำนวน 999,993 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของหุ้นที่ออกจำหน่ายทั้งหมดในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ 100 บาทต่อหุ้น ให้กับ ดีแทค ไตรเน็ต โดยตกลงราคาโอนกันทั้งสิ้นเป็นจำนวนเงิน 26 ล้านบาท ซึ่งเป็นราคาเทียบเท่ากับราคาที่เราเรียกชำระแล้วร้อยละ 25 ของหุ้นที่ออกจำหน่ายทั้งหมดดังกล่าว

12. เงินลงทุนทั่วไป

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด	12,350	49,400	12,350	49,400
บริษัทอื่น	58,789	47,415	32,133	32,133
รวม	71,139	96,815	44,483	81,533
หัก: สำรองผลขาดทุนจากการด้อยค่า	(44,183)	(79,733)	(42,683)	(79,733)
รวมเงินลงทุนทั่วไป – สุทธิ	26,956	17,082	1,800	1,800

ในระหว่างปี 2560 บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด ได้ดำเนินการลดทุนจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์โดยการลดจำนวนหุ้นสามัญลงร้อยละ 75 ของหุ้นสามัญเดิมที่มีอยู่ทั้งหมดโดยไม่เปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้เพื่อลดขาดทุนสะสมและคืนทุน บริษัทฯ ได้รับเงินคืนทุนดังกล่าวจำนวน 31 ล้านบาท และบันทึกโอนกลับค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนที่เคยบันทึกไว้ในงบกำไรขาดทุนในปีปัจจุบัน

นศทอ

(หน่วย: พันบาท)

	อุปกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน										
	สินทรัพย์					เครื่องตกแต่ง					
	ที่ดิน	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่า	การให้บริการ	ส่วนปรับปรุงอาคาร-สถานีส่งสัญญาณ	ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	เครื่องมือและอุปกรณ์สื่อสาร	อุปกรณ์	งานระหว่างทำ	อื่นๆ	
ราคาทุน											
1 มกราคม 2559	1,006,221	1,702,693	1,285,801	31,771,720	213,011	675,793	6,868,115	121,879	2,519,885	351,976	46,517,094
ซื้อเพิ่ม	-	-	20,121	3,166,076	-	1,108	2,923	53,401	12,140,601	680	15,384,910
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	(2,405)	(7,378)	(118,663)	(312,804)	-	(26,825)	(112,317)	(39,318)	(3,190)	(45,425)	(668,325)
โอนเข้า (ออก)	-	7,219	163,407	12,324,346	-	60,168	390,118	722	(13,063,610)	782	(116,848)
1 ธันวาคม 2559	1,003,816	1,702,534	1,350,666	46,949,338	213,011	710,244	7,148,839	136,684	1,593,686	308,013	61,116,831
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
1 มกราคม 2559	-	1,276,162	686,276	8,762,536	177,437	642,382	6,089,698	79,200	-	211,261	17,924,952
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	67,526	159,362	5,277,612	10,536	36,006	394,326	37,830	-	24,629	6,007,827
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(7,378)	(88,073)	(228,035)	-	(26,049)	(53,136)	(36,944)	-	(42,583)	(482,198)
โอนออก	-	-	-	(54,420)	-	-	-	-	-	-	(54,420)
31 ธันวาคม 2559	-	1,336,310	757,565	13,757,693	187,973	652,339	6,430,888	80,086	-	193,307	23,396,161
ค่าเผื่อการด้อยค่า											
1 มกราคม 2559	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440
31 ธันวาคม 2559	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
31 ธันวาคม 2558	1,003,221	426,531	599,525	23,009,184	35,574	33,411	766,952	42,679	2,519,885	57,740	28,494,702
31 ธันวาคม 2559	1,000,816	366,224	593,101	33,191,645	25,038	57,905	706,486	56,598	1,593,686	31,731	37,623,230

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

2558

4,593,710

2559

6,007,827

งบการเงินรวม

(หน่วย: ล้านบาท)

	อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน										รวม
	ที่ดิน	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	ส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่า	การให้บริการระบบชลประทาน	การให้บริการวิทยุคมนาคม	ส่วนปรับปรุงอาคาร-สถานีรับส่งสัญญาณ	เครื่องตกแต่ง		อุปกรณ์สื่อสาร	งานอื่นๆ	
							ติดตั้งและเครื่องใช้	อุปกรณ์และงาน			
ราคาทุน											
1 มกราคม 2560	1,003,816	1,702,534	1,350,666	46,949,338	213,011	710,244	7,148,839	136,684	1,593,686	308,013	61,116,831
ซื้อเพิ่ม	-	-	45,395	5,686,546	-	156	8,168	44,000	10,312,140	-	16,096,405
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(45,832)	(204,079)	(175,370)	-	(26,489)	(637,039)	(48,758)	(71,214)	(30,814)	(1,239,595)
โอนเข้า (ออก)	-	4,789	200,180	9,778,445	-	42,383	311,856	729	(10,338,382)	-	-
31 ธันวาคม 2560	1,003,816	1,661,491	1,392,162	62,238,959	213,011	726,294	6,831,824	132,655	1,496,230	277,199	75,973,641
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
1 มกราคม 2560	-	1,336,310	757,565	13,757,693	187,973	652,339	6,430,888	80,086	-	193,307	23,396,161
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	56,292	167,858	7,201,903	8,672	41,945	418,167	45,545	-	15,833	7,956,215
ค่าเสื่อมราคา - จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(45,832)	(155,622)	(123,985)	-	(25,960)	(617,503)	(44,892)	-	(26,655)	(1,040,449)
31 ธันวาคม 2560	-	1,346,770	769,801	20,835,611	196,645	668,324	6,231,552	80,739	-	182,485	30,311,927
ค่าเผื่อการด้อยค่า											
1 มกราคม 2560	3,000	-	-	-	-	-	11,465	-	-	82,975	97,440
ค่าเผื่อการด้อยค่าระหว่างปี (โอนกลับ)	6,230	-	-	-	-	-	(11,465)	-	-	-	(5,235)
31 ธันวาคม 2560	9,230	-	-	-	-	-	-	-	-	82,975	92,205
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
31 ธันวาคม 2559	1,000,816	366,224	593,101	33,191,645	25,038	57,905	706,486	56,598	1,593,686	31,731	37,623,230
31 ธันวาคม 2560	994,586	314,721	622,361	41,403,348	16,366	57,970	600,272	51,916	1,496,230	11,739	45,569,509

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน

ปี 2559	6,007,827
ปี 2560	7,956,215

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีอุปกรณ์จำนวนหนึ่งซึ่งตัดค่าเสื่อมราคาหมดแล้ว มูลค่าตามบัญชีที่ก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวมีจำนวน 7,517 ล้านบาท (2559: 7,707 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมียอดคงเหลือของยานพาหนะซึ่งได้มาภายใต้สัญญาเช่าการเงินโดยมีมูลค่าสุทธิตามบัญชีเป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาท (2559: 11 ล้านบาท)

งานการเงินเฉพาะกิจ

(หน่วย: พันบาท)

	อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน										
	อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร		การให้บริการสนับสนุน		เครื่องตกแต่ง			อื่นๆ			
			ส่วนปรับปรุงอาคาร-สถานีขนส่งผู้โดยสาร	ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สื่อสาร	งานระหว่างทำ					
ที่ดิน	ส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่า	ส่วนปรับปรุงอาคาร-สถานีขนส่งผู้โดยสาร	ติดตั้งและเครื่องใช้สำนักงาน	อุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สื่อสาร	งานระหว่างทำ	รวม					
ราคาทุน											
1 มกราคม 2560	723,040	1,702,081	1,301,043	4,573,396	93,979	673,380	6,350,054	135,255	86,061	188,620	15,826,909
ซื้อเพิ่ม	-	-	45,396	1,649	-	3	3,085	44,000	618,686	-	712,819
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(45,832)	(204,079)	(118,515)	-	(24,786)	(517,649)	(48,759)	-	(30,814)	(990,434)
โอนเข้า (ออก)	-	4,789	170,237	382,242	-	41,841	28,994	729	(628,832)	-	-
31 ธันวาคม 2560	723,040	1,661,038	1,312,597	4,838,772	93,979	690,438	5,864,484	131,225	75,915	157,806	15,549,294
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
1 มกราคม 2560	-	1,335,857	725,055	1,980,647	68,941	622,334	5,932,009	78,677	-	84,386	10,827,906
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	56,292	162,519	397,506	8,672	39,881	237,120	45,525	-	9,060	956,575
จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(45,832)	(155,622)	(109,861)	-	(24,627)	(517,200)	(44,892)	-	(26,655)	(924,689)
31 ธันวาคม 2560	-	1,346,317	731,952	2,268,292	77,613	637,588	5,651,929	79,310	-	66,791	10,859,792
ค่าเผื่อการด้อยค่า											
1 มกราคม 2560	3,000	-	-	753,447	-	-	-	-	-	82,975	839,422
ค่าเผื่อการด้อยค่าระหว่างปี	6,230	-	-	656,200	-	-	-	-	-	-	662,430
31 ธันวาคม 2560	9,230	-	-	1,409,647	-	-	-	-	-	82,975	1,501,852
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
31 ธันวาคม 2559	720,040	366,224	575,988	1,839,302	25,038	51,046	418,045	56,578	86,061	21,259	4,159,581
31 ธันวาคม 2560	713,810	314,721	580,645	1,160,833	16,366	52,850	212,555	51,915	75,915	8,040	3,187,650
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน											
ปี 2559	989,558										
ปี 2560	956,575										

วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทหิรัญพรจำนวนหนึ่งซึ่งตั้งตัวตั้งแต่เมื่อการต่ออายุของเงินทรัพยากรดังกล่าวมีจำนวน 7,174 ล้านบาท (2559: 7,412 ล้านบาท)

วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มียอดคงเหลือของงบการเงิน โดยมูลค่าสุทธิคิดเป็นจำนวนเงิน 2 ล้านบาท (2559: 11 ล้านบาท)

ในปี 2559 และ 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยได้ทบทวนมูลค่าของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ ซึ่งมูลค่าตามบัญชีของอุปกรณ์ดังกล่าวได้รวมเป็นหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดเดียวกับต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รื้อตัดบัญชีตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 14

14. สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชี

สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีโดยส่วนใหญ่เป็นรายการค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของ บริษัทฯภายใต้สัญญา กับ กสท. ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 1.2 ซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุในสัญญาจะตกเป็นของ กสท. นับแต่วันเริ่มเปิดให้บริการหรือเริ่มใช้เครื่องมือและอุปกรณ์นั้นในการดำเนินงานให้บริการ

ต้นทุนของเครื่องมือและอุปกรณ์ดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายตั้งพักและตัดจำหน่ายภายในระยะเวลาที่เหลือของสัญญาสัมปทาน

สิทธิการใช้อุปกรณ์รื้อตัดบัญชีประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		
	ต้นทุนเครื่องมือ และอุปกรณ์รื้อตัดบัญชี	ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ ระบบสื่อสารวิทยุคมนาคมรื้อตัดบัญชี	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	154,468,091	971,620	155,439,711
เพิ่มขึ้น	5,689,295	–	5,689,295
โอนเข้า	143,535	–	143,535
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	160,300,921	971,620	161,272,541
เพิ่มขึ้น	673,352	–	673,352
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	160,974,273	971,620	161,945,893
การตัดจำหน่าย			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(116,619,911)	(763,046)	(117,382,957)
ค่าตัดจำหน่าย	(15,254,000)	(77,187)	(15,331,187)
โอนออก	(68,999)	–	(68,999)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	(131,942,910)	(840,233)	(132,783,143)
ค่าตัดจำหน่าย	(16,850,517)	(76,976)	(16,927,493)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(148,793,427)	(917,209)	(149,710,636)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	28,358,011	131,387	28,489,398
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	12,180,846	54,411	12,235,257
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน			
2559	15,254,000	77,187	15,331,187
2560	16,850,517	76,976	16,927,493

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ต้นทุนเครื่องมือ และอุปกรณ์รอตต์บัญชี	ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อ ระบบสื่อสารโทรคมนาคมรอตต์บัญชี	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	154,467,509	971,620	155,439,129
เพิ่มขึ้น	5,832,831	—	5,832,831
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	160,300,340	971,620	161,271,960
เพิ่มขึ้น	673,352	—	673,352
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	160,973,692	971,620	161,945,312
การตัดจำหน่าย			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(109,090,001)	(763,046)	(109,853,047)
ค่าตัดจำหน่าย	(11,644,460)	(77,187)	(11,721,647)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	(120,734,461)	(840,233)	(121,574,694)
ค่าตัดจำหน่าย	(10,496,115)	(76,976)	(10,573,091)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(131,230,576)	(917,209)	(132,147,785)
ค่าเผื่อการด้อยค่า			
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	(17,358,765)	—	(17,358,765)
เพิ่มขึ้น	(4,695,336)	—	(4,695,336)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	(22,054,101)	—	(22,054,101)
เพิ่มขึ้น	(2,796,447)	—	(2,796,447)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	(24,850,548)	—	(24,850,548)
มูลค่าสุทธิตามบัญชี			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	17,511,778	131,387	17,643,165
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	4,892,568	54,411	4,946,979
ค่าตัดจำหน่ายซึ่งรวมอยู่ในงบกำไรขาดทุน			
2559	11,644,460	77,187	11,721,647
2560	10,496,115	76,976	10,573,091

บริษัทและบริษัทย่อยได้ทำการประเมินการด้อยค่าของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตต์บัญชี (เครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน) และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ในการให้บริการตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ของบริษัทและบริษัทย่อยโดยเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดดังกล่าวทั้งที่ระดับการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยบริษัทและบริษัทย่อยพิจารณามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของหน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดจากมูลค่าจากการใช้สินทรัพย์ โดยประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่กิจการคาดว่าจะได้รับนั้นอ้างอิงจากประมาณการทางการเงินซึ่งได้รับอนุมัติจากฝ่ายบริหารภายใต้สมมติฐานหลักที่ว่า สัญญาสัมปทานของบริษัทฯ จะสิ้นสุดในเดือนกันยายน 2561 และพิจารณาระยะเวลาการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยภายใต้ขอบเขตใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และใบอนุญาตในการประกอบกิจการของบริษัทและบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้อง และคิดลดกระแสเงินสดดังกล่าวเป็นมูลค่าปัจจุบันด้วยอัตราคิดลดซึ่งเป็นอัตราก่อนภาษีที่สะท้อนถึงความเสี่ยงของกลุ่มบริษัท

ในปี 2560 จากผลการประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์ดังกล่าวข้างต้นที่ระดับงบการเงินเฉพาะกิจการ บริษัทฯรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าเพิ่มเติมทั้งสิ้นจำนวน 3,452 ล้านบาท (2559: 5,185 ล้านบาท) ในงบการเงินเฉพาะกิจการในส่วนของกำไรหรือขาดทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ซึ่งประกอบด้วยค่าเผื่อการด้อยค่าของต้นทุนเครื่องมือและอุปกรณ์รอตต์บัญชีจำนวน 2,796 ล้านบาท (2559: 4,695 ล้านบาท) และค่าเผื่อการด้อยค่าของอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสนับสนุนการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์จำนวน 656 ล้านบาท (2559: 490 ล้านบาท) ตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 13

15. สินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น

มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม			งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ระหว่างการพัฒนา	รวม	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ระหว่างการพัฒนา	รวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560:						
ราคาทุน	12,414,667	227,493	12,642,160	9,797,066	15,790	9,812,856
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(11,459,252)	–	(11,459,252)	(9,623,703)	–	(9,623,703)
มูลค่าตามบัญชี – สุทธิ	955,415	227,493	1,182,908	173,363	15,790	189,153
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559:						
ราคาทุน	12,124,828	86,709	12,211,537	9,927,719	20,173	9,947,892
หัก: ค่าตัดจำหน่ายสะสม	(11,021,604)	–	(11,021,604)	(9,673,246)	–	(9,673,246)
มูลค่าตามบัญชี – สุทธิ	1,103,224	86,709	1,189,933	254,473	20,173	274,646

การกระทบบยอดมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปี 2560 และ 2559 แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
มูลค่าตามบัญชีต้นปี	1,189,933	1,500,464	274,646	493,134
ซื้อซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์	705,404	682,623	93,582	92,618
ค่าตัดจำหน่าย	(705,436)	(877,822)	(178,092)	(311,099)
โอนออก	–	(12,109)	–	–
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ ไม่มีตัวตน	(6,993)	(103,223)	(983)	(7)
มูลค่าตามบัญชีปลายปี	1,182,908	1,189,933	189,153	274,646

16. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าธรรมเนียมในการจัดจำหน่าย/จัดหาเงินกู้และหุ้นกู้รอดัตบัญชี – สุทธิ	64,002	102,190	–	–
เงินมัดจำ	424,504	374,116	335,197	302,541
สิทธิการเช่า	17,266	20,210	16,119	18,921
ภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย	2,220,062	2,362,406	2,213,181	2,338,673
อื่น ๆ	169,175	84,151	100,334	15,310
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	2,895,009	2,943,073	2,664,831	2,675,445

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ อยู่ระหว่างการขอคืนภาษีเงินได้ถูกหัก ณ ที่จ่าย จำนวน 1,166 ล้านบาท (2559: 1,171 ล้านบาท) จากกรมสรรพากร ทั้งนี้จำนวนเงินที่ได้รับคืนขึ้นอยู่กับผลของการตรวจสอบภาษีดังกล่าว

17. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เจ้าหนี้การค้าจากการซื้อเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการให้บริการ				
โทรศัพท์และเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	7,632,323	10,013,007	2,458,851	3,601,538
เจ้าหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	1,542,911	1,014,919	283,887	351,572
เจ้าหนี้ – กสท	8,192,195	8,193,682	8,183,258	8,172,310
เจ้าหนี้ – ทีโอที	1,249,625	1,256,215	1,249,625	1,249,419
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตค้างจ่าย	2,758,601	2,558,887	–	–
เจ้าหนี้ – ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์ในประเทศ	86,211	65,421	771	118
เจ้าหนี้ผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศ	1,500,231	1,285,239	810,326	1,174,692
เจ้าหนี้การค้าอื่น	1,413,425	1,726,366	354,932	485,859
เจ้าหนี้อื่น – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุ 7)	694,529	510,792	818,731	1,496,570
เจ้าหนี้อื่น	1,434,071	1,342,900	819,396	781,879
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	3,136,944	4,534,392	2,064,864	2,975,048
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	343,930	329,223	–	–
รวมเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	29,984,996	32,831,043	17,044,641	20,289,005

18. เงินกู้ยืมระยะยาว

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินกู้ยืมของบริษัทย่อยจากสถาบันการเงินในประเทศไทย	17,500,000	29,000,000	–	–
หัก: ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	–	–	–	–
เงินกู้ยืมระยะยาว – สรุปรวมส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	17,500,000	29,000,000	–	–

เงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัทย่อย

- ในเดือนพฤศจิกายน 2558 บริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาสินเชื่อกับกลุ่มสถาบันการเงิน โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อมีดังนี้
 - วงเงินสินเชื่อ : 69,000 ล้านบาท
 - อัตราดอกเบี้ย : BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
 - กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุกเดือน ทุก 3 เดือน หรือทุก 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
 - กำหนดชำระคืนเงินต้น : ตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา
- ในเดือนมกราคม 2559 บริษัทย่อยเข้าทำสัญญาเงินกู้เพิ่มเติมกับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง โดยสาระสำคัญของวงเงินสินเชื่อดังกล่าวมีดังนี้
 - วงเงินสินเชื่อ : 3,000 ล้านบาท (เบิกใช้เต็มจำนวน)
 - อัตราดอกเบี้ย : BIBOR บวกส่วนเพิ่ม (ส่วนเพิ่มเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญา)
 - กำหนดชำระดอกเบี้ย : ทุก 1 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกัน
 - กำหนดชำระคืนเงินต้น : บริษัทย่อยได้ชำระคืนเงินกู้วงเงินนี้เต็มจำนวนแล้วในปี 2560

ในระหว่างปี 2560 บริษัทย่อยได้จ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวเป็นจำนวนทั้งสิ้น 11,500 ล้านบาท

ภายใต้สัญญาสินเชื่อเงินกู้ยืมข้างต้นระบุให้บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในสัญญา เช่น การรักษาอัตราส่วนทางการเงินให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดในสัญญาและการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน การห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อยมีวงเงินกู้ยืมระยะยาวตามสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวที่ยังไม่ได้เบิกใช้จำนวน 43,000 ล้านบาท (2559 : 43,000 ล้านบาท)

19. หุ้นกู้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
หุ้นกู้	31,500	20,000	—	—
หัก: หุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	(2,000)	—	—	—
หุ้นกู้ - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	29,500	20,000	—	—

การเปลี่ยนแปลงของบัญชีหุ้นกู้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	อัตรา ดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	อายุ หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	บวก: ออก หุ้นกู้เพิ่ม	หัก: จ่ายคืน หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
บริษัทย่อย						
หุ้นกู้จำนวน 2,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	2.16	3 ปี	2,000	—	—	2,000
หุ้นกู้จำนวน 4,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	2.92	5 ปี	4,000	—	—	4,000
หุ้นกู้จำนวน 3,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	3.52	7 ปี	3,000	—	—	3,000
หุ้นกู้จำนวน 6,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558)	3.98	10 ปี	6,000	—	—	6,000
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	1.98	3 ปี	1,500	—	—	1,500
หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	2.44	5 ปี	1,000	—	—	1,000
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	3.01	7 ปี	1,500	—	—	1,500
หุ้นกู้จำนวน 1,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2559)	3.19	10 ปี	1,000	—	—	1,000
หุ้นกู้จำนวน 500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560)	3.65	7 ปี	—	500	—	500
หุ้นกู้จำนวน 5,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2560)	4.04	10 ปี	—	5,000	—	5,000
หุ้นกู้จำนวน 1,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560)	2.25	3.5 ปี	—	1,500	—	1,500

(หน่วย: ล้านบาท)

	อัตรา ดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	อายุ หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	บวก: ออก หุ้นกู้เพิ่ม	หัก: จ่ายคืน หุ้นกู้	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
หุ้นกู้จำนวน 2,000 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560)	3.58	10 ปี	–	2,000	–	2,000
หุ้นกู้จำนวน 2,500 ล้านบาท (ออกเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2560)	3.78	12 ปี	–	2,500	–	2,500
รวม			20,000	11,500	–	31,500

หุ้นกู้ของบริษัททยอยข้างต้นเป็นหุ้นกู้ชนิดระบุชื่อผู้ถือ ประเภทไม่ด้อยสิทธิ ไม่มีประกัน และมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้เสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนสถาบัน และ/หรือผู้ลงทุนรายใหญ่

บริษัทย่อยได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยกับสถาบันการเงินสำหรับหุ้นกู้ข้างต้น จำนวนรวม 29,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92 ของหุ้นกู้ที่เสนอขาย โดยแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัวบวกด้วยส่วนเพิ่มจำนวนหนึ่งตามที่ระบุในสัญญา

หุ้นกู้ดังกล่าวข้างต้นระบุให้บริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้ เช่น ข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ไปเป็นหลักประกัน และการห้ามให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน ยกเว้นภายใต้เงื่อนไขบางประการ

20. สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน

จำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงาน แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานต้นปี	438,376	452,416
ส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน:		
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	44,981	45,522
ต้นทุนบริการในอดีต	178,258	–
ต้นทุนดอกเบี้ย	14,054	13,940
ส่วนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:		
(กำไร) ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางการเงิน	21,511	(12,966)
ส่วนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติทางประชากร	13,858	–
ส่วนที่เกิดจากการปรับปรุงจากประสบการณ์	(10,244)	(49,766)
ผลประโยชน์ที่จ่ายในระหว่างปี	(2,202)	(10,770)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานปลายปี	698,592	438,376

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานส่วนที่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนรับรู้ในค่าใช้จ่ายในการบริหารทั้งหมด

บริษัทฯ คาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานภายใน 1 ปีข้างหน้า เป็นจำนวนประมาณ 3 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะกิจการ: จำนวน 3 ล้านบาท)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ระยะเวลาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการจ่ายชำระผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานของบริษัทฯ ประมาณ 15 ปี (งบการเงินเฉพาะกิจการ: 15 ปี) (2559: 15 ปี งบการเงินเฉพาะกิจการ: 15 ปี)

สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ร้อยละต่อปี)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
อัตราคิดลด	2.9	3.2
อัตราการขึ้นเงินเดือน	5.5	5.5
อัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน	0 – 20	0 – 25

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสมมติฐานที่สำคัญต่อมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม/งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	2560		2559	
	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%	เพิ่มขึ้น 0.5%	ลดลง 0.5%
อัตราคิดลด	(35)	38	(31)	34
อัตราการขึ้นเงินเดือน	37	(35)	33	(30)
	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%	เพิ่มขึ้น 10%	ลดลง 10%
อัตราการลาออกโดยสมัครใจของพนักงาน	(31)	33	(27)	30

21. สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนต้นปี	251,300	115,670	123,667	110,530
ลดลงจากรายจ่ายที่เกิดขึ้น	(71,761)	(18,257)	(71,762)	(18,257)
เพิ่มขึ้นในระหว่างปี	708,187	153,887	139,080	31,394
สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนปลายปี	887,726	251,300	190,985	123,667

สำรองค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนโดยส่วนใหญ่เป็นประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอุปกรณ์โครงข่ายที่ติดตั้งบนพื้นที่เช่า

22. เงินปันผล

เงินปันผล	อนุมัติโดย	เงินปันผลจ่าย	เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น
		(ล้านบาท)	(บาท)
เงินปันผลประกาศจ่าย จากการดำเนินงานของ งวดวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558	ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2559	1,231	0.52
เงินปันผลระหว่างกาลประกาศจ่ายจากการดำเนินงานของ งวดวันที่ 1 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2559	ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559	994	0.42
รวมเงินปันผลสำหรับปี 2559		2,225	

23. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

รายการค่าใช้จ่ายตามลักษณะประกอบด้วยรายการค่าใช้จ่ายที่สำคัญดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เงินเดือนและค่าแรงและผลประโยชน์อื่นของพนักงาน	4,570,894	4,683,683	4,594,396	4,693,682
ค่าเสื่อมราคา	7,956,215	6,007,827	956,575	989,558
ค่าตัดจำหน่าย	18,591,124	17,193,711	10,762,393	12,062,997
ค่าเช่าจ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	3,036,796	2,627,720	1,208,320	1,575,304
ซื้อสินค้า	12,123,503	13,923,636	8,480,207	10,532,199
การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูป	(113,955)	903,184	(164,513)	880,425

24. ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ดอกเบี้ยจ่าย	1,419,464	1,405,348	894,221	1,046,735
ตัดจำหน่ายต้นทุนทางการเงินรอตตบัญญัติ	49,083	64,456	–	10,377
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	88,668	96,843	–	10,028
รวมค่าใช้จ่ายทางการเงิน	1,557,215	1,566,647	894,221	1,067,140

25. ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน:				
ภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับปี	1,708,440	1,495,477	–	–
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	2,597	(28,178)	–	(43,327)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี:				
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว				
และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราว	(1,492,929)	(961,577)	(771,006)	(1,127,230)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	218,108	505,722	(771,006)	(1,170,557)

จำนวนภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับส่วนประกอบแต่ละส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สรุปได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	2559	2558
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	–	–

รายการกระทบยอดระหว่างกำไรทางบัญชีกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้มีดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล	2,333,083	2,591,585	321,094	(2,222,973)
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล	20%	20%	20%	20%
กำไร (ขาดทุน) ทางบัญชีก่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลคูณอัตราภาษี	466,617	518,317	64,219	(444,595)
ขาดทุนสะสม	–	(721)	–	–
รายการปรับปรุงค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของปีก่อน	2,597	(28,178)	–	(43,327)
ผลกระทบทางภาษีสำหรับ:				
รายได้ที่ไม่รวมคิดภาษีเงินได้	(75)	(1,282)	(842,607)	(784,154)
ค่าใช้จ่ายต้องห้าม	112,209	128,743	37,240	106,735
รายการจ่ายฝ่ายทุนที่มีสิทธิหักได้เพิ่มขึ้น	(418,814)	(187,160)	(42,872)	(37,916)
การปรับลดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	1,606	16,620	1,606	16,620
ผลกระทบจากการปรับปรุงภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	48,703	54,740	11,408	16,080
อื่น ๆ	5,265	4,643	–	–
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน	218,108	505,722	(771,006)	(1,170,557)

ส่วนประกอบของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้า	326,644	189,945	47,130	44,451
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าเงินลงทุนผลขาดทุนในบริษัทย่อย	90,000	90,000	90,000	90,000
ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ	64,616	19,875	63,837	16,592
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	364,420	344,774	344,432	330,189
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	20,221	39,528	2,174	20,997
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นของตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน สำหรับเงินกู้ยืมระยะยาว	—	(7,117)	—	—
รายได้จากการจำหน่ายบัตรเติมเงิน	165,327	229,146	28,110	39,450
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	—	—	1,677,587	2,292,734
ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจบัตรเติมเงิน อิเล็กทรอนิกส์ (ส่วนล้ามูลค่าหุ้นจากการซื้อบริษัทย่อย)	(13,768)	(13,768)	—	—
ขาดทุนสะสมทางภาษียกไป	2,455,991	1,130,114	2,455,991	1,130,114
อื่น ๆ	69,848	27,873	75,296	49,024
รวม	3,543,299	2,050,370	4,784,557	4,013,551

รายละเอียดวันสิ้นสุดระยะเวลาการให้ประโยชน์ของรายการขาดทุนสะสมทางภาษียกไปข้างต้น แสดงได้ดังนี้

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม / งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559
31 ธันวาคม 2563	996,556	999,073
31 ธันวาคม 2564	4,618,112	4,651,499
31 ธันวาคม 2565	6,665,286	—
	12,279,954	5,650,572

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีรายการผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จำนวนเงิน 1,425 ล้านบาท (2559: 1,392 ล้านบาท) ซึ่งบริษัทไม่ได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เนื่องจากบริษัทพิจารณาแล้วเห็นว่าบริษัทอาจไม่มีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวที่ยังไม่ได้ใช้ข้างต้นมาใช้ประโยชน์ได้

26. กำไรต่อหุ้น

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไร (ขาดทุน) สำหรับปีที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ไม่รวมกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ออกอยู่ในระหว่างปี

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (พันบาท)	2,114,975	2,085,830	1,092,100	(1,052,416)
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (พันหุ้น)	2,367,811	2,367,811	2,367,811	2,367,811
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท/หุ้น)	0.89	0.88	0.46	(0.44)

27. ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

(หน่วย: พันบาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าเสื่อมราคา				
อาคารและอุปกรณ์	7,956,215	6,007,827	956,575	989,558
ค่าตัดจำหน่าย				
สิทธิการใช้อุปกรณ์รอตต์บัตชี	16,927,493	15,331,187	10,573,091	11,721,647
ต้นทุนการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่	897,759	900,227	–	–
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
– บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	716,789	897,841	189,302	330,973
– บันทึกรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายทางการเงิน	49,083	64,456	–	10,377
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	26,547,339	23,201,538	11,718,968	13,052,555

28. กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย และรายได้และรายจ่ายอื่นบางรายการ (EBITDA before other incomes and other expenses)

(หน่วย: พันบาท)

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม	
		2560	2559
กำไรสำหรับปี		2,114,975	2,085,863
บวก :			
: ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	24	1,557,215	1,566,647
: ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	25	218,108	505,722
: ค่าเสื่อมราคา	27	7,956,215	6,007,827
: ค่าตัดจำหน่าย	27	18,542,041	17,129,255
EBITDA		30,388,554	27,295,314
บวก (หัก) :			
: ดอกเบี้ยรับ		(217,362)	(170,342)
: กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน		(50)	(83,837)
: ค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับพนักงาน		97,301	578,956
: ค่าปรับจากการยกเลิกสัญญา		118,250	–
: เงินปันผลรับจากการลงทุนอื่นๆ		(375)	(375)
: ส่วนแบ่งขาดทุน (กำไร) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม		6,699	(10,055)
: ขาดทุนจากการจำหน่าย/ตัดจำหน่ายอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		236,224	294,801
: ค่าเผื่อการด้อยค่าเงินลงทุนอื่น (กลับรายการ)		(29,573)	14,820
: รายได้อื่นจากการปลดเปลื้องภาระหนี้สินของบริษัทย่อย		(150,000)	–
: รายได้อื่น		(3,720)	(3,831)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย และรายได้และรายจ่ายอื่นบางรายการ			
(EBITDA before other incomes and other expenses)		30,445,948	27,915,451

29. เครื่องมือทางการเงิน

29.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยง

เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯและบริษัทย่อยตามที่นิยามอยู่ในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 107 “การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน” ประกอบด้วย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ทุนกู้ยืมระยะยาว บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว และมีนโยบายการบริหารความเสี่ยงดังนี้

29.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

บริษัทฯและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยอันเกี่ยวเนื่องกับเงินฝากธนาคาร ทุนกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว

สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่สำคัญ (ซึ่งบางส่วนอยู่ภายใต้ตราสารอนุพันธ์ตามทีกล่าวรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 19) สามารถจัดตามประเภทอัตราดอกเบี้ยได้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

		งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
รายการ	หมายเหตุ	อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	17,994	7,923	131	26,048
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	–	–	8,590	8,590
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	17	–	–	29,985	29,985
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	7	15	–	–	15
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	17,500	–	–	17,500
หุ้นกู้	19	–	31,500	–	31,500

(หน่วย: ล้านบาท)

งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559					
รายการ	หมายเหตุ	อัตราดอกเบี้ย ลอยตัว	อัตราดอกเบี้ย คงที่	ไม่มี อัตราดอกเบี้ย	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	13,483	4,738	72	18,293
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	6	–	–	8,983	8,983
หนี้สินทางการเงิน					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	17	–	–	32,831	32,831
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	7	165	–	–	165
เงินกู้ยืมระยะยาว	18	29,000	–	–	29,000
หุ้นกู้	19	–	20,000	–	20,000

สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่แยกตามวันที่ครบกำหนด (หรือวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่หากวันที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยใหม่ถึงก่อน) นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินมีดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			อัตราดอกเบี้ย
		ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		7,923	–	7,923	0.05% – 1.00%
หนี้สินทางการเงิน					
หุ้นกู้	19	2,000	29,500	31,500	1.98% – 4.04%

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	หมายเหตุ	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559			อัตราดอกเบี้ย
		ภายใน 12 เดือน	มากกว่า 12 เดือน	รวม	
สินทรัพย์ทางการเงิน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		4,738	–	4,738	0.05% – 1.25%
หนี้สินทางการเงิน					
หุ้นกู้	19	–	20,000	20,000	1.98% – 3.98%

29.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอันเกี่ยวเนื่องกับลูกหนี้/เจ้าหนี้การค้าผู้ให้บริการโทรศัพท์ในต่างประเทศและการซื้ออุปกรณ์เป็นเงินตราต่างประเทศ บริษัทและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	สกุลเงิน	2560	2559
	(ล้าน)	(ล้าน)		(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
สินทรัพย์					
เงินฝากธนาคาร	17.05	12.57	เหรียญสหรัฐอเมริกา	32.4342	35.5660
ลูกหนี้การค้าบริษัทอื่นๆ	52.00	28.72	เอสดีอาร์	46.5108	48.1540
	2.86	4.96	เหรียญสหรัฐอเมริกา	32.4342	35.5660
	0.06	0.07	ยูโร	38.5567	37.2769
ลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน	0.56	0.17	เอสดีอาร์	46.5108	48.1540
	2.54	3.44	เหรียญสหรัฐอเมริกา	32.4342	35.5660

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559	สกุลเงิน	2560	2559
	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)		(บาทต่อหน่วยเงินตราต่างประเทศ)	
หนี้สิน					
เจ้าหนี้การค้า	27.17	35.02	เหรียญสหรัฐอเมริกา	32.8472	36.0025
	0.15	0.29	ยูโร	39.3938	38.1362
	25.30	0.48	โครนอร์เวย์	4.0023	4.2031
	–	0.01	ริงกิตมาเลเซีย	8.1741	8.0925
	31.02	26.03	เอสดีอาร์	46.5108	48.1540
เจ้าหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	47.91	85.61	โครนอร์เวย์	4.0023	4.2031
	–	0.35	ยูโร	39.3938	38.1362
	1.13	0.97	เอสดีอาร์	46.5108	48.1540
	–	2.13	ริงกิตมาเลเซีย	8.1741	8.0925
	19.71	8.93	เหรียญสหรัฐอเมริกา	32.8472	36.0025
รวมสินทรัพย์ (หนี้สิน) สุทธิ	(24.43)	(22.98)	เหรียญสหรัฐอเมริกา		
	(0.09)	(0.57)	ยูโร		
	20.41	1.89	เอสดีอาร์		
	(73.21)	(86.09)	โครนอร์เวย์		
	–	(2.14)	ริงกิตมาเลเซีย		

29.4 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

บริษัทและบริษัทย่อยมีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้การค้า ฝ่ายบริหารควบคุมความเสี่ยงนี้โดยการกำหนดให้มียกยบายและวิธีการในการควบคุมสินเชื่อที่เหมาะสม นอกจากนี้ การให้สินเชื่อของบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการกระจุกตัวเนื่องจากบริษัทและบริษัทย่อยมีฐานของลูกค้าที่หลากหลายและมีจำนวนมากมาย ดังนั้น บริษัทและบริษัทย่อยจึงไม่คาดว่าจะได้รับความเสียหายที่เป็นสาระสำคัญจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินสูงสุดที่บริษัทและบริษัทย่อยอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อ คือ มูลค่าตามบัญชีของลูกค้าหนี้การค้าซึ่งได้หักด้วยสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

29.5 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

เนื่องจากสินทรัพย์ทางการเงินจัดอยู่ในประเภทระยะสั้น หนี้สินทางการเงินบางส่วนจัดอยู่ในประเภทระยะสั้นและเงินกู้ยืมสกุลเงินบาทที่มีอัตราดอกเบี้ยขึ้นลงตามอัตราตลาด ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ จึงประมาณมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินดังกล่าวใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน

มูลค่าตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินระยะยาวและตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม			
	2560		2559	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่ายุติธรรม
รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง				
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	29,000	31,489	16,500	17,235
รายการที่ไม่มีการป้องกันความเสี่ยง				
หุ้นกู้สกุลเงินบาท	2,500	2,713	3,500	3,608
ตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน				
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย	—	314	—	(108)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- มูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้คำนวณโดยใช้การวิเคราะห์กระแสเงินสดคิดลด อัตราคิดลดที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยใช้เท่ากับอัตราผลตอบแทนของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานที่มีเงื่อนไข ลักษณะ และระยะเวลาที่เหลือน้อยเหมือนกับเครื่องมือทางการเงินที่บริษัทฯ และบริษัทย่อยกำลังพิจารณาหามูลค่ายุติธรรม
- มูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ทางการเงินคำนวณโดยใช้เทคนิคการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตและแบบจำลองตามทฤษฎีในการประเมินมูลค่า ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินมูลค่าส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ในตลาดที่เกี่ยวข้อง เช่น เส้นอัตราผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ย เป็นต้น บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้คำนึงถึงผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์

ในระหว่างปีปัจจุบัน ไม่มีการโอนรายการระหว่างลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

30. ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีหนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	—	34,202	—	34,202
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยที่ได้ประโยชน์	—	314	—	314

(หน่วย: ล้านบาท)

	งบการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
หนี้สินที่เปิดเผยมูลค่ายุติธรรม				
หุ้นกู้	—	20,843	—	20,843
สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยที่เสียประโยชน์	—	(108)	—	(108)

31. การบริหารจัดการทุน

วัตถุประสงค์หลักของบริษัทฯและบริษัทย่อยในการบริหารจัดการทุน คือ การจัดให้มีซึ่งโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมและการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

บริษัทฯและบริษัทย่อยบริหารจัดการสถานะของทุนโดยใช้อัตราส่วน Net Interest-Bearing Debt to EBITDA เพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบการเงินรวมแสดงอัตราส่วนดังกล่าวเป็น 0.80 : 1 (2559: 1.17:1)

โครงสร้างเงินทุนของกลุ่มบริษัทฯประกอบด้วยหนี้สินที่รวมถึงเงินกู้ยืมระยะยาวและหุ้นกู้ตามที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 18 และ 19 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 5 และส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯตามที่แสดงในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทฯไม่ได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ นโยบาย หรือกระบวนการในการบริหารจัดการทุน

32. การผูกพัน

32.1 การผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงาน

บริษัทฯและบริษัทย่อยได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าอาคารสำนักงาน และการเช่าที่ดินและอาคารสำหรับติดตั้งสถานีรับส่งสัญญาณ อายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ถึง 3 ปีและ 12 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตทั้งสิ้นภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานดังนี้

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม	
	2560	2559
จ่ายชำระ		
ภายใน 1 ปี	1,012	957
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	1,757	2,051
มากกว่า 5 ปี	20	20

ในระหว่างปี 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีรายจ่ายตามสัญญาเช่าที่รับรู้แล้วในงบกำไรขาดทุนเป็นจำนวนเงิน 3,037 ล้านบาท (2559: 2,628 ล้านบาท)

32.2 การผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีการผูกพันรายจ่ายฝ่ายทุนซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวเนื่องกับการสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในการให้บริการโทรคมนาคมเป็นจำนวน 2,489 ล้านบาทและ 17 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (2559: 3,354 ล้านบาทและ 24 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) และเกี่ยวเนื่องกับการก่อสร้างสถานีฐานและการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัทฯและบริษัทย่อยจำนวน 62 ล้านบาท 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และ 0.4 ล้านดอลลาร์ยูโร (2559: 43 ล้านบาท และ 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และ 1 ล้านดอลลาร์ยูโร)

32.3 เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน

32.3.1 การดำรงเงินฝากธนาคารขั้นต่ำสำหรับเงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า

ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง “การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเงินอิเล็กทรอนิกส์” บริษัท เพย์สบาย จำกัด (บริษัทย่อย) จะต้องฝากเงินที่ได้รับล่วงหน้าจากลูกค้าไว้เป็นเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งไม่ต่ำกว่ามูลค่ายอดคงค้างของเงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของ บริษัท เพย์สบาย จำกัด ได้รวมเงินฝากธนาคารที่ต้องดำรงเงินฝากขั้นต่ำไว้จำนวน 1,332 ล้านบาท (2559: 1,780 ล้านบาท)

32.3.2 เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 เงินฝากธนาคารของบริษัทย่อยจำนวน 0.1 ล้านบาท (2559: 0.2 ล้านบาท) ได้นำไปวางเป็นหลักประกันเพื่อค้ำประกันวงเงินสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคาร

32.4 หนังสือค้ำประกันของธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯและบริษัทย่อยมีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนาม บริษัทฯและบริษัทย่อยเหลืออยู่เป็นจำนวนเงิน 4,047 ล้านบาท (2559: 4,022 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับภาระผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯและบริษัทย่อย ซึ่งส่วนใหญ่ออกให้แก่ กสท เพื่อค้ำประกันการชำระผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทาน

32.5 สัญญาจ้างติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณและดำเนินการและบริหารเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯมีภาระผูกพันจากการว่าจ้างบริษัท บีบี เทคโนโลยี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นผู้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์สถานีรับส่งสัญญาณและออกแบบและวางแผนเชิงวิศวกรรม ติดตั้ง และบริการซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครือข่ายระบบสื่อสารสัญญาณ โดยบริษัทฯต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่บริษัทดังกล่าวตามอัตราที่ระบุในสัญญา

32.6 ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาระยะยาว

- ก. บริษัทฯได้ทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทแห่งหนึ่งโดยบริษัทฯจะได้รับสิทธิในการจัดจำหน่ายสินค้า อุปกรณ์และบริการต่าง ๆ สำหรับโทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ของบริษัทดังกล่าวในประเทศไทย โดยบริษัทฯตกลงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาและ บริษัทฯมีภาระผูกพันเกี่ยวเนื่องกับการสั่งซื้อสินค้าชิ้นต่ำและรายจ่ายขั้นต่ำในการจัดการขายและการตลาดภายใต้สัญญาซื้อขายดังกล่าว
- ข. บริษัทฯและบริษัทย่อยได้ทำสัญญาหลัก (Frame contract) กับบริษัท 2 แห่ง เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์โครงข่ายรวมถึงบริการต่าง ๆ สำหรับระบบโครงข่ายวิทยุคมนาคมของบริษัทฯและบริษัทย่อย โดยราคาสินค้าและค่าบริการเป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา
- ค. บริษัทย่อยได้ทำสัญญา Service and Licensing Agreement กับบริษัทแห่งหนึ่งโดยบริษัทย่อยจะได้รับสิทธิในการให้บริการต่าง ๆ โดยบริษัทย่อยตกลงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงต่าง ๆ ที่ระบุในสัญญา ซึ่งรวมถึงภาระผูกพันเกี่ยวเนื่องกับการให้บริการขั้นต่ำและรายจ่ายขั้นต่ำในการจัดการขายและการตลาด

33. คดีฟ้องร้องและข้อพิพาททางการค้าเรื่องค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างบริษัทฯ และบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (“ทีโอที”)

- 1) ตามที่ ทีโอที กสท และบริษัทฯ ได้ทำข้อตกลงเรื่องการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจตทะเบียนรายเดือน (Postpaid) เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2537 และโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card) เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2544 โดยทีโอทีจะเชื่อมโยงโครงข่ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่บริษัทฯให้บริการให้สามารถใช้งานได้สมบูรณ์ โดยจะคิดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราหมายเลขละ 200 บาทต่อเดือน สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจตทะเบียนรายเดือน และในอัตราร้อยละ 18 ของราคาค่าหน้าบัตร (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว) สำหรับการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid Card)

เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 กทช. (ปัจจุบันคือ กสทช.) ได้ออกประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมที่จะต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเข้ากับโครงข่ายโทรคมนาคมของตนเมื่อมีการร้องขอ ทั้งนี้เพื่อให้การสื่อสารข้ามโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นไปได้อย่างดีและให้ผู้ให้เชื่อมต่อโครงข่ายมีสิทธิที่จะเรียกเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่าย (Interconnection Charge) ในอัตราที่สะท้อนต้นทุน

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2549 บริษัทฯได้ทำหนังสือแจ้งทีโอทีเพื่อขอเจรจาเกี่ยวกับสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ของบริษัทฯกับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที และเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 บริษัทฯได้ทำหนังสือแจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่าบริษัทฯจะเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมที่ทำกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯเห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวมีการคิดอัตราและวิธีการจัดเก็บที่มีลักษณะขัดแย้งต่อกฎหมายหลายประการ และบริษัทฯได้แจ้งให้ทีโอทีและ กสท ทราบว่าบริษัทฯจะชำระค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับกฎหมาย

เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 บริษัทได้รับหนังสือแจ้งจากทีโอทีโดยในหนังสือดังกล่าวที่โอทีได้แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่มีสิทธิเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับทีโอที เนื่องจากบริษัทฯ มิได้เป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กทช. และมิได้มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเองและข้อตกลงเดิมมิได้ขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้นการเก็บค่าตอบแทนและวิธีการจัดเก็บค่าตอบแทนการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ยังคงต้องเป็นไปตามข้อตกลงเดิม และที่โอทีได้แจ้งปฏิเสธการรับชำระเงินค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)

ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2550 บริษัทได้มีหนังสือแจ้งต่อทีโอทีว่าบริษัทยินดีที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้แก่ทีโอทีในอัตราตามข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ("RIO") ของทีโอทีตามที่ได้รับความเห็นชอบจาก กทช.

- 2) เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2550 กทช. ได้มีคำสั่งขาดข้อพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมโดยให้ทีโอทีเจรจาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมภายใน 7 วัน และต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่เริ่มเจรจากับบริษัทฯ และต่อมาเลขาธิการ กทช. ได้มีคำสั่งให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำสั่งขาดข้อพิพาทของ กทช. ซึ่งทีโอทีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ กทช. และเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2550 กทช. ได้มีคำวินิจฉัยเป็นเอกฉันท์ยืนตามคำสั่งของเลขาธิการ กทช. ให้ทีโอทีปฏิบัติตามคำสั่งขาดข้อพิพาทของ กทช. ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ทีโอทีได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีหมายเลขดำที่ 1523/2550 เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งขาดข้อพิพาทของ กทช. และคำสั่งของเลขาธิการ กทช. ดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553 ศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้อง ทีโอที ซึ่งทีโอทีได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว ขณะนี้ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด
- 3) เนื่องจากทีโอทียังคงปฏิเสธไม่เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ ดังนั้นในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ จึงได้ส่งจดหมายเรื่องการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปยังทีโอทีเพื่อแจ้งยกเลิกข้อเสนอของบริษัทฯ ในเรื่องที่บริษัทฯ ได้แสดงความประสงค์ที่จะชำระค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในอัตราที่สอดคล้องกับกฎหมายตามที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีการเจรจาทกลงกันโดยสุจริต และข้อเสนอที่ว่าบริษัทฯ จะนำส่งค่าตอบแทนการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ให้แก่ทีโอทีในอัตราที่ทีโอทีกำหนดในข้อเสนอการเชื่อมต่อโครงข่ายของทีโอที ซึ่ง กทช. ได้ให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้งยกเลิกข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมเดิมทั้งสองฉบับ (Access Charge) ดังนั้นบริษัทฯ จึงบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) ในอัตราค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) ในระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550 ไว้ในงบการเงินจำนวน 1,973 ล้านบาท และตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ ได้หยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในงบการเงินเพราะเห็นว่าภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ตามข้อตกลงเดิมดังกล่าวได้สิ้นสุดลงจากการยกเลิกสัญญา
- 4) เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 ทีโอทีได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง (คดีหมายเลขดำที่ 1097/2554) และคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2554 เรียกร้องให้ กสท และบริษัทฯ ร่วมกันชำระค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (Access Charge) อันได้แก่ (1) ค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลง Postpaid และ Prepaid Card โดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือน และ (2) ค่าเสียหายจากค่าเชื่อมโยง (Access Charge) ตามข้อตกลง Postpaid และ Prepaid Card ที่มีจำนวนครั้งหนึ่งของผลประโยชน์ตอบแทนที่ กสท ได้รับจากบริษัทฯ โดยคำนวณนับตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 9 พฤษภาคม 2554 (วันฟ้อง) พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี รวมเป็นจำนวนที่ทีโอทีเรียกร้องให้บริษัทฯ รับผิดชอบจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาท ต่อมาบริษัทฯ ได้รับแจ้งเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2557 ว่าทีโอทีได้แก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 โดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนค่าเสียหายพร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยจากจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 113,319 ล้านบาทเป็นจำนวน 245,638 ล้านบาท (คำนวณถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2557) ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในคดีไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด ขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง
- 5) แม้ว่า กทช. จะได้มีคำสั่งขาดข้อพิพาทที่ 1/2550 เรื่องข้อพิพาทการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมให้ทีโอทีเข้าเจรจาเพื่อทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge) กับบริษัทฯ และเลขาธิการ กทช. ได้ออกมาตรการบังคับทางปกครอง (คำปรับทางปกครองในอัตราวันละ 20,000 บาท จนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการ กทช. ครบถ้วน) บังคับให้ ทีโอที เข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับบริษัทฯ ให้แล้วเสร็จ แต่ทีโอทีก็ยังไม่ได้เข้าทำสัญญาการเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัทฯ จนถึงปัจจุบัน โดยทีโอทีได้ฟ้องร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อให้ศาลเพิกถอนคำสั่งขาดข้อพิพาทของ กทช. และมาตรการบังคับทางปกครองของเลขาธิการ กทช. ดังกล่าว และเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2555 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา (คดีหมายเลขดำเลขที่ 1033/2553 และคดีหมายเลขแดงที่ 1178/2555) ให้ยกคำฟ้องของทีโอทีโดยเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ทีโอทีไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองกลางจึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ผู้บริหารของบริษัทฯเชื่อว่า บริษัทฯไม่มีภาระที่จะต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่ายในอัตราค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ที่ระบุไว้ในข้อตกลงเดิมทั้งสองฉบับ เนื่องจากข้อตกลงดังกล่าวไม่เป็นไปตามกฎหมายในปัจจุบัน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งประกาศ กทท. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย) และบริษัทฯได้มีหนังสือบอกเลิกข้อตกลงเดิมแล้ว ดังนั้นผู้บริหารของบริษัทฯเชื่อว่าผลสรุปของข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมในอนาคต ไม่น่าจะส่งผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ

ผลกระทบสุทธิภายหลังจากหักส่วนแบ่งรายได้ (ก่อนภาษีเงินได้) จากการที่บริษัทฯหยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายตามข้อตกลงเดิม (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ทำให้บริษัทฯมีค่าใช้จ่ายลดลงประมาณ 69,058 ล้านบาท

ถึงแม้ว่าบริษัทฯจะหยุดบันทึกค่าเชื่อมโยงโครงข่ายไตรมาสแรก (Access Charge) ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2550 แล้วก็ตาม บริษัทฯ ได้บันทึกสำรองค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากผลสรุปของข้อพิพาทหรือกระบวนการพิจารณาคดีดังกล่าวข้างต้นไว้ในบัญชีจำนวนหนึ่งตามที่เห็นว่าเหมาะสม

34. ข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ (สัญญาสัมปทาน) และคดีฟ้องร้องอื่นๆ

บริษัทฯและบริษัทย่อยแห่งหนึ่งมีข้อพิพาทหลายคดีซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯภายใต้สัญญาสัมปทานที่สำคัญตลอดจนคดีฟ้องร้องอื่นๆดังนี้

- (ก) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการที่ได้รับจากบริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด (“DPC”) จากการที่บริษัทฯได้ให้ DPC ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ

ในปี 2545 กสท ได้แจ้งให้บริษัทฯทราบว่า กสท จะเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการที่บริษัทฯได้รับจาก DPC จากการที่บริษัทฯได้ให้ DPC ใช้บริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศ และได้ทำหนังสือลงวันที่ 25 สิงหาคม 2546 แจ้งให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศดังกล่าวให้แก่ กสท เป็นจำนวน 477 ล้านบาท

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2547 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยเรียกให้บริษัทฯชำระเงินพร้อมเบี้ยปรับสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าบริการข้ามโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในประเทศคำนวณถึงวันที่ยื่นข้อพิพาทรวมทั้งสิ้น 692 ล้านบาท และได้เรียกให้บริษัทฯชำระเงินค่าปรับจนกว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนครบถ้วน

เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2558 บริษัทฯได้รับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการแจ้งว่าคณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ต่อมา บริษัทฯได้รับแจ้งเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 ว่า กสท ได้ฟ้องร้องเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลาง ซึ่งต่อมาศาลปกครองกลางมีคำสั่งไม่รับคำร้องของ กสท ไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เนื่องจากการยื่นคำร้องเมื่อล่วงพ้นในระยะเวลาการฟ้องคดี บริษัทฯได้รับอนุญาตจากศาลปกครองสูงสุดให้คัดค้านคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งปรากฏว่าศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองกลางที่ไม่รับคำร้องขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการไว้พิจารณา

เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2561 บริษัทฯได้ยื่นคำขอให้ศาลปกครองกลางออกหนังสือรับรองว่าคดีนี้ถึงที่สุดแล้วตามคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด เพื่อยืนยันถึงการสิ้นสุดในภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง นอกจากนี้ บริษัทฯอยู่ระหว่างการขอความเห็นจากที่ปรึกษากฎหมายในประเด็นเกี่ยวกับข้อกฎหมายเพื่อยืนยันกับทางบริษัทฯให้มั่นใจว่า ภาระหนี้สินใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้นได้รับการปลดปล่อยไปแล้ว ฝ่ายบริหารของบริษัทฯจึงยังคงตั้งสำรองผลประโยชน์ตอบแทนจำนวนหนึ่งไว้ในงบการเงิน

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับวิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท อันเกิดจากส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่าย

เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2548 และวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 กสท ได้ทำหนังสือแจ้งให้บริษัทฯทราบว่า วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนของบริษัทฯนับตั้งแต่วันที่บริษัทฯได้รับอนุมัติส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายจากที่ไต่ทั้นนั้นไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทฯต้องนำส่งให้แก่ กสท ต่ำไปเป็นจำนวน 448 ล้านบาท (คำนวณตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2539 ถึงวันที่ 15 กันยายน 2547) อย่างไรก็ตาม บริษัทฯเห็นว่าบริษัทฯได้ใช้วิธีการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนตามแนวทางที่เคยได้รับแจ้งจาก กสท ดังนั้น บริษัทฯจึงมิได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายดังกล่าวไว้ในงบการเงิน เนื่องจากเห็นว่ามีการชำระเงินถูกต้องแล้ว

ในปี 2550 กสท จึงได้ยื่นข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องเงินผลประโยชน์ตอบแทน พร้อมเบี้ยปรับรวมเป็นเงิน 749 ล้านบาท จากบริษัทฯ ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าคำชี้ขาดของ คณะอนุญาโตตุลาการจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ

ในปี 2554 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทเพื่อเรียกให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ในเรื่องเดียวกันนี้อีก เป็นจำนวน 16 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 ให้ยกข้อเรียกร้องที่ กสท ขอให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากส่วนลดค่าเชื่อมโยงโครงข่ายสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ต่อมา บริษัทฯ ได้รับแจ้งว่า กสท ได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ เชื่อว่าคำพิพากษาของศาลปกครองกลางจะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

(ค) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติม (ภาษีสรรพสามิต) ตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมในปีสัมปทานที่ 12 ถึงปีสัมปทานที่ 16 จำนวน 16,887 ล้านบาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและเบี้ยปรับ รวมเป็นเงินจำนวนทั้งหมดประมาณ 23,164 ล้านบาท โดยคำร้องเสนอข้อพิพาทของ กสท ดังกล่าวมีได้อ้างถึงสาเหตุที่บริษัทฯ นำส่งผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน (บริษัทฯ คาดว่าจำนวนเงินที่เรียกร้องดังกล่าวเป็นเรื่องของเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่บริษัทฯ ได้ชำระให้แก่กรมสรรพสามิตไปและนำมาหักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่จะต้องนำส่งให้แก่ กสท ตามมติของคณะรัฐมนตรี และตามหนังสือของ กสท)

อย่างไรก็ดี คณะอนุญาโตตุลาการได้มีคำชี้ขาด ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2555 ให้บริษัทฯ ชะเคติและยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ทั้งหมด ต่อมาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 กสท ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลปกครองกลางเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าว ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 ศาลปกครองกลางพิพากษาไม่เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่พิพาท อย่างไรก็ตาม กสท มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่ง ณ ขณะนี้บริษัทฯ ยังคงไม่ได้รับแจ้งว่า กสท มีการอุทธรณ์แล้วหรือไม่ว่าอย่างใด

เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560 บริษัทฯ ได้รับหนังสือจาก กสท แจ้งให้บริษัทฯ ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจากเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่บริษัทฯ หักออกจากผลประโยชน์ตอบแทนที่ต้องจ่ายให้ กสท โดยอ้างว่า บริษัทฯ มีหน้าที่ตามสัญญาสัมปทานในการชำระภาษีหรือค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามกฎหมายที่เกิดจากสัญญาดังกล่าว กสท จึงขอให้บริษัทฯ ชำระภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวเป็นเงินจำนวน 2,756 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยตามสัญญาให้แก่ กสท หากบริษัทฯ มิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด กสท ขอสงวนสิทธิในการดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าบริษัทฯ ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายภาษีอากร หรือตามสัญญาสัมปทานที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวนดังกล่าวให้แก่ กสท ดังนั้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ จึงมิได้บันทึกภาษีมูลค่าเพิ่มที่ กสท เรียกเก็บข้างต้นไว้ในงบการเงิน

(ง) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการคิดผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ ทั้งก่อนและหลังประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับ

ในปี 2549 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเกี่ยวกับการเรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 11 ถึงปีสัมปทานที่ 14 จากรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมบางรายที่เข้ามาใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของบริษัทฯ ก่อนประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่ายมีผลใช้บังคับเป็นจำนวน 14 ล้านบาท ซึ่งเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2559 บริษัทฯ ได้รับคำชี้ขาดข้อพิพาทของอนุญาโตตุลาการโดยคณะอนุญาโตตุลาการเสียงข้างมากชี้ขาดให้ยกคำเสนอข้อพิพาทของ กสท ซึ่งต่อมา บริษัทฯ ได้รับแจ้ง ว่า กสท ได้ร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดข้อพิพาทของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลางแล้วเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559

ในปี 2553 กสท ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ในเรื่องเดียวกันนี้อีกเป็นจำนวน 4 ล้านบาท ในปี 2554 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ เพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในปีสัมปทานที่ 16 (16 กันยายน 2549 – 15 กันยายน 2550) ที่ขาดไปรวมทุกคดีเป็นจำนวนเงินประมาณ 4,026 ล้านบาท พร้อมชำระเบี้ยปรับอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือนของเงินที่ค้างชำระ เนื่องจาก บริษัทฯ คำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท โดยการหักกลบระหว่างรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการรายอื่นและรายจ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ถูกผู้ประกอบการรายอื่นเรียกเก็บ แต่ กสท เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนของรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ได้รับจากผู้ประกอบการรายอื่นทั้งหมดโดยไม่ให้นำรายจ่ายค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่บริษัทฯ ถูกผู้ประกอบการรายอื่นเรียกเก็บมาหักออก

ในปี 2555 กสท ได้ยื่นคำเสนอขอพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 17 เป็นจำนวน 3,860 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ และในปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอขอพิพาทเป็นอีกคดีหนึ่งต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการโดยเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 18 เป็นจำนวน 3,340 ล้านบาท พร้อมเบี้ยปรับ

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 คณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดให้ยกข้อเรียกร้องที่ กสท ขอให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมเฉพาะข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 90/2554 (หมายเลขแดงที่ 75/2557) สำหรับปีสัมปทานที่ 16 เป็นจำนวนเงิน 4 ล้านบาท ซึ่งต่อมาบริษัทฯ ได้รับแจ้งว่า กสท ได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2557

นอกจากนี้ ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอขอพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม สำหรับปีสัมปทานที่ 19 เป็นจำนวน 3,667 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ และผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมสำหรับปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 3,914 ล้านบาท พร้อมทั้งเบี้ยปรับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มิได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมที่ กสท เรียกเก็บข้างต้นไว้ในงบการเงิน เนื่องจากจากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าบริษัทฯ ไม่มีหน้าที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมให้แก่ กสท ตามที่ กสท เรียกร้อง ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการและศาลฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อมั่นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการและคำพิพากษาของศาลไม่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (จ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับการส่งมอบเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศ (Towers) ที่ติดตั้งและเปิดให้บริการแล้วให้แก่ กสท ตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551 กสท ได้เสนอขอพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศที่ติดตั้งและเปิดให้บริการแล้วจำนวน 121 ต้นให้แก่ กสท ในปี 2552 กสท ได้เพิ่มจำนวนเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศที่เรียกร้องให้บริษัทฯ ส่งมอบจากจำนวน 121 ต้น เป็นจำนวน 3,873 ต้น และในปี 2555 กสท ได้เพิ่มจำนวนเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศจากจำนวน 3,873 ต้น เป็นจำนวน 4,968 ต้น หากไม่สามารถส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์ได้ให้บริษัทฯ ชำระค่าเสียหายแทนเป็นเงินรวมเป็นมูลค่าความเสียหายทั้งสิ้น 2,392 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556 กสท ได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองกลาง เรียกร้องให้บริษัทฯ ส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาโครงเหล็กเพิ่มเติมอีก 696 ต้น หรือรวมเป็นมูลค่าความเสียหายตามฟ้องจำนวนทั้งสิ้น 351 ล้านบาท (รวมดอกเบี้ย)

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 บริษัทฯ ได้รับแจ้งว่า กสท ได้แก้ไขเพิ่มเติมคำเสนอขอพิพาทโดยเรียกร้องให้บริษัทฯ ส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์เสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศอีกจำนวน 48 ต้น หากไม่สามารถส่งมอบได้ให้บริษัทฯ ชำระค่าเสียหายแทนเป็นเงินอีกจำนวน 20 ล้านบาท ส่วนประเด็นอื่น ๆ ในข้อพิพาทไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด

บริษัทฯ เห็นว่าเสาอากาศและอุปกรณ์เสาอากาศพิพาทมิได้เป็นเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน แต่เป็นอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่มีหน้าที่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ในเสาอากาศและอุปกรณ์พิพาทให้แก่ กสท แต่อย่างใด ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการและศาล ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการและคำพิพากษาของศาลปกครองกลางไม่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ฉ) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้

ในปี 2550 กสท ได้ยื่นคำเสนอขอพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจำนวนประมาณ 24 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯ ได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 13 และ 14 (ระหว่าง 16 กันยายน 2546 – 15 กันยายน 2548) ไม่ครบถ้วน เนื่องจากบริษัทฯ ได้หักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริมของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ก่อนการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทน โดยไม่ได้รับอนุมัติจาก กสท ซึ่งตามสัญญาสัมปทานห้ามมิให้หักค่าใช้จ่าย ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 คณะอนุญาโตตุลาการเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดให้บริษัทฯ ชำระเงินจำนวนประมาณ 24 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันยื่นเสนอขอพิพาท (28 ธันวาคม 2550) จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ซึ่งบริษัทฯ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษายกคำร้องของบริษัทฯ

เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 บริษัทฯ ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด ต่อมา เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2560 ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งยกอุทธรณ์ของบริษัทฯ มีผลทำให้คดีดังกล่าวถึงที่สุด

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ตั้งสำรองผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ในปีสัมปทานที่ 13 และ 14 ไว้แล้วในงบการเงิน

ในปี 2553 ถึงปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 18 อีกรวมเป็นจำนวน 338 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ ต่อมา ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 19 และปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 153 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ รวมทั้งสิ้น กสท เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมพร้อมทั้งเบี้ยปรับสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวนเงิน 491 ล้านบาท โดยข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ถึงปีสัมปทานที่ 20 มีลักษณะเช่นเดียวกันกับข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 13 และ 14 ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ (ยกเว้นข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 16)

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 คณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดเฉพาะข้อพิพาทหมายเลขคำที่ 90/2554 (หมายเลขแดงที่ 75/2557) ให้บริษัทฯ ชำระเงินตามที่ กสท เรียกร้องสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 จำนวนประมาณ 96 ล้านบาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันที่ 14 ธันวาคม 2550 จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าคำชี้ขาดดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองและกฎเกณฑ์ของ กสท. สำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 บริษัทฯ จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2557 เพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้ขอให้ที่ปรึกษากฎหมายพิจารณาคำสั่งศาลปกครองสูงสุดและคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งที่ปรึกษากฎหมายได้ให้ความเห็นทางกฎหมายยืนยันถึงความมั่นใจในข้อต่อสู้ทั้งในประเด็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองและกฎเกณฑ์ของ กสท. และคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ สำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 ตลอดจนคำสั่งศาลปกครองสูงสุดในคดีสัมปทานที่ 13 และ 14 นั้นมีผลทางกฎหมายเฉพาะข้อพิพาทและคดีดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่มีผลทางกฎหมายและผลผูกพันต่อข้อพิพาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีทั้งข้อเท็จจริง พยานและหลักฐานแตกต่างออกไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ ไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท เรียกเก็บเพิ่มเติมอันเกิดจากการหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการเสริม (Content) ของผู้ให้บริการเสริม (Content Providers) ออกจากรายได้ข้างต้น (ยกเว้นปีสัมปทานที่ 13 และ 14) ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่า ผลประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวทั้งหมดไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการ อันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับรายได้บริการบัตรเติมเงิน (Prepaid Service Revenue) ระบบบริการใจดีให้ยิ้ม

ในปี 2553 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 15 จำนวนประมาณ 23 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯ นำรายได้จากบริการบัตรเติมเงิน (Prepaid Service Revenue) ระบบใจดีให้ยิ้มมาคำนวณผลประโยชน์จากบริการดังกล่าวไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่ กสท และบริษัทฯ ได้ยอมรับและถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่เริ่มสัญญาสัมปทาน

ในปี 2554 ถึงปี 2556 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 18 อีกประมาณ 295 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ ต่อมา ในปี 2558 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 19 และปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวน 58 ล้านบาทพร้อมทั้งเบี้ยปรับ รวมทั้งสิ้น กสท เรียกร้องให้บริษัทฯ ชำระผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 20 เป็นจำนวนเงิน 353 ล้านบาท โดยข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 16 ถึงปีสัมปทานที่ 20 มีลักษณะเช่นเดียวกับข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 15 ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ (ยกเว้นข้อพิพาทสำหรับปีสัมปทานที่ 16)

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2557 คณะอนุญาโตตุลาการโดยมติเสียงข้างมากได้มีคำชี้ขาดเฉพาะข้อพิพาทหมายเลขดำที่ 90/2554 (หมายเลขแดงที่ 57/2557) ให้บริษัทฯชำระเงินตามที่ กสท. เรียกร้องสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 จำนวน ประมาณ 51 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงินดังกล่าวนับถัดจากวันที่ 14 ธันวาคม 2550 จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

จากความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่าคำชี้ขาดดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครอง และกฎเกณฑ์ของ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง บริษัทฯจึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2557 เพื่อขอเพิกถอนคำชี้ขาด อนุญาโตตุลาการสำหรับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมของปีสัมปทานที่ 16 อนึ่ง คำชี้ขาดในคดีดังกล่าวมีผลทางกฎหมายเฉพาะคดีเท่านั้น โดยไม่มีผลทางกฎหมายและผลผูกพันต่อคดีพิพาทอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท. เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 353 ล้านบาท ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนข้างต้นไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. นอกจากนี้ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ข) ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯและ กสท. เกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมสำหรับค่าบริการที่ลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียน (สำหรับการโทรศัพท์ภายในประเทศ) ซึ่งไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

ในปี 2549 ถึงปี 2556 กสท. ได้ยื่นข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกร้องให้บริษัทฯชำระเงินผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจำนวนรวมกัน ประมาณ 52 ล้านบาทพร้อมเบี้ยปรับ โดยอ้างว่าบริษัทฯได้ชำระผลประโยชน์ตอบแทนในปีสัมปทานที่ 11 ถึง ปีสัมปทานที่ 18 ไม่ครบถ้วน เนื่องจากบริษัทฯได้หักหนี้เสียกรณีลูกค้าปลอมแปลงเอกสารจดทะเบียนออกจากรายได้ก่อนการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2559 บริษัทฯ ได้รับคำชี้ขาดข้อพิพาทของอนุญาโตตุลาการสำหรับข้อเรียกร้องปีสัมปทานที่ 11 ถึง ปีสัมปทานที่ 14 โดยคณะอนุญาโตตุลาการเสียงข้างมากชี้ขาดให้ยกค่าเสนอข้อพิพาทของ กสท. ซึ่งต่อมา บริษัทฯได้รับแจ้ง ว่า กสท. ได้ร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดข้อพิพาทของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลาง เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท. เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 52 ล้านบาท ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนข้างต้นไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. อีกทั้ง กสท. ก็ได้เคยยกเว้นไม่เรียกเก็บผลประโยชน์ตอบแทนจากรายได้ค่าใช้บริการอันเกิดจากการปลอมแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวไม่น่าส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

- (ณ) ข้อพิพาทอื่นเกี่ยวกับผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทาน

นอกเหนือจากข้อพิพาทตามที่กล่าวข้างต้น ในระหว่างปี 2552 – 2556 กสท. ยังได้ยื่นข้อเรียกร้องอีกหลายคดีต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการเพื่อเรียกร้องให้บริษัทฯชำระผลประโยชน์ตามสัญญาสัมปทานเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 263 ล้านบาท ขณะนี้ข้อพิพาทดังกล่าวอยู่ภายใต้กระบวนการอนุญาโตตุลาการและศาล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯไม่ได้บันทึกผลประโยชน์ตอบแทนค้างจ่ายที่ กสท. เรียกเก็บเพิ่มเติมข้างต้นเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 263 ล้านบาท ไว้ในงบการเงิน เนื่องจากฝ่ายบริหารของบริษัทฯเห็นว่าผลประโยชน์ตอบแทนที่ กสท. เรียกร้องมาไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการให้บริการอันจะนำมาเป็นฐานในการคำนวณผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ กสท. และฝ่ายบริหารของบริษัทฯเชื่อมั่นว่าผลของข้อพิพาทดังกล่าวไม่น่าส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

(ญ) หนังสือจาก กสท ให้ปฏิบัติตามข้อ 14.8 ข้อ 2.1 และข้อสัญญาอื่นๆของสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2556 บริษัทฯ ได้รับหนังสือจาก กสท แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาที่เกี่ยวกับข้อห้ามการแข่งขันตามข้อ 14.8 ของสัญญาสัมปทาน (หนังสือ 14.8) และได้แจ้งให้บริษัทฯ ดำเนินการแก้ไข และต่อมา กสท ได้ส่งหนังสือเป็นรายเดือนขอให้บริษัทฯ ระวังการที่ผู้ใช้บริการของบริษัทฯ โอนย้ายไปยัง ดีแทค ไตรเน็ต และเรียกร้องค่าเสียหายโดยหากนับค่าเสียหายระหว่างเดือนกันยายน 2556 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558 เท่ากับ 16,468 ล้านบาท รวมทั้งได้กล่าวอ้างในหนังสือฉบับลงวันที่ 10 มกราคม 2557 ว่าบริษัทฯ ปฏิบัติผิดสัญญาสัมปทานในข้อ 14.8 และ ข้อ 2.1 เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ และยังได้อ้างอีกว่าบริษัทฯ ขำระผลประโยชน์ตอบแทนไม่ครบถ้วน (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมข้อ 34 (ง)) อีกทั้งอ้างว่าบริษัทฯ ผิดสัญญาสัมปทานในข้ออื่นๆ โดยหากบริษัทฯ ไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายใน 90 วัน นับแต่ได้รับหนังสือลงวันที่ 10 มกราคม 2557 กสท จะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาต่อไป และขอสงวนสิทธิเรียกค่าเสียหายด้วย

ต่อมา กสท ส่งหนังสือลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2557 วันที่ 9 กันยายน 2557 และวันที่ 23 กันยายน 2557 แจ้งว่าบริษัทฯ ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาที่เกี่ยวกับข้อห้ามการแข่งขันตามข้อ 14.8 และข้อสัญญาอื่นๆ ของสัญญาสัมปทาน รวมทั้งสร้างความเสียหายให้แก่ กสท ด้วยการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ดีแทค ไตรเน็ต เข้าถือหุ้นในดีแทค ไตรเน็ต และโอนย้ายผู้ใช้บริการของบริษัทฯ ไปยังดีแทค ไตรเน็ต กสท แจ้งอีกว่าจะนำกรณีดังกล่าวเสนอเป็นข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้ยืนยันกลับไปยัง กสท ตามหนังสือลงวันที่ 11 เมษายน 2557 วันที่ 21 สิงหาคม 2557 และวันที่ 3 ตุลาคม 2557 ว่าบริษัทฯ ไม่ได้ผิดสัญญาให้ดำเนินการฯ และ กสท ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญาแต่อย่างใด โดยในการดำเนินการทุกขั้นตอน บริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามสัญญาสัมปทานและบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสิ้น ข้อกล่าวอ้างของ กสท ที่ว่าบริษัทฯ ทำผิดสัญญาสัมปทานข้ออื่น ๆ นั้นส่วนใหญ่เป็นข้อพิพาทที่ยังไม่เป็นที่ยุติและยังคงอยู่ในขั้นตอนกระบวนการอนุญาโตตุลาการ และกระบวนการพิจารณาของศาลปกครองที่ กสท ควรรอผลคดีให้ถึงที่สุดก่อน บริษัทฯ ขอสงวนสิทธิ์ต่าง ๆ ที่บริษัทฯ พึ่งมีตามสัญญาสัมปทานและตามกฎหมายทุกประการ โดยไม่ถือว่าหนังสือดังกล่าวเป็นการละสิทธิหรือการละเงื่อนไขเวลาใด ๆ ที่บริษัทฯ พึ่งมีตามสัญญาสัมปทานหรือตามกฎหมายทั้งสิ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มิได้บันทึกค่าเสียหายตามที่ กสท เรียกร้อง เนื่องจากเมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของ บริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าการกระทำของบริษัทฯ สอดคล้องกับสัญญาสัมปทานและกฎหมายทุกประการ กสท ไม่อาจอ้างเหตุที่ระบุไว้ในหนังสือของ กสท ดังกล่าวข้างต้น เพื่อบอกเลิกสัญญาสัมปทานกับบริษัทฯ ได้โดยชอบด้วยกฎหมายและบริษัทฯ ย่อมมีสิทธิประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้ตามกฎหมายและสัญญาสัมปทานทุกประการ

(ง) คดีฟ้องร้องระหว่าง ดีแทค ไตรเน็ต และ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน

เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2557 ดีแทค ไตรเน็ต ได้รับคำฟ้องที่ กสท ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางโดยอ้างว่าดีแทค ไตรเน็ต ได้ทำลายเมดต่อ กสท ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเน็ต ไปเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีไว้ใช้สำหรับให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ ของบริษัทฯ กสท จึงเรียกร้องให้ดีแทค ไตรเน็ต รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์ออกไปและห้ามมิให้ติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์ของดีแทค ไตรเน็ต กับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ ของบริษัทฯ รวมทั้ง เรียกร้องให้ดีแทค ไตรเน็ต ชดเชยค่าเสียหายแก่ กสท เป็นเงินเดือนละ 42 ล้านบาท (ซึ่งภายหลังแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องเป็นเดือนละ 44 ล้านบาท) นับถัดจากวันยื่นฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนอุปกรณ์โทรคมนาคมของดีแทค ไตรเน็ต ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาให้ดำเนินการฯ ของบริษัทฯ

นอกจากนี้ กสท ได้ขอให้ศาลมีคำสั่งกำหนดให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ กสท ในระหว่างการพิจารณาคดีโดยห้ามมิให้ ดีแทค ไตรเน็ต นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ไปติดตั้ง เชื่อมต่อ หรือใช้ร่วมกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ อย่างไรก็ตามเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2557 ศาลปกครองกลางมีคำสั่งยกคำขอให้ศาลกำหนดวิธีการชั่วคราวของ กสท

จากการพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าการติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับคลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเน็ต กับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมของบริษัทฯ เป็นการกระทำไปโดยการเข้าทำสัญญาการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันและสัญญาการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ซึ่งเป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายและประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้องทุกประการ จึงไม่อาจถือว่าเป็นการกระทำการละเมิดต่อ กสท

(ฎ) คดีฟ้องร้องอื่นๆ

บริษัทฯ มีคดีต่าง ๆ ที่ถูกฟ้องร้องอันเนื่องมาจากการจ้างแรงงาน การประเมินภาษีเงินได้และสัญญาทางการค้าอื่น ๆ จำนวนรวมทั้งสิ้น 240 ล้านบาท ขณะนี้คดีทั้งหมดดังกล่าวอยู่ภายใต้การพิจารณาของศาล ซึ่งฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เชื่อว่าผลของคดีฟ้องร้องดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะทางการเงินของบริษัทฯ

35. ข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ และ กสท เกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคม

ตามที่บริษัทฯ และ กสท มีข้อโต้แย้งกันตั้งแต่ปี 2556 เรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อ 2.1 ของสัญญาสัมปทานเกี่ยวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานตามที่กล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 34 (ญ) เนื่องจากบริษัทฯ ได้ติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนตบนเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน กสท จึงขอให้บริษัทฯ รื้อถอนอุปกรณ์ย่านความถี่ 2.1 GHz ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานภายในกำหนดเวลา 15 วัน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว กสท จะเสนอข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ

ต่อมา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557 กสท ได้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อสถาบันอนุญาโตตุลาการ โดยอ้างว่าได้รับความเสียหายจากการที่บริษัทฯ ปฏิบัติผิดสัญญาสัมปทานข้อ 2.1 และข้อ 2.3 ด้วยการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานไปให้ดีแทค ไตรเนตร่วมใช้เพื่อติดตั้งและเชื่อมต่อเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนตกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทาน กสท จึงเรียกร้องให้บริษัทฯ รื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมดังกล่าวของดีแทค ไตรเนต หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นที่ติดตั้งและเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทานออกไป และให้ชดเชยค่าเสียหายจำนวนประมาณ 658 ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี หากไม่รื้อถอน กสท ขอให้ชดเชยค่าเสียหายรายเดือนประมาณเดือนละ 44 ล้านบาท นับถัดจากวันยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นต้นไปจนกว่าจะดำเนินการรื้อถอนเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนต ออกจากเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน นอกจากนั้น กสท ยังห้ามมิให้บริษัทฯ นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานไปให้ดีแทค ไตรเนต หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมโดยการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของผู้ให้บริการดังกล่าวกับเครื่องและอุปกรณ์ตามสัญญาสัมปทาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กสท เป็นลายลักษณ์อักษร ปัจจุบันคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

บริษัทฯ ได้รับคำสั่งศาลปกครองกลางให้บริษัทฯ ไปให้ถ้อยคำต่อศาลในวันที่ 24 ตุลาคม 2557 เพื่อพิจารณาคำร้องของ กสท ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของ กสท ในระหว่างการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ด้วยการขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้บริษัทฯ นำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมตามสัญญาสัมปทานติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz หรือไปให้ดีแทค ไตรเนตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมเป็นการชั่วคราวในระหว่างการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ซึ่งต่อมา บริษัทฯ ได้ยื่นคำคัดค้านคำร้องดังกล่าวของ กสท เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2557 และวันที่ 7 พฤศจิกายน 2557 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2558 บริษัทฯ ได้รับคำสั่งศาลปกครองกลางกรณีขอให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ โดยศาลปกครองได้มีคำสั่งตามคำขอของ กสท ห้ามมิให้บริษัทฯ ดำเนินการนำเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ได้มาจากการจัดหาและจัดสร้างตามสัญญาให้ดำเนินการ ไปใช้โดยการติดตั้งหรือเชื่อมต่อเครื่องอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz หรือไปให้ดีแทค ไตรเนตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นใช้ร่วมโดยการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมย่านความถี่ 2.1 GHz ของดีแทค ไตรเนตหรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้นจนกว่าคณะอนุญาโตตุลาการจะมีคำชี้ขาดหรือศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นเนื่องจากคำสั่งกรณีขอให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการมีผลใช้บังคับในทันที บริษัทฯ จึงระงับการติดตั้งและหรือเชื่อมต่อกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมบนย่านความถี่ 2.1 GHz เข้ากับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมที่ได้มาจากการจัดหาและจัดสร้างตามสัญญาให้ดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ แล้ว บริษัทฯ เห็นว่าการให้สัตยาบัน ไลเซนส์และผู้รับใบอนุญาตรายอื่น ติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมกับเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมของบริษัทฯ เป็นการกระทำตามวิธีการตามสัญญาการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันและสัญญาการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นไปตามสิทธิและหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมาย และประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้องทุกประการ คำสั่งศาลปกครองกลางดังกล่าวอาจมีผลก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทฯ และผู้ประกอบการรายอื่นซึ่งเป็นผู้สัญญาการใช้โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมร่วมกันกับบริษัทฯ บริษัทฯ จึงได้อุทธรณ์คำสั่งศาลปกครองกลางกรณีขอใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2558 ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2558 บริษัทฯ และ กสทช. ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันโดยบริษัทฯ และ กสทช. ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขบางประการตามบันทึกข้อตกลงและร่วมกันยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อยกเลิกคำสั่งศาลปกครองกรณีขอใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ ต่อมา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2558 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกลับคำสั่งของศาลปกครองกลางโดยยกคำขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้วิธีการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองประโยชน์ขณะดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทฯ มิได้บันทึกค่าเสียหายตามที่ กสทช. เรียกร้อง เนื่องจากเมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เห็นว่าการกระทำของบริษัทฯ สอดคล้องกับสัญญาสัมปทานและกฎหมายทุกประการ และเชื่อว่าบริษัทฯ มีสิทธิให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเข้าร่วมใช้โครงข่ายโทรคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมได้ตามกฎหมายและตามสัญญาสัมปทาน

36. ความเสี่ยงจากข้อกำหนดและการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคมที่สำคัญบางประการ

36.1 การปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (เรียกโดยย่อว่า “กสทช.”) ซึ่งถูกจัดตั้งโดยผลของ พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เป็นองค์กรกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งจัดสรรและบริหารคลื่นความถี่ ซึ่งได้มีการแต่งตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554

ทั้งนี้ กสทช. มีอำนาจออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม เช่น การกำหนดโครงสร้างและอัตราค่าบริการ การกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่าง ๆ อาจมีผลกระทบในเชิงลบต่อบริษัทฯ ในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการดำเนินการตามกฎหมายทางธุรกิจของบริษัทฯ หรือการปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพตลาด

อย่างไรก็ตาม สัญญาสัมปทานกับ กสทช. ในการดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ในย่านความถี่ 800 MHz และ 1800 MHz จะสิ้นสุดในวันที่ 15 กันยายน 2561 และใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่าน 2.1 GHz ของบริษัทย่อยจะสิ้นสุดในวันที่ 6 ธันวาคม 2570 ดังนั้น กระบวนการในการได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ให้มีเพียงพอและมีต้นทุนการได้มาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อบริษัทและบริษัทย่อยในการดำเนินธุรกิจในกิจการโทรคมนาคมในปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจในอนาคต รวมถึงการลงทุนเพิ่มเติมที่มากพอที่จะสามารถไว้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

36.2 การต้นทุนของบริษัทในการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้ประกอบการบางรายยังไม่ชัดเจน

ตาม พรบ. ประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมและผู้ให้บริการเชื่อมต่อจะต้องทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมต่อกัน ในปัจจุบันผู้ประกอบการบางรายยังไม่ได้เจรจาตกลงเข้าทำสัญญาเชื่อมต่อโครงข่ายกับบริษัทฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทีโอที ซึ่งเป็นคู่สัญญากับบริษัทฯ ตามข้อตกลงการเชื่อมโยงโครงข่ายซึ่งทำขึ้นในปี 2537 และ 2544 ซึ่งภายใต้สัญญาดังกล่าว ทีโอทีกำหนดให้บริษัทฯ ต้องชำระค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ในอัตราคงที่ต่อเลขหมายต่อเดือนและอัตราร้อยละตามราคาหน้าบัตรสำหรับลูกค้าระบบเดิมเงิน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายระหว่างผู้ประกอบการ รวมทั้งบริษัทฯ ต้องดำเนินการโดยสอดคล้องกับ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย บริษัทฯ เห็นว่าค่าเชื่อมโยงโครงข่าย (Access Charge) ซึ่งทีโอทีกำหนดขึ้นตามกฎหมายเดิมไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไปเนื่องจากไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตาม พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และประกาศ กทช. ว่าด้วยการเชื่อมต่อโครงข่าย

36.3 ผลประโยชน์ตอบแทนตามสัญญาสัมปทานกับ กสท

สัญญาสัมปทานกำหนดให้บริษัทมีภาระที่ต้องชำระผลประโยชน์ตอบแทนจากการให้บริการให้แก่ กสท ปัจจุบัน กสท ซึ่งเป็นคู่สัญญาของบริษัทฯ ภายใต้สัญญาสัมปทานได้แปรสภาพเป็นผู้ประกอบการซึ่งแข่งขันกับบริษัทในกิจการโทรคมนาคม ระยะเวลาการดำเนินการภายใต้สัญญาความร่วมมืองานของผู้ประกอบการรายอื่นสิ้นอายุก่อนระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาสัมปทานของบริษัทฯ ซึ่งผู้ประกอบการรายอื่นที่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ในฐานะผู้รับใบอนุญาต อาจมีภาระต้นทุนที่น้อยกว่าจำนวนผลประโยชน์ตอบแทนที่บริษัทต้องชำระให้แก่ กสท ตามสัญญาสัมปทาน และอาจทำให้บริษัทฯ อยู่ในฐานะเสียเปรียบทางการแข่งขันซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ

36.4 สัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3

สืบเนื่องจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 292/2550) ที่ได้ให้ความเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งของบริษัทฯ ไม่ได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 (“พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ”) ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ แต่ กสท จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตาม พรบ.ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ (กล่าวคือ กสท ต้องเสนอคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 พิจารณาและนำความเห็นของคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 ดังกล่าวประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี) และเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาถึงผลกระทบและความเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐและประโยชน์สาธารณะ

ต่อมาคณะกรรมการประสานงานตามมาตรา 22 ได้ให้ความเห็นเบื้องต้นต่อกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (“กระทรวงฯ”) โดยไม่รับรองเฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3 ในประเด็นเรื่องการปรับลดผลประโยชน์ตอบแทน

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมืองานให้ถูกต้องตามแนวทางปฏิบัติของ พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ตามที่กระทรวงฯ เสนอ ซึ่งกระทรวงฯ เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเจรจาผลประโยชน์ตอบแทนจากการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาความร่วมมืองาน (“คณะกรรมการฯ”) เพื่อทบทวนการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในส่วนที่เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานครั้งที่ 3

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ว่าคณะกรรมการฯ ไม่อาจพิจารณาข้อเสนอของ บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานได้ เนื่องจากข้อเสนอนั้น เกินกว่าอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และเห็นควรส่งเรื่องให้ กสทฯ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหลักเกณฑ์และมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบัน พรบ.ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ ได้ถูกยกเลิกและมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 เพื่อบังคับใช้แทน อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันยังไม่มีมติเห็นชอบในร่างดังกล่าวและบริษัทก็ไม่ทราบได้ว่ากฎหมายใหม่จะส่งผลกระทบต่อเรื่องนี้ และคณะรัฐมนตรีจะมีข้อสรุปในการดำเนินการต่อไปอย่างไร หรือจะใช้ดุลพินิจอย่างไร ในขณะนั้นบริษัทฯ จึงยังไม่สามารถประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้

อย่างไรก็ดี บริษัทฯ เชื่อว่าสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาสัมปทานทั้ง 3 ครั้งได้กระทำขึ้นโดยสุจริตและหากมีการกระทำใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับ พรบ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ กรณีดังกล่าวก็ไม่ได้เกิดจากการกระทำของบริษัทฯ

36.5 ความเสี่ยงจากข้อกำหนดทางกฎหมายและนิถิกรรมสัญญาเกี่ยวกับสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างด้าว

การประกอบธุรกิจของบริษัทฯ อยู่ภายใต้ข้อจำกัดการถือหุ้นของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 (“พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว”)

การฝ่าฝืนสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างด้าวอาจส่งผลให้มีการยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือบอกเลิกสัญญาความร่วมมืองานและส่งผลให้บริษัทฯ และ/หรือ บริษัทย่อยไม่สามารถประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อไปได้

อย่างไรก็ตาม มาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กำหนดว่าหากบริษัทใดมีหุ้นที่ถือโดยคนต่างด้าวไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมดของบริษัทฯ ให้ถือว่าบริษัทนั้นเป็นบริษัทไทย

จากข้อมูลบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ พบว่า บริษัทฯ มีหุ้นที่ถือโดยคนต่างด้าวไม่เกินร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมดของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงถือเป็นบริษัทไทยตามความในมาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยเมื่อเดือนกันยายน 2555 บริษัทฯ ได้รับหนังสือยืนยันจากกระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตามพรบ.นี้ ยืนยันว่าบริษัทฯ เป็นบริษัทไทยตามมาตรา 4 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

นอกจากนี้ บริษัทฯ เห็นว่า ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้บริษัทฯ อาจมีความเสี่ยงดังกล่าวในการประกอบกิจการของบริษัทฯ เนื่องจาก พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว แม้ว่าจะมีการใช้บังคับมากกว่า 10 ปี แต่ยังไม่มีความชัดเจนของศาลฎีกาหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนของกระทรวงพาณิชย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการถือหุ้นแทนหรือ “โนมีนีส” (Nominee) ตามมาตรา 36 แห่ง พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว เพื่อให้บริษัทฯ สามารถนำมาใช้ในการประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบจากการใช้บังคับ หรือการตีความบทบัญญัติดังกล่าวที่อาจมีต่อบริษัทฯ และบริษัทย่อยได้

จากปัญหาคำถามไม่ชัดเจนในเรื่องการตีความและการใช้บังคับ พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวดังกล่าวทำให้เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2554 บริษัทฯ แห่งหนึ่งได้ยื่นข้อกล่าวหาเกี่ยวกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำเนินคดีอาญากับบริษัทฯ (รวมทั้งกรรมการ ผู้ถือหุ้นบางรายของบริษัทฯ และกรรมการของผู้ถือหุ้นดังกล่าว) โดยกล่าวหาว่าบริษัทฯ ประกอบกิจการโทรคมนาคมฝ่าฝืน พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2554 ผู้ถือหุ้นรายย่อยของบริษัทฯ รายหนึ่ง (ซึ่งถือหุ้นบริษัทฯ จำนวน 100 หุ้น) ได้ยื่นฟ้องหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง กสทช. ต่อศาลปกครองกลาง โดยกล่าวหาว่า บริษัทฯ เป็น “คนต่างด้าว” ตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2558 ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา โดยศาลปกครองกลางไม่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิในการประกอบกิจการของบริษัทฯ แต่อย่างไรก็ตาม ศาลปกครองได้มีคำสั่งให้ กสทช. ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดโดยให้พิจารณาว่าบริษัทฯ กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือมีการกระทำที่ลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวหรือไม่ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ดีคดีถึงที่สุด บริษัทฯ และ กสทช. ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด ขณะนี้ คดีทั้งสองดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศาลปกครองสูงสุด

เมื่อพิจารณาความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ แล้ว ฝ่ายบริหารเห็นว่าบริษัทฯ ไม่ได้เข้าข่ายเป็นบริษัทที่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามหรือมีการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2554 อันจะมีผลทำให้บริษัทฯ เสียสิทธิในการประกอบกิจการ

บริษัทฯ ยังคงเชื่อมั่นว่าบริษัทฯ มิได้เป็น “คนต่างด้าว” และได้ปฏิบัติตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวอย่างถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม หากท้ายที่สุด บริษัทฯ ถูกตัดสิน (โดยคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้ว) ว่าไม่มีสถานะเป็นบริษัทไทยตาม พรบ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว และ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคม และเหตุดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจถือเป็นเหตุให้ กสทช. บอกลิขสิทธิ์ร่วมการงานหรือ กสทช. ยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมของบริษัทฯ ย่อยได้

36.6 ประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555

กสทช. ได้ออกประกาศ กสทช. เรื่อง การกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าว พ.ศ. 2555 (“ประกาศครอบงำกิจการ”) ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2555 ซึ่งประกาศครอบงำกิจการได้กำหนดว่า “การครอบงำกิจการ” หมายถึง “การมีอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยคนต่างด้าวในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การดำเนินงาน การแต่งตั้งกรรมการ การแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง อันอาจมีผลต่อการบริหารกิจการหรือการประกอบกิจการโทรคมนาคมของผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ โดย (ก) การถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงตั้งแต่กึ่งหนึ่งของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด (ข) การมีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือ (ค) การแต่งตั้งหรือการถอดถอนกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด”

บริษัทฯ เห็นว่า

(ก) ณ วันที่ กสทช. มีประกาศครอบงำกิจการนั้น ประกาศครอบงำกิจการดังกล่าวไม่สามารถใช้บังคับกับบริษัทฯ ที่เป็นผู้ได้รับสัมปทานอยู่ก่อนและได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 305 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประกอบกับวรรคแรกแห่งมาตรา 80 ของ พรบ. การประกอบกิจการโทรคมนาคมได้ เนื่องจากบริษัทฯ ไม่ใช่ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจาก กสทช. ซึ่งความเห็นของที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ก็สอดคล้องกับความเห็นของบริษัทฯ ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประกาศครอบงำกิจการได้ประกาศใช้บังคับแล้ว บริษัทฯ จึงได้จัดทำหนังสือกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศครอบงำกิจการ และได้ยื่นต่อ กสทช. ตามที่ประกาศครอบงำกิจการกำหนดเรียบร้อยแล้ว และ

(ข) สำหรับบริษัทย่อยของบริษัทฯ (กล่าวคือ ดีแทค ไตรเนต) ในฐานะผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 2.1 GHz และใบอนุญาตการประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม ได้จัดทำหนังสือกำหนดข้อห้ามการกระทำที่มีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามประกาศครอบงำกิจการ และได้ยื่นต่อ กสทช. ตามที่ประกาศครอบงำกิจการกำหนดแล้ว

อนึ่ง กสทช. อาจไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของบริษัทตามที่ระบุข้างต้น อย่างไรก็ตาม สืบเนื่องจากแนวทางคำอธิบายที่ กสทช. ชี้แจงในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะเกี่ยวกับประกาศกรอบจำกัดการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยม “การครอบงำกิจการ” ในปี 2555 นั้น บริษัทเห็นว่า บริษัทและดีแทค ไตรเน็ต ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทที่ถูกครอบงำกิจการโดยคนต่างด้าวตามค่านิยม “การครอบงำกิจการ” ภายใต้ประกาศกรอบจำกัดการ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความเสี่ยงจากความไม่ชัดเจนของการบังคับใช้กฎหมายซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการประกอบธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อย

37. การเสนอข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงาน

ข้อมูลส่วนงานดำเนินงานที่นำเสนอนี้สอดคล้องกับรายงานภายในของบริษัทที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดด้านการดำเนินงานได้รับและสอบทานอย่างสม่ำเสมอเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้กับส่วนงานและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงาน

บริษัทและบริษัทย่อยมีส่วนงานที่รายงานทั้งสิ้น 2 ส่วนงาน ดังนี้

- (1) ส่วนงานการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการที่เกี่ยวข้อง
- (2) ส่วนงานจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย

ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดสอบทานผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยธุรกิจแยกจากกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลการปฏิบัติงาน บริษัทฯ ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานโดยพิจารณาจากกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมซึ่งวัดมูลค่าโดยใช้เกณฑ์เดียวกับที่ใช้ในการวัดกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานและสินทรัพย์รวมในงบการเงิน

ข้อมูลรายได้ กำไร (ขาดทุน) และสินทรัพย์รวมของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560		
	การให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
รายได้			
รายได้จากลูกค้าภายนอก	68,082,681	9,373,808	77,456,489
รวมรายได้	68,082,681	9,373,808	77,456,489
ผลการดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้นของส่วนงาน	20,787,103	(2,859,451)	17,927,652
รายได้อื่น			1,277,375
ค่าใช้จ่ายในการขายและให้บริการ			(4,867,933)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			(10,446,796)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน			(1,557,215)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			2,333,083
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			(218,108)
กำไรสำหรับปี			2,114,975
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน			
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ไม่รวมเครื่องมือทางการเงิน			
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและ			
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ	17,658,145	—	17,658,145

(หน่วย: พันบาท)

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559		
	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	งบการเงินรวม
รายได้			
รายได้จากลูกค้าภายนอก	69,252,450	12,180,745	81,433,195
รวมรายได้	69,252,450	12,180,745	81,433,195
ผลการดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้นของส่วนงาน	23,092,763	(2,505,374)	20,587,389
รายได้อื่น			1,366,940
ค่าใช้จ่ายในการขายและให้บริการ			(7,191,924)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร			(10,604,173)
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน			(1,566,647)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			2,591,585
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้			(505,722)
กำไรสำหรับปี			2,085,863
สินทรัพย์รวมของส่วนงาน			
การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ที่ไม่รวมเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ๆ	25,961,330	–	25,961,330

สินทรัพย์ของส่วนงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังต่อไปนี้

(หน่วย: พันบาท)

สินทรัพย์ของส่วนงาน	การให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่	การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์ และชุดเลขหมาย	รวมส่วนงาน	สินทรัพย์ ที่ไม่ได้ปันส่วน	งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	73,943,541	2,215,679	76,159,220	38,341,370	114,500,590
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	83,578,404	2,425,900	86,004,304	29,374,671	115,378,975

ข้อมูลเกี่ยวกับเขตภูมิศาสตร์

บริษัทฯ และบริษัทย่อยดำเนินธุรกิจในเขตภูมิศาสตร์เดียว คือประเทศไทย ดังนั้นรายได้และสินทรัพย์ที่แสดงอยู่ในงบการเงิน จึงถือเป็นการรายงานตามเขตภูมิศาสตร์แล้ว

ข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้ารายใหญ่

ในปี 2560 และ 2559 บริษัทฯ ไม่มีรายได้จากลูกค้ารายใดที่มีมูลค่าเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ของกิจการ

38. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทและพนักงานได้ร่วมกันจัดระเบียบจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 ซึ่งประกอบด้วยเงินที่พนักงานเลือกจ่ายสะสมในอัตราร้อยละ 2 – 15 และเงินที่บริษัทจ่ายสมทบให้อัตราร้อยละ 5 ของเงินเดือน ทั้งนี้เงินสะสมของพนักงานเงินสมทบส่วนของบริษัทและผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินสะสมและเงินสมทบจะจ่ายให้กับพนักงานในกรณีที่ออกจากงานตามระเบียบว่าด้วยกองทุนดังกล่าว กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนี้นับบริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ทหารไทย จำกัด ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเป็นจำนวนประมาณ 93 ล้านบาท (2559: 110 ล้านบาท)

39. สำรองตามกฎหมาย

39.1 การจัดสรรสำรองตามกฎหมาย

ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน สำรองตามกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปจ่ายเงินปันผลได้

39.2 การโอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญเพื่อลดผลขาดทุนสะสม

เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้มีมติเห็นชอบให้นำเสนอต่อที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 เพื่อพิจารณาอนุมัติการโอนสำรองตามกฎหมายจำนวน 474 ล้านบาท และส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญจำนวน 1,189 ล้านบาท เพื่อลดผลขาดทุนสะสมในงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทได้มีมติอนุมัติการโอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญดังกล่าว โดยบริษัทได้บันทึกการโอนสำรองตามกฎหมายและส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญจำนวนรวม 1,663 ล้านบาทเพื่อลดขาดทุนสะสมในงบการเงินเฉพาะกิจการแล้ว

40. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

การจ่ายเงินปันผล

ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2561 ได้มีมติอนุมัติให้เสนอจ่ายเงินปันผลจากกำไรสะสมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราหุ้นละ 0.24 บาท ทั้งนี้การเสนอดังกล่าวจะต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทต่อไป

41. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการของบริษัทเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2561

คำนิยาม

เทคโนโลยี 3G

เทคโนโลยี 4G

ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคม (ไอซี)

เอไอเอส

แอดดับลิวเอ็น

ARPU

แบบตัววัด

BMA

BTO

กสท

CAPEX

CDR

CDP

สัญญาร่วมการใช้งาน

ดีพีซี

ดีทีเอ็น, ดีแทค ไตรเน็ต

EDGE

พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

กระแสเงินสด

GB

GPRS

GSM

GHz

HSPA

IMEI

ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (ไอซี)

IMT

IVR

LTE

MB

MHz

เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคที่ 3

เทคโนโลยีการสื่อสารในยุคที่ 4

ค่าเชื่อมโยงโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชำระให้แก่ทีโอทีเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายกับโครงข่ายโทรคมนาคมของทีโอที (Access Charge)

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด

รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue Per User)

ความกว้างของคลื่นความถี่

พื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

สร้าง-โอน-ดำเนินงาน

บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (เดิมคือการสื่อสารแห่งประเทศไทย)

เงินลงทุน

บันทึกรายละเอียดการใช้งาน (Call Detail Record)

The Central Depository (Pte) Limited

สัญญาให้ดำเนินการให้บริการวิทยุคมนาคมระบบเซลลูลาร์ระหว่าง กสท กับ บริษัท (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

บริษัท ดิจิตอล โฟน จำกัด

บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด

Enhanced Data-Rates for GSM Evolution

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542

EBITDA ลบด้วยเงินลงทุน

กิกะไบต์ เป็นหน่วยวัดปริมาณข้อมูล

General Packet Radio Service

Global System for Mobile Communications

กิกะเฮิรตซ์ เป็นหน่วยวัดคลื่นความถี่

High Speed Package Access, ซึ่งเรียกเทคโนโลยี 3G

International Mobile Equipment Identity

ค่าเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่ชำระให้แก่ผู้ประกอบการรายอื่นเพื่อเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม (Interconnection Charge)

กิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications)

ระบบตอบรับอัตโนมัติ (Interactive Voice Response System)

Long-Term Evolution, ซึ่งเรียกเทคโนโลยี 4G

เมกะไบต์ เป็นหน่วยวัดปริมาณข้อมูล

เมกะเฮิรตซ์ เป็นหน่วยวัดความถี่

MMS

บริการคงสิทธิเลขหมาย (MNP)

MOU

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเสมือน (MVNO)

กสทช.

กทช.

จำนวนลูกค้าเพิ่ม

เงินกู้สุทธิ

อัตราส่วนเงินกู้สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนเงินกู้สุทธิต่อ EBITDA

ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน (OPEX)

PCN 1800

Penetration Rate

QoQ

บัตรเครดิตเงิน

ก.ล.ด.

ดลท.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ซิมการ์ด

สมาร์ทโฟน

SMS

คลื่นความถี่ (Spectrum)

Telecommunications Act

ทีโอที

ทรูมูฟ

ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์

ยูคอบ

USO

VAS

VoIP

WiFi, Wi-Fi

YoY

บริการรับส่งข้อความมัลติมีเดีย (Multimedia Messaging Service)

บริการที่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตนไปใช้บริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รายอื่นได้

ปริมาณการใช้งานนาที่ต่อเลขหมายต่อเดือน (Minute of Use)

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง (Mobile Virtual Network Operator)

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543

จำนวนลูกค้าใหม่สุทธิที่หักด้วยจำนวนลูกค้าที่ออกจากระบบ

เงินกู้ที่มีภาระดอกเบี้ยหักด้วยเงินสดหรือเทียบเท่า

เงินกู้สุทธิตหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น

เงินกู้สุทธิตหารด้วย EBITDA

ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านโครงข่าย ด้านการขายการตลาด และบริหารจัดการทั่วไป

ระบบการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัล จีเอสเอ็ม ในคลื่นความถี่ 1800

อัตราส่วนจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อประชากรรวม

ไตรมาสนี้เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา

บัตรเครดิตเงินค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระบบเติมเงิน

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Singapore Exchange Securities Trading Limited (SGX-ST)

Subscriber Identity Module card (SIM card)

โทรศัพท์ที่รองรับระบบปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีคุณสมบัติการทำงานเทียบเคียงกับคอมพิวเตอร์

บริการรับส่งข้อความตัวอักษร (Short Message Service)

คลื่นความถี่ที่ใช้สำหรับให้บริการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 (รวมถึงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (เดิมคือองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย)

บริษัท ทรู มูฟ จำกัด

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)

การจัดให้มีบริการอย่างทั่วถึง (Universal Service Obligation)

บริการเสริม (Value Added Service)

การใช้บริการเสียงผ่านอินเทอร์เน็ต (Voice over Internet Protocol)

ไวไฟ (Wireless Fidelity) เทคโนโลยีเครือข่ายแบบไร้สายประเภทหนึ่ง

ปีปัจจุบันเทียบกับปีที่แล้ว

บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน)

319 อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น 41 ถนนพญาไท
แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ (66 2) 202 8000
โทรสาร (66 2) 202 8296
เว็บไซต์ www.dtac.co.th